6 VELIKI INTERVJU
MILAN MARINIČ, NEKDANJI DIREKTOR KD FRANCA BERNIKA

8 TEMA MESECA
HIPERAKTIVNI OTROCI

9 AKTUALNO
JANI JERAJ, PREDSEDNIK SINDIKATA POKLICNIH GASILCEV DOMŽALE

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

30. OKTOBER 2015 | LETNIK LV | ŠTEVILKA 10 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

slamnik@kd-domzale.si

Foto: iStock

Otroci se že rodijo zelo različni

V oktobru smo obeležili teden otroka, projekt Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki se začne vsak prvi ponedeljek v oktobru in traja sedem dni.

V tem času so organizirane številne aktivnosti za otroke v več krajih po Sloveniji. Teden otroka je osnovan po Svetovnem dnevu otroka, ki ga je leta 1956 priznala generalna skupščina Združenih narodov, leto pozneje pa sta Mednarodna zveza za varstvo otrok in Mednarodni fond za pomoč otrokom Unicef poskrbela, da ta dan tudi obeležujemo. In ta dan je prvi ponedeljek v oktobru. V letošnjem tednu otroka smo se odločili nekoliko poglobiti v otroke, ki so med nami na vsakem koraku, gre za otroke z diagnozo ADHD ali 'po domače' hiperaktivne otroke. Strokovnjaki ADHD razvrščajo na tri tipe. Prvi tip je hiperaktivno impulzivni, kjer se impulzivnost in hiperaktivnost pogosto pojavljata skupaj. Drugi tip je nepozornost, kjer se pri otroku visoko izraža primanjkljaj pozornosti. Pri tretjem tipu pa so otroci, pri katerih so prisotni vsi omenjeni simptomi in ga strokovnjaki zato imenujejo kombinirani tip. Motnja hiperaktivnosti ali primanjkljaj pozornosti, ki ji strokovno rečejo ADHD (angleško Attention deficit hyperactivity disorder), spada med vedenjske in čustvene motnje, ki se običajno zaznava v otroštvu in mladosti. Gre za otroke, ki so lahko visoko inteligentni, a se soočajo z drugačnimi težavami, kot so integracija v družbo, motnje pri učenju, (ne)vztrajanje pri eni aktivnosti in podobno. Z otroki, ki imajo diagnozo ADHD, se pogosto srečujemo, a pogosto tudi otroke, ki nimajo te diagnoze, označimo za hiperaktivne. Zakaj je temu tako in kako diagnosticiranim otrokom pomagati na poti njihovega razvoja, da zrastejo v čudovitega človeka, kako pomembna je pri tem vloga staršev, vzgojiteljev in učiteljev, smo se pogovarjali s terapevtko Lidijo Bašič Jančar, ki je v Domžalah vzpostavila enoto Študijsko-raziskovalnega centra za družino, ki znotraj programa, ki ga financira resorno ministrstvo, nudi brezplačno terapevtsko pomoč družinam. › 8

MATEJA KEGEL KOZLEVČAR

Drsanje v vseh letnih časih

Novo drsališče iz umetne mase v Češminovem parku

Na poglobljenem platoju v Češminovem parku že stoji drsališče iz umetne mase. Drsališče je namenjeno mlajšim generacijam otrok in na njem je omogočeno drsanje tudi v poletnih mesecih. Drsanje se izvaja tako kot na ledenih ploskvah z drsalkami. Investitor športnega objekta je Občina Domžale, ureditev umetnega drsališča v Češminovem parku pa je sofinancirala Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji

Aktivna popestritev dogajanja v Češminovem parku

Uradno odprtje drsališča bo v torek, 3. novembra 2015, ob 16. uri, drsanje pa bo možno takoj po odprtju, in sicer ne glede na zunanjo temperaturo.

Ne pozabite na drsalke!

URAD ŽUPANA, OBČINA DOMŽALE

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **27. novembra 2015.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: **urednistvo.slamnik@gmail.com**

Z urednico Špelo Keber se lahko osebno pogovorite v sredo, 11. novembra 2015, med 16. in 17. uro, v prostorih Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, Domžale. Prosimo, da svoj prihod obvezno predhodno najavite do 10. novembra, do 12. ure, Tini Kušar na telefonsko številko 01 722 50 50.

AKTUALNO

Nadgradnja CČN za prihodnje generacije

Po zaključku nadgradnje bo četrti največji sistem za čiščenje odpadnih voda v Sloveniji in bo kot prva v Sloveniji vključevala tudi proces deamonifikacije. Nadgradnja CČN je eden največjih okoljskih projektov občin lastnic, ki bo pomembno prispevala k večji družbeni odgovornosti občin in javnega podjetja do socialnega in naravnega okolja. CČN deluje že 34 let in čisti odpadne vode občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Komenda in Trzin. V letošnjem letu se je tem občinam pridružila še Občina Cerklje na Gorenjskem. › 3

PORTRET

Lenart Zajc, pisatelj, aktivist

Slovenski pisatelj, že nekaj let domžalski občan, živi v Žejah pod Sv. Trojico. Širše znan je postal v obdobju protestov. Na poseben način ga zaznamuje družina, saj je sin književnika Daneta Zajca in gledališke režiserke Helene Šobar. Kronologijo udejstvovanja na protestih leta 2012 in 2013 je opisal v knjigi Vstaja zombijev, letos pa je izšel njegov roman Agencija. Politično aktivnost je zaokrožil, ko je leta 2014 kandidiral za župana Občine Domžale. Po novem bo kot kolumnist tudi sodelavec našega glasila. › 13

KULTURA

Aci Bertoncelj

Z Milanom Mariničem in dr. Francem Križnarjem smo se spominjali delovanja Acija Bertonclja, izjemnega glasbenika, ki je zapustil neprecenljivo poustvarjalno zapuščino. Marinič in dr. Križnar bosta s skupnimi močmi februarja prihodnje leto priredila enodnevni simpozij, ki bo v celoti posvečen Aciju Bertonclju, v našem pogovoru pa sta razkrila smernice simpozija ter osvetlila osebne in izvajalske lastnosti tega velikega slovenskega pianista.

› 22

OBRAZI DOMŽAL

Rok Starič

»Uničil sem nekaj babičinih mešalnikov in maslo je nastalo!« z nasmeškom pove mladenič iz Ihana, ki je nedolžno stavo obrnil sebi v prid, in prišel do zanimive poslovne ideje. Po tem ko je Rok Starič nekajkrat izdelal domače arašidovo maslo in z njim navdušil svoje bližnje, povpraševanju ni bilo videti konca. Odločil se je za množično proizvodnjo, na poti do uspeha pa mu je pomagal kickstarter, platforma za množično financiranje.

› 30

AKTUALNO

Drage bralke, dragi bralci,

kot vsako leto ob Tednu otroka smo tudi letos del Slamnika namenili temi, v kateri odpiramo vprašanja s področja odnosa do otrok. Letošnje geslo Nekaj ti moram povedati smo problematizirali na način, kako slišati, kako razumeti tudi tiste otroke, ki nam s svojim hiperaktivnim vedenjem sporočajo, katere njihove osnovne potrebe je potrebno slišati, videti, upoštevati. O tem smo se pogovarjali z Lidijo Bašič Jančar, zakonsko in družinsko terapevtko, ki je s skupino terapevtov Študijsko-raziskovalnega centra za družino v Ljubljani v zadnjih mesecih v Domžalah vzpostavila enoto omenjenega centra, ki omogoča brezplačno terapevtsko obravnavo vsem družinam, ki se obrnejo k njim po pomoč. Ljudje se dobro počutimo tam, kjer se počutimo varno. Varno pa je tam, kjer se lahko izrazimo in kjer nam drugi prisluhnejo, kaj jim želimo povedati.

V Velikem intervjuju je bil naš sogovornik nekdanji direktor Kulturnega doma Franca Bernika Domžale Milan Marinič, za katerega je temeljno poslanstvo kulture gradnja človekove osebnosti s preverjenimi estetskimi vrednotami, ki se v posameznika, ki si vzame čas zanjo, usedejo in gradijo njegovo širino. Zaradi kulture človek postane širši, bogatejši in zna razmišljati drugače. Dodaja še, da je uporaba javnih sredstev za populistične programe zloraba javnih sredstev.

V Portretu predstavljamo Lenarta Zajca, pisatelja in aktivista, ki bo po novem kot kolumnist tudi sodelavec našega glasila. V svojih kolumnah bo razmišljal o odtisu človečnosti, odtisu, ki ga skozi umetniško ustvarjanje pušča ravno človeška kultura. V kulturnem intervjuju se spominjamo Acija Bertonclja, izjemnega glasbenika, ki je zapustil neprecenljivo poustvarjalno zapuščino, pianista, ki mu bo v začetku prihodnjega leta posvečen muzikološki simpozij z naslovom Aci Bertoncelj – apostol slovenske klavirske glasbe 20. stoletja.

V rubriki Aktualno je predsednik sindikata poklicnih gasilcev Domžale Jani Jeraj spregovoril o reorganizaciji javne gasilske službe, saj Občina Domžale ustanavlja javni gasilski zavod. To pomeni, da naši poklicni gasilci ne bodo več del skupine Helios, temveč bodo delovali pod novim javnim gasilskim zavodom. Glas mladih predstavlja Rok Starič, iznajdljivi mladenič iz Ihana, ki je nedolžno stavo obrnil sebi v prid, in prišel do zanimive poslovne ideje. Po tem ko je nekajkrat izdelal domače arašidovo maslo in z njim navdušil svoje bližnje, povpraševanju ni bilo videti konca. Danes se že lahko pohvali z množično proizvodnjo svojega okusnega izdelka.

Želim vam mirne praznike,

Špela Keber,
odgovorna urednica

Iz prve roke: v Domžalah, Trzinu in Mengšu pijemo odlično vodo!

V današnjem času je oskrba s čisto pitno vodo samoumevna. Odpreš pipo in iz nje priteče voda. Vendar se z odprtjem pipe ne začne in ne konča postopek samoumevnosti. Od nekje mora ta voda priteči.

Za varno oskrbo s pitno vodo je potrebna vsakodnevna skrb, kar pomeni redna vlaganja v obnovo in nadgradnjo sistema. In pravo to so v sredo, 21. oktobra 2015, na novinarski konferenci, ki je potekala na sedežu Občine Domžale, predstavili župani občin Domžale, Trzina in Mengša, ki so se s skupnimi močmi v sodelovanju z Javnim komunalnim podjetjem Prodnik podali v rekonstrukcijo in nadgradnjo domžalskega vodovodnega sistema.

Skupni medobčinski projekt obnove in nadgradnje vodovodnega sistema je za prebivalce in gospodarske subjekte naštetih občin izrednega pomena. Pomembno namreč prispeva k zvišanju kakovosti življenjskega standarda na tem območju, saj zagotavlja zadostne količine kakovostne pitne vode in zanesljivejšo vodooskrbo tako obstoječim in kot tudi novo priključenim odjemnikom. Skupni izvedeni projekt so na novinarski konferenci predstavili župani Občine Domžale Toni Dragar, Trzina Peter Ložar in Mengša Franc Jerič ter direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik Marko Fatur. Popoldan isti dan je na prečrpališču blizu lipovega drevoreda na Mengeškem polju potekal tudi preizkus pitja kakovosti zdrave pitne vode, ki jo iz pip vsakodnevno dobivamo občani Domžal, Trzina in po novem tudi iz Mengša. Dogodek, ki so se ga udeležili vsi trije župani, je obogatila združenost Godbe Domžale in Mengeške godbe, ki sta zaigrali kar nekaj skupnih skladb. Direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik Marko Fatur je poskrbel, da so se župani in prisotno občinstvo odžejali z vodo. Tudi mi smo jo poskusili in lahko samo rečemo, da je enkratna.

Na centralnem domžalskem vodovodnem sistemu na Mengeškem polju je bila izvedena zamenjava glavnih vodovodnih cevi med štirimi obstoječimi črpališči (Č1, Č2, Č3 in Č4) s povezavo do Trzina. Zamenjava cevi je bila zaradi njihove dotrajanosti – cevovodi so bili stari več kot 50 let –, nujno potrebna za zmanjšanje vodnih izgub na transportu od črpališč do naselij, izboljšanje pretočnih in tlačnih razmer ter nadaljnje zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo.

Celotna vrednost investicij skupaj znaša 2.872.759 evrov brez DDV.

Poleg tega je projekt vključeval aktiviranje dodatnega črpališča (Č5) in dveh dolomitnih vrtin (VDG-1 in VDG-3) na Mengeškem polju. Ker se z izvedbo projekta na vodovodni sistem na novo priključuje občina Mengeš, je aktiviranje dodatnega vodnega vira in dolomitnih vrtin pomembno za zagotavljanje dodatnih količin vode ter večje izkoriščenosti prodnega in dolomitnega vodonosnika Mengeškega polja.

Z vključitvijo dodatnih vodnjakov v vodovodno omrežje in rekonstrukcijo povezovalnih cevovodov je zagotovljena oskrba z vodo na obravnavanem območju iz dveh med seboj neodvisnih vodnih virov, to pa sta prodni in dolomitni vodonosnik. Poleg novih vodnjakov je na trasi Domžale-Mengeš zgrajeno tudi prečrpališče vode za Mengeš. Ta projekt je izrednega pomena tako za prebivalce Domžal kot tudi Mengša in Trzina.

Pitno vodo so do zdaj črpali iz štirih vodnjakov, ki so oskrbovali nekaj manj kot 29.500 uporabnikov na območju občin Domžale in Trzin. S štirimi vodnjaki je bilo možno načrpati približno 185 litrov vode na sekundo, v povprečju pa so za potrebe oskrbe s pitno vodo črpali 75 litrov vode na sekundo. Z izvedbo treh novih vodnjakov bo skupno sedem vodnjakov oskrbovalo več kot 34.600 uporabnikov, poleg prebivalcev občin Domžale in Trzin tudi prebivalce občine Mengeš. Zmogljivost vseh sedmih vodnjakov skupaj znaša približno 245 litrov vode na sekundo, povprečna poraba pa bo z vključitvijo uporabnikov z območja Mengša znašala približno 100 litrov na sekundo, kar pomeni, da so rezerve ob pričakovanem povečanju števila uporabnikov v prihodnje zadostne. Navedeno je zelo pomembno z vidika dolgoročnega zagotavljanja ustrezne pitne vode prebivalcem omenjenih občin.

Z dokončanjem celovite rekonstrukcije in nadgradnje sistema, ki je do zdaj s pitno vodo oskrboval prebivalce občin Domžale in Trzin, so torej na centralni domžalski vodovodni sistem priključeni tudi prebivalci Mengša. Občina Mengeš se je do zdaj pretežno oskrbovala s pitno vodo iz krvavškega vodovodnega sistema, ki je zaradi dotrajanosti nujno potreben sanacije. Glede na opravljene analize obnova krvavškega vodovodnega sistema občini Mengeš v prihodnje ne bi zagotovila zadostne količine neoporečne pitne vode, poleg tega bi bili stroški tega projekta neprimerljivo višji, kot so stroški izvedbe projekta navezave na domžalski vodovodni sistem na Mengeškem polju. Zato se je Občina Mengeš z izdelavo Strategije oskrbe s pitno vodo odločila za navezavo na centralni domžalski vodovodni sistem, ki že desetletja s kakovostno pitno vodo oskrbuje prebivalce pretežnega dela občine Domžale in celotnega območja občine Trzin in iz katerega je bilo območje občine Mengeš v preteklosti že deloma oskrbovano.

V sklopu projekta je bilo za občino Mengeš na novo zgrajenega nekaj več kot 3,40 km omrežja. Za občino Domžale je bilo zamenjanega 2,96 km omrežja, za občino Trzin pa skoraj 1,76 km omrežja. S tem projektom je zagotovljena večja zanesljivost in varnost vodooskrbe na celotnem obravnavanem območju.

Projekt je del večjega projekta Oskrba s pitno vodo na območju Domžale-Kamnik, ki so ga občine Domžale, Mengeš, Kamnik, Moravče in Trzin prijavile za sofinanciranje iz kohezijskega sklada Evropske unije. Vodilna je Občina Kamnik.

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne osi Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti, prednostne naložbe Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve. Predvideno razmerje sofinanciranja s strani kohezijskega sklada je 85 odstotkov, s strani občin pa 15.

Izvajalec del v projektu občin Domžale, Mengeš in Trzin je bilo podjetje Prenova-Gradbenik, d. o. o., nadzor nad izvajanjem del je opravljalo podjetje Projekt, d. d., iz Nove Gorice. Oba izvajalca sta bila izbrana na podlagi predpisanih postopkov na področju javnih naročil.

Miha Ulčar

Naj bo pestro vse dni – ne le ob tednu otroka

Teden otroka temelji na obeleževanju Svetovnega dneva otroka, ki ga je leta 1956 priznala Generalna skupščina Združenih narodov.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE DOMŽALE Mednarodna zveza za varstvo otrok in Mednarodni fond za pomoč otrokom Unicef sta od leta 1957 skrbela za obeleževanje tega dne. Po priporočilih ZN se Svetovni dan otroka praznuje prvi ponedeljek oktobra in se navadno podaljša v Teden otroka, za katerega obeležitev na našem območju, poleg šol in vrtcev, že leta poskrbi tudi Zveza prijateljev mladine Domžale.

Čeprav je letos tradicionalni otroški dan s številnimi delavnicami v parku ob Občini Domžale zelo motil dež, je bil vendarle to malce drugačen teden, kot navadno. Želeli pa bi si, da bi bili ob sodelovanju vrtcev in šol, ki se jim ZPM najlepše zahvaljuje za sodelovanje, podobno pestri bili vsi dnevi vseh naših otrok. Predvsem pa bi si želeli, da bi resnično našli poti do vseh otrok in jim pomagali pri reševanju njihovih težav.

Župan Občine Domžale Toni Dragar je tudi letos na tradicionalnem sprejemu prisluhnil najmlajšim, ki so mu v okviru letošnjega gesla Nekaj ti moram povedati, povedali marsikaj zanimivega iz svojega dela in življenja. Župan jim je zagotovil, da se bo občina tudi v prihodnje trudila, da jim zagotovi brezskrbno otroštvo, pa naj gre za zagotavljanje pogojev za organizirano predšolsko varstvo ali vzgojo in izobraževanje v osnovnih šolah, sredstva občine za dodatne programe, pa tudi programe za sofinanciranje dejavnosti društev in organizacij, ki skrbijo za koristno preživljanje prostega časa. Ema Škrjanc Ogorevc, predsednica ZPM Domžale, je na kratko predstavila letošnje geslo tedna otroka Nekaj ti moram povedati ter poudarila potrebo po odgovorni uporabi sodobnih komunikacijskih omrežij, zlasti interneta, družabnih omrežij in mobilnih telefonov.

Kot že zapisano, je tradicionalno druženje otrok in njihovih staršev v parku ob Občini Domžale letos motil dež, tako da je večina delavnic odpadla. Ni se pa dalo odgnati vodstvo ZPM Domžale, pa tudi številni otroci, ki sta jih v park privabila harmonikar Luka Razpotnik, in palačinkar, ki je poskrbel za sladke dobrote.

ZPM je v Tednu otroka poskrbela tudi za prijetno sobotno dopoldne, saj je vse otroke in starše, ki so želeli, v Kulturni dom Franca Bernika Domžale povabila na malce drugačno Rdečo kapico, ki jo je zaigralo Gledališče KPD Štumf. Brezplačna predstava, sedeži so bili zasedeni do zadnjega, je prinesla veliko prijetnih trenutkov najmlajšim, še posebej, ker sta dva klovna z njihovo pomočjo rešila Rdečo kapico.

Vsebinska usmeritev letošnjega Tedna otroka Nekaj ti moram povedati bo tudi v prihodnje stalnica dela Zveze prijateljev mladine Domžale, ki se zaveda pomembnosti in nujnosti komuniciranja. Zato se tudi v prihodnje vsi trudimo omogočiti otrokom in mladostnikom, da bodo brez bojazni sporočali svoje potrebe, želje, interese, pričakovanja, upanja, strahove, tesnobe, stiske in tudi zadovoljstvo, ugodje, veselje in hrepenenja. Potrudimo se razbrati pomen otrokovega sporočila, si vzeti dovolj časa ter prisluhniti, poslušati, slišati, razumeti in dojeti pravo vrednost otrokovega ali mladostnikovega sporočila.

Vsem sodelujočim v Tednu otroka hvala in vabilo: Potrudimo se, da bodo bližajoči se decembrski prazniki praznični za vse naše otroke.

Vera Vojska

SLAMNIK JE GLASILO OBČINE DOMŽALE, IZHAJA V NAKLADI 13 400 IZVODOV IN GA PREJEMAJO VSA GOSPODINJSTVA BREZPLAČNO. Ustanoviteljica glasila je občina Domžale. **Izdajatelj:** Kulturni dom Franca Bernika Domžale, zanj direktorica Cveta Zalokar / **Odgovorna urednica:** Špela Keber / **E-naslov:** urednistvo.slamnik@gmail.com / **Trženje oglasnega prostora:** Nataša Gliha, 041 654 695, carniola1@siol.net./ **Oblikovna zasnova:** Mojca Bizjak, Klemen Gabrijelčič / **Prelom in priprava za tisk:** Zavod Zank / **Jezikovni pregled:** Primož Hieng / **Tajnica:** Tina Kušar, tel.: (01) 722 50 50, faks.: (01) 722 50 55, slamnik@kd-domzale.si, Ljubljanska cesta 61, Domžale / **Uradne ure:** od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, ob sredah tudi od 14. do 16. ure / **Tisk:** Delo d.d., Dunajska 5, 1509 Ljubljana/ **Priprava prispevkov:** prispevke v digitalni obliki je potrebno oddati v doc zapisih, digitalne fotografije pa ločeno v jpg formatu (brez stiskanja) najmanj 200 dpi. Prispevki natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil natisnjeni v arial ali times new roman pokončnih fontih velikosti 12 (do največ 16) pt. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov.

slamnik@kd-domzale.si

Nadgradnja Centralne čistilne naprave Domžale-Kamnik v polnem teku

Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik (CČN) nadgrajujejo za prihodnje generacije. Po zaključku bo četrti največji sistem za čiščenje odpadnih voda v Sloveniji in bo kot prva v Sloveniji vključevala tudi proces deamonifikacije. Nadgradnja CČN je eden največjih okoljskih projektov občin lastnic, ki bo pomembno prispevala k večji družbeni odgovornosti občin in javnega podjetja do socialnega in naravnega okolja.

CČN deluje že 34 let in čisti odpadne vode Občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Komenda in Trzin. V letošnjem letu se je tem občinam pridružila še Občina Cerklje na Gorenjskem. Čistilna naprava je imela ob izgradnji leta 1980 zmogljivost 200.000 PE (populacijskih ekvivalentov). Zdaj čistilna naprava čisti odpadno vodo približno 60.000 prebivalcev in nanjo so priključeni tudi vsi večji industrijski viri razen podjetja Karton Količevo. Tako je zdaj skupna obremenitev CČN okoli 110.000 PE in po obstoječi zakonodaji še zagotavlja ustrezno kakovost za izpust v reko.

Obstoječa tehnologija čistilne naprave je z leti postala zastarela in z uveljavitvijo novih zakonsko predpisanih vrednosti, ki bodo začele veljati avgusta 2016, ne bo več zagotavljala ustreznega čiščenja odpadnih voda. Iz tega razloga so se občine lastnice odločile za nadgradnjo, ki bo obsegala izgradnjo novih bioloških stopenj za čiščenje dušikovih in fosforjevih snovi ter novega vstopnega objekta za sprejem večje količine odpadne vode. Nadgrajena čistilna naprava bo imela zmogljivost 149.000 PE in bo čistila odpadne vode vseh prebivalcev, ki bodo priključeni na kanalizacijski sistem in greznične gošče ter blato malih komunalnih čistilnih naprav. Izbrana tehnologija obsega napredne SBR (sekvenčne reaktorje) s selektorji ter moderen proces deamonifikacije za čiščenje visoko obremenjenih internih povratnih vod.

Občine lastnice so v avgustu letos prejele odločbo o pridobitvi kohezijskih sredstev za skupen projekt odvajanja in čiščenja, iz katere izhaja upravičenost do pridobitve 85 odstotkov upravičenih stroškov za nadgradnjo CČN s strani kohezijskega sklada in deloma državnega proračuna.

Zaradi nujnosti pravočasne zaključitve projekta nadgradnje so občine skladno z medobčinsko pogodbo že v juniju 2014 podpisale pogodbo za začetek nadgradnje. Izvajalci so v oktobru 2014 operativno že začeli z izvajanjem gradbenih del. Glede na zamudne postopke za pridobitev kohezijskih sredstev in nujnost pravočasnega zaključka nadgradnje so se občine odločile, da začnejo z lastnimi sredstvi, ki se jim bodo po podpisu pogodbe za pridobitev kohezijskih sredstev ustrezno povrnila.

Nadgradnjo izvaja družba Pomgrad, Murska Sobota s parterjem GH Holding, Ljubljana, nadzorni inženir je družba Proplus, Maribor. Izvajalci so bili izbrani na javnem razpisu. Vrednost projekta je približno 15,1 milijona evrov. Dela se izvajajo po rumeni Fidic knjigi.

Zaradi nujnosti neprekinjenega obratovanja in zagotavljanja zakonsko predpisanih vrednosti na iztoku v Kamniško Bistrico je nadgradnja predvidena v več fazah. Projekt nadgradnje je v polnem teku in v tem času je izvedenih že približno ena tretjina predvidenih del. Dela tečejo po predvidenem terminskem in finančnem planu in v novembru 2015 je predviden zagon prve polovice bioloških stopenj.

Po vzpostavitvi procesa se bo porušil še del obstoječih bazenov in na tem mestu zgradila še druga polovica bioloških stopenj in nov vstopni objekt za polno delovanje čistilne naprave s končno zmogljivostjo. Objekti mehanske stopnje in anaerobne biološke stopnje ostajajo v obratovanju. V času nadgradnje ne pričakujejo večjih izpadov iz obratovanja, razen nekaj ur v času priklopov novih procesnih linij. Čistilna naprava bo predvidoma ves čas gradnje delovala skladno z zakonsko predpisanimi vrednostmi, kar je bilo v letu 2015 tudi doseženo in vse meritve obratovalnega monitoringa so skladne s predpisanimi.

Izvajanje nadgradnje CČN, oktober 2015.

Obstoječa anaerobna biološka stopnja je ustrezna in CČN v tem procesu proizvede iz bioplina letno 2,2 milijona kWh električne energije, ki jo porabi v procesu in s tem krije 78 odstotkov lastne porabe električne energije v procesu ter okoli 140.000 kWh odda v omrežje kot kvalificiran proizvajalec električne energije. CČN je pridobila enotno okoljevarstveno dovoljenje (IPPC), ki poleg omejitve emisij v vode obsega tudi emisije v zrak in ostale emisije ter dovoljuje nadzorovani sprejem določenih tekočih odpadkov za večjo proizvodnjo bioplina in s tem električne energije.

JP CČN sledi trajnostnemu razvoju na vseh področjih delovanja s ciljem doseganja visokih ekoloških standardov in vsestranske sprejemljivosti v družbenem in naravnem okolju. Nadgradnja CČN bo pomemben korak k cilju varovanja reke Kamniške Bistrice in izboljšanju kakovosti podtalnice.

FOTO: BLAŽ OMAN

Krajevne skupnosti Slavka Šlandra, Venclja Perka in Simona Jenka Domžale

vabijo na

ŽALNO KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve
v soboto dne, 31. oktobra 2015, ob 18. uri na pokopališču v Domžalah!

Vabljeni!

Krajevna organizacija Združenja borcev za vrednote NOB Radomlje

vabi na

KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve, ki bo
v soboto, 31. oktobra 2015, ob 16. uri ob grobišču padlih v NOB v novem spominskem parku na pokopališču v Radomljah.

Vse občane vabimo, da se komemoracije udeležijo v čim večjem številu.

Krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Simona Jenka, Slavka Šlandra in Venclja Perka

vabijo na

KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve, ki bo
v soboto, 31. oktobra 2015, ob 17.30 pri spomeniku žrtev nasilja in izdaje v centru Domžal.

Vabljeni!

Krajevna organizacija Združenja borcev za vrednote NOB Dob-Krtina

vabi na

KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve
v petek, 30. oktobra 2015, ob 16. uri pri spomenikih žrtvam prve in druge svetovne vojne na pokopališču v Dobu.

Vabljeni!

Krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Slavka Šlandra, Simona Jenka in Venclja Perka Domžale

vabijo na

KOMEMORACIJO

ob dnevu spomina na mrtve
v petek, 30. oktobra 2015, ob 16. uri pri spomenikih žrtvam prve in druge svetovne vojne na pokopališču v Dobu.

Vabljeni!

Čaša tvoja je – življenje tvoje!
Sam napolni z večnosti jo lekom!
Čaša tvoja je življenje tvoje.
Vlivaj vanjo vsak dan dobra dela. (Anton Aškerc)

Župnijska Karitas Domžale vabi na dobrodelni koncert

SKUPAJ NA POTI 2015

v petek, 6. novembra 2015, ob 20. uri
v halo Komunalnega centra Domžale

Nastopali bodo: **Ansambel Bitenc, Bog Bards, Petra Stopar, Slovenski citrarski kvartet, Ljudske pevke KD Domžale, Harmonk'n'roll, Ansambel Marcela IN, otroci družine Kovačič Ivanjko, Moj spev**
Povezovala bosta: **Petra Stopar in Filip Firbas**
Glavni pokrovitelj: **Termit d. d.**
Častna pokrovitelja: **Občina Domžale in škof msgr. dr. Franc Šuštar**
Prodaja vstopnic: **Cvetličarna Omers, Pekarna Kancilja in dve uri pred koncertom v preddverju hale Komunalnega centra Domžale**

Zbrana sredstva bodo namenjena za pomoč ljudem v stiski.

Drsanje v Domžalah ne bo več le zimski šport.
S postavitvijo **umetnega drsališča** v **Češminovem parku**, ki sta ga sofinancirali **Občina Domžale** in **Fundacija za šport**, boste lahko drsali **365 dni** na leto, brez mraza in brez ledu.

Vabljeni na otvoritev, ki bo v **torek, 3. novembra 2015, ob 16. uri** v Češminovem parku in kasneje na vsakodnevno uporabo umetnega drsališča, urejenega **posebej za vas**.

OBČINA DOMŽALE

Fundacija za šport

IZ URADA ŽUPANA

Na zdravje!

Prejšnji teden smo skupaj z županom Mengša in županom Trzina slavnostno nazdravili s kozarci zdrave pitne vode. Vzrok za naš preizkus je bil uspešno končan skupni medobčinski projekt obnove in nadgradnje vodovodnega sistema na Domžalsko-Mengeškem polju.

Čista pitna voda je dragocena naravna dobrina, ki pa ni neomejena, zato jo moramo še posebej spoštovati in z njo ravnati varčno. Morda se premalo zavedamo, da življenja brez pitne vode ni in da je okolje, ki nam nudi zadostno količino čiste pitne vode, privilegij.

Tega se dobro zavedamo v občinah Domžale, Mengeš in Trzin. Župani vseh treh občin smo se odločili, da bomo s skupnimi močmi reševali problematiko vodooskrbe. V letu 2007 smo vse tri občine pristopile k projektu rekonstrukcije in nadgradnje domžalskega vodovodnega sistema, ki je v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik, d. o. o.

Skupni medobčinski projekt obnove in nadgradnje vodovodnega sistema je za prebivalce in gospodarske subjekte teh treh občin izrednega pomena. Pomembno namreč prispeva k zvišanju kakovosti življenjskega standarda na tem območju, saj zagotavlja zadostne količine kakovostne pitne vode in zanesljivejšo vodooskrbo tako obstoječim kot tudi novo priključenim odjemnikom.

Na centralnem domžalskem vodovodnem sistemu na Mengeškem polju je bila izvedena zamenjava glavnih vodovodnih cevi med štirimi obstoječimi črpališči s povezavo do Trzina. Zaradi dotrajanosti več kot pol stoletja starih cevovodov je bila zamenjava cevi nujno potrebna. S tem so se zmanjšale vodne izgube na transportu od črpališč do naselij, izboljšana je pretočnost in tlačne razmere, zagotovljena pa je nadaljnja varna in zanesljiva oskrba s pitno vodo.

Poleg tega je projekt vključeval aktiviranje dodatnega črpališča in dveh dolomitnih vrtin na Mengeškem polju. Ker se z izvedbo projekta na vodovodni sistem na novo priključuje občina Mengeš, je aktiviranje dodatnega vodnega vira in dolomitnih vrtin pomembno za zagotavljanje dodatnih količin vode ter večje izkoriščenosti prodnega in dolomitnega vodonosnika Mengeškega polja.

Projekt je del večjega projekta Oskrba s pitno vodo na območju Domžale-Kamnik, ki so ga Občine Domžale, Mengeš, Kamnik, Moravče in Trzin prijavile za sofinanciranje iz kohezijskega sklada Evropske unije. Vodilna občina v tem projektu je Občina Kamnik.

Drage občanke in spoštovani občani, iz lastnih izkušenj lahko povem, da imamo v naši občini zares kvalitetno pitno vodo. Dobrino, ki priteče iz pipe. Zato naj bo voda kot poezija, ki prodre v zavest in srca vseh nas, da se bomo zavedali pomena čiste pitne vode.

Toni Dragar, župan

Mladosten in sproščen sprejem mladinske skupine Plesnega kluba Miki

Vnovičen velik uspeh mladinske ekipe v streetshow plesih PK Miki

V torek, 6. oktobra 2015, je župan Toni Dragar v sejni sobi Občine Domžale sprejel plesalke in plesalce Plesnega kluba Miki, ki so na svetovnem prvenstvu v streetshow plesih v češki Ostravi konec septembra osvojili naslov svetovnih podprvakov. Mladinska streetshow skupina je tako že drugo leto zapored osvojila naslov svetovnih podprvakov.

Sprejema pri županu so se poleg mladinske ekipe udeležili tudi predsednica PK Miki Saša Eminič Cimperman ter trenerja in koreografa drugo uvrščene točke prvenstva TheSecretLifeofPuppets, Anja Jurić in Andraž Mrak. V mladinski skupini svetovnih podprvakov med 24 plesalci celotne ekipe pleše kar 14 občanov in občank Domžal.

Sprejem se je začel s predvajanjem plesne točke na projektorju. Župan je štiriminutni posnetek pospremil z aplavzom, celotni ekipi čestital za izjemen uspeh in s ponosom poudaril, da so prav plesalci z izjemnimi dosežki pravi dokaz, da so Domžale mesto kulture in športa. Za spomin jim je župan podaril uokvirjeno fotografijo z nastopa na Češkem, ki jim je prinesel zasluženi pokal, ki si ga plesalke in plesalci sedaj po vzoru Anžeta Kopitarja podajajo med seboj.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Župan Toni Dragar je čestital mladi plesni ekipi Plesnega kluba Miki.

Pestro dogajanje na domžalskem tržnem prostoru

Dobrodošli v Domžalah – Šentjernej, Domžale in Gadova Peč

V soboto, 10. oktobra 2015, je bilo kljub turobnemu vremenu na domžalskem tržnem prostoru ponovno živahno. Dišalo je po morskih dobrotah gostilne Ribič iz Izole, po kavi in drugih toplih napitkih pa je dišalo iz premične kavarne Coffe car, s stojnice Društva kmetic Šentjernej je dišalo po pecivu in sveže ocvrtih kruhkih. Po samem tržnem prostoru je bahavo in veličastno stopicljal pravi šentjernejski petelin, ki je vnesel nemir na domžalsko dvorišče. Gostje iz Šentjerneja so tokrat napolnili domžalske stojnice s svojimi dobrotami.

Na večnamenski ploščadi domžalske tržnice se je tokrat predstavila Občina Šentjernej, ki jo je zastopala Anita Petrič, ki je kot prava Dolenjka zgovorno pripovedovala o tem prelepem dolenjskem kraju. Herba Gallus zelišča je obiskovalcem ponudila Plečnikov čaj, ki ga je mogoče kupiti samo v lekarnah, pa Plečnikov brinjevec in grenčico, nabaviti pa je bilo možno tudi repliko skodelice, kakršno je uporabljal Plečnik ob pitju čaja. Lončarski atelje Polde se je predstavil in seveda ponudil v nakup veliko različnih lončarskih izdelkov za uporabo v gospodinjstvu, pa seveda tudi precej okrasnih izdelkov iz gline, na čelu s šentjernejskim petelinom.

Klet Štemberger je ponudila dobro vinsko kapljico različnih sort, prevladoval je seveda cviček. Mesnine Kmetije Košak so vabile s stojnice s svojim videzom in vonjem, zato so njihove mesnine skoraj vse pošle. Kmetija Karlovček je imela v ponudbi veliko vrst jabolk v kartonskih gajbicah, pa jabolčni kis, bučno olje, marmelade in jabolčni sok. Kartuzija Pleterje je ponudila odlično viljamovko, jabolka, zeliščne grenčice in vina. Društvo kmetic Šentjernej pa je s svojimi pecivi, poticami in piškoti poskrbelo za sladka doživetja.

Dogodka so se udeležili tudi župan Občine Domžale Toni Dragar, podžupanja mag. Jana Miklavčič, ki je udeležence dogodka nagovorila, in Vido Repanšek, idejni vodja prireditve Dobrodošli v Domžalah. Za dobro razpoloženje je poskrbel domači harmonikar Tone Malenšek, ki je lepo raztegoval svoj veseli meh in iz njega izvabljal odlične melodije, Janez Hafner pa se mu je na koncu pridružil še s svojo tradicionalno glasbeno spremljavo, pladnjem za pijačo, stolom in kuhalnicami. Gostje so s seboj pripeljali še Šentjernejski oktet, ki je zapel nekaj odličnih slovenskih pesmi. Ves čas se je okoli množice obiskovalcev sukal šentjernejski petelin in vzbujal pozornost.

Župan Toni Dragar s šentjernejskim petelinom.

Domžale se predstavijo

Na domžalskem tržnem prostoru so se že drugo soboto v tem mesecu predstavile Domžale. Prireditvena ploščad Dobrodošli v Domžalah je spet privabila številne obiskovalke in obiskovalce sobotnega veselega dogajanja.

Na številnih stojnicah je bila na voljo pestra ponudba raznih izdelkov in storitev iz občine Domžale. Predstavili so se NK Domžale z maskoto Domžijem, Čebelarstvo Mihelič, Rok's Nut Butter z njegovim arašidovim maslom, Kmetija Nastran, Pogostitev Kos s carskim pražencem, Ivanka Brodar z njenimi krofi in Turistično društvo Jarše-Rodica. Kot vsako soboto sta bila na običajnih mestih tudi gostilna Ribič iz Izole in Kitijina mobilna kavarna Coffee Car.

Poskrbljeno je bilo tudi za pestro glasbeno vzdušje. Na harmoniko so zaigrali Tone Malenšek, Leteči Poljanšek in Gams. Peter Žibert je zapel nekaj pesmi, spremljevalna skupina OFS Domžale je zaigrala na ljudska glasbila, Janez Hafner je pomagal držati ritem s svojim pladnjem, stolom in kuhalnicami, za poslastico dopoldneva pa so poskrbele Ljudske pevke KD Domžale na čelu z Maro Vilar, ki je v njenem tipičnem šegavem slogu nagovorila obiskovalce tržnega prostora.

Sobotnega dogajanja so se udeležili tudi župan Občine Domžale Toni Dragar ter obe podžupanji, mag. Renata Kosec in mag. Jana Miklavčič. Pridružil se jim je tudi poslanec v državnem zboru Kamal Izidor Shaker.

Poleg predstavitve stojnic z izdelki domžalskega porekla so se na tržnem prostoru predstavili tudi rokodelci v okviru ArtD sejma: Društvo rokodelcev Moravške doline, Sanja Repnik s Svežino Narave, Andreja Korbar Korenčan, Regent modni dodatki, Majda Hočevar, Pikiriki lepe stvari Teodore Kečić, Petra Lebar Kozjek in njena Pikapoka, Dom upokojencev Domžale in Unikat Alja Zevnik.

Vinogradniško turistično društvo Gadova Peč

V soboto, 24. oktobra 2015 se je v našem mestu že tretjič predstavilo Vinogradniško turistično društvo Gadova Peč.

Na tržnem prostoru se je spet trlo obiskovalcev, ki so imeli poleg stalne dnevne ponudbe na tržnem delu na voljo tudi dodatno ponudbo na stojnicah, ki so jih s svojo ponudbo napolnili gostje Vinogradniškega turističnega društva Gadova Peč iz občine Brežice.

»Hrib Gadova Peč leži v Gorjancih ob robu Krške kotline nad ravnico reke Krke na severu in tik ob hrvaški meji na jugu. Spada v kataster Občine Brežice. S svojo nadmorsko višino 353 metrov se dviguje nad sosednjima Vinjim Vrhom in Stojanskim Vrhom. Posuta je z zidanicami, hrami in trto. Tukaj se na kraški peščeni ilovici in lapornatih tleh bohotijo naši vinogradi – vir odličnega cvička iz Gadove Peči,« je povedal Ivan Urbanč med mešanjem pečenega kostanja. Na stojnicah, rezerviranih za goste iz Gadove Peči, so se s svojimi tipičnimi dobrotami predstavili tudi Izletniška kmetija Zdenka Mirtek, Kmetija Kaja in Dežurna zidanica Vera.

Gostom iz Gadove Peči je trobilni kvartet Godbe Domžale zaigral kar nekaj pesmi. Sledil je krst mošta v vino, ki so ga pripravili člani turističnega društva. Ob krstu so zmešali štiri sorte vina po točno določenih odstotkih in tako je nastal cviček. Za dobro voljo sta poskrbela godca iz Gadove Peči Matija Strle in Matic Zakšek, ki sta iz diatoničnih harmonik izvabljala čudovite zvoke, ob koncu pa so zaigrali še Bojsi.

9. seja Občinskega sveta Občine Domžale

V četrtek, 15.oktobra 2015, je od 16. ure dalje v sejni dvorani Občine Domžale potekala 9. seja Občinskega sveta, ki jo je vodil mag. Lovro Lončar.

Po ugotovljeni navzočnosti so člani Občinskega sveta sprejeli zapisnik 8. seje, ki je bila 17. septembra 2015, in naslednji dnevni red:

1. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport in rekreacijo Domžale – druga obravnava
2. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Občini Domžale – prva obravnava
3. Vprašanja, pobude in predlogi

1. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport in rekreacijo Domžale – druga obravnava
Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport in rekreacijo Domžale v drugi obravnavi.

2. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Občini Domžale – prva obravnava
Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Občini Domžale v prvi obravnavi.

Občinski svetnik mag. Tomaž Deželak (SDS) je postavil svetniško vprašanje.

3. Vprašanja, pobude in predlogi
Na seji so vprašanja, pobude in predloge podali: Marija Pukl (DeSUS), Joško Korošec (LTD), Metod Marčun (Lista za Domžale), mag. Tomaž Deželak (SDS), Anže Korošec (LTD), Uroš Breznik (SD), Marija Doroteja Grmek (SDS), Alenka Olroyd (Lista Reza), Lidija Ambrož Marčun (SMC) in Matej Oražem (Lista Reza).
Vse pobude, predloge in vprašanja lahko najdete na občinski spletni strani www.domzale.si pod rubriko Občinski svet, svetniška vprašanja. Prav tako lahko na občinski spletni strani poiščete celotno gradivo seje Občinskega sveta Občine Domžale.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Zunanji avtomatski defibrilator

Na Občini Domžale so zunanji avtomatski defibrilator, ki je bil do zdaj v občinskih prostorih, prestavili v zunanje prostore in je zdaj prvi defibrilator v občini, ki je na voljo 24. ur na dan.

Najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji so bolezni srca in ožilja. V Sloveniji vsak dan doživi srčni zastoj deset ljudi, od teh jih polovica takoj umre. To pa pomeni, da delež nenadnega srčnega zastoja predstavlja 12 odstotkov vseh naravnih smrti. Brez izvajanja

temeljnih postopkov oživljanja jih preživi manj kot 7 odstotkov. Ob pravilnih stisih prsnega koša in umetnem dihanju je preživetje med 10 in 20 odstotno. Z uporabo defibrilatorja se delež oseb, ki preživijo srčni zastoj še poveča in znaša med 24 in 52 odstotkov.

Izkušnje kažejo, da je pri uvedbi javno dostopne defibrilacije namestitev defibrilatorjev organizacijsko lažji del projekta. Na Občini Domžale so se odločili, da bodo defibrilator prestavili v zunanji prostor in tako je sedaj na voljo 24. ur na dan. Dogodka ob uvedbi zunanjega defibrilatorja sta se poleg župana Občine Domžale Tonija Dragarja, podžupanje mag. Renate Kosec in namestnika poveljnika Civilne zaščite Petra Gubanca udeležila tudi Tina Urankar in Bogdan Kobe iz nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Domžale. Tina namreč tudi vodi brezplačne tečaje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo zunanjega avtomatskega defibrilarorja, ki poteka v sodelovanju z Občino Domžale. Defibrilator, ki je po novem pred občinsko stavbo, je sofinanciral Rotary klub Domžale.

Kaj je avtomatski defibrilator (AED)? Gre za aparat za oživljanje. S tem aparatom lahko prekinemo en srčni ritem, ki se pri srčnem zastoju najpogosteje pojavlja – to je ventrikularna fibrilacija. To je v bistvu edino zdravilo za to motnjo srčnega ritma. Avtomatski defibrilator sproži elektriko, ki jo pošlje čez srce in s tem, če smo dovolj hitri, ujamemo še pravi trenutek, da prekinemo fibrilacijo in povrnemo srce v normalni srčni sinusni ritem.

Postopek ravnanja z avtomatskim defibrilatorjem Postopek ravnanja z avtomatskim defibrilatorjem je enostaven. Čisto enostavno ga je namestiti na poškodovanega oziroma obolelega, nato te aparat vodi, saj ti pove, kako postopati. Če oboleli rabi električno defibrilacijo, mu jo sprožite in rešite pacienta. Hkrati pa, ko pristopite in začnete dajati temeljne postopke oživljenja (sprostitev dihalne poti, zunanjo masažo srca in uporabo AED), s tem podaljšujete možnost preživetja pacientu, preden pride reševalna ekipa. To pomeni najboljši možni izhod iz situacije.

Avtomatski defibrilator je preprosto uporabljati. So sicer različni aparati, vsem pa je skupno, da imajo vsi dva gumba. Eden je za vklop. Ko je aparat enkrat prižgan, vas glasovno vodi od začetka do konca. Ko prilepite elektrode – nalepke na poškodovanca oziroma obolelega, bo aparat opozoril, kako delati naprej, in ko bo analiziral srčni ritem, vam bo aparat povedal, ali je potrebna defibrilacija ali ne. Če bo potrebna, vas bo aparat vodil naprej v smeri, kako to narediti. V tem primeru pride na vrsto drugi gumb. Običajno se obarva ali osvetli in takrat aparat pove, da je potrebno pritisniti ta gumb in s tem pošljete električni tok skozi srce. Nikoli pa ne moreš sprožiti aparata, če defibrilacija ni potrebna. Prav tako ga nikoli ne morete prepričati, da sproži električno energijo. Sprožil jo bo samo takrat, ko bo prepoznal ritem, ki rabi električni tok. V primeru, da defibrilacija ni potrebna, vas bo aparat vodil naprej z izvajanjem temeljnih postopkov oživljanja.

Kje vse se nahajajo avtomatski defibrilatorji v občini Domžale? Poleg občinske stavbe se defibrilatorji nahajajo še v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, na sedežu Območnega združenja Rdečega križa Domžale, Domu upokojencev Domžale, Mercator centru Domžale, Prodajnem centru Breza, PGD Vir, PGD Dob, PGD Studenec, PGD Žeje-Sveta Trojica, PGD Homec, PGD Rova, PGD Pšata-Dragomelj in Osnovni šoli Dragomelj.

MIHA ULČAR

»Župan, nekaj vam moramo povedati!«

Teden otroka – 5. do 11. oktober 2015

V Tednu otroka sta v torek, 6. oktobra 2015, v sejni sobi predstavnike učencev domžalskih osnovnih šol in njihove spremljevalce sprejela župan Občine Domžale Toni Dragar in podžupanja mag. Renata Kosec. Letošnji Teden otroka je potekal pod geslom Nekaj ti moram povedati, zato je pogovor med otroki in županom potekal v tej smeri. Srečanje z županom in podžupanjo je bila za učence tudi priložnost za marsikatero drugo vprašanje, na katerega pa so dobili odgovor iz prve roke.

Župan Toni Dragar je na začetku navzoče lepo pozdravil in učencem čestital ob Tednu otroka. Povedal je, da se v Občini Domžale trudijo zagotoviti otrokom brezskrbno otroštvo in jim omogočiti razvoj njihovih potencialov. V zadnjih letih so veliko pozornost namenili v zagotavljanje predšolskega varstva z izgradnjo novih in širitvijo obstoječih vrtcev. Vsako leto potekajo tudi investicije v obnovo in širitev šolske infrastrukture ter energetsko sanacijo telovadnic. Ob tem je župan še povedal, da Občina Domžale s finančnimi sredstvi subvencionira različne programe in aktivnosti za otroke, ki jih izvajajo šole, nekatere organizacije in društva.

Na srečanju je sodelovala tudi predsednica Zveze prijateljev mladine Domžale Ema Škrjanc Ogorevc, ki se je dotaknila letošnje rdeče niti ob Tednu otroka. Opozorila je na odgovorno uporabo sodobnih komunikacijskih omrežij – neverbalne oblike sporočanja, zlasti prek interneta, družabnih omrežij in mobilnih telefonov. Otroci in mladostniki so pri tem izpostavljeni mnogim pastem, saj je lahko ogrožena njihova zasebnost in identiteta. Prisotnim je prebrala tudi poslanico igralca in pesnika Andreja Rozmana Roze, ki je za to priložnost napisal pesem.

V oktobru je en teden posvečen izključno otrokom. Gre za projekt Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki se začne vsak prvi ponedeljek v mesecu oktobru in traja sedem dni. V Tednu otroka so organizirali različne prostočasne in razvedrilne programe za otroke v vseh večjih krajih po Sloveniji, tudi v Domžalah. Z vsebinsko usmeritvijo letošnjega Tedna otroka Nekaj ti moram povedati so skušali poudariti, kako pomembno in nujno je kakovostno sporazumevanje otroka ali mladostnika z drugo osebo.

Otroke je nagovorila predsednica Zveze prijateljev mladine Domžale Ema Škrjanc Ogorevc.

Zveza prijateljev mladine Domžale je ob Tednu otroka priredila tradicionalno druženje, ki je potekalo v sredo, 7. oktobra 2015, v popoldanskem času v Slamnikarskem parku ob občinski stavbi v Domžalah. Zaradi slabega vremena sicer niso mogli izpeljati vseh napovedanih dejavnosti, so se pa zato obiskovalci pod dežniki ob glasbi harmonike in peki sladkih palačink veselo družili.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

VELIKI INTERVJU

ZA KULTURO SI JE PREPROSTO TREBA VZETI ČAS

MILAN MARINIČ, NEKDANJI DIREKTOR KULTURNEGA DOMA FRANCA BERNIKA

V letu 2014 je vodenje Kulturnega doma Franca Bernika zaključil Milan Marinič, ki je zavod vodil vse od njegove ustanovitve. Še več, bil je med ustanovitelji, tisti, ki je pripeljal naš kulturni dom do institucionalne oblike, v kakršni je danes – z bogatim in kvalitetnim programom za različne javnosti.

Mateja Kegel Kozlevčar
Foto: Iztok Dimc

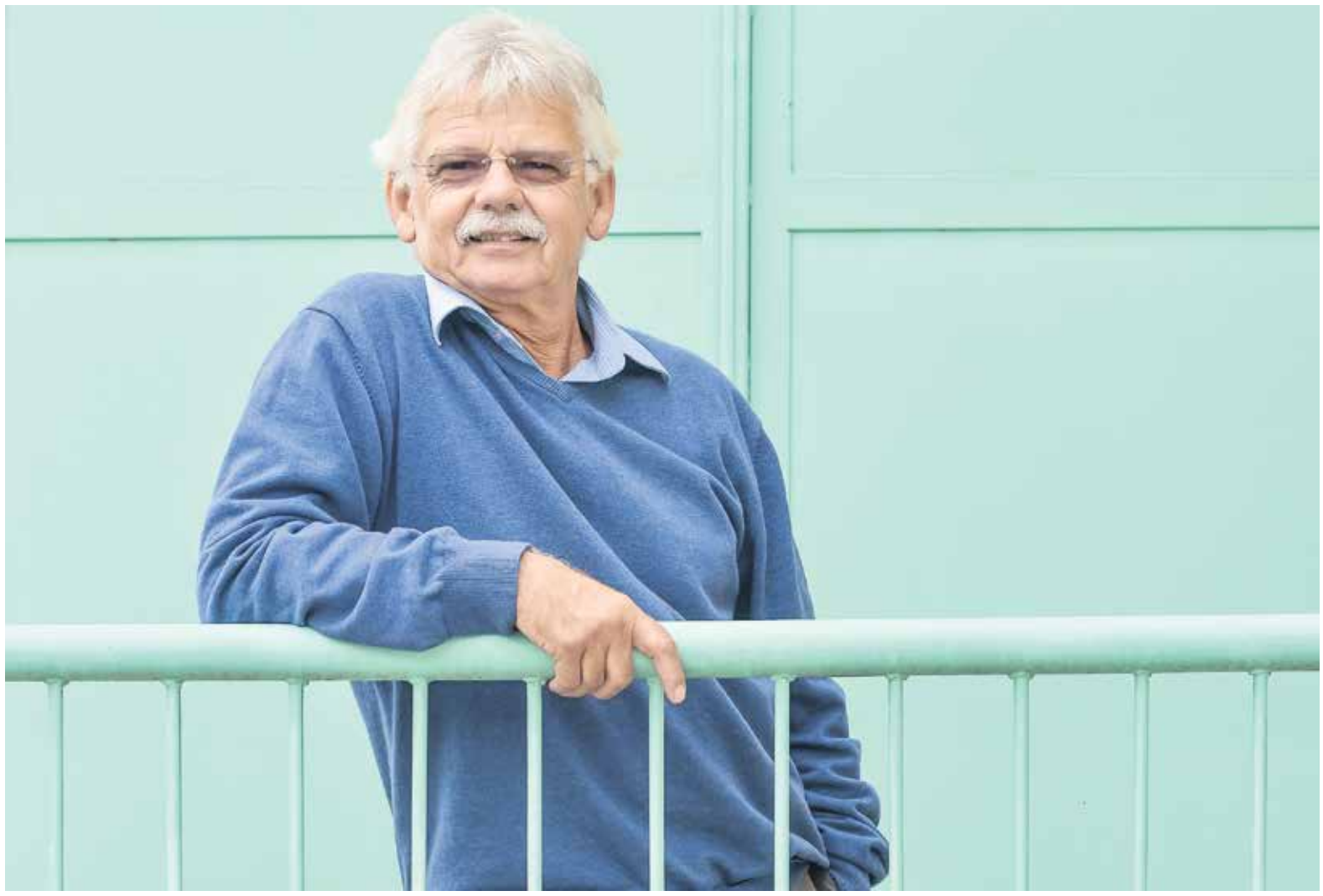

Kulturno udejstvovanje je popeljal na višji nivo, kakor si ga Domžalčani zaslužimo, kot pravi. V pogovoru pa nisva govorila le o domžalskem kulturnem domu, ampak tudi o njegovi kulturno bogati karieri, resnično zavidanja vrednem udejstvovanju in aktivnem sooblikovanju slovenske kulture. Milan Marinič.

Vaše življenje se bere kot knjiga kulturnega popotovanja. Kako gledate na svoje poklicno življenje danes, ko zaključujete kariero?

Na zaključek delovne dobe (ali obvezne upokojitve) sem se pripravljal približno leto in pol. Nikoli pred tem nisem gledal na svoja prejšnja leta – delovna ali osebna – na način, kaj vse sem naredil, kaj se mi je zgodilo, ampak sem preprosto živel in delal. Potem pa sem se začel sprehajati po svoji preteklosti in sem po eni strani presenečen, saj se nisem zavedal, da je šlo mimo mene toliko zanimivih dogodkov, situacij in ljudi, ki jih niti ne znam vsakega zase izluščiti iz nekega konteksta. Ko sem se začel spopadati s fenomenom svoje preteklosti, sem videl, da so stvari neverjetno povezane, bogate in sem na vse to lahko zelo ponosen.

Vaši začetki segajo nekaj desetletij nazaj. V obdobje, ko so bile odrske deske vaš vsakdan, še posebej Šentjakobskega gledališča. Večina Domžalčanov se vas v tej vlogi ne more spomniti. Kakšni so vaši spomini na tiste čase?

Svojo odrsko pot sem začel preizkušati leta 1970, ko sem kot študent stopil na odrske deske Šentjakobskega gledališča v Ljubljani. Tisto leto so praznovali 50-letnico ustanovitve. Šentjakobsko gledališče je najstarejše amatersko repertoarno gledališče v Evropi. Da sem se jim pridružil, je bila posledica življenjskega premika iz domžalskega okolja v Ljubljano, kjer sem najprej obiskoval srednjo šolo, nato pa Pedagoško akademijo. Na moje udejstvovanje na odrskih deskah me vežejo že osnovnošolski spomini, saj sem kar nekaj let recitiral, celo kot pionirček ob sprejemu starejših pionirjev v mladinsko organizacijo v takratnih Medijskih toplicah na Izlakah. Z vstopom v Šentjakobsko gledališče pa se je na nek način začela utrjevati moja vez z odrskimi deskami in kulturo nasploh. Tam sem ostal neprekinjeno skoraj dvajset let, član Šentjakobskega gledališča sem bil, vse dokler nisem postal direktor Prešernovega gledališča v Kranju.

Vedno znova ste se vračali na oder. Oder ste razumeli, tam ste doma. Je bilo zato lažje razumeti in pripravljati kvaliteten program KDFB, kot če bi bila vaša kulturna usmeritev drugačna?

Zanesljivo, a to ni bila zgolj posledica mojega dela s Šentjakobskim gledališčem, ampak z vsem mojim delom, ki je bilo ves čas vezano na kulturne institucije. Morda pri vsem tem še najmanj prvo desetletje, ko sem deloval v Kulturni skupnosti Domžale, ko sem se s profesionalnimi institucijami in izvajalci ukvarjal sorazmerno malo, le toliko, kolikor je bilo to povezano z grobeljskimi koncerti in kulturno dediščino. Podobno je bilo tudi v leto in pol trajajočem delovnem razmerju na Mestni zvezi kulturnih organizacij Ljubljane, ki se je zaključilo z mojim odhodom na Zvezo sindikatov Slovenije. Tam sem bil sekretar republiškega odbora Sindikata delavcev v kulturi in od takrat do danes je moja vez s profesionalnimi kulturnimi institucijami neprekinjena. Sem se pa v času dela na Zvezi sindikatov Slovenije povezal in dodobra seznanil s kulturnimi institucijami vseh branž, ne le gledališča, ampak tudi filharmonije, RTV, knjižnic, muzejev, arhivov, zavodov za kulturno in naravno dediščino in tudi že prvih samostojnikov, ki pa v tem statusu niso bili iz razlogov, ob kakršnih so danes številni prekarci. V tistem času sem bil tudi član štiričlanskega Upravnega odbora Prešernovega sklada.

Moja želja je, da bi v Domžalah zgradili pravi (pa ne megalomanski) kulturni center z ustreznimi prostori, moja pričakovanja pa se sprehajajo med optimističnim razpoloženjem in kruto realnostjo. Ne sme biti vse odvisno od vodstva posamezne institucije, ampak na nek način od tistega, ki jo je ustanovil, da oceni rezultate preteklega dela in ugotovi, ali želi spremembe in seveda od tistega dela javnosti, ki ji ni vseeno za prihodnost.

Dolga leta kulturno-politično aktivni ste bili med tistimi, ki so postavljali slovenske kulturne smernice in med drugim skrbeli za njihovo uresničevanje. Kako težko je bilo takrat uresničevati zastavljene programe, cilje?

Sindikati so bili takrat del političnega sistema in iz tistega obdobja mi je najbolj ostalo v spominu, kako težavno je bilo usklajevanje plač na področju kulture in na splošno v javnem sektorju. Danes se spet pogovarjamo le o tem. Že takrat nismo znali zgraditi sistema plač v javnem sektorju in ga še vedno ne znamo zgraditi. Res je, da smo majhni, a večji problem od majhnosti je, da nam primanjkuje širine. Mislim na širino naših misli in pogledov, širino medsebojnih odnosov. Ampak to je proces, zgodovinski razvoj. In tu igra kultura s svojo preverjeno estetiko eno glavnih vlog. Pa tudi kapital potrebuje svojo širino.

Pred dnevi ste nam zaupali, da ste med drugim Domžalam 'podarili' tudi desetletni kulturni molk. Je to pomagalo, da se je kaj premaknilo na kulturnem področju? Vse skupaj ste izvedli svojevrstno ...

Za kulturni molk je vedela le peščica ljudi, zgodil pa se je leta 1988. Če na kratko obrazložim: moja prva zaposlitev je bila delo tajnika Kulturne skupnosti Domžale. To je bilo mesto, kjer so se usklajevali interesi uporabnikov in izvajalcev s področja kulture (v Domžalah pretežno s področja delovanja ljubiteljskih skupin). Kulturne skupnosti so bile spodbujevalci kulturnega življenja. V Domžalah je bila ljubiteljska kultura sorazmerno dobro razvita, povezana in nosilka kulturnega programa. Z zaposlitvijo v Kulturni skupnosti sem imel priložnost s sugestijami in idejami neposredno vključevanje v programe, pripravil sem kar nekaj scenarijev prireditev in proslav, ki jih je bilo včasih precej več kot danes. Tako sem prišel tudi na idejo, da bi – glede na to da imamo v Grobljah vseslovenski festival –, imeli v Domžalah festival monodrame. V Sloveniji takrat tega ni bilo in tako se je začelo Srečanje slovenskih igralcev v monodrami in komornih gledaliških igrah. Večina teh pa je nastajala izven institucionalnega okvira. Takšno srečanje je pomenilo novo kvalitetno kulturno ponudbo v občini Domžale z vseslovenskim pridihom. V Šentjakobskem gledališču sem se srečeval tudi s profesionalci in tako sem se srečal z Bojanom Štihom, ki je bil velika gledališka osebnost, zato sem ga povabil k sodelovanju. Bil sem torej sorazmerno aktiven na področju kulture v Domžalah. Tudi ko sem zapustil domžalski kulturni prostor in deloval v Ljubljani na sindikatih, sem bil z Domžalami še vedno povezan, pripravljal sem scenarije, sodeloval na proslavah, napovedoval koncerte, vključno z novoletnim koncertom Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik. Ob odhodu iz sindikatov, kjer sem pridobil resnično veliko izkušenj za delo v kulturnih institucijah, sem začel iskati novo sredino in niti nisem razmišljal mimo kulture, čeprav me je sprva navduševala tudi pedagogika. V tistem času se je v Domžalah reorganizirala knjižnica, ki naj bi postala neke vrste kulturni center, seveda ob svojem osnovnem poslanstvu, in bi pod svoje okrilje prevzela tudi organizacijo prireditev v občini. Zadeva me je zanimala, bil sem mnenja, da bi v Domžalah potrebovali nekaj več in bi z mojimi izkušnjami in ambicijami lahko pomagal. A sem bil podučen, da bi bilo najbolje, da ne bi kandidiral za delovno mesto direktorja knjižnice. Bil sem presenečen, tega preprosto nisem razumel, a za mene je bilo to dovolj, da nisem kandidiral. Sem pa razmislil in ugotovil, da sem lahko samo ponosen, ker verjetno mislim drugače, kot tisti, ki so me opozarjali. Zato sem za-

Nikakor ne menim, da je dober program namenjen izbranemu občinstvu. Kulturni dogodek je namenjen vsem in vsakomur. Če se posameznik odloči, da ne bo prestopil praga kulturnega hrama, še ne pomeni, da program ni namenjen tudi njemu. O, pač, pa še kako. Kultura ni popolnoma nič drugega kot gradnja človekove osebnosti s preverjenimi estetskimi vrednotami, ki se bodo v posameznika, ki si je vzel čas zanjo, usedle, bodo gradile njegovo širino. In človek postane širši, bogatejši in zna razmišljati drugače.

devo zapeljal tako, da sem se zmagoslavno umaknil z mislijo, da tisto, kar znam in zmorem, pač v Domžalah ni potrebno. Umaknil sem se tako, da sem v organih Kulturne skupnosti Domžale zaprosil za razrešitev iz vseh položajev in odborov ter hkrati povedal, da se umikam iz kulturnega življenja Domžal. To zadevo sem opravil zgolj interno, s samim seboj. Ni se mi zdelo vredno, da bi vse to razglašal kot rezultat nekega užaljenega človeka. Preprosto sem se umaknil in to je trajalo deset let. Življenje pa je teklo dalje in zelo dobro.

Pot vas je nato peljala v Kranj, kjer ste postali direktor Prešernovega gledališča ...

Z zaključkom mandata na sindikatih sem moral poiskati novo delovno sredino, ki sem jo našel v Mestni zvezi kulturnih organizacij (ZKO) Ljubljana. Tam sem bil leto in pol sekretar mestne zveze, ki je koordinirala delo petih občinskih ZKO. V tistem času se mi je pokazala čudovita priložnost in na prigovarjanje mojega dobrega in danes že pokojnega prijatelja Marjana Gabrijelčiča (tudi član Šentjakobskega gledališča, nekdanji direktor kinematografov, Lutkovnega gledališča Ljubljana ... op. p.), da kandidiram za direktorja Prešernovega gledališča Kranj, sem se odločil kandidirati in bil tudi sprejet. Tam sem bil dva mandata, osem let, in to je bilo čudovito obdobje mojega življenja.

V Kranju je bila vaša vloga pri napredku in razvoju kulture izredno pomembna.

Kranjsko gledališče je imelo poseben status. Po vojni, ko so ustanavljali teatre, je bilo to poklicno gledališče s poklicnim igralskim ansamblom. Leta 1957 so politično ukinili kar nekaj poklicnih gledaliških ansamblov v Sloveniji, da bi 'ustvarili boljše pogoje Svobodam in ostalim prosvetnim društvom', in tako tudi kranjskega. Kranjsko gledališče se je okrepilo z ljubiteljskim igralskim ansamblom in ves čas vztrajalo v repertoarnem načinu dela in kar v zraku je viselo, kdaj se bo spet profesionaliziralo. Ko sem prišel v kranjski teater, smo imeli zaposlenih pet igralcev, kar je že pomenilo visoko stopnjo profesionalizma, gledališče pa je še vedno financirala samo občina. Sem pa v tistem času dosegel, da je gledališče ponovno začela financirati tudi država. Kranjsko gledališče je imelo svoj državni festival – Teden slovenske drame. To je bil festival, ki je prikazoval uprizoritve dramskih besedil slovenskih avtorjev na selektorski način, kjer je selektor oblikoval festival 7 do 10 gledaliških predstav, ki so najbolj izstopale v pretekli sezoni. Festival je delno financirala država in praksa je bila, da je Prešernovo gledališče na otvoritveni večer izvedlo krstno uprizoritev slovenskega dramskega avtorja, po možnosti noviteto. Kranjsko gledališče je s svojimi uprizoritvami želelo pokazati uprizoritveno estetiko na najvišjem nivoju. Sam sem bil takrat poslovni direktor. Naše ambicije so bile mnogo večje, kot so nam to omogočala sredstva. Tako sem leta 1992 na tiskovni konferenci v pripravah takratnega Tedna slovenske drame javnosti in medijem sporočil, da Prešernovo gledališče na festivalu to leto ne bo moglo uprizoriti slovenskega dramskega teksta, ker preprosto ni denarja. Bila je tvegana poteza, a uspelo nam je, da so se mlini zavrteli sorazmerno hitro in država se je odločila, da od tistega trenutka dalje sofinancira enega od projektov kranjskega gledališča po normativih, ki so bili takrat sprejeti na ministrstvu.

V Domžalah ste začeli in v Domžalah ste končali. Ste rojen Domžalčan. Glede na vse povedano, zakaj ste se v resnici vrnili?

Nekaj je res na tem, da kjer se ti kri pretaka, je čustvena vez morda nekoliko močnejša. V Domžale sem se vrnil zato, ker se mi je ponujal nov izziv, pa tudi zato, ker v meni velja prepričanje, da odgovornega dela, kot je vodenje institucije, biti na mandatnem položaju 15-20 let, ni dobro. Moj cilj je bil delati na položaju največ dva, morebiti tri mandate, nato pa zamenjati delovno sredino in iskati nove ambicije. Skratka, moj prihod v Domžale je bil svojevrsten izziv, že zato, ker je bilo treba postaviti institucijo iz nič in ker sem začutil iskrenost ob povabilu, da sodelujem v delovni skupini, ki bi pripravila predloge za optimalno koriščenje obnovljene dvorane na Ljubljanski 61 v Domžalah. Izziv sem sprejel, ker sem želel pokazati sebi in drugim, da sem sposoben narediti nekaj, na kar bodo ponosni tudi drugi, ne le jaz.

V dosedanjem programu KD Franca Bernika, ki ste ga vodili vse od ustanovitve, je na vsakem koraku čutiti vaš pridih. S sodelavci ste pri vseh programih tesno sodelovali, jih strokovno usmerjali. Kakšne spremembe v tej instituciji pričakujete v prihodnje, brez vas?

Me zelo veseli, če ste začutili moj pridih. To je bil tudi moj namen že na samem začetku. Pa s tem seveda ne mislim, da je pomembno, da je pridih moj, pomembno je, da je iskren, človeški, širok, kulturen ... Pričakovanja? Kulturni dom je danes tak, kot sem mislil, da kulturna institucija mora biti. Še kakšno stvar bi morali narediti, a ... Vedno, ko sem zapustil delovno okolje, je prišel nekdo drug, ki je delal drugače, morda z vidika kakšnega ocenjevalca bolje, spet drugega slabše, a pomembno je, da vsak maksimalno gradi svoj odnos do delovnega okolja, da v določenem mandatu opravlja svojo funkcijo optimalno. Vsakdo je odgovoren, da si smelo začrta svoj program, za katerega pa ni nujno, da je meni všečen ali, da se strinjam z njim. Problem, ki ga vidim, je v tem, da nimamo določenih ustreznih korektivov, s katerimi bi določali, kako posamezna institucija in odgovorna oseba uresničuje zastavljene cilje, niti, kakšno optimalnost pričakujemo. In ker tega nimamo, potem, ob koncu mandata zgolj zaključimo z besedami: *»ja, saj to smo pričakovali«*. Sicer pa, eno so pričakovanja, drugo so želje. Moja želja je, da bi v Domžalah zgradili pravi (pa ne megalomanski) kulturni center z ustreznimi prostori, moja pričakovanja pa se sprehajajo med optimističnim razpoloženjem in kruto realnostjo. Ne sme biti vse odvisno od vodstva posamezne institucije, ampak na nek način od tistega, ki jo je ustanovil, da oceni rezultate preteklega dela in ugotovi, ali želi spremembe, in seveda od tistega dela javnosti, ki ji ni vseeno za prihodnost.

Čeprav tokrat želimo besedo nameniti predvsem vam, pa bi lahko rekli, da ste bili KDFB, skupaj s sodelavci prav vi. Če se na hitro sprehodiva skozi vaše delovanje v instituciji, kateri mejniki so še posebej zaznamovali delovanje KDFB?

Sam posebnih mejnikov ne bi postavljal, morda le najosnovnejša, leti 1998 in 2014, ko sem začel in zaključil z delom. Ko sem začel, smo imeli na voljo dvorano, v kateri potekajo dogodki in v kleti pisarno, v kateri je bilo pet praznih omar, dve veliki mizi in nekaj stolov. Sprva sem funkcijo opravljal neprofesionalno kot v. d., saj sem bil hkrati direktor kranjskega gledališča, tukaj pa sem postavljal najosnovnejše pogoje, od registracije zavoda, akte, programske smernice ... Kupiti sem moral svinčnik in papir, da se je začelo. V prvem obdobju so seveda pomembni akti in dokumenti, a ko je bilo to najnujnejše urejeno, je bilo najpomembnejše začeti s programom. Na hitro in z dvema besedama: raznovrstnost in kvaliteta. Gradil sem na preverjenih estetskih kriterijih, ki morajo veljati za vse programe. Zavestno pa sem se izogibal populističnim programom, čeprav bi morebiti s tem pritegnil v dvorane še večje število obiskovalcev, a sem prepričan, da je uporaba javnih sredstev za populistične programe zloraba javnih sredstev. Rezultat: v petnajstih sezonah smo izoblikovali svoje sorazmerno zahtevno občinstvo in omogočili občanom naše občine in še drugim izredno kvalitetno kulturno ponudbo za kvalitetno življenje. KDFB omogoča kvalitetno kulturno življenje. Imel pa sem srečo, saj omejitvenih dejavnikov tako rekoč nisem imel in sem lahko svoje estetske poglede razvijal skupaj z odzivom obiskovalcev in tistih, ki so mi zaupali vodenje institucije. Sem pa včasih pogrešal ustreznega sogovornika, da bi lahko vse te kriterije ustrezno utemeljil pri sebi. Ker takega sogovornika nisem imel, je bilo zelo odgovorno graditi takšen program.

Ko je enkrat program pripravljen, pa najbrž za seboj potegne še kopico drugih odgovornosti?

Program pa je tudi rezultat diplomatskih potez, ki jih je bilo potrebno potegniti, da sem se izognil določenim programom. KDFB je bil porojen iz tako rekoč ničelne programske osnove. V Domžalah nismo imeli ne abonmajskega sistema, ne rednega programa prireditev, ne načrtnega oblikovanja zadovoljevanja kulturnih potreb. Ker je bila v Domžalah do ustanovitve javnega zavoda pretežno razvita le ljubiteljska ponudba, je bila kritična masa oz. cilja publika le ena in to je bilo potrebno preoblikovati v več ciljnih skupin tudi zaradi večjega števila kulturnih dogodkov. Načrtno oblikovanje ponudbe pa ne pomeni zgolj ena prireditev za drugo prireditvijo, ampak tudi vse tisto, kar pritiče kulturnemu dogodku: mesečni napovednik, gledališki, koncertni ali filmski list, oblikovalski nivo publikacij, obveščanje abonentov, prodaja in predprodaja vstopnic s sedežnim redom, hostesna oz. biljeterska služba, garderoba za obiskovalce, politika brezplačnih vstopnic ali bolje odprava brezplačnosti, ter graditev kulturnega in ustvarjalnega ter neposrednega in tudi prisrčnega odnosa osebja zavoda (vključujoč hostesno službo) tako z obiskovalci kot tudi izvajalci – umetniki in tudi postavljavci scen, lučkarji ... Vse to je bilo potrebno ustvariti.

Če se vrneva nazaj na mejnike, najbrž so posamezni dogodki skozi zgodovino vseeno zaznamovali KDFB?

O enem prehodu lahko govorimo na začetku, ko smo začeli graditi prireditveno dejavnost v naši dvorani, sledil je prevzem organizacije festivala Groblje, ki je bil najstarejši izključno glasbeni festival v Sloveniji, ki je žalostno končal, ker program ni ustrezal župnijskemu uradu, nato pa smo že dobili galerijo, ki je bila do tedaj pod Zvezo kulturnih organizacij. V nadaljevanju smo prevzeli administrativno vodenje glasila Slamnik, pred nekaj leti pa še celotno poslovanje in izdajateljske pravice za glasilo Slamnik, upravljanje z Menačenkovo domačijo in naposled muzej. A sam temu ne rečem mejniki, pač pa menim, da je bila to logična posledica graditve prepoznavne 'blagovne znamke' kulturnega doma, ki smo jo gradili v zavodu in ki je bila prepoznana tudi s strani ustanoviteljice zavoda – Občine Domžale.

Običajno javni in zasebni zavodi stremijo k temu, da privabijo čim več obiskovalcev. Pri vas temu ni bilo tako. Stremeli ste k dobremu programu, ki bo namenjen izbranemu občinstvu. Ali smo Domžalčani občinstvo, ki bi razumelo vaš pogled na kulturo?

Vprašal bi se, ali smo ljudje, ki živimo v Domžalah, vredni ponudbe preverjenih estetskih vrednot. Da. Ali jih znamo in zmoremo zaznati v polnem obsegu, pa je seveda drugo vprašanje. Nikakor ne menim, da je dober program namenjen izbranemu občinstvu. Kulturni dogodek je namenjen vsem in vsakomur. Če se posameznik odloči, da ne bo prestopil praga kulturnega hrama, še ne pomeni, da program ni namenjen tudi njemu. O, pač, pa še kako. Kultura ni popolnoma nič drugega kot gradnja človekove osebnosti s preverjenimi estetskimi vrednotami, ki se bodo v posameznika, ki si je vzel čas zanjo, usedle, bodo gradile njegovo širino. In človek postane širši, bogatejši in zna razmišljati drugače. Kulturno razgledan človek ne bo počel neumnosti, kot jih danes počne veliki del politike. Preprosto si moramo vzeti čas za kulturni dogodek. Danes hočemo doseči cilje s hitrimi koraki in razprodanimi prireditvami, a ob tem ponudimo program, ki ni vreden sofinanciranja proračunskih sredstev. S hitrimi koraki dosežemo le en cilj – polno dvorano, nikakor pa ne dosežemo ključnega cilja, ki ga kultura mora doseči. Večje število obiskovalcev je podatek, ki nas navdušuje, a le-ta mora biti rezultat ponujenega programa in ne cilj. Le-ta se seveda doseže v daljšem časovnem obdobju, v katerem pa se uresniči tudi temeljno poslanstvo kulture in umetnosti. S hitro dosego cilja večjega števila obiskovalcev ob populističnem programu pa temeljnega poslanstva kulture ne bomo dosegli nikoli.

Ob vašem uradnem slovesu v začetku oktobra ste dejali, da kulturniki potrebujete svobodo. Ste se kdaj počutili, da kot direktor KD Franca Bernika niste imeli ustrezne svobode?

Zelo pogosto, a najhujša omejevanost izhaja iz omejevanih ljudi. Ljudje so danes omejevani, tudi zato, ker imajo premalo širine, ki pa jo kultura lahko rešuje. Danes se srečujemo z neizmerno zbirokratiziranostjo družbe, kar je zame največji zaviralni moment. Sem človek, ki zelo podpira red, tudi marsikateri omejevalni zakon, a ne, če je sprejet zakon, ki bo omejeval. Primer je omejevanje zaposlovanja, ob čemer pa ni nobenega standarda, kakšen program lahko izvajamo. Omejevan sem bil pri svojem delu z birokracijo in to je neumnost. Tudi to je razlog, da leta 2014, ko mi je potekel mandat, nisem več kandidiral. Pa po naravi nisem kritikaster, ampak ko moramo izpolnjevati dokumente, iz katerih je skoraj dobesedno razvidno, da so namenjeni preverjanju debeline položenega asfalta, potem se moje razumevanje logike žal konča. Naj pa le še dodam, da tako obsežnega in izbranega programa v tako majhni dvorani ne bi mogli uresničiti brez ustreznih javnih sredstev občinskega proračuna.

Večje število obiskovalcev je podatek, ki nas navdušuje, a le-ta mora biti rezultat ponujenega programa in ne cilj. Le-ta se seveda doseže v daljšem časovnem obdobju, v katerem pa se uresniči tudi temeljno poslanstvo kulture in umetnosti. S hitro dosego cilja večjega števila obiskovalcev ob populističnem programu pa temeljnega poslanstva kulture ne bomo dosegli nikoli.

Kulturni dom Franca Bernika je v času vašega direktorovanja posegel tudi na področje turizma. Kulturno dejavnost – predvsem slamnikarstvo – ste začeli promovirati kot turistično znamenitost našega mesta. Kako pa sicer gledate na področje povezovanja kulture in turizma in sam turizem v Domžalah?

Dejansko bi se morali vprašati, kaj in kako kdo razume pojem turizma. Dobro vem, da Domžale niso Bled in Postojnska jama, ampak po drugi strani tudi turizem ni samo Bled in Postojnska jama. Zadovoljen sem, da živim v občini, kjer imamo zagotovljeno sorazmerno kvalitetno življenje. Sem pa hkrati zelo kritičen, da razvijamo določene stvari samo zato, da jih imamo, ne da bi jih znali izkoristiti ali ponuditi. Tako kot smo dvorano kulturnega doma obnavljali samo zato, da smo jo obnovili, ne da bi vedeli, kakšen program v njem hočemo. Tudi slamnikarstvo je eden od teh primerov. Slamnikarsko zbirko smo v Godbenem domu postavili, da bi zaščitili propadajočo in že skoraj izgubljeno kulturno dediščino, ki je edinstvena v Sloveniji in ki je naše mesto že v preteklem stoletju postavilo na pomembno mesto Evrope. Da pa bo ta zbirka in poznejši muzej turistično zanimiv, pa bo potrebno še kar precej stvari postoriti.

Kje vas bomo od sedaj naprej lahko srečali?

Področju kulture bom ostal zvest, pa ne le kot uporabnik. Že nekaj časa delam na projektu o pianistu Aciju Bertonclju. Bil je tako velika osebnost, a smo ga prepogosto jemali samo kot tri črke v križanki in komaj vedeli, da je Domžalčan, namesto da bi bili nanj ponosni. Če takih posameznikov ne bomo znali ceniti, potem smo družba brez razvoja. Sicer pa se nameravam posvetiti tudi producentskemu delu, eden od zastavljenih projektov bo prihodnje koledarsko leto tudi v abonmajski ponudbi KDFB. Želim živeti bogato kulturno življenje. ❐

TEMA MESECA

OTROCI SE RODIJO RAZLIČNI

Pogosto slišimo, da je otrok hiperaktiven. Ali res vemo, kaj to pravzaprav pomeni? Otroke prepogosto neprimerno okarakteriziramo, še več, prehitra sklepanja lahko vplivajo na njihov nadaljnji razvoj.

Mateja Kegel Kozlevčar
Foto: Peter Koprivnikar

Mislim, da impulzivnost prihaja iz stresa na strani staršev, se seli na otroka in nastane začaran krog. Bolj ko je otrok impulziven, v večji stiski je mama. Bolj ko je mama v stiski, bolj postaja jezna in tesnobna ter posledično prekine stik z otrokom.

Ob letošnjem tednu otroka smo se spomnili na otroke, ki izstopajo na nekoliko drugačen način. Hiperaktivne otroke lahko srečujemo na vsakem koraku. Le njihova integracija v družbo je lahko zelo različna, drugačna, težja. Odvisna je tudi in predvsem od najbližje okolice, kako jih sprejema in usmerja. O tem, kako pomembno je aktivno ukvarjanje z otroci, ki imajo ADHD motnjo, smo povprašali Lidijo Bašič Jančar, zakonsko in družinsko terapevtko in supervizorko z licenco pri Socialni zbornici Slovenije, ki je zaposlena v programu Terapevtska pomoč pri čustvenem, fizičnem in spolnem nasilju, ki ga financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Lidija Bašič Jančar je s skupino terapevtov Študijsko-raziskovalnega centra za družino v Ljubljani v zadnjih mesecih v Domžalah vzpostavila enoto omenjenega centra, ki omogoča brezplačno terapevtsko obravnavo vsem družinam, ki se obrnejo k njim po pomoč. Ne le da jih k njim napotijo na Centru za socialno delo, družine se k njim lahko odpravijo tudi neposredno. Program namreč financira omenjeno ministrstvo in je brezplačno na voljo vsaj še do konca letošnjega leta. Kot je povedala sogovornica, običajno družine pridejo na terapijo zaradi otrok samih ali partnerske stiske, ki pa jo čutijo tudi otroci. Po poteku trenutnega financiranja načrtujejo prijavo na nove pozive, da bi tudi v prihodnje omogočali brezplačno obravnavo in enako možnost dostopa do terapevtske pomoči vsem, tako kot vsa leta doslej.

O otrokovi hiperaktivnosti pogosto ne začnemo razmišljati pred dopolnjenim enim letom, saj motnji pozornosti in nemirnosti v prvih dvanajstih mesecih večina ne pripisuje večjega pomena, pa naj gre za odklon določene hrane, neustaljen bioritem ali nemirnost v posameznem okolju. Razliko opažamo šele v času, ko otrok začne dopolnjevati drugo leto, saj je takrat že shodil, je v nenehnem gibanju, se težko osredotoča na eno aktivnost in se njegova agresivnost jasneje izraža. A kot pravijo strokovnjaki, naj bi se simptomi jasneje izražali šele od tretjega do sedmega leta starosti, ko preveč govorijo, pogosto mahajo z rokami, nogami, hitreje odnehajo in celo zavračajo dejavnosti, ki od njih terjajo večji napor. Z vstopom v šolo lahko simptomi diagnoze ADHD postanejo še bolj izraziti, saj gre za organiziran učni proces, ki od otrok zahteva večjo zbranost, predvsem pa vključenost v naprej določene aktivnosti.

Vsaka družina potrebuje svoj čas

»Terapija je individualen proces, saj se poskušamo uglasiti na potrebo vsake družine. Včasih je dovolj en cikel dvanajstih srečanj, včasih družine potrebujejo dva cikla, da so spremembe vidne, da sami vidijo, da jim je boljše. Ni pravil,« pove Lidija Bašič Jančar o vključevanju v terapevtski proces. Se pa že na začetku poraja vprašanje, glede na to, da gre za terapije, ki predvsem pomagajo otroku razumeti določene situacije, čustva, stiske ali so ves čas prisotni tudi starši oziroma ali terapevti kdaj delajo tudi samo z otroki. Kot pravi terapevtka, je temu različno. *»Vsaka družina ima svoje potrebe, funkcionira na določen način in potrebuje svoj čas, da se spremeni, vzpostavi okolje, kjer je prisotna varnost, da se med seboj začutijo in vzpostavijo pripadnost, povezanost. Zato težko posplošeno rečemo, koliko časa bo proces trajal, in ali bodo otroci sami, s starši ali pa pridejo samo starši.«*

Otrok potrebuje stik, če ga ni, se bo vedel drugače

Pogosto slišimo, da ljudje hitro označijo kakega otroka za hiperaktivnega, čeprav v resnici ne vedo, kaj taka diagnoza pomeni in kaj pravzaprav potegne za seboj. Pomembno pa je, da z otroki, ki dejansko so diagnosticirani, znamo ustrezno ravnati, jih vključevati. Ključno je, da to razumejo vsi, od staršev, pa vse tja do vzgojiteljev in učiteljev. A kot pravijo strokovnjaki, gre prepogosto za posplošen način dela, ki ga zavzamejo. *»Postopajo po strogih pravilih, ker jim to daje varnost, da jim otroci ne bodo ušli izpod nadzora. Postavljajo striktna pravila in če jih otroci ne bodo upoštevali, bodo posledice. Mislim, da je to globalen strah pred tem, kako bodo otroke obvladali. V šolah in vrtcih dela večinsko ženska populacija in ženski je že z naravo dana nežnost, senzitivnost, čustvena plat, ki omogoča, da se še lažje poveže z otrokom. Prav zato nas ženske vleče v pomagajoče poklice, ker znamo začutiti in se povezati. Sposobnost čutiti pa je bistveno, da si z otrokom v stiku in lahko z njim delaš. Pogosto je ta stik zanemarjen, zelo težko se ga vzpostavi tudi zaradi teh omejujočih pravil, ki delujejo kot obrambni mehanizmi, da nam otrok ne pride preblizu. Kajti, če nam je bližina tuja, jo je nemogoče vzpostaviti. Otrok potrebuje čustva, navezanost, stik in če tega ni, se bo drugače vedel, ker bo čutil pomanjkanje,«* pravi Bašič Jančarjeva.

Vendar se tudi sami otroci z ADHD diagnozo obnašajo različno do oseb v njihovi bližini. Lahko so pri mami v popolnoma drugačnem odnosu in stanju kot pri babici, vzgojiteljici ali pri kom drugem. *»Tisti, ki se mu resnično posveti, ki ga resnično začuti, mu lahko zelo pomaga, ko je jezen tako, da ga telesno umiri, da ga objame, da otrok začuti, da mi čutimo, da je njega strah. In do teh ljudi ima načeloma drugačen odnos,«* pravi terapevtka.

Nič ni narobe s postavljanjem meja, narobe pa je, če so rigidne

Vsekakor je na mestu vprašanje, če otrokom pravila dejansko lahko pomagajo, da upoštevajo red, ki so si ga zadali odrasli. A to ni odvisno samo od oseb, odvisno je tudi od sami pravil. Vsi potrebujemo meje, tudi otroci, a te meje je treba postaviti z nežnostjo in občutkom. *»Otrok mora čutiti, da to ni strogo pravilo, da ne gre le za kaznovanje, če nečesa ne bo naredil. Nič ni narobe s postavljanjem meja, narobe pa je, če so strogo postavljene in rigidne,«* opozarja terapevtka.

Ni pravil, kateri otrok bo hiperaktiven. Kot pravi terapevtka, se otroci že rodijo zelo različni, v družini sta lahko dva otroka, ki sta vzgajana skupaj, pa tako zelo različna. Eni otroci so zelo mirni, drugi pa so že od samega začetka bolj nemirni, na nek način zahtevni in veliko bolj razdražljivi. *»Potrebujejo veliko pozornosti, ker so tako senzitivni in vase črpajo veliko informacij, ki jih težko prepoznajo in z njimi ravnajo, saj so še premajhni. Če je ob tem otroku še mama, ki je nemočna, prestrašena, ne ve, kaj bi z vsem tem počela, in je mogoče imela tudi sama izkušnjo, v kateri zanjo ni bilo poskrbljeno, in če ima tudi s partnerjem tak odnos, da ne more povedati, kako se počuti, jo je strah, je jezna, nemočna, bo otrok vse to črpal vase. Bolj ko je na strani staršev napetost in stres, več napetosti in stresa bo tudi v otroku in takrat je zelo pomembno, da mama spregovori in poišče pomoč, če ne gre drugače. Nič ni narobe, če poišče pomoč, pomembno je, da govori o občutkih, ki so čisto normalni. V vsaki mami se pojavijo jeza, nemoč, žalost, a treba je znati situacijo prepoznati, spregovoriti in ob tem spoznavati tudi sebe, kdaj se ob otroku počuti jezno; ko otrok joče in ne ve, kaj z njim početi. Mislim, da impulzivnost prihaja iz stresa na strani staršev, se seli na otroka in nastane začaran krog. Bolj ko je otrok impulziven, v večji stiski je mama. Bolj ko je mama v stiski, bolj postaja jezna in tesnobna ter posledično prekine stik z otrokom,«* meni Lidija Bašič Jančar.

Temelj za zdrav otrokov razvoj je varno okolje

Na strani očeta je situacija lahko včasih še težja, saj pogosto težko povedo, kaj čutijo, se umikajo. Tako so starši nato vsak na svojem bregu, brez sinergije, brez podpore in pripadnosti. Ni več povezanosti, pravi terapevtka. *»Če ni varnega okolja, se otrok ne more dobro počutiti. Temelj za zdrav otrokov razvoj je varno okolje, kjer se družina lahko poveže med seboj in iz česar se lahko razvije sočutje. Brez sočutja ni zdrave navezanosti, zdravega razvoja, ne telesnega, ne duševnega in ne čustvenega.«*

Ljudje se dobro počutimo tam, kjer se počutimo varno. Varno pa je tam, kjer se lahko izrazimo, pravi terapevtka. Zato je pomembno, da starši otroku pustijo, da se varno izraža, da lahko joka, je lahko jezen, da ga je lahko strah in da ima ob sebi odraslega, ki ta čutenja sprejme. *»Z osebno rastjo vsakega starša posebej in skupaj v enem odnosu, ki je že med njima varen, se bo otrok počutil varnega in povezanega. V takem okolju se bo otrok lahko v polnosti razvijal.«*

Pri hiperaktivnih otrocih je vzdražena močna potreba po pozornosti. Zato je pomembno, da znamo zadovoljevati njihove potrebe, še prej pa jih je treba tudi prepoznati, saj so zelo specifične. *»Hiperaktivni otroci potrebujejo več pozornosti, se morda pri kaki stvari hitro utrudijo in hitreje razjezijo. Ko prepoznaš vse njegove reakcije, se mu lahko na lep način približaš, ga potolažiš in z njim vzpostaviš s stik,«* pravi strokovnjakinja. Večji izziv predstavlja otrokov vstop v vrtec, organizirano skupino, kjer seveda izstopajo, zahtevajo več pozornosti, medtem ko se jih drugi otroci, zaradi njihove silne energije in čustvenosti, lahko celo bojijo. Na mestu je vprašanje, kako jih uspešno vključevati v vsakdanje vrtčevske aktivnosti. Strokovnjaki menijo, da sočutna vzgojiteljica, učiteljica, učitelj znajo prepoznati posebne potrebe otroka. *»Seveda je normalno, da se ostali otroci včasih ob tem otroku prestrašijo, zato jih je potrebno povezovati, da stvari počnejo skupaj in o tem tudi govorijo, tako z otroki kot starši. Čim več informacij je potrebno deliti v okolje, tako staršem kot tudi učiteljem in seveda ostalim otrokom. Razumem, da je to težko, zato imajo skupine, kjer je vključen otrok z diagnozo ADHD, za pomoč še enega vzgojitelja,«* pravi Lidija Bašič Jančar. Kot je dodala, je naloga staršev, da z otroki spregovorijo o drugačnostih, saj bo to pripomoglo k temu, da bodo otroci razumeli, da je nekdo drugačen v eni, spet drugi pa v drugi stvari. Vsi so drugačni in otroci to običajno dobro razumejo. *»Če pa se s to drugačnostjo srečajo prvič v vrtcu ali šoli in je že osnovna družina nekoliko nastrojena proti določenim drugačnostim, je posledica tega, da otrok ne zna sprejeti, se ustraši, reagira z jezo ali nespoštovanjem do tega otroka. Pomembno je tudi, da se zelo previdno ravna z podeljevanjem 'nalepke' hiperaktivnosti, saj je neizmerno krivično do otrok, da so zaznamovani prehitro, še posebej neupravičeno.«*

Zelo pomembno je tudi, da se hiperaktivne otroke vključuje v skupino in to je že ena od metod, kako z njimi ravnati, in kot je omenila terapevtka, je pomembno, da se tudi drugim otrokom razloži, da ima določen otrok posebnost, kot jo imajo tudi sami. Vsak otrok pri sebi lahko najde svojo posebnost. *»Otroci vidijo, da so si tako zelo različni in so zaradi te različnosti lahko zelo medsebojno bogati. Mislim, da pri otrocih samih ni tega problema, da že od začetka hitro razumejo, le najti in predstaviti jim je treba na zanimiv način, da bodo to sprejeli.«*

Strokovnjaki diagnozo ADHD postavijo na podlagi tega, da se otroci težko koncentrirajo na eno stvar, težko ostanejo mirni pri določenih aktivnostih, tekajo od ene do druge stvari. *»Zanimivo je, da je ta motnja označena kot hiperaktivna. Kdo potrebuje več energije, tisti, ki sedi dve uri za knjigo in je skoncentriran pri predmetu, ali nekdo, ki ne zdrži? Več energije ima tisti, ki zdrži. Hiperaktivne otroke pogosto utrudijo njihov bes, jeza, agresija. A bes, ta jeza, je specifična in diagnoza se najpogosteje otroku postavi, ko jih starši in okolica zaradi tega ne zmorejo več obvladovati,«* meni terapevtka.

Ti otroci so izredno genialni

Pri vsem tem pa gre za otroke, ki so lahko visoko inteligentni. Zakaj je temu tako, ugotavlja naša sogovornica. *»Ti otroci so izredno genialni in senzitivni. Črpajo vse impulze, čustva iz okolice in kar je pomembno poudariti, je, da imajo zaradi vseh teh karakteristik zelo velik potencial, da odrastejo v krasnega človeka. Seveda pa je zato potrebna sočutna in varna opora staršev.«* Imajo pa ti otroci tudi ogromno interesov, zanimajo jih različne stvari. A pomembno je, da jih starši in vzgojitelji znajo pravilno voditi, se z njimi povezati. Vse to pa lahko pripelje tudi do njihovega umirjanja, do česar samo po sebi, brez ustreznega vodenja, težko pride. *»Odvisno je od tega, kakšne informacije otrok dobiva iz okolja. Če je to okolje takšno, da ga ne razume, z njim prekinja stik, ignorira, se z njim manipulira ali celo nasilno ravna, bo iz njega postal popolnoma drugačen človek. Lahko torej postane neobvladljiv mladostnik ali pa čuteč otrok.«* Pozneje, ko ta otrok odrašča, pri 20, 30, 40 letih ima lahko še vedno določene znake motnje, ki se pojavljajo v tem, da je včasih nemiren, se morda ne zna odločiti med stvarmi, mora vse poskusiti. To pa ne pomeni, da ne more kvalitetno živeti. Vsak človek ima čisto specifične, lastne sposobnosti, interese, lastnosti; pomembno je le, kaj iz njih v življenju zgradi.

Terapija z glasbo

Lidija Bašič Jančar je letos poleti preživela mesec dni na taboru v Belgiji, ki je bil namenjen otrokom z diagnozo ADHD. Nas je ob tem predvsem zanimalo, če je morda zaznala nove metode ravnanja s hiperaktivnimi otroci, ki jih v Sloveniji še ne izvajamo. *»Glede na znanje ugotavljam, da smo zelo visoko, čeprav so bili tam strokovnjaki, ki so poleg tega delali v šolah, med nami so bili tudi psihologi, pedagogi. Resnično sem pričakovala več novega znanja in novih metod. Ključna stvar, ki bi jo bilo dobro prinesti v naše okolje, pa je delo z glasbo. Na taboru so otroci, ki igrajo instrumente, imeli le-te s seboj in če smo sredi dneva videli, da je otrok nemiren in nima kaj početi, smo sestavili skupino, ki je po notah zaigrala in to je lahko trajalo tudi celo uro. Skozi glasbo vidiš, kako se otrok telesno umiri in ravno telesna umiritev je za te otroke izrednega pomena. V Sloveniji bi bil lahko pravi izziv za glasbene javne ali zasebne šole, da bi se posvetile tudi temu področju. To je bila krasna metoda, ki je vzpostavljena hitro in funkcionira,«* se spominja Bašič Jančarjeva. Skupina, s katero je delala v tujini, je štela 40 otrok, vse diagnosticirane ADHD, nekateri med njimi hkratno z diagnozo avtizma. Prav tu pa se poraja vprašanje, kako zelo in če sploh sta povezani diagnozi. *»V zgodnjem otrokovem razvoju se včasih postavi dvojno diagnozo, ker je težko zagotoviti, kaj se dejansko dogaja. Avtistični otroci se bojijo socialnih stikov, imajo težave razumevanja, mišljenja in komunikacije. Teh težav pri otrocih z diagnozo ADHD običajno ni. Avtisti nimajo temeljne izkušnje navezanosti. Pri avtistih je pogosto, da če ima starš diagnozo avtizma, na otroka ne more zrcaliti temeljne navezanosti, zato tudi otrok težko vstopi v socialne stike. Izjemno težko je pri teh otrocih vzpostaviti očesni kontakt. To pa je podobno tudi pri hiperaktivnih, kjer moraš loviti trenutke, ko imaš na voljo le nekaj minut ali celo sekund, da ga pridobiš. Ko ga pridobiš, ko te pogleda, pa je tvoj in ga lahko umiriš,«* pravi terapevtka o mednarodni izkušnji in razlikah med obema diagnozama. ❐

Reorganizacija javne gasilske službe

JANI JERAJ, PREDSEDNIK SINDIKATA POKLICNIH GASILCEV DOMŽALE

Občina Domžale ustanavlja javni gasilski zavod. To pomeni, da naši poklicni gasilci ne bodo več del skupine Helios, temveč bodo delovali pod novim javnim gasilskim zavodom.

Miha Ulčar
Foto: Iztok Dimc

Hkrati ko zazvoni telefon Regijskega centra za obveščanje (112), na sedežu Centra požarne varnosti zapiska alarm. Izmena poklicnih gasilcev, ki je takrat na dolžnosti, med oblačenjem posluša, kaj se je zgodilo ter kje in kako bodo morali pomagati. V tem času se vodja izmene tudi odloči, koliko gasilcev bo posredovalo na tej intervenciji in s katerimi vozili se bodo odpravili na reševanje. Vse to traja samo minuto, od obvestila do izvoza. In ta minuta je izredno dragocena in vsega spoštovanja vredna. Delo poklicnih gasilcev je izredno pestro, poleg tega, da v določenih podjetjih izvajajo preventivne obhode in požarna varovanja, posredujejo na 300 do 400 intervencijah na leto. Tu ne gre samo za požare. Gre namreč tudi za posredovanje v prometnih nesrečah, tehničnih intervencijah in pomoč nujni medicinski pomoči Zdravstvenega doma Domžale. Pri svojem delu se srečujejo tudi s številnimi tragedijami, ki vsekakor vplivajo na njihovo življenje. Njihov glavni cilj je reševati življenje in premoženje. Ta plemeniti cilj v sebi nosijo prav vsi, ki so tam v službi ljudstva dan in noč. Točno tako, kot sem omenil. Dan in noč so na voljo in še več. V primeru, da je na intervenciji ekipa gasilcev, in če pride še do kakega izrednega dogodka, je takoj aktivirana še dodatna izmena.

Poklicna gasilska enota CPV Domžale je bila ustanovljena pred več kot dvajsetimi leti. Vse do zdaj je bila v sklopu podjetja Helios, saj za njih izvajajo tudi preventivne protipožarne obhode, kar je več ko nujno za takšno podjetje. Obenem skrbijo za interveniranje na območjih občin Domžale, Trzin, Moravče in Lukovica. Prav tako pa koncesijsko pokrivajo avtocestni odsek med Šentjakobom in Vranskim. V zadnjem času se pripravljajo velike spremembe. Kot veste, je pred časom prišlo do lastniške spremembe v podjetju Helios. Zaradi tega bo prišlo tudi do spremembe v gasilski poklicni enoti. Občina Domžale namreč ustanavlja javni gasilski zavod. To pomeni, da naši poklicni gasilci ne bodo več del skupine Helios, temveč bodo delovali pod novim javnim gasilskim zavodom.

Trenutno je v Centru požarne varnosti zaposlenih 36 poklicnih gasilcev, ki delujejo v štirih izmenah. Zaradi preoblikovanja njihovega statusa in številnih vprašanj v zvezi s tem so pred kratkim ustanovili sindikat poklicnih gasilcev Domžale, ki ga vodi Jani Jeraj, ki je v enoti CPV Domžale zaposlen 23 let, zadnjih 11 let pa deluje kot vodja I. izmene. Z Janijem, ki je oče dveh šoloobveznih sinov, v prostem času pa zagnani predsednik Turistično-rekreativnega društva Turnše-Češenik in aktivni član PGD Dob, sem opravil pogovor in izvedel marsikaj zanimivega o delu naših poklicnih gasilcev, ki z roko v roki sodelujejo tako s prostovoljnimi gasilci, reševalci, policisti in ostalimi službami pri reševanju ljudi in premoženja. Si predstavljate, da jih ne bi bilo? Jaz si ne! No, bodo še naprej z nami. Res pa, da v drugačni organizacijski obliki.

Kaj vse izvajate v Centru požarne varnosti Domžale?

Poklicna gasilska enota Center požarne varnosti Domžale je vpeta v lokalno skupnost že nekaj več kot 20 let. V tem času smo od majhne industrijske gasilske enote prišli do poklicne gasilske enote širšega pomena (GEŠP). Poleg rednih del v podjetju Helios skrbimo za požarno varnost v okviru opravljanja javne gasilske službe v občinah Domžale, Trzin, Moravče in Lukovica. Z MORS imamo sklenjeno pogodbo kot gasilska enota širšega pomena za posredovanje ob prometnih nesrečah in nesrečah z nevarnimi snovmi v prej naštetih občinah.

Skupaj s PGE Celje imamo ustanovljeno enoto v ACB Dars na Vranskem, ki posreduje na AC odseku Blagovica - Vransko; tako praktično pokrivamo in skrbimo za varnost občank in občanov in nenazadnje vseh državljanov RS na celotnem AC območju Šentjakob – Vransko. Poleg vsega tega skrbimo za požarno varnost še v podjetjih Helios TBLUS - obrat Color, Kartonu Količevo in podjetju Lek Mengeš.

Koliko vas je v enoti?

V enoti nas je 36 gasilcev in poveljnik enote. Delujemo v štirih izmenah po devet gasilcev, po urniku 12-24-12-48, vse leto, vse sobote, nedelje in praznike.

Kako zgleda dan poklicnega gasilca, ko je v službi?

Dan poklicnega gasilca se začne, ko vodja izmene odredi dela in naloge, med katerimi so pregled opreme in vozil, preventivni obhodi na različnih lokacijah, delo v servisu. Ker imamo med 300 in 400 intervencij letno, nam to pomeni vsakodnevno posredovanje na intervencijah, ki od nas zahtevajo visoko usposobljenost in psihofizične sposobnosti vsakega posameznega poklicnega gasilca.

Kakšna vozila in opremo ima vaša enota?

Imamo različna vozila in tehniko, ki jo skupaj s svojim znanjem s pridom uporabljamo na različnih intervencijah.

Pri svojem delu se srečujete z različnimi tragedijami, kot so poškodovani v prometnih nesrečah. Kako stik s temi številnimi tragedijami vpliva na vas?

Vsak tragičen dogodek se dotakne vsakega človeka in tudi gasilec ni super junak oziroma robot, ampak je človek s čustvi, ki pa z leti in s treningom ter pogovori med sodelavci lažje prenaša psihične napore, kot so težke prometne nesreče in ostali tragični dogodki. Posebej je težko, ko so v te dogodke vpleteni otroci. Za te primere je bila na Republiški upravi za zaščito in reševanje ustanovljena skupina za psihološko podporo nam gasilcem.

Na leto je v občini Domžale kar nekaj požarov. Kakšen je najpogostejši vzrok?

Dejansko smo imeli kar nekaj velikih požarov v naši občini, vendar se število in pogostnost teh dogodkov ne razlikuje bistveno od ostalega dela Slovenije. Največkrat pa je vzrok pravzaprav kar človek sam oziroma njegova malomarnost.

Kako lahko postaneš poklicni gasilec?

Za poklicnega gasilca moraš imeti končano V. stopnjo srednje šole. Nato sledi šolanje za poklicnega gasilca in tehničnega reševalca v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Ig. Seveda sta pri vsem tem pomembna tudi psihofizična sposobnost in zdravstvena zmožnost, se pravi zdravniško potrdilo.

S strani države imate tudi koncesijo za posredovanje v AC predorih, zato imate na Vranskem tudi stacionirano enoto. Povejte še kaj o tem.

Z enoto v ACB Vransko, ki je sestavljena iz treh članov v vsaki izmeni (dva poklicna gasilca GE Celje in en poklicni gasilec CPV Domžale), smo zadostili veljavni zakonodaji in predpisom, s tem pa tudi zmanjšali čas prihoda do kraja nezgode na tem avtocestnem odseku.

Glede na vašo naravo dela predvidevam, da dajete poudarek tudi stalnemu izobraževanju in izpopolnjevanju?

Gasilci dejansko dajemo velik poudarek izobraževanju in usposabljanju ves čas. Letno se udeležujemo usposabljanj na ICZR na Igu, mesečno in tedensko pa izvajamo izmenske vaje v sami enoti.

Pred kratkim ste ustanovili tudi sindikat poklicnih gasilcev Domžale, katerega predsednik ste vi. Kako je prišlo do tega? Kakšne naloge opravlja sindikat?

Sindikat je bil ustanovljen zaradi nove spremembe, ki bo v kratkem doletela našo enoto. Želimo dobiti odgovore na vprašanja, ki se nas tičejo, obenem pa zaposleni pričakujemo, da sprememba organizacijske oblike naše enote ne bo vplivala na izvajanje del in nalog. Hkrati pričakujemo, da bo prehod iz gospodarske družbe v javni sektor tudi na področju plač ugoden za gasilce, ki smo vsakodnevno izpostavljeni nevarnostim ob reševanju življenj in premoženja naših občank in občanov. Prav tako pričakujemo, da bo prišlo do prenosa gasilske dejavnosti v celoti in s tem tudi do prezaposlitve vseh 37 zaposlenih brez izjem.

Ustanovitev sindikata je posledica želje zaposlenih poklicnih gasilcev, da dobimo zastopnika naših pravic pri pogajanjih med gasilci in lokalno skupnostjo. Na ustanovni seji SPG Domžale sem dobil soglasno podporo sodelavcev, kar jemljem kot veliko čast in veliko odgovornost. Pričakujem, da bom s strani Občine Domžale povabljen na pogovore o prenosu dejavnosti, kjer želim tvorno sodelovati pri pretvorbi plačnega sistema podjetja Helios v plačni sistem javnega sektorja. Informacije o znižanju plač poklicnim gasilcem so za nas nesprejemljive in na to ne bomo pristali.

Pri raznih intervencijah z roko v roki sodelujete tudi s prostovoljnimi gasilci. V katerih primerih jih aktivirate?

Aktiviranje se izvaja v skladu z operativnim načrtom o opravljanju javne gasilske službe občine Domžale oziroma glede na potrebe ob vsakem posameznem dogodku. Moram pa ob tej priložnosti izpostaviti odlično sodelovanje med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci, saj delujemo z roko v roki na intervencijah. Če primerjamo naše delo in sodelovanje z ostalimi občinami po državi, lahko rečemo, da je sistem zaščite in reševanja na našem območju celo nadstandarden.

Smo tudi v oktobru, ki je tradicionalno mesec požarne varnosti, ki vključuje številne aktivnosti, v katerih je aktivna tudi vaša enota. Kakšni so nameni tovrstnih aktivnosti?

Oktober, mesec požarne varnosti, je tradicionalno namenjen gasilski preventivi in seznanjanju občank in občanov o naši gasilski dejavnosti. V naši enoti imamo vsako leto dan odprtih vrat. Na obisk pridejo vrtci. Potem so tu še številne gasilsko-reševalne vaje, ki jih organizirajo posamezna prostovoljna gasilska društva, na katerih radi sodelujemo tudi poklicni gasilci. Osrednji dogodek je tudi velika gasilska-zaščitno reševalna vaja, ki jo v tem mesecu izvedemo v podjetju Helios na enem izmed obratov, pri tem pa poleg vseh poklicnih gasilcev sodelujejo tudi vsa prostovoljna gasilska društva Gasilske zveze Domžale. Namen tovrstnih vaj je preverjanje usposobljenosti gasilcev v morebitnih tovrstnih resničnih intervencijah, da se preizkusi gasilska tehnika in oprema, predvsem pa gre za sodelovanje med gasilci in različnimi drugimi službami.

Kaj pomeni reorganizacija javne gasilske službe za občane Domžal?

Poklicni gasilci bomo še naprej odgovorno in strokovno opravljali svoje poslanstvo, ne glede na organizacijsko obliko enote, ter skrbeli za zaščito in požarno varnost naših občank in občanov v okviru naših pristojnosti. ❐

DRUŠTVA

na kratko

PGD PŠATA – DRAGOMELJ

Defibrilator (AED) tudi na Pšati in v Dragomlju

V letošnjem letu smo si gasilci PGD Pšata – Dragomelj zastavili cilj, da izkupiček naše gasilske veselice namenimo nakupu dveh defibrilatorjev.

V septembru smo z namestitvijo v neposredni bližini doma naredili velik korak k preventivi in s tem omogočili hitro posredovanje ob morebitnem srčnem napadu. Na Pšati je defibrilator dostopen na stavbi gasilskega doma, v Dragomlju pa na osnovni šoli. Tako smo gasilci v sodelovanju s Krajevno skupnosto Dragomelj – Pšata dopolnili široko mrežo javno dostopnih defibrilatorjev, njihovo število v Sloveniji pa presega že 900. Najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji so bolezni srca in ožilja. V Sloveniji vsak dan doživi srčni zastoj deset ljudi, od teh jih polovica takoj umre. To pa pomeni, da delež nenadnega srčnega zastoja predstavlja 12 odstotkov vseh naravnih smrti. Brez izvajanja temeljnih postopkov oživljanja jih preživi manj kot 7 odstotkov. Ob pravilnih stisih prsnega koša in umetnem dihanju je preživetje med 10 in 20 odstotki. Z uporabo defibrilatorja se delež oseb, ki preživijo srčni zastoj, še poveča in znaša med 24 in 52 odstotkov. Izkušnje kažejo, da je pri uvedbi javno dostopne defibrilacije namestitev defibrilatorjev organizacijsko lažji del projekta. Da bo sistem učinkovito deloval, je potrebno še izobraževanje. Zato smo gasilci organizirali tudi izobraževanji, na katerih je prostovoljka Polonca Turek v dveh večerih krajanom Pšate in Dragomlja predstavila osnove oživljanja in defibrilacije. Naš cilj je tudi, da krajani sprejmemo odgovornost in zavest, da znanje oživljanja in uporaba defibrilatorja morda že jutri reši kakšno življenje.

Ob tej priložnosti se gasilci zahvaljujemo podjetnikom in delovnim organizacijam iz naše krajevne skupnosti, Osnovni šoli Dragomelj, Občini Domžale, Centralni čistilni napravi Domžale-Kamnik, Polonci Turek, predvsem pa vsem krajanom, ki so se nesebično odzvali naši prošnji, nas sprejeli ter s spodbudo pozdravili naše cilje in naše poslanstvo.

PGD PŠATA - DRAGOMELJ

Kolesarji OZSČ Domžale zasedli slovensko obalo

Načrt športne sekcije pri Območnem združenju slovenskih častnikov Domžale za leto 2015 je v celoti izpolnjen. Naši kolesarji smo izvedli tudi zadnjo turo Koper – Izola – Portorož – Piran – Koper.

OZSČ DOMŽALE V soboto, 3. oktobra 2015, smo se zbrali na običajnem izhodiščnem položaju kolesarjev, na parkirišču v Športnem parku v Domžalah. Vreme ni kazalo, da bo naša akcija uspešna, vendar smo se kljub močnemu nalivu v osrednjem delu naše države podali na start naše zadnje etape v Kopru. Vse tja do Postojne je kazalo, da bomo na obali popili kavico ali pa se pogostili s kakšno morsko dobroto in nič drugega. Ampak naš športni koordinator, stotnik Pogačar, je mislil tudi na športni del našega premika na Primorsko in kot pravi vodja predvidel, da nas bo na obali pričakalo toplo sonce.

Ob 10.30 smo v sončnem Kopru počasi začeli našo turo po delu slovenske obale. Trasa naše etape nas je vodila po obalni kolesarski stezi do Izole. Nad Izolo smo priključili na kolesarsko stezo Parenzana in nadaljevali pot skozi predore ozkotirne železnice do avditorija v Portorožu. V našem najbolj turističnem mestu smo se spustili do obale in mimo Bernardina prišli do Pirana. Na punti v Piranu je sledil kratek počitek, potem pa nazaj v Koper. Na povratku smo se zapeljali še do marine v Izoli in zaključili v Kopru, kjer so nas pričakale naše spremljevalke in kot se za deževen dan spodobi, tudi kratek naliv. Ampak to zares takoj po zaključku etape.

Po analizi in ‚pakiranju' opreme smo se krepko podprli in odpeljali proti notranjosti. V Domžale smo se vrnili malo utrujeni, vendar s prijetnimi vtisi in kar je najbolj pomembno, z načrti za nove etape.

MIRAN STOPAR

Vodstvo OZSČ Domžale na obisku

Pri načelniku GŠ SV, generalmajorju dr. Andreju Ostermanu

OZSČ DOMŽALE V okviru vseh aktivnosti, ki jih člani Območnega združenja slovenskih častnikov Domžale izvajamo, je ena izmed najpomembnejših tudi sodelovanje s Slovensko vojsko.

Naloga je opredeljena v statutu združenja kot sodelovanje s Slovensko vojsko in drugimi državnimi organi in organizacijami pri pripravah in izvedbi aktivnosti, ki so povezane z dejavnostmi združenja, s ciljem pridobivanja, ohranjanja in krepitve obrambnih, zaščitnih in samovarovalnih sposobnosti članov združenja in širše.

Ožje vodstvo našega združenja je imelo to čast, da smo bili sprejeti pri načelniku GŠ SV, generalmajorju dr. Andreju Ostermanu. Šlo je za bolj neformalen, lahko bi rekel spoznavni in prijateljski obisk, na katerem smo ‚prvemu vojaku' v naši državi predstavili dosedanje uspešno delo našega območnega združenja Domžale. Ob tem smo mu podali tudi našo ponudbo za sodelovanje pri promociji vojaškega poklica in zaposlitve v SV. Seveda nam je kot častnik, veteran MSNZ struktur in veteran osamosvojitvene vojne, predvsem pa kot načelnik GŠ, pozorno prisluhnil in nas za pobudo, ki jo bodo še preučili, previdno pohvalil. Ni namreč običaj, da manjša društva lahko ponudijo takšni organizaciji, kot je Slovenska vojska, svoje usluge in pomoč pri izvedbi njenih aktivnosti. Seveda pa se je strinjal, da mora biti med takšnima organizacijama, kot je SV in naša krovna organizacija ZSČ (njen del smo tudi člani OZSČ Domžale), vzajemnost na prvem mestu, saj le tako lahko z omejenimi resursi skupaj zagotavljamo določen nivo samozaščite v državi. In kar je pomembno tudi za naše združenje, izvedemo vse načrtovane aktivnosti v okviru naših letnih načrtov.

Načelniku, generalmajorju dr. Andreju Ostermanu smo se za sprejem zahvalili in ga na koncu prosili za nekaj spominskih fotografij.

PREDSEDNIK OZSČ DOMŽALE, NADPOROČNIK MIRAN STOPAR

Tradicionalni 7. dan prijateljstva in zavezništva

Vsako leto Društvo za razvoj in varovanje GEOSS-a iz Litije in Vač organizira v začetku septembra srečanje v spomin Ralphu Churcesu in mag. Ivanki Gruber pri pomniku v Geometričnem središču Slovenije.

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV DOMŽALE Srečanje označuje mednarodni dan prijateljstva zavezništva. Prireditve Vranov let v svobodo, 12. septembra, se je udeležilo veliko praporščakov in zastavonoš iz Slovenije in zamejstva, domačinov, prijateljev in drugih udeležencev, med njimi tudi delegacija Društva vojnih invalidov Domžale.

Skupina udeležencev pri pomniku GEOSS Geometrirnem središču Slovenije Sp.Slivna

Slavnostni govornik na prireditvi je bil prijatelj britanskega vojaka Vili Kos, ki ima na sodelovanje z njim po vojne zelo lepe spomine. Povedal je, da je veliki prijatelj Slovencev in Slovenije Ralph Churces končal svojo življenjsko pot. Poslovil se je mirno ob svoji 96-letni ženi Konte, ki ga je spremljala 74 let, od trenutka, ko je dva dni po poroki, v juniju 1940 s tisoči vojakov tudi iz Avstralije in Nove Zelandije vstopil v vojsko. Za njegove zasluge mu je novembra 2013 slovenski veleposlanik v Avstraliji izroči zlato odličje ZZB NOV Slovenije. Z minuto molka smo se poklonili spominu velikega prijatelja.

Kulturnemu programu, v katerem so nastopili pevci in recitatorji, je sledilo tovariško srečanje vse do poznega popoldneva, ko smo se razšli in sklenili, da prihodnje leto še v večjem številu in ob lepem vremenu, kakršno je bilo 12. septembra 2015, spet pridemo.

JOŽE NOVAK

Vse navzoče je pozdravil Mirko kaplja, predsednik Združenja za vrednote NOB Občine Litija, ki je spomnil na dogodke, o katerih priča Vranov let, ko so zavezniški vojaki iz okupatorjevega taborišča zbežali prek partizanskega koridorja. Pobeg je organiziral britanski vojak desetnik Ralph Churces. O pobegu in dolgi poti od Maribora do zavezniške baze v Bariju je napisal knjigo, ki ima v slovenskem prevodu naslov Vranov let.

V spomin na največji pobeg zavezniških vojnih ujetnikov iz nemškega vojaškega taborišča pri Ožboltu v letu 1944 je nastala tudi mednarodna pohodna pot Vranov let, za katero je zaslužen naš prijatelj Eduardo Vedernjak.

Starševski izlet v Dolomite

Po programu Medobčinskega društva Sožitje občin Domžale, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin s sedežem v Mengšu smo že 12. leto zapored organizirali starševski izlet.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SOŽITJE Letošnje leto so bili 19. in 20. septembra 2015 na sporedu Dolomiti.Po vožnji prek Padske nižine smo si najprej ogledali mesto Bellun, ki leži ob stičišču dveh rek in se razprostira na skalni pečini. Sledila je vožnja v dolino Vajont, ki je bila leta 1963 prizorišče velikanskega podora, saj se je z gore Toc v umetno akumulacijsko jezero zrušil podor, visok val je poplavil dolino in povzročil strašno katastrofo. Skozi mesto Langarone smo nadaljevali pot po dolini reke Piave do vasi Piave di Cadore, ki je rojstni kraj slikarja Tiziana. Ogledali smo si župnijsko cerkev, Tizianovo rojstno hišo in muzej očal. Pot smo nadaljevali proti jezeru Misurina, kjer smo imeli krajši postanek in si postregli z dobrotami, ki so jih pripravile pridne roke naših članic. Sledila je čudovita panoramska vožnja, kjer smo občudovali Dolomite. Najvišji vrhovi trojne gore, Tre Cime di Lavaredo, visoki 2.999 metrov, so se kopali v sončnem siju in mogočno kraljevali nad dolino. Vreme je bilo prekrasno, nebo sinje, razgledi božanski. Prispeli smo v Cortino d'Ampezzo, ki je svetovno smučarsko središče. Iz Cortine smo se odpeljali po zaviti gorski cesti z vmesnimi panoramskimi postanki do prelaza Passo di Pordoi. Pot smo nadaljevali do Canaceja, kjer smo prenočevali. Naslednji dan smo se prek doline Taso usmerili proti južni Tirolski in glavnemu mestu Bolzanu. Sprehodili smo se do katedrale in mestnega muzeja. Ogledali smo si znamenitega ‚ledenega človeka' Ötzija. Zgodaj popoldne smo se odpeljali proti jugu do mesta Trento. Ljudje se tu ukvarjajo s sadjarstvom in vinogradništvom. Sledil je ogled mesta. Dvodnevno potovanje smo zaključili s pokušino odličnih vin tega območja v lokalni vinski kleti. V poznih večernih urah smo se vračali domov, polni lepih doživetij.

METKA MESTEK IN DR. TATJANA NOVAK
FOTO: METKA MESTEK

Izlet članov PGD Dob

Že večkrat se je porodila ideja o izletu članov in članic Prostovoljnega gasilskega društva Dob, pa je zaradi številnih aktivnosti, projektov, tekmovanj in vsega ostalega vedno ostalo le pri ideji. Vse do letošnjega leta.

PGD DOB V soboto, 26. septembra, smo se že zgodaj odpravili proti Beli krajini. Naša prva postojanka je bila Hiša dobrega kruha. Našo pot po Beli krajini smo nadaljevali v Rosalnicah pri edinstvenem sakralnem spomeniku – Treh farah, treh cerkvah za enim obzidjem. Oglasili smo se tudi pri tovariših gasilcih iz Križevske vasi, kamor smo ravno letos prodali naš gasilski kombi. Nato nas je pot vodila dalje do Metlike. Tam smo si najprej ogledali Slovenski gasilski muzej z zgodovino in zapuščino naših gasilskih predhodnikov. Sledil je obisk Belokranjskega muzeja, v katerem smo videli film Podobe Bele krajine, radioamatersko razstavo in starodavno grajsko klet. Malo dlje smo se zamudili v Hiši vina Pečarič pri priznanem vinogradniku Martinu Pečariču. Ogledali smo si še zavezniško letalo DC 3 Dakota iz druge svetovne vojne v bližini vasi Otok. Celoten izlet je bil že sam po sebi nekakšno kulinarično doživetje, saj nas je vonj belokranjske pogače spremljal resnično na vsakem koraku. Pa vendar smo naš izlet z večerjo zaključili v gostilni Veselič v Podzemlju.

Prvi članski izlet je bil več kot uspešen.

Barbara Rogelj

Lepo je biti med prijatelji

Ob 30. rojstnem dnevu Društva upokojencev Radomlje

DU RADOMLJE Po razigranem otroštvu, pestri mladosti in človekovi zrelosti pride jesen življenja, ki za marsikoga od upokojencev pomeni ne le obiranja sadov, temveč velikokrat tudi izpolnitev želja in sanj, za katere morda do tedaj ni bilo časa. Čedalje več oblik za tovrstno popestritev in kvalitetno izboljšanje življenja starejših predstavljajo tudi društva upokojencev, ki nekatera že desetletja lepšajo njihova življenja. Tako je tudi zelo aktivno Društvo upokojencev Radomlje z več kot 400 člani, ki je pod vodstvom Martina Capudra pred kratkim s prijetno slovesnostjo praznovalo 30. rojstni dan.

Dvorana kulturnega doma v Radomljah je pokala po šivih, saj so jo do vrha napolnili člani in članice ter mnogi gostje, s katerimi društvo uspešno sodeluje. Svojo slovesno prireditev so popestrili s številnimi video posnetki, sekcije in komisije pa so se predstavile v kulturnem programu, ki ga je povezovala Janka Jerman.

O prehojeni poti je govoril predsednik Martin Capuder, odličen harmonikar in pevec, ki že deset let uspešno vodi društvo. Zato ni prav nič nenavadno, da je tudi uspešen pevovodja in da je petje prisotno na vsakem koraku, saj ima vsaka sekcija svojo himno. Ob tem nas je spomnil, da društvo pokriva štiri krajevne skupnosti: Radomlje, Homec-Nožice, Preserje in Rova, da je bil prvi predsednik društva, ustanovljeno je bilo v maju 1985, Rajko Hafner, sledil mu je Ludvik Mavsar, za njim je krmilo prevzel Bruno Kocbek, sam pa društvo vodi deset let. Pohvalil je sodelovanje med vsemi KS, društvi in organizacijami, vrtci in šolami, tudi z društvi upokojencev iz soseščine, ki so pozneje vsa po vrsti čestitala društvu ob jubileju in pohvalila skupne aktivnosti. Odlično oceno in priznanje so prejeli tudi od predsednika pokrajinskega odbora društev upokojencev gorenjske regije Zdravka Malnarja.

V kulturnem programu so nastopili najmlajši iz Vrtca Kekec, sekciji (kolesarska, pohodniška), številni privrženci Šole zdravja, ki pravijo, da je lahko prav vsak dan nov začetek, in telovadke, ki pridno vadijo. Dobro obiskani so izleti in ekskurzije, srečanja, tekmovanja in druge številne aktivnosti. Iz poročila sekcije za socialo smo izvedeli za skrb in pomoč najstarejšim članom, med njimi sta stoletnika Karel Šarc in Marija Hribar, obiskih in praznovanju jubilejev. Predsednik se je posebej zahvalil vsem pridnim poverjenikom in članicama vodstva, Mimi Novak ter Danici Merlin, in vsem, ki so in prispevajo k dobremu delu društva.

Prijetno druženje je potrdilo, da je v Radomljah in okolici lepo biti upokojenec, da člane in članice vse aktivnosti, med njimi tudi petje, ohranja mlade, bilo pa je tudi potrditev slogana, ki smo ga prebrali na vabilu: Lepo je biti med prijatelji.

Vera Vojska

Spomini na izgnanstvo so še vedno živi

Obisk Muzeja slovenskih izgnancev

DRUŠTVO IZGNANCEV DOMŽALE Kljub napovedim o celodnevnem dežju in poplavah tudi na območju, kamor so bili člani in članice Društva izgnancev Domžale namenjeni sredi oktobra, so se vsi prijavljeni polnoštevilno zjutraj odpeljali iz Domžal do Dobove, kjer smo poskrbeli za sprostitev, nato pa nas je avtobus odpeljal na grad Brestanica, kjer smo si ogledali Muzej slovenskih izgnancev. Marsikateri od udeležencev je našel veliko zgodb in podatkov, ki so oživili njegovo izgnanstvo v drugi svetovni vojni.

Obisk zbirke se je začel s prijaznim nagovorom Irene Fürst, ki je skupaj z mag. Moniko Kokalj Kočevar avtorica razstave, in filmom o izgonu Slovencev, v katerem smo videli tudi prizore iz nam bližnjih vasi Zlato Polje in Korena.

Nova stalna razstava Slovenski izgnanci 1941–1945 predstavlja predvsem izgon, ki ga je izvajal nemški okupator. Najprej smo se seznanili z raznarodovalnimi ukrepi okupacijskih oblasti. Na velikem zemljevidu so zaznamovana taborišča in kraji izgona, s katerimi je povezana usoda 80.000 izgnancev in beguncev. Razstavljeno je večje število kovčkov in osebne prtljage, ki so jo izgnanci odnesli s seboj v izgnanstvo. Posebno mesto je namenjeno svetinjicam s številkami, ki so jih dobile družine v taborišču za izgon v Rajhenburgu in predstavljajo njihovo simbolično razčlovečenje; izgnanci so jih imenovali kar pasje svetinjice. Posebej zanimivo je ‚brskanje' po računalnikih, v katere sta avtorici razstave shranili na tisoče podatkov ter stotine fotografij. Tovrstno pregledovanje gradiva je privlačno zlasti za mlajše obiskovalce, ki se na tak način seznanijo z zgodovino in posameznimi zgodbami družin. Zanimiv je bil ogled številnih drobnih predmetov za vsakdanjo uporabo in fotografije iz življenja v izgnanstvu. Razstava se zaključi s predstavitvijo organiziranosti izgnancev v društva, s pričevanji in t. i. steno spomina, kjer lahko obiskovalci razstave dodajo predmete ali zapišejo svoje zgodbe ali spomine svojih družin.

Ob pripovedovanju voditeljice po razstavi smo lahko slišali spomine naših izgnancev. Prepričana sem, da bo po videnem marsikdo muzeju prispeval svoje predmete in spomine iz tega časa.

Čeprav deževen smo zelo prijeten dan izkoristili še za obisk bazilike lurške Matere Božje v Brestanici in dogovor o naših aktivnostih do konca letošnjega leta. Pred nami je še prijeten obisk slovenske obale ob prazniku kakijev (14. novembra) in občni zbor, povezan z novoletnim srečanjem, na katerem se dobimo 22. decembra. Dobrodošli!

Vera Vojska

Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale, Ljubljanska 58, 1230 Domžale
Tel.: 01 722 66 70; 041 727 873, e-pošta: univerza.lipa@volja.net, lipa.domzale@t-2.net

Seniorji, vpišite se v:

- Začetni tečaj računalništva
- Ajurveda –tradicija, ki živi
- Taiji qigong tečaj
- Risanje mandal
- Zgodovina – razvoj človeka skozi tisočletja

Taiji (Taijiquan) in Qigong sta starodavni kitajski veščini, ki sta se v novejšem času uveljavili predvsem kot vadba, s katero na naraven način krepimo zdravje in vitalnost. To sta izjemno učinkoviti veščini doseganja notranjega ravnotežja, kar se še posebej obnese pri današnjem hitrem tempu kot blagodejna oblika telesno nezahtevne, antistresne vadbe. Značilnost te vadbe so lahkotni, počasni gibi povezani z globokim dihanjem in osredotočanjem pozornosti. Naučili se bomo osnovne Taijija in posamezne Qigong vaje ter sklope vaj, kot so: Osem dragocenih vaj, Taiji Qigong 18 položajev, Qigong zmajeve kosti in Qigong - Vrnitev pomladi. Mišice in tetive se pri takšni vadbi blago raztezajo in krepijo. To je odličen način vzdrževanja vitalnosti celotnega mišičevja, kar je še posebej primerno za starejše ali za tiste, ki okrevajo po poškodbah. Gibljivost vseh sklepov se postopoma veča, izboljša se pretok krvi po ožilju in delovanje srca.

na kratko

PGD DOB

Regijsko gasilsko tekmovanje članov

V nedeljo, 11. septembra 2015, je bilo v Šmartnem pri Litiji regijsko gasilsko tekmovanje. Z dobrimi uvrstitvami na občinskem tekmovanju smo si prislužili nastop na regijski ravni tekmovanja. Naše prostovoljno gasilsko društvo je nastopilo s tremi ekipami, in sicer

s članicami A, člani A in člani B. Vreme nam ni prizaneslo, tako da smo morali tekmovalci izvesti vajo z motorno brizgalno, vajo razvrščanja in štafeto na mokrem, nam tekmovalcem neprijaznem terenu.

Kljub temu so organizatorji dobro skrbeli za potek samega tekmovanja, saj na srečo ni bilo nobenih poškodb. Članice A so osvojile 6. mesto, člani A 5. mesto, člani B pa 3. mesto in si s tem prislužili tudi uvrstitev na državno tekmovanje, ki bo prihodnje leto.

Čestitke vsem ekipam za uspešno izvedene nastope, še posebej pa čestitke članom B, ki jim želimo veliko športne sreče in uspeha na državnem tekmovanju!

Barbara Rogelj

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SOŽITJE

Nastop glasbene skupine Strune

Glasbena skupine Strune Medobčinskega društva Sožitje iz Mengša je 17. septembra 2015 priredila nastop v Oranžeriji v Mengšu. Glasbeniki so v polurnem nastopu predstavili pesmi, ki so se jih naučili, od venčka ljudskih pesmi pa vse do evropske himne, Ode radosti. V prijetno toplem sončnem popoldnevu smo ob poslušanju preživeli nepozabne trenutke. Kot je zapisal eden od staršev: *»Nastop je mimo. Spomini pa ostanejo za vedno. Splačalo si ga je ogledati in poslušati naše male mojstre.«*

Foto: Janez Vrhovnik

ZDRAVSTVENA NEGA STOPAL
Pančur d.o.o.
01/72 45 106
031/353 347
(v stavbi zdravstvenega doma Domžale)
Pamet v noge! *NOVO:*
- Sanacija glivičnega nohta s fotodinamično terapijo PACT MED (varno in nežno z lučko)

MOŠKO FRIZERSTVO TONE KOMATAR
TONE KOMATAR
Vir, Količka cesta 1, telefon 7211-623
Delovni čas: od 9.00 do12.00
in od 14.00 do 19.00
Sobota od 8.00 do 12.00
Ponedeljek: ZAPRTO!

PARK
Martinovanje v Restavraciji Park
7. in 14. november ob 19. uri
Martinovi meniji, živa glasba,
v ceno menija je vključeno
vino v NEOMEJENIH količinah!
Rezervacije: 01 721 6738 ali 040 517 775.
Prav tako sprejemamo tudi rezervacije za
VESELI DECEMBER!
Rezervirajte si svoja miza!
Restavracija Park, Kopališka cesta 3, 1230 Domžale
www.restavracijapark.si

DRUŠTVA

Mavrična jesen pri vagonu je uspela

Na nekoliko čemeren 26. september se je pri vagonu za Bistrico dogajalo.

Velika druščina lokalnih prebivalcev in društev smo se zbrali in predstavili tudi mimoidočim, kaj vse počnemo v Domžalah.

TVD Partizan je že navsezgodaj razlagalo, kako pomembna je nordijska hoja, zeliščarka Sabina Grošelj pa je vso pozitivno energijo usmerila v zdravo življenje in zelišča.

Društvo KinVital je spremljalo tekače, kolesarje in pohodnike vse do vagona, kjer se je dogajalo.

Šola zdravja nas je z domačo pesmijo pospremila v aktivnosti. G. Petek nas je naučil izdelovati leskove piščali.

Karate klub Domžale je predstavilo svoje aktivnosti, društvo Modra ptica svoje leteče predmete, Zavod 1-2-3 se je z nami igral Lego.

Zelo smo bili veseli lokalnih gasilcev **PGD Študa**, ki so aktivirali naše otroke.

Lokalna kočijaža, g. Janez in Simon, sta zavzeto vozila družine do ribogojnice v Mavnčah, Pr Grčar, kjer so si gostje lahko ogledali filiranje ribe in poizkusili ribji namaz.

S kmetije Peterka smo imeli možnost kupiti svežo zelenjavo z domačega vrta.

Nosilec te krasne prireditve je naše Športno atletsko društvo Mavrica z veliko pomočjo lokalnega akterja Gašperja Bizjaka, ki je lastnik vagona.

Naš cilj prireditve je bil dosežen. Ljudje so hodili, kolesarili, tekli in na poti doživeli mavrico.

Hvala vsem sodelujočim, prostovoljcem in akterjem za pomoč.

Privoščite si dan brez televizije in računalnika!

Predsednica ŠAD Mavrica
Mojca Grojzdek

Vabljeni na dobrodelni koncert Ideja za Lizo

Liza ima cerebralno paralizo in izkupiček koncerta bo namenjen za njene terapije in terapevtske pripomočke, ki jih potrebuje za napredovanje.

Koncert Ideja za Lizo organizira ansambel Ideja iz Domžal v petek, 20. novembra 2015, ob 19.00. Koncert bo v Kulturnem domu Groblje. Cena vstopnic je 10 evrov in jih lahko kupite uro pred koncertom.

Nastopajoči na dobrodelnem koncertu Ideja za Lizo: ansambel Ideja, ansambel Skrivnost, Klapa Sidro, ansambel Kavalirji, ansambel Sicer, ansambel Poljanšek, Veseli muzikanti, ansambel Namig, Poštar Peška, Viki Ašič in Andrej Bremec. Koncert bo povezovala Tanja Vidic.

Izlet upokojenih domžalskih obrtnikov

Mesto Ptuj je bilo rdeča nit tokratnega izleta upokojenih obrtnic in obrtnikov iz Domžal, ki so konec septembra znova preživeli dan v skupnem druženju.

OOZ DOMŽALE Nekdanji obrtniki z območja OOZ Domžale so skupaj preživeli že mnogo lepih dni, pot jih zanese včasih v tujino, spet drugič pa se znova vračajo v najlepše slovenske kotičke. Tako je bilo tudi tokrat, ko

smo najprej skupaj obiskali romarsko središče na Ptujski Gori. Po zanimivi in prav nič dolgočasni razlagi smo se prvič okrepčali v središču Ptuja, nato pa s polnimi želodci odšli na ogled najstarejše vinske kleti na Slovenskem. Degustacija več vrst vin je vsakemu med obiskovalci ponudila svojega favorita. Pot nas je vodila še na grad, na ogled stalnih zbirk, od tam pa na večerjo, kjer je bila spet enkrat priložnost za obujanje spominov in izmenjavo novic, ki so se nam nabrale od enega do drugega srečanja. Poln avtobus udeležencev se je pozno zvečer vrnil v Domžale in predlogi za izlet čez leto dni so že deževali, saj je izlet OOZ Domžale eden tistih, ki ga ne gre izpustiti.

Besedilo in foto: OOZ Domžale

24. spominski pohod po poteh za Slovenijo in počastitev 25-letnice MSNZ

Zadnjo soboto v septembru smo se veterani vojne za Slovenijo zbrali ob pomniku braniteljev slovenske samostojnosti v parku poleg Občine Domžale.

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO Čez Depalo vas smo se napotili proti Trzinu. Tam sta nam takratni poveljnik zaščitne čete leta 1991 Janez Gregorič in član ObmŠTO Jože Kosmač opisala trzinski spopad v vojni za samostojno Slovenijo. V Trzinu se je končala življenjska pot petih vojakov JLA in Edvarda Peperka, ki je bil le nekaj dni prej vpoklican v TO Slovenije. Hudo ranjen je bil tudi pripadnik TO Aleš Kodra. Vojna je v resnici eden izmed največjih nesmislov človeštva, začne se tam, kjer odpove politika, ali drugače, je nadaljevanje politike na grob, oborožen način. Le ljudje ubijamo zaradi ožjih ali širših koristi, živali to počno zgolj za preživetje, zaradi hrane in kadar se čutijo ogrožene.

Iz Trzina nas je pot vodila do Ručigaja na Dobenu, kjer smo imeli tradicionalno 'trojansko malico' (krofe). Tam nam je svoje vojne spomine zaupal poveljnik 2. jurišnega odreda dr. Janez Kušar. Njegov odred je med vojno deloval v Ljubljani v blokadi vojašnice v Šentvidu, kjer k sreči ni prišlo do bojnega spopada, kajti šentviška vojašnica je bila močno oborožena z minskimi sredstvi in posledice si lahko le predstavljamo. Po počitku smo nadaljevali pot proti gradu Jablje.

Pohod smo zaključili z malico pri gasilskem domu v Stobu v Domžalah, kjer smo z našimi prijatelji iz drugih veteranskih združenj posedeli še v poznih popoldanskih urah.

Na poti v Trzin

Težko smo si priborili svojo državo, a očitno jo bo še teže obdržati po meri večine ljudi, ki jo sestavljamo.

Janez Gregorič

Na sejmu Austrofoma 2015

V sredo, 7. oktobra 2015, smo se člani društva Tisa Domžale udeležili največjega gozdarskega sejma Austrofoma v Gornji Avstriji.

DRUŠTVO LASTNIKOV GOZDOV TISA DOMŽALE Sejem je potekal v bližini avstrijsko-češke meje v kraju Stift Schlägl. Regija velja za gospodarsko in duhovno središče, saj se kraj ponaša z mogočnim samostanskim kompleksomz obširnimi gozdovi. Sejem se vrsti vsake štiri leta na drugi lokaciji v Avstriji. Tokratna Austrofoma se je odvijala v bližnjih gozdovih smučarskega centra Hochficht.

Osem kilometrov dolg obhod skozi gozd je omogočal ogled dela z gozdarsko mehanizacijo in pripomočki. Predstavilo se je 74 podjetij z gozdarsko tematiko, od tega tudi nekaj iz Slovenije. Letošnji program je predstavitil adaptirane gozdarske traktorje in priključke za izvlek lesa. Med težko mehanizacijo je bilo predstavljenih veliko variant harvesterjev in procesorskih glav za strojno sečnjo. Prisotnih je bilo tudi veliko gozdarskih prikolic in transportnih sredstev različnih velikosti in sposobnosti. Za obiskovalce je bila še posebej zanimiva demonstracija konjskega spravila lesa avstrijskega združenja za konjsko vprego ÖIPK in postroj številnih variant gozdarskih žičničnih žerjavov različnih razstavljavcev. Na sredi sejemske poti je bila predstavljena tudi 'bioenergijska vas', kjer so se predstavili proizvajalci strojev za predelavo lesa v lesne sekance. Ob poti je bilo odlično poskrbljeno tudi za več postankov s pijačo in hrano, kar je obiskovalcem prišlo prav ob malce slabšem vremenu.

Na sejmu smo udeleženci dobili veliko zanimivih idej in spoznanj, ki jih bomo kot lastniki gozdov uporabili pri svojem delu v naših gozdovih. Po končanem ogledu smo si privoščili še odličen lovski golaž, ki so ga pripravili naši člani, in ob družabnem pogovoru analizirali sejemske občutke. Kljub razmeroma dolgi vožnji nazaj v Slovenijo smo se vrnili zadovoljni in polni novih vtisov.

Blaž Križnar, dipl. ing. gozd.

Poklonili smo se umrlim borcem na Pokljuki

Po poletnih mesecih, v katerih smo pridno obiskovali slovesnosti, s katerimi smo se spominjali dogodkov iz druge svetovne vojne, se je v septembru ponovno sestalo vodstvo krajevne organizacije za vrednote narodnoosvobodilne borbe Dob, Krtina.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZA VREDNOTE NOB DOB, KRTINA Na sestanku smo največ časa namenili uresničevanju programa do konca leta 2015, še posebej smo se dogovorili o spominski slovesnosti ob dnevu spomina na mrtve.

Postanek ob spominskem obeležju padlim borcem tretjega bataljona Prešernove brigade smo izkoristili za kratko uro zgodovine, v kateri smo spoznali tragično usodo bataljona 15. decembra 1943 v Lovčevem ho-

telu. Padlim je Jože Lončar namenil posebno pesem, prebrali pa smo tudi druge pesmi in zapeli. Ob spominu na tragedijo smo našli kar nekaj vzporednic tudi s tisto na Oklem, katere tradicionalne spominske slovesnosti v februarju se vedno udeležimo v velikem številu.

Domov smo pohiteli, saj so se nekateri naši člani želeli udeležiti koncerta zbora, orkestra in baleta Rdeče armade, na katerem je nastopil tudi Partizanski pevski zbor Pinko Tomažič. Vožnjo smo izkoristili za pogovor o naših aktivnostih do konca letošnjega leta. Ob spominski slovesnosti ob dnevu spomina na mrtve nas namreč čakajo obiski vseh spominskih obeležij v krajevnih skupnostih Dob in Krtina. Uredili jih bomo, okrasili s cvetjem in v hvaležen spomin na umrle prižgali svečke.

Na predlog članstva smo se tudi odločili, da v jesenskih mesecih obiščemo Pokljuko in obudimo spomin na smrt borcev tretjega bataljona Prešernove brigade, hkrati pa se seznanimo tudi z drugimi zanimivostmi in znamenitostmi te največje zaokrožene gozdne površine v Triglavskem narodnem parku.

Prva naša postaja je bil Bled z vsemi svojimi posebnostmi: od nastanka jezera, termalnih vrelcev, možnosti sprostitev in rekreacije, do zanimive zgodovine, pozabili pa nismo niti na legende, med katerimi je posebej zanimiva tista o potopljenem zvonu. Sprehod je večina izkoristila tudi za obisk zelo zanimivega mednarodnega festivala ročnih del.

Pot skozi pokljuške gozdove nas je najprej pripeljala do biatlonskega centra, ki ga je večina prvič videla v poletnem času in občudovala mlade biatlonce na rolkah.

Vera Vojska

LJUDI SE PASIVIZIRA S STRAHOM

LENART ZAJC, PISATELJ, AKTIVIST

Slovenski pisatelj, že nekaj let domžalski občan, živi v Žejah pod Sv. Trojico. Širše znan je postal v obdobju protestov. Na poseben način ga zaznamuje družina, saj je sin književnika Daneta Zajca in gledališke režiserke Helene Šobar.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

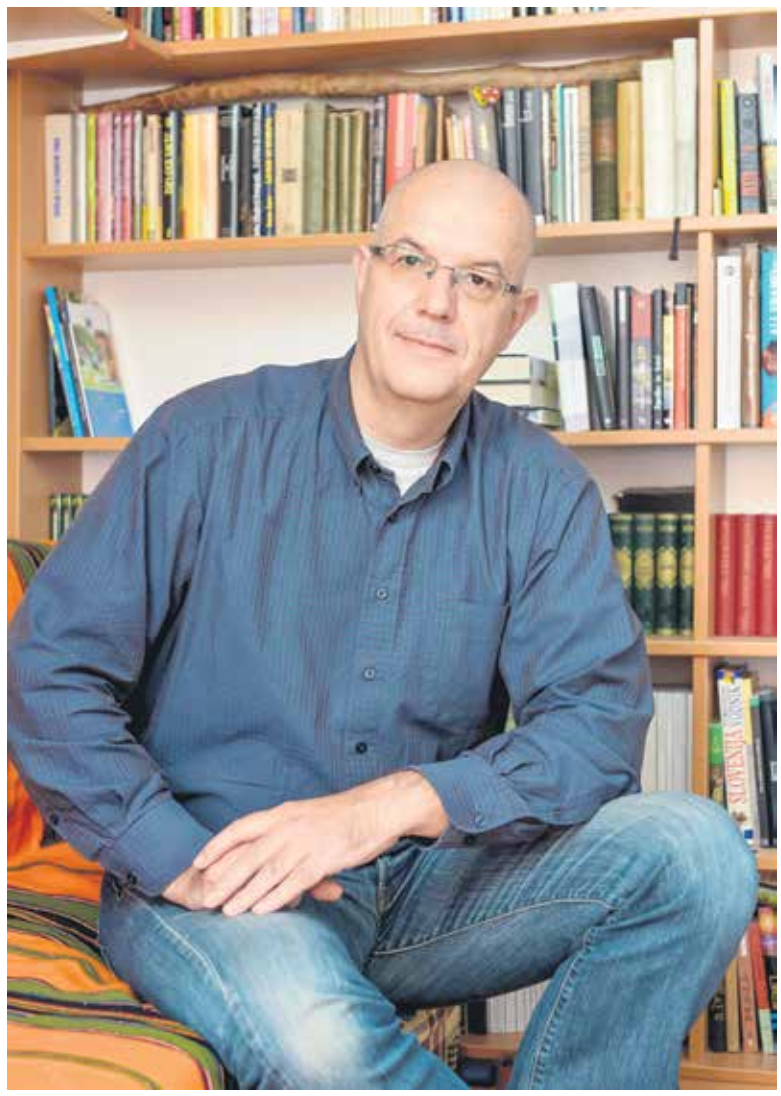

Po izidu prve knjige z naslovom 5 do 12h leta 1998 se je skušal poklicno posvetiti literaturi in napisal še štiri knjige: Zguba, Zgodbe iz teme, Hevimetal in Mustang, a je moral za preživetje početi še marsikaj. Kronologijo udejstvovanja na protestih leta 2012 in 2013 je opisal v knjigi Vstaja zombijev, letos pa je pri založbi Beletrina izšel pri poznavalcih dobro ocenjen roman Agencija. Politično aktivnost je zaokrožil, ko je leta 2014 kandidiral za župana Občine Domžale. Po novem bo kot kolumnist tudi sodelavec našega glasila.

Uporniška drža in subkultura

Otroška leta je preživljal v centru Ljubljane: *»Očeta nisem doživljal kot pesnika, spominjam se ga kot toplega in duhovitega človeka, veliko smo se skupaj presmejali. Imel sem lepo otroštvo, poletja smo preživljali na morju, počitnikovali tudi na bohinjski planini v Lazu. Tam je bilo ogromno zabave, ki je v mestu ni: naravno plezalno steno, zganjanje krav in seveda koze. Sploh s slednjimi sem imel veselje kljub napadalnemu kozlu. Kot otrok sem z veseljem prebiral očetovo otroško poezijo, sploh Belo mačico in Abecedarijo, ko pa sem prišel v leta njegove odrasle poezije, sem se je izogibal. Nosila je mrakoben temen pečat, ki ga je na Danetu pustila vojna, to je bil del njega, ki ga nisem kot sin nikoli spoznal, saj oče ni nikoli rad govoril o tej izkušnji. Prvič sem se je v resnici lotil šele v zrelih letih, ko sem se bil o njej sposoben z očetom tudi pogovarjati.«* V času mladostniške družbene aktivnosti je bil pripadnik ljubljanske subkulturne scene, kar je vplivalo na to, da so ga na Poljanski gimnaziji ob koncu četrtega letnika izključili: *»Zaradi ponavljajočih disciplinskih problemov, a šolo sem vseeno zaključil v dobrem mesecu, še pred sošolci. Ne glede na to, da sva bila z ravnateljem Komacem in skupino starokopitnih profesorjev na bojni nogi, sem se z večino profesorjev dobro razumel in so mi pustili opravljati izpite z izpraševanjem med rednimi urami.«* Po odsluženi vojaščini se je vpisal na Pravno fakulteto, a se je po drugem letniku preusmeril na študij zgodovine in filozofije. Že v času absolventskega staža se je zaposlil kot učitelj, sprva zgodovine, pozneje tudi filozofije. Po štirih letih je opustil poučevanje: *»Čutil sem, da če bom nadaljeval, ne bom nikoli v resnici spoznal življenja izven šolskih sten, in to izkušnjo sem želel. Ali je bilo to pametno, ne vem, vem pa, da je bilo z mojega stališča nujno.«* V srednji šoli je spoznal ženo Andrejo Dovjak, s katero sta se, po desetih letih partnerske zveze, poročila, rodili pa sta se jima dve simpatični deklici. Usoda se je zanimivo poigrala in že nekaj let Lenart z družino živi pod Sv. Trojico, tako da se je na simbolni način vrnil v kraje očetove mladosti: *»To je bil slučaj, odločili smo se, da se preselimo iz mesta in tam sva z ženo našla zemljišče na robu vasi, kjer sva postavila hišo. Pozneje smo pri čudoviti cerkvi zgoraj pri Trojici pokopali tudi očeta.«*

Poleg pisanja počel še marsikaj drugega

Leta 1998 je izdal literarni prvenec 5 do 12h: *»V njej je veliko avtobiografskega, o mojem življenju v osemdesetih letih.*

Demokracija je v krizi, ne pomeni nič, tudi če bi levica imela popolno oblast, ne bi mogla narediti ničesar, saj se mora prilagoditi, da prepreči propad države.

Kapital je prevladujoč, le da se mu desne vlade klanjajo iz čistega veselja, leve pa so v to prisiljene.

Vedno pišem o realnem svetu in iz lastne izkušnje, ki jo skušam ponotranjiti, predelati in jo potem zapišem.« Avtor si je zanjo prislužil uvrstitev v ožji izbor za Najboljši prvenec Slovenskega knjižnega sejma. Knjiga je bila razlog, da je Lenart zaključil s poučevanjem in se v celoti posvetil literaturi, ne le kot pisatelj knjižnih uspešnic – da je preživel, je pisal reklamna besedila, občasno prevajal, bil inštruktor dijakom pri pripravi na maturo. V tem obdobju je nastal drugi roman Zguba, s katerim nadaljuje prvega, a z drugega zornega kota: *»Izkoristil sem izkušnje pri poučevanju in se soočil tudi z drugo stranjo.«* Tudi ta roman je bil uvrščen v ožji izbor, tokrat za nagrado Kresnik. Sledila je redna zaposlitev v družbi CATI kot asistent vodje projektov za kvalitativne raziskave, potem pa je bil nekaj časa direktor marketinga založbe Educy. Kmalu je prevzel vlogo vodje promocije knjigarne Rimljanka ter se nazadnje zaposlil kot direktor Lutkovnega gledališča Jože Pengov, ki je žal leta 2010 prenehalo delovati: *»Ko nam je Mestna občina Ljubljana ukinila programsko podporo, smo se na občnem zboru odločili, da rajši nehamo, kot da bi se preveč komercializirali.«* V vmesnem času je opravljal delo urednika zbirke Litera Slovenica in bil urednik zbirke Lunapark novomeške založbe Goga in soustanovitelj mreže literarnih hiš Halma s sedežem v Berlinu.

Večni iskalec

Ves čas je pisal, nadaljeval z iskanjem, eksperimentiranjem ... Izšla je zbirka kratkih zgodb Zgodbe iz teme, ki so svoj čas izhajale v reviji Antena: *»Te so v resnici moje najzgodnejše delo, objavljal sem pod psevdonimom Lovro Jazbec. Kot vsak avtor sem iskal svojo pot in počasi dozoreval, z iskanjem, igranjem in novimi prijemi. Dogaja se premik naprej, ki je nujen, tako v umetnosti kot v literaturi .«* Roman Hevimetal je nastal tako, da je prenesel vtis doživljanja stripa v literarni zapis. Z izkušnjo soavtorstva pa se je srečal skupaj z igralko Majo Martino Merljak, s katero sta napisala roman Mustang: *»V njem sem eksperimentiral z monologom, ki poteka skozi dialog, a vseskozi se sliši le moški glas.«* Potem se je odločil, da nekaj časa ne bo pisal in si vzel čas za nabiranje vtisov, ki bodo rodili nove teme, saj je dobil občutek, da je padel v krog večnega recikliranja mladostnih doživljajev. V zadnjem obdobju je postal tudi politično aktiven. Posledica udejstvovanja na protestih, ki jih je kronološko zapisoval, je knjiga Vstaja zombijev, ki je sicer literarno delo, a predstavlja kronološki zapis dogodkov v obliki kratkih zgodb. *»V protestniško gibanje me je zvabil založnik Rok Zavrtanik – večkrat sem se šalil, da je on tisti stric iz ozadja, ki organizira proteste, zato da osvešča ljudi, ki nato kupujejo literaturo, ki jo izdaja njegova založba,«* se spominja Lenart in nadaljuje: *»Veliko sem razmišljal, kaj je narobe s Slovenci, ki jih vsi 'strižejo kot ovce', oni pa so mirni in pohlevni. A potem se je začelo – najprej v Mariboru, kmalu zatem prvi ljubljanski protest, edini, kjer je prišlo tudi do neljubih in različno prikazanih dogodkov. Ker je na njem prišlo tudi do policijskega nasilja, sem čutil dolžnost, da je treba povedati resnico in popisati, da ne bi pozneje govorili o 'nasilnih demonstrantih'. Zgodba je šla najprej na facebook, potem pa je začela krožiti. S pisanjem zgodb sem nadaljeval, počasi pa sem jim dodajal tudi literarne prvine.«*

Protesti niso bili absoluten neuspeh

Ko razmišlja o vlogi protestov, je kritičen: *»Vse je ostalo enako, nič se ni spremenilo. Val protestov je pripomogel k odhodu Janše, vendar delovanje njegove naslednice razen lepše dikcije ni bilo bistveno boljše od njegovega. Kmalu so se umirili mediji, tudi ljudje so spet našli novo upanje. A vendar, protesti so dvignili kritično zavest ljudi, več je takšnih, ki budno spremljamo dogodke, politična in družbeno kritična debata se je vrnila. Nenazadnje se je v parlament prebila Združena levica.«* Danes je skeptičen, izkušnja Grčije je še posebej povedna: *»Demokracija je v krizi, ne pomeni nič, tudi če bi levica imela popolno oblast, ne bi mogla narediti ničesar, saj se mora prilagoditi, da prepreči propad države. Kapital je prevladujoč, le da se mu desne vlade klanjajo iz čistega veselja, leve pa so v to prisiljene.«* V času protestov je postal član Mreže za neposredno demokracijo in sodeloval pri nastajanju stranke Solidarnost: *»Skupine, ki so sodelovale na protestih, so bile zelo različne, neenotne. Nekateri smo se organizirali, med njimi je po neuspešnem združevanju z Združeno levico vzniknila tudi Solidarnost. Po evropskih volitvah smo bili na razpotju in po odhodu Lukšiča, ki je stalno napadal protestnike, smo se odločili, da gremo na volitve skupaj s SD, saj so nam bili s socialdemokratskimi idejami blizu.«* Lenart Zajc je leta 2014 kandidiral tudi za župana Občine Domžale: *»Dobra izkušnja, končno sem spoznal občino. Trpel sem, ko sem se moral prostituirati na ulici, imeti stalno lep nasmeh na obrazu. Morda sem bil preveč prijazen tudi z nekom, ki mi je očital, da sem s tem izdal svojega očeta. Čeprav sem bil ogorčen, kaj si dovoli in ali sploh ve, kdo je bil moj oče, a na koncu sem se le obrnil stran. Prihodnjič ne bom molčal in prijaznega politično narejenega nasmeha ne bo več. Tradicionalna strankarska politika gre k svojemu koncu.«* Ocenjuje, da je levica tradicionalno neenotna, ker so levičarji bolj svobodomiselnega duha: *»Med njimi je več intelektualcev, ki razmišljajo z lastno glavo in se težko prilagajajo.«*

Z romanom Agencija proti manipulacijam

V svetovni literaturi sicer prevladuje umik avtorjev v svoj svet, prevladuje minimalistična zgodba, vsebinsko pa je večina družbeno neangažirana: *»Sodobni zahodni avtorji živijo lagodno življenje, veliko je štipendij, imajo urejeno eksistenco. Zato težko pišejo in razumejo običajnega človeka in redko pišejo angažirano.«* Na vrhuncu krize je razmišljal o literarni obdelavi, iz katerega zornega kota se je lotiti: *»Želel sem ohranjati distanco, a obenem sem za izhodišče uporabil izkušnjo, ko sem mesec dni delal kot zavarovalniški agent. Prihajali smo na domove zlasti starejših ljudi in mnogokrat sem videl veliko revščino ljudi, ki smo jim prihajali izpulit še zadnji evro. Določena zavarovanja so sicer v redu in smiselna, a tako kot smo delali mi, je bilo zame etično sporno. Pri tem se z ljudmi manipulira s prodajo strahu, kaj vse se jim bo hudega pripetilo. Podobno deluje tudi trenutni družbeni sistem, ki človeka vzgaja in dresira na enak način, saj ga straši s tem, kaj vse se ti bo zgodilo, če ne boš priden, pohleven in ubogljiv.«* Zajc današnji čas označuje z besedo korporativni fašizem: *»Oznaka neoliberalizem, ki jo mnogi uporabljajo, mi ni bila všeč, saj zahodni liberalizem, iz katerega naj bi izhajal, vidim kot nekaj pozitivnega. Po tradicionalni Smithovi ideji naj bi prišlo do prelivanja bogastva od najbogatejših k nižjim slojem, pa do tega ne pride zaradi pohlepa korporacij, ki krojijo sistem po svoje in izumljajo vzvode, kako od najrevnejših izsesati še več. To dokazuje, da Smithova teorija ne drži, vendar zaradi te zmote ne moremo današnje situacije enačiti s Smithovim liberalizmom, čeprav mu dodamo predpono 'neo'. Korporacije samo rastejo, bogati so vedno bolj bogati, revni vedno bolj revni. Trenutno vlada vojno stanje, korporacije se grizejo med seboj. Če nisi del tega sveta, si obsojen na propad. Posameznik je prisiljen, da sodeluje v igri, drugače bo doživel osamitev, bo socialno ubit in to je definicija fašizma.«* Ko je opazoval problematiko revščine, je opazil, da so ljudje zaprti med štiri stene, da skrivajo, da ne morejo plačevati položnic, da so prezadolženi, med revnimi je vse več zaposlenih; navzven skušajo ustvarjati drugačno podobo: *»Človeku je neugodno, porušila se mu je socialna mreža, počuti se krivega, ker je na primer jemal preveč kreditov, čeprav so mu jih vsiljevali in tlačili v žepe. Sistem deluje tako, da vedno prelije odgovornost in vbija občutek odgovornosti pri posamezniku, namesto da bi sistem priznal svojo napačnost in iskal rešitve zunaj ustaljenih načrtov.«*

Iskanje rešitve

V romanu Zajc ne ostaja le pri kritiki, pač pa išče tudi izhode iz tega: *»Na primeru Sirize sem ugotovil, da politika ne more najti rešitev – če ne bo služila finančnim centrom in korporacijam, bo pač uničena. Upanje in dobro prakso sem našel v kooperativah, na primer veliki španski Mandragon, ki je nastal v frankističnih časih, in se naslonil na lastne sile. Možnosti je veliko v zadrugah, socialnem podjetništvu, sodelovanju in ob tem tudi sonaravnem razvoju. Če v resnici hočemo spremembe, jih bomo morali uveljavljati od spodaj navzgor, in prenehati pričakovati rešitev, ki bo prišla z vrha piramide. Vrh je zadovoljen s situacijo, kakršna je. V romanu sem to ponudil v razmislek.«* Žal ima zadružništvo med Slovenci negativen prizvok zaradi anomalij v prejšnjem sistemu: *»Veliko težav imamo s tem, kako pozitivne stvari iz prejšnjih časov prenesti v nov čas. Tak primer je tudi samoupravljanje, v katerem drugi, na primer Švedi, vidijo velik potencial.«* Prav gotovo pa bo Lenart Zajc imel marsikaj povedati tudi bralcem Slamnika, kjer bo mesečno objavljal kolumne, povezane s področjem kulture. In tudi v njih iskal nove poti: *»V njih bi rad osvetljeval pomen kulture in umetnosti za razvoj in prihodnost družbe. Umetnost je kot izložbeno okno nekega naroda.«* ❐

NOVICE

Šesti dobrodelni gasilski koncert uspel več kot odlično

S temi besedami lahko na kratko opišemo letošnji 6. dobrodelni gasilski koncert, ki je bil v Hali Komunalnega centra Domžale in ki je tudi tokrat postregel s pestrim izborom nastopajočih, ki so se odpovedali honorarju ter na ta način pokazali podporo gasilcem in gasilstvu. Seveda pa tudi tokrat ni šlo s humorjem, za katerega je poskrbel veliki gasilec Sašo.

Gasilska zveza Domžale in Občina Domžale sta v četrtek, 8. oktobra 2015, v Hali komunalnega centra v Domžalah organizirala že 6. dobrodelni gasilski koncert. Dogodek so s svojo prisotnostjo počastili župan Občine Domžale Toni Dragar, podžupanji mag. Renata Kosec in mag. Jana Miklavčič, poslanec DZ Kamal Izidor Shaker, župan Trzina Peter Ložar, predstavniki Gasilske zveze Domžale, častni občani, svetnice in svetniki ter predstavniki Gasilske zveze Koprivnica na čelu z Ivekom Golubovićem, predsednikom Gasilske zveze Koprivnica.

Dobrodelni koncert je že drugo leto zapored vodil Robert Pečnik-Pečo, prireditev pa so z glasbo popestrili Harmonikarji šole Gamsi, Ognjeni muzikanti, ansambel Nemir, Ženska klapa Viva iz pobratene občine Koprivnica iz Hrvaške (to je bil njihov prvi nastop v Sloveniji, po stasu in glasu pa lahko samo rečemo, da ni bil zadnji), ansambel Akordi, Frajerke, Dejan Vunjak in Veseli svatje. Slednji bodo nastopili tudi na letošnjem silvestrovanju, ki bo letos potekalo pod velikim šotorom ob tržnici v Domžalah. Za obilico smeha je še posebej poskrbel humorist gasilec Sašo.

Stane Kovač, predsednik Gasilske zveze Domžale, je pozdravil nastopajoče in obiskovalce ter dejal, da vsi skupaj vsako leto dokazujejo, da jim ni vseeno za družbo, v kateri živimo in predvsem, da jim ni vseeno za njene posameznike.

V nadaljevanju je dejal, da so dobrodelni gasilski koncert vsi gasilci sprejeli za svojega kot tudi mnogi prijatelji in podporniki gasilstva. Po petih dobrodelnih koncertih je bilo na posebnem računu zbranih že 30.000 evrov. Ker pa nesreča ne počiva, so v teh petih letih z 12.000 evri pomagali že štirim gasilskim družinam, ki so utrpele škodo v požaru. Ta sredstva so podelili po posebnem pravilniku, ki natančno določa kriterije, pogoje in postopke, na podlagi katerih lahko hitro pripravijo predlog za morebitno potrebno pomoč. Na koncu se je Kovač zahvalil županu Toniju Dragarju in Občini Domžale, ki skupaj z Gasilsko zvezo Domžale sodelujejo pri organizaciji dobrodelnega koncerta. Prav tako se je zahvalil vsem nastopajočim, ki so se odrekli honorarju in s tem prispevali pomemben delež k uspešnosti dobrodelne akcije, obiskovalcem koncerta, donatorjem in vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji dobrodelnega koncerta.

Župan Toni Dragar je v svojem nagovoru povedal, da gasilci znova in znova dokazujejo, da so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Odlikujejo jih njihova volja, odličnost in pogum, zato smo jim lahko le hvaležni za vsa njihova prizadevanja, trud in pomoč, ki jo izkazujejo brez kakršnegakoli pomisleka.

Na koncu so se zahvalili tudi vsem, ki so sodelovali pri organizaciji dobrodelnega koncerta. Veliko zaslugo za uspešno organizacijo koncerta sta imela tajnik Gasilske zveze Domžale Stanko Grčar, ki je poskrbel za operativno pripravo koncerta in organizacijo, in organizacijski vodja koncerta Vido Repanšek z Občine Domžale, ki je poskrbel za program in nastopajoče. Pri operativni pripravi koncerta so sodelovali tudi številni gasilci in posamezniki, na pomoč pa so priskočili tudi nekateri donatorji.

Številni nastopajoči, ki so se odpovedali honorarju, prijeten voditelj in obiskovalci so potrdili, da je dobrodelni koncert dosegel svoj namen in da dobrodelnost še živi med nami.

Gasilska zveza Domžale se ob tej priliki zahvaljuje vsem donatorjem koncerta: Občini Domžale, Mi Star, d. o. o., Ljubljana, Hofer trgovina na drobno, d. o. o., Adriatic Slovenica, d. d., Avto center Šubelj, d. o. o., BKS AG Slovenija EUR, Vistra, d. o. o., ter vsem, ki so omogočili izvedbo konceta: Omicron, d. o. o., Vrtnarija Tratnik Jože in Andreja, Zavod za šport in rekreacijo Domžale, JKP Prodnik, d. o. o., Enzo grafika, Marjan Vilar, s. p., Domžale, domžalski jamarji, Aleš Erjavšek, SAZAS, Žurnal 24, Domžalec.si, Modre novice, glasilo Slamnik, Domžalske novice, Radio Hit, Radio Gorenc Kranj, Radio Veseljak, gostišče Keber, gostišče Repanšek, gostišče Pirc ter vsem prostovoljnim in industrijskim gasilskim društvom v Gasilski zvezi Domžale.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč v službi ljudstva dan in noč!

Miha Ulčar

Termalna voda je vir zdravja

Termalna voda v Termah Snovik ima blagodejne balneološke značilnosti in izdatno energijsko vrednost. Primerna je za plavanje, blagodejno vpliva na kosti, kožo in prebavo, je pitna, zato je na voljo po celotnem termalnem kompleksu.

Po mnenju prim. prof. dr. Janeza Kraševca, dr. med., je termalna voda v Snoviku odlična tako za kurativne kot tudi preventivne namene. Gibanje v termalni vodi zmanjša napetost mišic, poveča gibljivost in grobo mišično moč ter blaži bolečine. Izboljša prekrvitev telesa in posledično pospeši presnovo ter izločanje strupov. Termalna voda predvsem blagodejno vpliva na bolnike z osteoporozo, pri obolenju sklepov in pri raznih poškodbah kosti.

Da je termalna voda Term Snovik zdravilna in ima blagodejne učinke, radi povedo tudi zvesti obiskovalci.

»Snoviška voda je zdravilo!« je prepričan Milan Mali iz Šmartnega, ki si svojega življenja brez izvira snoviške vode in Term Snovik ne zna več predstavljati.

Srečo Urankar pravi, da si je rano na želodcu pozdravil s snoviško vodo.

Jože Jager je navdušen nad termalno vodo, saj blagodejno vpliva na njegovo kožo.

Vodne atrakcije v bazenih niso samo za zabavo, ampak z njihovo pomočjo sprostimo mišice: s t. i. žirafo sprostimo vratne mišice; enako tudi z vodno gobo, s pomočjo katere sprostimo še mišice rok, hkrati pa izvajamo vajo za krepitev ramenskega sklepa; z vodometom sprostimo vratne in hrbtne mišice, z masažno posteljo sprostimo hrbtne in zadnje stegenske mišice, hitra reka pa je primerna za sladkorne bolnike. Na voljo so tudi talne in stenske masaže.

Temperatura vode je v notranjem rekreacijskem bazenu 32 stopinj Celzija, v masažnem bazenu (whirlpoolu) pa 36 stopinj Celzija.

Klub zdravja prinaša številne ugodnosti za člane in združuje štiri področja: gibanje, duševno ravnovesje, zdravo prehrano in dobro počutje. Namen ustanovitve Kluba zdravja je, da z izvajanimi aktivnostmi, predavanji, različnimi oblikami vadbe v vodi in na prostem, masažami in drugimi aktivnostmi, vzpodbudijo čim več ljudi, da preventivno skrbijo za svoje zdravje.

Več informacij na 080 8 123 ali http://terme-snovik.si/.

Po srečo ni treba hoditi daleč od doma

V septembru je knjižne police obogatila nova knjiga Domžalčana Ivana Ložarja, ki je ob 90. rojstnem dnevu v knjigi zbral utrinke iz svojega življenja in knjigo tako tudi naslovil – Utrinki iz mojega življenja**.** Knjiga se začne z zelo občuteno, na kratko napisano, zanimivo življenjsko zgodbo avtorja, ki jo je zapisala Janka Jerman, urednica in lektorica knjige. Po srečo ni treba hoditi daleč od doma, je začetni rek, s katerim Ivan Ložar vedno znova potrjuje svojo veliko ljubezen do domačije, žene Eme, planin, pa tudi do domovine. Slednja je našla veliko prostora v delu knjige Zapoznelo brstje (tak je bil tudi naslov njegove pesniške zbirke), ki ga podnaslovi z ugotovitvijo Samuela Johnsona: Prava veličina je v tem, da smo veliki v majhnih stvareh.

Del knjige z naslovom Iz moje skrinje je pospremil z izrekom Bogati smo toliko, kolikor darujemo (Ana Svečina) ter v njem zbral razmišljanja o oknih, okencih in linah, o kamnu, slovenskih kozolcih, lepotah domovine, o času, ogledalu in praznikih, zaključil pa s tekstom Na poroko z biciklji, utrinkom iz njegovih spominov. Tisoč nevarnosti preži na tistega, ki želi kaj doseči, je rek, ki nas pospremi po časih partizanstva, v katerem občudujemo avtorjev pogum.

Za bralce in bralke, posebej tiste, ki podrobneje spremljajo življenje in delo naše države, pa tudi lokalnega časopisa Slamnik po osamosvojitvi, bo zanimiv del knjige z naslovom Vojna in odmevi ter španskim pregovorom Čas in korist ne prebivata pod eno streho. Objavljene prispevke je avtor kot razmišljanja ali odgovore na objavljene članke v dnevnem časopisju in Slamniku pisal kot bralec, ki mu ni vseeno, kaj se dogaja. Njegova pisma so odsev časa, so odsev odločnega človeka (kakšnih danes skoraj ni), ki konkretno in z argumenti odgovarja na zapisane prispevke in zna biti ob tem tudi oster, vendar nikoli žaljiv.

Življenje je kot basen: ni važno, kako dolgo je, ampak koliko je vredno, je Senekin rek, ki pospremi del knjige O tem in onem. To so prispevki, ki jih je Ivan Ložar objavljal v časopisih, med njimi o ljubezni do Murovice in Ciclja, o domžalskih narodnih nošah, o poteh na Triglav, spominskih slovesnostih ter srečanjih in drugem.

Če bi pa bralec kaj več želel zvedeti o njegovem življenju in delu, bo prebral del knjige pod naslovom Drugi o meni, ki ga avtor pospremi z Donnejevo ugotovitvijo: Noben človek ni otok, povsem sam zase, vsak človek je kos celine, del kopne zemlje. Tako ga spoznamo kot znanca iz sosednje ulice, preberemo prispevke avtorice tudi tega zapisa, veliko o Ivanu Ložarju izvemo tudi v povezavi z njegovim zbiranjem naravne in kulturne dediščine, o razstavah, o več kot dva tisoč knjigah, ki jih je prebral, o ...

Iskrene čestitke za knjigo Utrinki iz mojega življenja in 90. rojstni dan, spoštovani prijatelj Ivan Ložar, in naj bo življenje tudi v prihodnje prijazno do vas.

Vera Vojska

Tradicionalno miklavževanje v Ihanu

5. 12. 2015 ob 16. uri
Dvorana – Dom krajanov Ihan

Po kratki igrici bodo otroci pričakali Miklavža, ki se bo s spremstvom pripeljal v kočiji in obdaroval otroke z lepim darilom.

Prispevek: 10 evrov

Prijave do 3. 12. 2015 v Cvetličarni Slovnik v Ihanu.
Informacije: 040 337 728

Naj računovodski servis 2015

Zbornica računovodskih servisov je letos že osmič podelila nagrade Naj računovodski servis. Nagrado prejmejo tisti računovodski servisi, ki pokažejo odličnost v poslovanju, v odnosu do strank in sodelavcev, visoko raven kakovosti storitev, predvsem pa izrazito skrb za tehnološki razvoj poslovanja, strokovno usposabljanje in neprestano izobraževanje zaposlenih.

Družba Karmen iz Lukovice, podjetje s skoraj 25-letno tradicijo, se lahko ponaša z visoko strokovnostjo, natančnostjo, visoko odzivnostjo do strank in državnih institucij. Odnos do strank se jim zdi eden od ključnih dejavnikov uspeha, ne zanemarjajo pa tudi zaposlenih. V družini prijaznem podjetju svoje zaposlene spodbujajo k zdravemu načinu življenja. V letu 2015 so postali Ambasador zdravih delovnih

Lastnika družbe Karmen s predsednikom ZRS

Nagrado Naj računovodski servis leta 2015 v kategoriji malih servisov je četrtič zapored prejel računovodski servis Karmen, d. o. o., iz Lukovice.

Nagrade podeljujejo, ker želijo spodbujati visoko kakovost storitev in ustrezno ureditev trga računovodskih servisov. Pomembna je varnost poslovanja za naročnike računovodskih servisov, saj ima neustrezno računovodenje lahko za podjetje zelo hude finančne posledice. Gospodarskemu stanju se je treba ves čas prilagajati, se spreminjati in izboljševati. Računovodenje je storitvena dejavnost, zato je prav, da zaposleni poleg strokovnih znanj razvijajo tudi t. i. mehke veščine. S kakovostnim opravljanjem računovodskih storitev ima računovodski servis vpliv tudi na uspešnost svojih strank.

mest in podpisnik memoranduma Iniciativa za zdrava delovna mesta znotraj projekta GZS. Omeniti velja tudi s trdim in vestnim delom pridobljene certifikate, med katerimi še posebej izstopata Zlata odličnost AAA in Excellent SME, pridobili pa so tudi potrdilo o opravljanju dejavnosti v skladu s Standardom izvajalcev računovodskih storitev, pod zaporedno številko 1 in so vpisani v Katalog certificiranih računovodskih servisov pri Zbornici računovodskih servisov. Domače okolje jih pozna kot družbeno odgovorno podjetje, za kar skrbijo z različnimi oblikami donatorstev in pokroviteljstev.

Vse to je prispevalo k odločitvi strokovne komisije, da družbo Karmen, d. o. o., iz Lukovice že četrto leto zapored izbere za Naj računovodski servis v kategoriji malih servisov.

Vaše roke lahko rešijo več življenj, vaš prispevek pa blaži socialne stiske

V sklopu Evropskega dneva oživljanja je tudi Območno združenje RK Domžale 16. oktobra pripravilo brezplačen prikaz temeljnih postopkov oživljanja, hkrati pa je potekala tudi akcija osveščanja ljudi, kako lahko s preprostimi postopki sočloveku rešijo življenje. Tudi v Sloveniji namreč približno 1600 ljudi letno doživi nenaden srčni zastoj, stotine pa jih umre, ker jim očividci ne znajo pomagati, čeprav bi jih z zelo preprostimi, pravočasno izvedenimi postopki oživljanja lahko rešili. Takojšen začetek oživljanja namreč celo do štirikrat poveča število preživelih po srčnem zastoju. Defibrilacija v času 3-5 minut po kolapsu pa lahko poveča delež preživelih na 50-70 odstotkov. Pri tem nikakor ni nepomembno, da do srčnega zastoja kar v 80 odstotkih pride doma.

Območno združenje RK Domžale si zelo prizadeva, da bi tovrstno znanje pridobilo čim več občanov in občank, nenazadnje tudi zato, ker imamo v občini že kar nekaj defibrilatorjev. Tako je v petek, 16. oktobra, v svoje prostore povabilo vse, ki bi si radi pridobili znanje o temeljnih postopkih oživljanja, s katerimi lahko rešijo življenje ob zastoju srca. Za bralce Slamnika ponovimo najpomembnejše informacije:

Pokličite: Najprej se prepričajte, če je varno pristopiti. Preverite, če se človek odziva in takoj pokličite na pomoč. Prizadetemu človeku zvrnite glavo, dvignite brado in preverite dihanje. Če dihanje ni normalno ali človek ne diha, je potrebno začeti s temeljnimi postopki oživljanja (TPO). Pokličete 112 in poveste, da ste pri človeku, ki ne diha, in da ste začeli s TPO, povejte svoje ime in priimek ter lokacijo, kjer se nahajate. Če vam kdo priskoči na pomoč, ga prosite, da vam prinese avtomatski eksterni defibrilator (AED).

Pritiskajte: Svoje roke postavite na sredino prsnega koša, postavite eno roko na drugo in prepletete prste ter pritiskajte na prsni koš v ritmu Staying alive oz. 100/min, vse dokler vam ne prinesejo AED ali prispe nujna medicinska pomoč. Če veste, kako se daje umetno dihanje, na vsakih 30 pritiskov napravite dva umetna vpiha, sicer pa pritiskajte neprekinjeno na prsni koš. Močno pritiskanje naj vas ne skrbi, ker ne morete povzročiti škode. Če je možno, naj se izvajalci temeljnega postopka oživljanja menjavajo vsaki dve minuti.

Takole je bilo na stojnici v SPAR, kjer je sodelovala tudi krajevna organizacija Jarše-Rodica. Prijaznim dekletom se je pridružil tudi predsednik Območnega združenja RK Domžale Brane Kosmač.

Defibrilirajte: Ko prispe AED, ga takoj vključite in sledite navodilom.

Nasmehnite se: Ko prispe nujna medicinska pomoč, sodelujte s TPO, dokler vam ne naročijo, da prenehate. Nasmehnite se! Vaše roke lahko ponovno zaženejo srce in rešijo življenje.

Vedno je bolje narediti vsaj nekaj, kot ne narediti ničesar. Dobro opravljeno!

Drobtinica je vseslovenska akcija ob svetovnem dnevu hrane (16. oktobra). Domžalski Rdeči križ je v sodelovanju z osnovnima šolama Domžale in Roje, Mercatorjem in Sparom, k zbiranju sredstev za plačilo obroka socialno ogroženim v osnovnih šolah, v soboto, 17. oktobra 2015, povabil tudi prebivalce naše občine in obiskovalce trgovskega centra Mercator in Breza – Spar. Na stojnicah so aktivistke Rdečega križa, skupaj z OŠ Domžale in Roje, obiskovalcem predstavljale akcijo Drobtinica in jim ponujale priložnost za menjavo kruha za prostovoljne prispevke, ki bodo otrokom iz socialno ogroženih družin pomagali pri plačilu enega od obrokov v osnovnih šolah. Ker je bila Drobtinica letos prvič izvedena v naši občini, je bil odziv zelo dober. V akciji je bilo in je še mogoče sodelovati tudi s pošiljanjem SMS na številko 1919 s ključno besedo DROBTINICA (vrednost donacije 1 evro) ali DROBTINICA5 (vrednost donacije 5 evrov).

Če slučajno niste našli stojnice, še vedno lahko darujete s SMS. Hvala! Kot nam je povedala Majda Mernik, ki je prav pred dobrim letom postala sekretarka Območnega združenja Rdečega križa Domžale, se dobro delo združenja ob pomoči krajevnih organizacij RK nadaljuje. Vsem, ki na kateremkoli področju aktivno sodelujejo z Rdečim križem, se v imenu vodstva iskreno zahvaljuje in hkrati vabi, da se čim več ljudi vključi v aktivnosti te humanitarne organizacije, ki opravlja pomembno poslanstvo – tudi pri blažitvi socialnih stisk.

Vera Vojska

Novost za vse voznike

Od letošnje jeseni lahko svoje jeklene konjičke registriramo tudi pri AC Lovše v Domžalah, kar zna olajšati postopek marsikateremu prebivalcu občine, saj se ne bo treba voziti kam dlje, iskati parkirnega mesta, se soočati s težavami, na katere lahko naletimo ob prvi registraciji ali ob vsakem naslednjem podaljšanju le-te. Zaenkrat se pri njih tehničnega pregleda še ne da opraviti, vseeno pa razmišljajo, da bi nekoč v prihodnje obiskovalcem ponudili tudi to. Za podaljšanje registracije se oglasite pri njih s potrdilom o opravljenem tehničnem pregledu (ta prva štiri leta ni potreben, pozneje ga je treba opraviti vsako drugo leto oziroma kot predpisuje zakon), veljavno zavarovalno polico ali pa jo boste sklenili pri njih (zastopajo vse zavarovalniške hiše) ter osebnim dokumentom oziroma pooblastilom lastnika vozila, če podaljšujete registracijo v tujem imenu. V AC Lovše lahko registrirate vse vrste vozil od motornih, tovornih do traktorjev, koles z motorji itd., opravite podaljšanja registracij, prepise in dobite preizkusne tablice.

Obljubljajo, da vam bodo ustregli hitro in učinkovito, brez čakalnih vrst. Obenem vam bodo z veseljem pomagali tudi pri cenitvah škod in popravilih jeklenih konjičkov, kar bodo opravili kakovostno, saj so edini, ki na svoje delo strankam dajo doživljenjsko garancijo.

Cene registracij in z zakonom predpisanih dajatev so enake kot drugod, cenejši so pri storitvah, največ pa prihranijo tisti, ki v AC Lovše sklenejo zavarovanje in obenem podaljšajo registracijo.

Njihov delovni čas je od 8.00 do 18.00 ob delavnikih in od 9.00 do 12.00 ob sobotah, za informacije pa jih pokličite na 01 777 77 77.

NOVICE

Živalska kmetija med najboljšimi na svetu

Miš založba, založba iz naše občine, ki slovi po kakovostnih, mednarodno nagrajenih knjigah, je iz mednarodne mladinske knjižnice v Münchnu (Internationale Jugendbibliothek München) prejela veselo novico: njihovo stripovsko knjigo Živalska kmetija – po slavni Orwellovi literarni predlogi jo je predelal in prenesel na slovenska dvorišča Andrej Rozman Roza, z izvrstnimi ilustracijami pa jo je opremil Damijan Stepančič – so v omenjeni mednarodni knjižnici uvrstili v letno zbirko priporočenih knjig s področja otroške in mladinske literature z vsega sveta Bele vrane 2015. Letos katalog te zbirke vsebuje 200 izbranih izjemnih knjig v 36 jezikih iz 55 držav sveta. Miš založba je ponosna, da je njihova knjiga že šesto leto uvrščena v zbirko Bele vrane.

Letos sta v to zbirko uvrščeni še dve slovenski knjigi drugih založb, in sicer knjiga Tanje Komadine z naslovom Fino kolo ter knjiga Maje Kastelic Deček in hiša.

V. S. P.

Avtorja vsebinsko večno aktualnega stripa, sta ponosna, ker je Mednarodna mladinska knjižnica iz Münchna je knjigo Živalska kmetija, Andreja Rozmana Roze in ilustratorja Damijan Stepančič uvrstila med najboljše na svetu v letu 2015. Nad njo se v tem šolskem letu navdušujejo tudi dijaki prvih letnikov srednjih šol, ki jo brezplačno prejmejo v šolski knjižnici v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo.

OBVESTILO

o investicijsko vzdrževalnih delih na primarnem vodovodu Domžale-Želodnik

V sklopu projekta gradnje oziroma zamenjave primarnega vodovoda Domžale - Želodnik je v teku 5. faza investicijsko vzdrževalnih del med tovarno Tosama in Šolsko ulico v Dobu. Izvajalec del je Prenova Gradbenik, d. o. o. Dela vključno z asfaltiranjem cestnih površin bodo predvidoma zaključena do 20. novembra 2015.

Druga soba pobega ali Recept za popoln umor – presenečanja in nepričakovani preobrati

Konec oktobra se je na območju nekdanje tovarne Univerzale v Domžalah zgodil umor. Kriminalisti in detektivi so čez čas obupali in naredili križ čez primer. Vendar pa starši pokojnice niso odnehali in so na pomoč pri reševanju umora poklicali ekipo Energy Escape Room, ki je nalogo predala svojim obiskovalcem.

Na odprtju druge sobe pobega v Domžalah, ki je bilo konec oktobra, so se vsi obiskovalci prelevili v detektive in poskušali razrešiti umor. Seveda je bil to le del igre, ki so jo ustvarjalci pripravili na odprtju, da bi obiskovalcem predstavili, kako deluje nova soba pobega, ki je te dni odprla svoja vrata. Prijetno druženje ob moštu in kostanju je popestrilo jesenski večer, ki je bil v znamenju ugank, iskanja skrinjic, ključev in namigov.

Druga soba pobega je nastala kot posledica navdiha po istoimenski knjigi Recept za popoln umor, domžalske avtorice Mateje Kegel Kozlevčar in idejne vodje domžalskih sob pobega, obiskovalcem pa ponuja svojevrsten vstop v detektivske čevlje, v katerih lahko dodobra 'prebrskajo' novo sobo, ki na vsakem koraku prinaša zanimiva presenečanja in nepričakovane preobrate.

Pred pol leta so se Domžale postavile na zemljevid mest, ki se ponašajo z izvirno interaktivno igro – reševanjem ugank in iskanjem ključev v živi detektivski igri, v kateri se zabava od 2 do 5 igralcev. Obiskovalci so do zdaj lahko doživeli le ugankarsko popotovanje skozi življenje Nikole Tesle, kjer

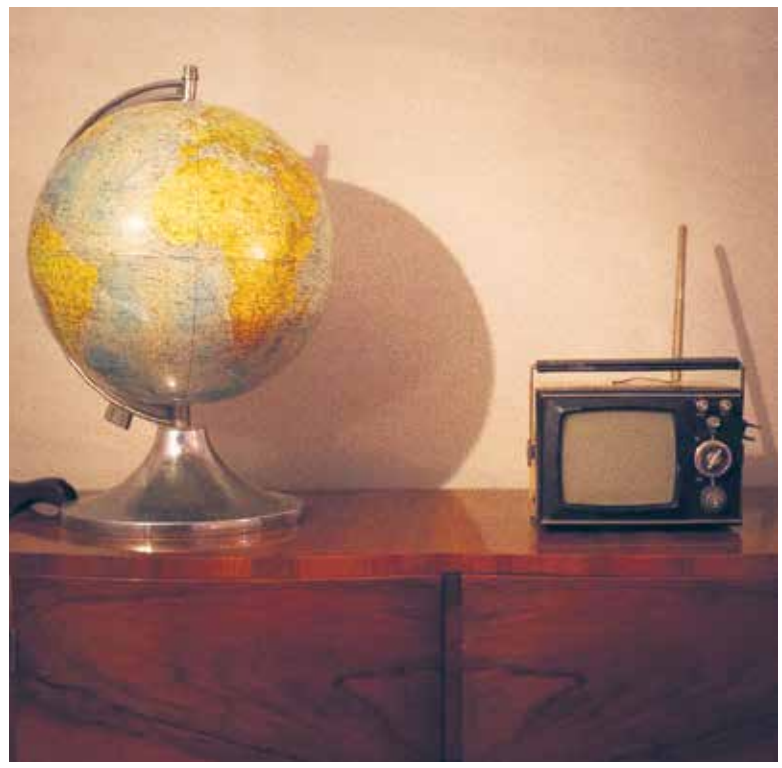

so pomagali rešiti njegove poskuse pred uničujočim požarom. Soba Nikole Tesle ostaja še naprej na voljo za vse obiskovalce, ki pa se bodo zdaj lahko odločili za vstop v dve različni igri, ki sta na isti lokaciji.

Več o sami igri in o tem, kakšna presenečenja za vas pripravljajo tudi v času krompirjevih počitnic in noči čarovnic, pa si lahko preberete tudi na spletni strani www.energy-room.com. Seveda pa vabljeni, da se tudi sami preizkusite v igri, ki jo lahko odigrate v paru, z družino prijatelji ali sodelavci. Ustvarjalci pravijo, da je zabava zagotovljena.

Tinkara Rozina
Foto: Lovro Rozina

Advent je pred vrati

Letos bo prva adventna nedelja že 29. novembra. Takrat bodo na mizah venčki, vsi pa bomo razmišljali, kako še dodatno okrasiti domovanje.

Letošnje smernice, kot so bile predstavljene na velikih svetovnih sejmih, kažejo, da je vse, kar nam je všeč in nas osrečuje, v redu. Vseeno pa je opaziti več modre v vseh odtenkih v kombinaciji z zlato in barvo šampanjca, ne pa z belo ali srebrno, kot smo bili vajeni. Barva šampanjca povsod izpodriva zlato, čeprav slednja ostaja klasična božična barva. Tudi zelena postaja vse bolj svetla in bleščeča. Že minulo zimo je bilo vse, kar spominja na led, zelo modno, in je še vedno zapovedujoča smernica letošnje krasitve. Okrasje, kot bi bilo zamrznjeno, stekleno ali plastično, okroglo ali oglato, na venčkih, v skledah, na vratih, policah, kjerkoli. Zraven pa smaragdno zelena ali nežno-modra in nekaj v barvi šampanjca. Kovinske barve so še vedno priljubljene in zelo dobro se podajo k tradicionalnim rdečim, belim in zelenim okraskom.

Tudi domišljija je šla korak naprej. Namesto da bi za okras uporabili celega palčka in ga postavili na sredino aranžmaja, ne bo prav nič nenavadnega, če ga boste obrnili na glavo, zatlačili v smrečje, da bodo ven gledale le njegove hlače. Je pač skočil na glavo.

Za ljubitelje naravnih materialov je les zaukazan, vendar v svetlih barvah in v skandinavski preprostosti, lahko v kombinaciji z belo. Če je les temnejši, je vedno zraven močna rdeča ali temno zelena. Jutaste pentlje, naravni materiali, sovice, veverice in lisičke, živali, ki zime ne prespijo, se lahko znajdejo na vašem venčku ali kakem drugačnem aranžmaju.

Če pa se vam bo še vedno zdelo, da je vse skupaj premalo barvito, ne boste zgrešili s smaragdno zeleno ali turkizno barvo. Vse je odvisno od oči, ki bodo to gledale.

Cvetličarna Slovnik, ki vsako leto poskrbi, da si lahko oči napasemo na najlepših venčkih, bo tudi letos pripravila razstavo venčkov in novoletnih aranžmajev. Z veseljem bodo pokazali, kaj vse znajo narediti spretne roke, še vedno prisegajo na zlato, seveda pa vam bodo radi ustregli tudi z drugačno barvo, da bo vaš dom zasijal v najlepši luči. Vabljeni na ogled zadnji konec tedna pred začetkom adventa, saj bo tudi letos prava paša za oči in dušo.

Turistično društvo Ihan

Spet trte so rodile,
prijatli, vince nam sladko ...
(F. Prešeren)

Ocenjevanje in degustacija vin ihansko-domžalskega vinorodnega okoliša

Kdaj? **sobota, 28. 11. 2015, ob 16. uri**

Kje? **Dvorana – Dom krajanov Ihan**

Vabljeni
amaterski pridelovalci dobre domače kapljice.

Strokovna komisija bo ocenjevala vino in skrbno pripravljen pogrinjek domačih dobrot.

Najboljša vina in najlepše pripravljeni pogrinjki bodo nagrajeni.

Vabljeni
na degustacijo.

Obvezne prijave do 26. novembra 2015

Prijave in informacije po telefonu:
041 326 233 Roman Romšak
031 215 749 Brane Goropečnik

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **27. novembra 2015.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.**

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

Živi po Živih

Za tiste, ki poleti niste utegnili ali pa bi si želeli biti ponovno del rokerskega vzdušja Festivala Živi v Grobljah, naj vas razveselimo, da se v soboto, 7. novembra 2015 ob 20. uri obeta Živi po Živih. Organizator obljublja nepozaben jazz blues rock večer s samimi odličnimi izvajalci: Scottish Widows, D'Plagiators, Japajade in Solnce. Prizorišče rock koncerta, ki bo tokrat zvenel bolj akustično, bo v Cirusu, TEN-TEN, v 1. nadstropju. Vsi živi, lepo vabljeni!

ENO dan

Naša šola se je letos ponovno udeležila sajenja drevesa v okviru ENO programa.

OŠ ROJE Na dan miru, 21. septembra 2015, smo na šolskem vrtu posadili češnjo. S sajenjem smo se udeležili tudi mednarodnega projekta Treelympics, katerega glavni cilj je, da do leta 2017 posadimo in Zemlji vrnemo 100 milijonov dreves.

Sajenje drevesa in obeležje ENO dneva je z nagovorom začela ravnateljica Marjanca Bogataj, ki je poudarila, da na šoli otroke učimo strpnosti in spodbujamo k dobrim medsebojnim odnosom, kar se odraža tudi pri skrbi za naravo in okolje. Velik poudarek učitelji šole dajo na pozitiven odnos do okolja ter otroke ozaveščajo o načinih zdravega življenja in spoštovanju narave.

Vsako leto povabimo na ta dogodek nekoga iz lokalne skupnosti, s katerimi šola dobro sodeluje. Letos smo tako povabili Veroniko Rajk iz Centra za socialno delo Domžale, ki s šolo zelo uspešno sodeluje že vrsto let. Naše sodelovanje obsega skrb in pomoč družinam v socialnih in ekonomskih stiskah ter druge oblike pomoči otrokom s posebnimi potrebami. Z veseljem je sprejela naše povabilo na skupno zasaditev češnje na šolskem Ekovrtu, in ob tem poudarila, kako pomembna je skrb za okolje ter pohvalila trud šole in učencev pri spodbujanju ekološkega načina življenja.

Po predstavitvi ENO programa so učenci skupaj z učiteljem tehnike posadili drevo, šolski pevski zbor pa je zapel avtorsko pesem o sajenju dreves. Za konec smo se posladkali še z dobrotami iz gospodinjske učilnice, ki so jih spekli učenci posebnega programa.

Polona Slokar
Foto: Ajda Lalić

S posebno akcijo začeli šolsko leto

Letošnje šolsko oziroma vrtčevsko leto se je v Vrtcu Dominik Savio – Karitas Domžale začelo s prav posebno akcijo.

Vrtec Dominik Savio – Karitas Domžale Otroci, starši, sorodniki, strokovne delavke vrtca in župljani smo se povezali v dobrobit našega vrtca. Da bi ta lahko nemoteno deloval, kljub finančni stiski zaradi investicij v sam objekt, smo v septembru s pripravo raznih ozimnih dobrot in drugih domačih izdelkov ter s peko različnih slastnih vrst peciva, izvedli tržnico.

Sprva smo se zbrali pri nedeljski sveti maši, kjer je močno donela vesela pesem naših otrok in ostalih vernikov. Nekateri otroci starejših skupin so se dodatno opogumili ter pri maši sodelovali še s prošnjami in zahvalami. Medtem so nekatere vzgojiteljice ob cerkvi požrtvovalno pripravljale prostor za našo tržnico.

Po končani maši smo se vsi, tako otroci kot odrasli, smukali med mizami ter si ogledovali in zbirali razne izdelke, ki so jih naredile pridne roke otrok, staršev in tistih, ki jim vrtec veliko pomeni. Na voljo so bile slastne domače marmelade, med, kompoti, čaji, sirupi, vložena zelenjava ter raznovrstna peciva in piškoti. V ponudbi so se našla celo domača mila. Poleg tega smo se ob prijetnem druženju pred cerkvijo lahko posladkali tudi s sveže ocvrtimi miškami.

Vsak, ki je na ta dan karkoli kupil na naši tržnici oziroma prispeval denar, je pomagal vrtcu, da bi ta lahko še nemoteno deloval v dobrobit otrok in družin. Ta ustanova je za nas starše zelo pomembna, saj nas dopolnjuje pri vzgoji za vrednote. Tisti starši, katerih otroci obiskujejo ta vrtec, se zavedamo, da predano delo vseh zaposlenih v vrtcu in vse, kar podajajo otrokom, ustvarjajo tisto okolje, ki si ga edino želimo za naše najmlajše. Ni večjega bogastva, kot če nam vzgojno-izobraževalna ustanova pomaga pri naših prizadevanjih, da bi otroci zrasli v poštene, sočutne in dobre ljudi.

Tako je uspeh tržnice in vse, kar smo z darovi zbrali, še en kamenček v mozaiku, ki bo vrtcu omogočal, da živi in obstane. Hvala vsem dobrim ljudem. Vsi skupaj pa upamo in se bomo zavzemali, da prav ta akcija postane tradicionalna. Tako se lahko geslo vrtca Mi smo otroci luči razširi še na nas starše, sorodnike in druge, da kot skupnost svetimo ter tudi sami nekaj konkretnega in dobrega naredimo za to ustanovo.

Liana Bider

Tradicionalni Ekodan na temo vode

V petek, 18. septembra 2015, je na OŠ Domžale potekal tradicionalni Ekodan, ko vsi učitelji in učenci zasledujemo cilje osveščanja o varovanju našega okolja. Letošnja izbrana tema je bila voda.

OŠ DOMŽALE Vsi učenci na šoli so prek različnih aktivnosti poglabljali poznavanje o pomenu vode za življenje na Zemlji in ozavestili pomen varovanja neokrnjenih vodnih virov. Drugošolci so spoznavali pomen vode za življenje, tretješolci pa so raziskovali lastnosti vode v različnih eksperimentih z vodo. Četrtošolci so spoznavali vodne vire v Domžalah, tudi s terenskim raziskovanjem. Petošolci so spoznali potek vodne napeljave v gospodinjstvih, šestošolci pa so z obiskom Centralne čistilne naprave ugotovili, kako pomembno je očiščevanje kanalizacijskih odplak. Sedmošolci so s terenskimi eksperimenti ugotavljali kakovost vode v Kamniški Bistrici, devetošolci pa so v sodelovanjem z Javnim podjetjem Prodnik spoznavali, kako poteka vodna oskrba v občini Domžale.

Poseben poudarek je bil na problematiki varčevanja s pitno vodo in onesnaževanja vodnih virov kot humanitarnega globalnega problema. Prvošolci so z delavnico Hoja za vodo ponazorili, kako težko nekateri otroci v sušnih predelih sveta pridejo do čiste pitne vode. Osmošolci so v sodelovanju z društvom Humanitas v interaktivnih delavnicah spoznavali skrito porabo vode – virtualno vodo in se zamislili o nesorazmernem dostopu do čiste pitne vode v različnih predelih sveta.

Poglavitni namen ekodneva je bil, da bi vsi učenci spoznali, kako pomembno je ohraniti neokrnjene vodne vire tudi za naše zanamce, da bi vsi znali ravnati z vodnimi viri trajnostno.

Vsem zunanjim sodelavcem se iskreno zahvaljujemo za strokovno sodelovanje.

Vodja ekodneva, mag. Katarina Vodopivec Kolar
Foto: Robert Čuk

na kratko

VRTEC DOMINIK SAVIO

Rajžamo po Domžalah!

Hitro je prešlo poletje in z njim prelepa doživetja, ki smo jih z družinami preživeli na skupnih počitnicah. Tudi v našem vrtcu Dominik Savio smo se po vročih poletnih počitniških mesecih ponovno zbrali v skupine. Pri nekaterih je potekalo uvajanje novih otrok, ki so se kmalu, brez večjih težav vključili v naš vsakdan.

V septemberskih dneh smo že dodobra zakorakali v novo šolsko obdobje, kjer že izvajamo načrtovane dejavnosti. V letošnjem letu smo si zadali skupni projekt Rajžamo po Domžalah. Vzgojiteljice in otroci bomo v tem letu odkrivali mesto Domžale in njegovo bližnjo okolico. Odkrivali bomo kulturno dediščino mesta in okolice, poti po Domžalah, spoznavali naravne lepote, turizem, spremljali kulturno dogajanje v mestu, odkrivali športno infrastrukturo, spoznavali različne poklice, povabili na obisk zanimivega domačina. V raziskovalnem duhu in polni vedoželjnosti bomo obiskali in spoznali različne ustanove, ki so bistvenega pomena za naš kraj, naš razvoj, za našo varnost, za ohranitev naše identitete, za naše duhovno in telesno zdravje, kot so cerkev, zdravstveni dom, policijska postaja, gasilski dom, knjižnica, Menačnikova domačija, Slamnikarski muzej, sodelovanje z različnimi društvi in službami, ki delujejo v Domžalah ipd. Namen projekta je seznaniti otroke z bližnjim okoljem in čim aktivnejše udejstvovanje v njem. Naj bo rajžanje po mestu otrokom v veselje, spoznavanje kraja pa doživeta in bogata izkušnja.

B. L.

ŠD ŽELVA

Telovadne urice

V OŠ Preserje pri Radomljah imamo enkrat tedensko telovadno uro za predšolske otroke, stare od 3 do 5 let. Otroci se veliko igrajo in hkrati razvijajo osnovno motorično gibanje. Zelo radi delajo na različno postavljenih poligonih, osvajajo osnove za obvladovanje žoge, plezajo in se ukvarjajo s športno

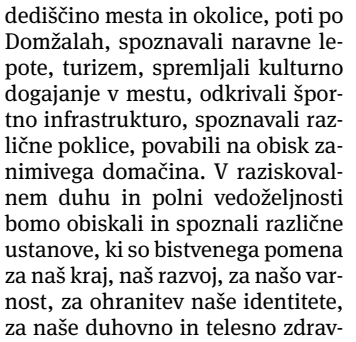

gimnastiko. Otroci so zelo prizadevni in se hitro učijo. Zelo lepo je videti tako majhne otroke telovaditi in spremljati njihov napredek. Ti otroci so zelo spretni in dovzetni za učenje.

Telovadne urice vodijo izkušene vaditeljice in bodoče vzgojiteljice.

Vsi, ki želite sodelovati na teh uricah, se nam lahko priključite vsak četrtek od 17.00 do 18.00.

Predsednica ŠD Želva
Olga Šraj Kristan

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

na kratko

OŠ DRAGOMELJ

Srečanje z dr. Igorjem Šoltesom v Bruslju

Po dolgi nočni vožnji smo končno prispeli v Bruselj. Prva postaja Evropski parlament.

Parlament je velika, moderna zgradba, ki daje vtis pomembnosti. Da je varnost na prvem mestu, smo se prepričali takoj ob vhodu, ko smo morali skozi varnostni pregled.

Poslanca dr. Igorja Šoltesa smo pričakali v enem izmed mnogih prostorov v parlamentu. Pobliže nam je bila predstavljena Evropska unija. Predstavitev je bila zanimiva, razglabljali smo o trenutno aktualni temi begunske krize, poslancih, razpravah, urnikih ... Pripravili smo kratek kulturni program, med drugim smo zapeli tudi slovensko himno, ki je prav lepo odmevala. Obisk parlamenta je bil zelo poučen, izredno zanimivo je bilo izvedeti stvari iz prve roke. Poseben občutek mi je dala misel, da sem bila dejansko v ustanovi, kjer se ustvarja evropska zakonodaja, ki posledično vpliva na naša življenja (od gensko spremenjene hrane, begunske krize ...).

Pozneje smo si ogledali še znamenitosti Bruslja. Naučili smo se, da je Belgija znana po različnih vrstah piva in najboljši čokoladi. V spominu mi je ostal tudi vafelj, ki sem ga poskusila na mestnem trgu.

Bila je nepozabna izkušnja, ki je še dolgo ne bom pozabila, in sem vesela, da sem bila lahko del le-te.

Julija Elena Podboršek, 9.a

OŠ DOMŽALE

Trideseto državno tekmovanje iz znanja logike

Tako kot že vsa minula leta je tudi letos na Osnovni šoli Domžale potekalo 30. državno prvenstvo tekmovanja v logiki, ki se ga je udeležilo 137 najboljših učenk in učencev sedmih, osmih in devetih razredov iz devetnajstih osnovnih šol domžalsko-kamniške regije.

Na letošnjem tekmovanju v logiki, ki je potekalo na dvaindvajsetih osnovnih šolah po vsej Sloveniji, se je udeležilo prek 1.800 najboljših učenk in učencev sedmih, osmih in devetih razredov. Za domžalsko-kamniško območje je že tradicionalno potekalo tekmovanje v prostorih OŠ Domžale, kjer se je zbralo 137 učenk in učencev, nekateri tudi s svojimi starši in sorodniki.

Prijeten uvod tekmovanja v logiki so na OŠ Domžale popestrili s kratkim kulturnim programom, za katerega so poskrbeli učenci domače šole. Uvoda v tekmovanje se je udeležila tudi podžupanja Občine Domžale **mag. Jana Miklavčič,** ki je vse prisotne tekmovalce pozdravila in jim zaželela čim več sreče pri reševanju nalog iz logike. Po 90-minutnem reševanju nalog je vse tekmovalce čakala malica, za katero je poskrbela Občina Domžale.

Miha Ulčar

Odtisi Evrope

OŠ Rodica že več let uspešno sodeluje v mednarodnih projektih, kjer imajo učenci in učitelji priložnost spoznati različne kulture, utrditi znanje tujih jezikov, poglobljeno obravnavati določene teme in navsezadnje sklepati trajna mednarodna prijateljstva.

OŠ RODICA Na marčni prijavni rok smo letos skupaj z Nemčijo, Španijo, Poljsko, Italijo in Finsko na evropsko komisijo prijavili projekt strateškega partnerstva z naslovom Footprints in Europe, children looking for stories and traditions, kar po naše pomeni Odtisi (stopinje) Evrope, otroci raziskujejo zgodbe in običaje. Izmed 199 prijavljenih slovenskih šol, smo bili med 43 uspešnimi izbrankami za sofinanciranje projekta iz evropskih sredstev.

Mednarodni projekti strateških partnerstev Erasmus+ K2, za razliko od predhodnih Comenius projektov, vključujejo tako mednarodna srečanja in izmenjave učencev kot tudi projektne sestanke za učitelje, ki so namenjeni upravljanju projekta ter spoznavanju in izmenjavi uspešnih metod in praks.

V projektu Odtisi Evrope bodo učenci raziskovali in spoznavali tradicionalne pesmi, zgodbe in legende, plese, jedi, obrti, praznovanja, dogodke v kraju, idr. Učitelji bomo spoznavali različne evropske šolske sisteme in različne prakse uresničevanja inkluzije. V času trajanja projekta si bodo učenci redno dopisovali po elektronski pošti, oblikovali evropske kotičke na vseh šolah, izmenjali tradicionalne novoletne okraske in tako postavili medkulturna božična drevesca, izdelali knjige z običaji iz vseh držav ter na številne druge načine spoznavali običaje drugih dežel in predstavljali svoje lastne.

Sodelovanje na ravni šole si prizadevamo omogočiti čim večjemu številu učencev, tovrstni projekti pa niso usmerjeni le na posamezno šolo, temveč je cilj razširiti sodelovanje in rezultate na celoten kraj ter širšo okolico in navsezadnje deliti rezultate na državni ravni. S tem namenom se bomo povezali in sodelovali z različnimi društvi v Domžalah in okolici, se udeleževali in aktivno sodelovali na dogodkih v domačem kraju ter tako spoznavali Domžale in tradicijo kraja ter naše navade predstavili širšemu svetu.

Obdaritev španskih prvošolcev z ruticami za večjo varnost v prometu.

Udeleženci prvega projektnega srečanja v Španiji – predstavniki Nemčije, Finske, Italije, Poljske, Slovenije in Španije, september 2015.

Konec septembra se je na Osnovni šoli Son Canals (CEIP Son Canals) na Palmi de Mallorci v Španiji odvijalo prvo mednarodno projektno srečanje koordinatorjev projekta. Deževno vreme je uspešno prispevalo k delovnemu ozračju, tako da smo dosegli vse načrtovane cilje. Definirali smo kratkoročne in dolgoročne cilje ter dejavnosti, pregledali finančni načrt in strateške dokumente, določili termine in lokacije mednarodnih srečanj za učence in učitelje, oblikovali program dela po obdobjih in uredili vse ostale formalnosti.

Učenci šole Son Canals so nam prvi dan pripravili prisrčen sprejem z različnimi atraktivnimi nastopi, pri katerih so sodelovali prav vsi otroci, od najmlajših predšolskih do najstarejših šestošolcev. Ker je Mallorca ravno na prehodu med različnimi ‚svetovi', se lahko španska šola Son Canals pohvali z izredno pestro narodnostno strukturo učencev, kar tako učenci kot tudi učitelji jemljejo kot dragocen zaklad za učenje strpnega sobivanja ter spoznavanja zanimivosti različnih kultur in jezikov. Sprejema sta se udeležila tudi balearski minister za izobraževanje Martí March in župan Palme José Hila, ki sta v svojih nagovorih poudarila pomen tovrstnih srečanj in projektov za javno šolstvo v Španiji, izrazila podporo kvalitetnemu delu javnih šol in nam vsem zaželela uspešno sodelovanje.

Faza priprav je tako uspešno zaključena, vsi pa se že nestrpno oziramo naprej proti izvedbenem delu, novim odkritjem, sodelovanjem, znanju in prijateljstvom.

Tanja Logar

Z nakupom koledarjev do otroškega igrišča

Rotary klub Domžale deluje od leta 1998 na območju Upravne enote Domžale, sedež pa ima v Domžalah.

Osnovna dejavnost kluba je pomoč posameznikom in skupinam, ki so v socialni stiski ali je za njih družbena pomoč nezadostna ali celo nedosegljiva. Skozi leta smo izpeljali že številne večje in manjše humanitarne projekte, vedno s konkretnim ciljem izboljšanja življenja ljudi v stiski.

V naslednjih letih želimo svoje delo na humanitarnem področju pretežno posvetiti otrokom s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo v Osnovni šoli Roje. Šola izobražuje otroke iz občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin. Cilj projekta je v letu 2016 urediti njihovo igrišče in ga opremiti z novimi igrali, ki so posebej izdelana ali prilagojena za potrebe teh otrok. Z uporabo sodobnih igral se bodo izboljšali rezultati učnega procesa.

Obstoječa igrala so zastarela, saj so nekatera starejša več kot 30 let. Celotna vrednost projekta je okoli 45.000 evrov (z DDV), kar zajema nabavo in montažo igral ter izdelavo ustrezne površine za igrala in ureditev celotnega igrišča.

Vrednost projekta je prevelika, da bi ga lahko financirali samo iz lastnih sredstev. Glede na namen projekta smo ga lahko prijavili v sofinanciranje s strani Rotary International, pomagali nam bodo tudi ostali slovenski klubi, Zveza Rotary klubov Slovenije ter prijateljska kluba iz Italije in Avstrije. Del sredstev smo zbrali še od ostalih donatorjev.

Z lastnimi sredstvi in delom smo

pripravili koledar za leto 2016, ki prikazuje tematiko otrok s posebnimi potrebami. S prodajo koledarjev želimo pridobiti manjkajoča sredstva za prenovo igrišča.

Vabimo vas, da z nakupom koledarjev za leto 2016 pomagate pri prenovi igrišča.

Cena koledarja je:

- 6 evrov na kos za naročilo 100 kosov in več
- 7 evrov na kos za naročilo 50 do 100 kosov
- 8 evrov na kos za naročilo 10 do 50 kosov
- 10 evrov na kos za naročilo do 10 kosov

Naročite ga lahko pri Martini Oražem na elektroneskem naslovu: martina.orazem@gmail.com.

Dobrodošla so zgodnja naročila, zaželeno je 'zbirno' naročilo, dobrodošlo pa bo prav vsako naročilo!

Veseli bomo vašega odziva in vaše pripravljenosti, da podprete ta projekt.

S prijaznimi pozdravi!

Rotary klub Domžale

Obisk Evropskega parlamenta v Bruslju

Devetošolci na obisku evropskega parlamenta

OŠ DRAGOMELJ Skupina devetošolcev OŠ Dragomelj se je 16. septembra zvečer skupaj z vrstniki iz OŠ Toma Brejca Kamnik, OŠ Stranje in OŠ Šmartno v Tuhinju ter spremljevalkami in odlično vodičko Jožico Polanc odpravila na pot proti Belgiji. Po nočni vožnji smo se srečali z evropskim poslancem dr. Igorjem Šoltesom. Skupaj smo zapeli našo Zdravljico. Učence je navdušila veličina parlamenta in seveda sama priložnost, da so si Evropski parlament lahko ogledali ‚od znotraj'. V popoldanskih urah smo si ogledali Bruselj. Prenočili smo v hotelu blizu letališča na obrobju Bruslja in se naslednje jutro odpravili proti Nizozemski, kjer smo pogledali v mlin na veter, si ogledali izdelavo cokel in sira ter se v vasi Volendam prepričali, da je Nizozemska resnično nižje od morske gladine. V večernih urah smo prispeli v Amsterdam, ki smo si ga naslednji dan tudi ogledali.

Metka Murn, ravnateljica OŠ Dragomelj

Konec šolskega leta

Ob koncu šolskega leta so se v našem vrtcu zaključevali celoletni projekti: Mali sonček, Zobna preventiva, Medgeneracijsko druženje, Ekološki kotiček, S fotografijo skozi šolsko leto ...

VRTEC DOMINIK SAVIO – KARITAS DOMŽALE Z obiskom na domu razveseljujemo babice in dedke naših otrok. V skrbi za zdravje se pogovarjamo o nevarnih sončnih žarkih, opazujemo svoje sence in skrbimo za zaščito pred soncem. Zaključek zobne preventive so otroci obeležili z obiskom v ZD Domžale, kjer jih je sprejela gospa iz zobne preventive. V okviru tematskega sklopa Mi smo vsi prijatelji smo smiselno zaokrožili in zaključili celoletni projekt Vi ste moji prijatelji z ugotovitvijo, da je bivanje v vrtcu prijetnejše, če smo vsi med seboj prijatelji. Najstarejši otroci, ki so že dovolj pogumni, so kar dve noči prespali v vrtcu. V tem času so si ogledali Kekčevo deželo in se z avtobusom odpravili na izlet v Arboretum Volčji Potok. Mlajši otroci so se z avtobusom odpeljali na grad Tuštanj, ki so ga imeli tako priložnost doživeti čisto od blizu. Med ogledom muzejske zbirke so spoznavali, kakšno je bilo nekoč življenje v gradu. Prav vsi otroci pa so pomagali pri vrtnarjenju in z navdušenjem sodelovali pri ustvarjanju vrtička v visoki gredi, kamor so posadili zelišča, rože in zelenjavo.

Za minulo šolsko leto smo se vsi zaposleni in otroci zahvalili s sodelovanjem pri nedeljski sveti maši, kjer smo se Jezusu priporočili tudi za naprej. V našem vrtcu s spoštovanjem, sodelovanjem in lastnim zgledom razvijamo ter širimo prijateljstvo in veselje do vsega stvarstva.

Vesna Stanek, direktorica vrtca

Ekskurzija v Lipico

V okviru izbirnih predmetov okoljska vzgoja in kmetijska dela ter krožka o konjih smo se 25. septembra 2015 odpravili na ogled Kobilarne Lipica ter tako spoznavali pomen slovenske naravne in kulturne dediščine.

OSNOVNA ŠOLA DOMŽALE Že ob prihodu smo videli nekaj prelepih lipicancev na paši. Kobilarna Lipica je njihov rojstni kraj, njihova zgodovina pa sega tudi do 400 let v preteklost.

Vodička nam je razkazala celotno kobilarno Lipica in povedala veliko zanimivosti. Lipica je kraško naselje v Občini Sežana in je najpomembnejše slovensko konjeniško središče. Kobilarna Lipica je dom nekaj 400 čistokrvnih lipicancev. Bila je ustanovljena že daljnega leta 1580 in je tako postala najstarejša kobilarna na svetu. Sprva so lipicance vzrejali bolj za vojaške namene. S križanjem španskih, italijanskih in arabskih konj je v nekaj dvesto letih nastal lipicanec, ki danes slovi po vsem svetu. Z leti se je tudi območje, na katerem stoji današnja kobilarna, večalo.

Najprej smo si ogledali trening lipicanca na zunanji ploščadi. Nato nas je

Lipicanec z jahačem

vodička odpeljala še v najstarejši hlev v celotni Lipici. Zanimivo je bilo, ko nam je povedala, da so imena kobil in žrebcev sestavljena iz imena matere in očeta, in da so vsi konji oštevilčeni. Nato smo se odpravili še v hlev, kjer so imeli samo kobile, v sosednjem pa so imeli le žrebce. Če smo želeli, smo konja lahko tudi pobožali oz. se ga dotaknili. Pozneje smo se sprehodili še do tamkajšnjega muzeja, imenovanega Lipikum, in izvedeli nekaj zanimivih informacij o zgodovini lipicancev. Zanimivo je, da ko se lipicanec skoti oz. ko ga kobila povrže, je žrebe temno sive barve, sčasoma pa spreminja dlako v vedno bolj belo. V muzeju je bilo okostje lipicanca in maketa lipicanca, ki smo jo lahko tudi zajahali. Po ogledu muzeja smo si ogledali še predstavo klasične šole jahanja. Najzanimivejše je bilo, ko se je v zadnji točki lipicanec postavil na zadnje noge in pokazal še nekaj zanimivih trikov. Vsako točko so napovedali v več različnih jezikih, tako da je vsak vedel, kaj sledi.

Danes je Kobilarna Lipica eden najpomembnejših kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Sloveniji.

Neža Korbar, 9. a, Osnovna šola Domžale

MEPI je zaživel

V torek, 29. septembra 2015, smo imeli na Osnovni šoli Domžale javno prireditev ob zaključku prvega MEPI leta. Našim, zdaj že bivšim učencem, je prva MEPI bronasta priznanja podelila strokovna sodelavka Zavoda MEPI.

OŠ DOMŽALE *»Ne poznam nikogar, ki bi prilezel na vrh brez trdega dela. To je recept. Ne bo vas vedno spravil na vrh, vas bo pa zagotovo pripeljal presneto blizu.«* (Margaret Thatcher)

MEPI – mednarodno priznanje za mlade je svetovno priznan program, ki mladim od 14. do 25. leta omogoča aktivno preživljanje prostega časa. Mepijevci odkrivajo, razvijajo in uresničujejo svoje potenciale na štirih različnih področjih (prostovoljstvo, veščine, šport in odprava).

Naši nadobudni brončki Brin, Leila, Laura, Jernej, Miha, Jure, Zala, Nadja, Sara, Vigor in David so v svoje vrste sprejeli Gregorja, fanta z Downovim sindromom. S tem si je naša šola prislužila priznanje Zavoda MEPI za vključevanje posameznikov ranljivejših skupin mladih.

Naši brončki so kot prostovoljci popestrili in krajšali čas starejšim v domu počitka, pomagali mlajšim učencem pri nalogah v OPB, inštruirali sošolce ... Ker se zavedajo pomembnosti telesne aktivnosti za zdravje, so bili rekreativni tekači, se ukvarjali z aerobiko, nogometom in borilnimi veščinami.

Poleg tega in seveda šolskih obveznosti so se pripravljali na bronasto kvalifikacijsko odpravo s spoznavanjem in urjenjem v taborniških veščinah, spoznali mnoge osnove prvi pomoči, nabirali kondicijo na pohodih in z dvodnevno poskusno odpravo v precej neugodnih vremenskih razmerah dokazali, da so zreli za kvalifikacijsko odpravo. Hoja z zemljevidom v rokah, zelo težak nahrbtnik na ramah, glomazni gojzarji na nogah, nasmeh na ustih in dobra volja na obrazu so jih povezovali na približno 25 km dolgi poti, kjer so se morali znajti sami, si pomagati sami – skratka biti neodvisni in samozadostni.

Dež, žulji, boleča ramena, postavljanje šotora, trda tla pod spalno vrečo, lepljiva mokra pelerina na obrazu, gneča v šotoru, smrdeči gojzarji v šotoru, mokri gojzarji na nogah, vroče sonce, trd asfalt, mehke stezice v gozdu, krasni pogledi, čudovite drobne posebnosti v naravi, sklepanje novih prijateljstev, kuhanje na gorilniku, zajemanje juhe iz ene, skupne posode ... Skozi vse to jih je vodila vera vase, vera v sošolce, vera v svoje sposobnosti, v svoje znanje.

Pot, ki so jo prehodili skupaj, ni bila enostavna, soočili so se z marsikaterim zahtevnim izzivom in pridobili mnogotero novo izkušnjo. Ampak, danes lahko s ponosom povemo, da jim je uspelo.

Želimo jih pospremiti na uspešno pot skozi življenje z Eliotovimi besedami: *»Ne hodite tja, kamor vodi utečena pot. Namesto tega pojdite tja, kjer ni poti in pustite sled. Srečno!«*

Ekipa MEPI mentorjev OŠ Domžale

A2 Avtodeli
Avtodeli, oprema, avtokozmetika
Ljubljanska cesta 1, 1230 Domžale
tel: 01/620 87 74
Pon - Pet: 8.00 - 18.00 | Sob: 8.00 - 12.00
IZREŽITE OBJAVO IN OB NAKUPU VAM PRIPADA **10 %** POPUST.
VELJA DO 30. 11. 2015.

DOGAJA SE ...

KOLEDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE/ NOVEMBER

007 Spectre
Mestni kino Domžale, 6. novembra

Škrat Kuzma
Kulturni dom na Močilniku v Dobu, 15. novembra

Zarisane izpovedi - slikarstvo Dušana Lipovca
Menačenkova domačija, 17. novembra

Literarna kavarna - Meta Kušar: Vrt
Knjižnica Domžale, 24. novembra

Srečanja pod slamniki: Irena Cerar
Slamnikarski muzej, 25. novembra

Delavnica: novoletni okraski iz slame
slamnikarski muzej, 30. novembra

1. november, nedelja

Mestni kino Domžale
16.00 | HOTEL TRANSILVANIJA 2
Animirana družinska komedija / nadaljevanje legendarnega Hotela Transilvanija, ki zdaj sprejema tudi človeške goste, Drakula pa skuša v svojem vnučku zbuditi njegovo vampirsko stran ...

18.00 | MAG – NAJBOLJŠA ZGODBA PAULA COELHA
Biografska drama / filmska biografija enega od najslavnejših pisateljev našega časa, Brazilca Paula Coelha.

20.15 | PROGRAM
Športna drama / Irski športni novinar odkriva grdo resnico za uspehi kolesarskega šampiona Lancea Armstronga.

2. november, ponedeljek

Center za mlade Domžale
17.00 | ZAPOSLITVENI ŠTART
Karierne delavnice / za mlade do 30. leta / obvezne predhodne prijave.

18.00 | KORAK ZA KORAKOM DO DOBRE FOTKE
Fotografske delavnice / vodi: Klemen Brumec / za mlade od 15. do 30. leta / obvezne predhodne prijave.

Knjižnica Domžale
19.15 | PODOBA SE NA OGLED POSTAVI
Odprtje razstave / avtor: mag. Blaž Slapar / razstava risb, slik in vizualnih komunikacij / vstop prost.

KD Franca Bernika
20.00 | FREDERIC SONNTAG: GEORGE KAPLAN
Abonma gledališki ORANŽNI in IZVEN
Prešernovo gledališče Kranj / režija: Jaka Andrej Vojevec / igrajo: Aljoša Ternovšek, Vesna Slapar, Peter Musevski, Miha Rodman, Darja Reichman / vohunska komedija o zakulisju ideoloških bojev, ki potekajo na prizorišču sodobnih kapitalističnih družb.

3. november, torek

Knjižnica Domžale
9.30 | IGRALNE URICE
Za predšolske otroke od 3. leta dalje ter starše, skrbnike, dedke in babice / animatorki: Petra Strajnar in Maruša Zalogar / obvezna predhodna prijava.

Mestni kino Domžale
20.15 | MAG – NAJBOLJŠA ZGODBA PAULA COELHA
Glej opis pod 1. november.

6. november, petek

Knjižnica Domžale
16.00 - 18.30 | DVORANA IGRAČ
Od igrače do igroknjige / predstavitev za otroke od 3. leta dalje / vstop prost.

Mestni kino Domžale
18.00 | ŠIŠKA DELUXE
Glej opis pod 4. november.

20.00 | 007 SPECTRE
Akcijski pustolovski triler / James Bond se po uničenju poveljstva MI6 poda na misijo, ki ga sooči tako s starimi kot novimi sovražniki.

7. november, sobota

KD Franca Bernika
10.00 | PO BRATIH GRIMM: ŽABJI KRALJ
Za IZVEN (Sobotna otroška matineja)
Lutkovna predstava / Mini teater Ljubljana / režija: Robert Waltl / igra: Tadej Pišek / 45' / 3+ / zgodba o princeski, ki ji v mlaki izgubljeno zlato žogico vrne žabec, v zameno pa želi njeno ljubezen.

Mestni kino Domžale
16.00 | MOJA SESTRA SUHICA
Mladinski film / podnapisi, 9+ / zgodba o družini, ljubezni, sestrstvu in solidarnosti, povedana s toplino, globino in nežnim humorjem.

Kulturni dom Radomlje
18.00 | SLAVNOSTNA PRIREDITEV
Ob praznovanju 20-letnice kulturnega društva Mlin Radomlje / organizatorja: Kulturno društvo Radomlje, Občina Domžale.

Mestni kino Domžale
18.00 | ŠIŠKA DELUXE
Glej opis pod 4. november.

20.00 | 007 SPECTRE
Glej opis pod 6. november.

8. november, nedelja

Kulturni dom Vir
14.00 - 19.30 | DOKUMENTARNI FILM FENOMEN BRUNO GRÖNING

11. november, sreda

KD Franca Bernika
9.30 | ZVERINICE IZ STRIPA
Abonma OTROŠKI
Glej opis pod 10. november.

Knjižnica Domžale
19.00 | SEBASTIAN HORVAT: LJUBEZEN ALI DANDANAŠNJA FARSA
Predstavitev knjige / predstavlja: Sebastian Horvat / vstop prost.

KD Franca Bernika
20.00 | KEVIN MAHOGANY: VELIKA AMERIŠKA PESMARICA
Abonma glasbeno-scenski PRVI in IZVEN
Koncert / nastopajo: Kevin Mahogany (vokal), Tony Lakatoš (tenor saksofon), Peter Mihelič (klavir), Wojcech Pulcyn (kontrabas), Gašper Bertoncelj (bobni) / izjemni jazzovski vokalist predstavlja največje ameriške skladatelje klasične, jazzovske in popularne glasbe.

12. november, četrtek

Center za mlade Domžale
18.00 | LOVILCI SANJ
Ustvarjalna delavnica / za mlade do 30. leta / obvezne prijave.

Galerija Domžale
19.00 | TUGO ŠUŠNIK : SVETLI MODERNIZEM
Odprtje likovne razstave / z avtorjem se bo pogovarjal Jurij Smole.

KD Franca Bernika
20.00 | KEVIN MAHOGANY: VELIKA AMERIŠKA PESMARICA
Abonma glasbeno-scenski DRUGI in IZVEN
Glej opis pod 11. november.

13. november, petek

Knjižnica Domžale
12.00 | PRVA RAČUNALNIŠKA POMOČ
Vsak drugi petek v mesecu / obvezne prijave.

17.00 | MEDVED IN LISICA
Družinska lutkovno-ustvarjalna delavnica / od 4. leta dalje / delavnico izvajata: Mirjam Slanovec in Nives Podmiljšak / izdelava lutk: Mirjam Slanovec / obvezne prijave.

Mestni kino Domžale

17. november, torek

Knjižnica Domžale
9.30 | IGRALNE URICE
Glej opis pod 3. november.

Mestni kino Domžale
10.00 | STOLETNIK, KI JE ZLEZEL SKOZI OKNO IN IZGINIL
Abonma filmski DOPOLDANSKI
Komedija po knjižni uspešnici / Allan se na stoti rojstni dan odloči za pobeg ter se znajde sredi zabavne in nepričakovane dogodivščine.

Knjižnica Domžale
17.00 | PREK IGRE V ITALIJO
Glej opis pod 3. november.

Menačenkova domačija
18.00 | ZARISANE IZPOVEDI – SLIKARSTVO DUŠANA LIPOVCA
Odprtje razstave, v sodelovanju z Medobčinskim muzejem Kamnik – Galerija Miha Maleš / umetnika bo predstavila Saša Bučan, kustosinja / kulturni program: Tone Fičar, JSKD OI Kamnik – recitacija Lipovčeve poezije in Jonas Tomšič – harmonika / vstop prost.

Center za mlade Domžale
18.00 | JESENSKO NADALJEVALNO JEZIKANJE V ŠPANŠČINI
Glej opis pod 3. november.

18.00 | ŠOLA? NI PANIKE!
Glej opis pod 3. november.

Mestni kino Domžale
18.00 | SPREHOD PO GOZDU
Glej opis pod 4. november.

Knjižnica Domžale
19.00 | MEDITACIJA ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE
Predavanje / predava: Barbara Škarja / vstop prost.

Mestni kino Domžale
20.00 | DO KONCA – MAKEDONSKA ZGODBA
Glej opis pod 10. november.

18. november, sreda

Knjižnica Domžale
10.00 | PEDOKINETIKA – GIBALNI RAZVOJ DOJENČKA
Biba leze ... cikel srečanj za starše z dojenčki / predava: Andreja Semolič / vodi: Simona Glavan

Mestni kino Domžale
16.00 | MALI PRINC
Animirana domišljijska pustolovščina / sinhronizirano, 6+ / celovečerni animirani film o Malem princu se pokloni svetu otroške domišljije.

18.00 | MACBETH
Glej opis pod 19. november.

20.15 | 007 SPECTRE
Glej opis pod 6. november.

22. november, nedelja

Mestni kino Domžale
16.00 | MALI PRINC
Glej opis pod 21. november.

18.00 | DRUŽINA V NAJEM
Glej opis pod 14. november.

20.00 | STEVE JOBS
Glej opis pod 20. november.

23. november, ponedeljek

Center za mlade Domžale
17.00 | ZAPOSLITVENI ŠTART
Glej opis pod 2. november.

17.00 | MEDGENERACIJSKA DELAVNICA: ADVENTNI VENČKI
Ustvarjalna delavnica / vodi: Sabina Šegula / cena: 12 € / obvezne prijave.

Mestni kino Domžale
17.45 | MACBETH
Glej opis pod 19. november.

20.00 | PRIHAJAMO V MIRU IN POGOVOR S TOMOM KRIŽNARJEM
Dokumentarni film / drugi del trilogije, vrtoglavo potovanje v srce Afrike in njenih večno trajajočih vojn za ozemlje in naravne vire.

24. november, torek

Knjižnica Domžale
9.30 | IGRALNE URICE
Glej opis pod 3. november.

17.00 | PREK IGRE V ITALIJO
Glej opis pod 3. november.

Center za mlade Domžale
18.00 | JESENSKO NADALJEVALNO

28. november, sobota

Mestni kino Domžale
10.00 | MALI PRINC
Glej opis pod 21. november.

Menačenkova domačija
15.00 | DELAVNICA IZDELOVANJA NARAVNE KOZMETIKE
Spoznali bomo sestavine in izdelali balzam, mazilo za roke, piling za telo in masažne ploščice / 4 ure / kotizacija: 25 € / število omejeno / obvezne prijave do 23. 11. na 01-722 50 50.

29. november, nedelja

Mestni kino Domžale
16.00 | DOBRI DINOZAVER
Animirana družinska pustolovščina / sinhronizirano, 6+ / kaj bi se zgodilo, če asteroid ne bi zadel Zemlje in dinozavri ne bi izumrli?

18.00 | ZENIT
Glej opis pod 25. november.

20.15 | MOST VOHUNOV
Glej opis pod 27. november.

30. november, ponedeljek

Center za mlade Domžale
17.00 | ZAPOSLITVENI ŠTART
Glej opis pod 2. november.

Slamnikarski muzej
18.00 | DELAVNICA: NOVOLETNI OKRASKI IZ SLAME
2 uri / kotizacija: 5 € (odrasli), 3 € (otroci) / število omejeno / obvezne prijave do 25. 11. 2015 na 01 722 50 50.

Center za mlade Domžale
18.00 | KORAK ZA KORAKOM DO DOBRE FOTKE
Glej opis pod 2. november.

KD Franca Bernika
20.00 | NEJC GAZVODA: MENJAVA STRAŽE
Abonma gledališki ORANŽNI in IZVEN
MGL / r: Nejc Gazvoda / i: Gašper Tič, Nina Rakovec, Domen Valič, Uroš Smolej / predstava o slovenskem značaju in ljudeh, vezanih na usodo enega bifeja.

Razstave

Slamnikarski muzej
300 LET SLAMNIKARSTVA NA SLOVENSKEM

Češminov park
16.00 | ODPRTJE UMETNEGA DRSALIŠČA V ČEŠMINOVEM PARKU
Organizator: Občina Domžale, Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Knjižnica Domžale
17.00 | PREK IGRE V ITALIJO
Ponovitveni cikel spoznavanja italijanskega jezika / za otroke od 4. do 6. leta starosti / animatorka: Maruša Zalogar / obvezna predhodna prijava.

Center za mlade Domžale
17.00 | PLETENJE Z ROKAMI
Medgeneracijska ustvarjalna delavnica / cena: 8 € / obvezne predhodne prijave.

18.00 | JESENSKO NADALJEVALNO JEZIKANJE V ŠPANŠČINI
Nadaljevalni tečaj španščine / za mlade do 30. leta / obvezne predhodne prijave.

18.00 | ŠOLA? NI PANIKE!
Delavnice tehnik učinkovitega učenja / za osnovnošolce / obvezne predhodne prijave.

Knjižnica Domžale
19.00 | DR. IGOR ŠKAMPERLE: GORNIŠKI SVETI GRAL
Gorniški večer / pogovor vodi: Borut Peršolja / organizatorja: Planinsko društvo Domžale in Knjižnica Domžale / vstop prost.

KD Franca Bernika
20.00 | FREDERIC SONNTAG: GEORGE KAPLAN
Abonma gledališki RUMENI in IZVEN
Glej opis pod 2. november.

4. november, sreda

Center za mlade Domžale
18.00 | PLAC ZA MLADE JE TU, LE ŠE OPREMITI GA JE TREBA!
Delavnice predelave pohištva in opremljanja prostora / za mlade do 30. leta.

Mestni kino Domžale
18.00 | SPREHOD PO GOZDU
Komična pustolovščina / postarana prijatelja, ki se nista videla skoraj 40 let, se odpravita na 3540 kilometrov dolg pohod po Apalaški poti.

20.00 | ŠIŠKA DELUXE
Komična drama in pogovor z režiserjem / novi film Jana Cvitkoviča o treh prijateljih, ki se odločijo odpreti pizzerijo in vsemi komičnimi zapleti, ki pridejo zraven.

5. november, četrtek

Mestni kino Domžale
9.30 | RUMENI IN RDEČI SLON
Abonma OTROŠKI
Izbor animiranih filmov s festivala Animateka z ustvarjalnimi delavnicami / distribucija: Društvo 2 koluta / različni naslovi in avtorji.

18.00 | PRIPRAVNIK
Komedija / 70-letni vdovec ugotovi, da upokojitev ni zabavna, zato se kot pripravnik zaposli na spletnem modnem portalu.

Knjižnica Domžale
19.00 | VIHAR V GLAVI
Predstavitev knjige dr. Daniela Siegla / predstavlja: Andreja Vukmir / org.: Družinski in terapevtski center Pogled ter Knjižnica Domžale / vstop prost.

Vključena odmora / senzacija iz leta 1949 danes ponovno zelo aktualna / prostovoljni prispevki / prireditelj: Krog prijateljev Bruna Gröninga / rezervacije 051 386 202.

Mestni kino Domžale
16.00 | HOTEL TRANSILVANIJA 2
Glej opis pod 1. november.

18.00 | KUHAR NA ROBU
Komedija, drama / zabaven film o ljubezni do hrane, ljubezni med dvema osebama ter moči, ki jo prinaša druga priložnost.

20.00 | PROGRAM
Glej opis pod 1. november.

9. november, ponedeljek

Center za mlade Domžale
17.00 | ZAPOSLITVENI ŠTART
Glej opis pod 2. november.

Mestni kino Domžale
18.00 | SPREHOD PO GOZDU
Glej opis pod 4. november.

20.00 | POGLED TIŠINE
Abonma filmski PONEDELJEK
Dokumentarni film / eden največjih in najmočnejših dokumentarcev, kar jih je bilo kdaj narejenih / velika nagrada žirije na Beneškem filmskem festivalu.

10. november, torek

Knjižnica Domžale
9.30 | IGRALNE URICE
Glej opis pod 3. november.

KD Franca Bernika
9.30 | ZVERINICE IZ STRIPA
Abonma OTROŠKI
Striparsko-pripovedovalska animacija / KD Pripovedovalski Variete in Stripburger - Forum Ljubljana / pripovedujejo: Ana Duša, Špela Frlic, Rok Kušlan / glasba: Jelena Ždrale / striparski VJ-ji: David Krančan, Andrej Štular, Kaja Avberšek.

11.00 | ZVERINICE IZ STRIPA
Abonma OTROŠKI
Glej opis zgoraj.

Knjižnica Domžale
17.00 | PREK IGRE V ITALIJO
Glej opis pod 3. november.

Center za mlade Domžale
18.00 | JESENSKO NADALJEVALNO JEZIKANJE V ŠPANŠČINI
Glej opis pod 3. november.

18.00 | ŠOLA? NI PANIKE!
Glej opis pod 3. november.

Mestni kino Domžale
18.00 | MOJA SESTRA SUHICA
Glej opis pod 7. november.

Knjižnica Domžale
19.00 | ZA KATERI JUTRI?
Filozofski večer / predava: dr. Dušan Rutar / vstop prost.

Mestni kino Domžale
20.00 | DO KONCA – MAKEDONSKA ZGODBA
Epska zgodovinska drama / Inti Šraj v vrtincu dogodkov po krvavo zatrtem uporu proti Turkom v Makedoniji na začetku 20. stoletja.

18.00 | PROGRAM
Glej opis pod 1. november.

Gasilski dom na Homcu
19.00 | KLEMEN PREMRL: ZMRZNJENE SANJE
Alpinistično predavanje / info: KD Jože Gostič Homec

Mestni kino Domžale
20.15 | POGLED TIŠINE
Glej opis pod 9. november.

14. november, sobota

Galerija Domžale
10.00 | USTVARJALNA SOBOTA: BARVE, BARVE, BARVE
Ob slikarski razstavi Tuga Šušnika / 3+ / 90 min / vstop prost / pokrovitelj: Art Ljubljana, trgovina z umetniškim materialom.

Mestni kino Domžale
10.00 | ZVEZDICA ZASPANKA
Otroški film z lutkami / 3+ / Ježkova legendarna Zvezdica Zaspanka v filmski obliki na 35 mm traku.

18.00 | DRUŽINA V NAJEM
Romantična komedija / premožni, a osamljeni Paul-André se odloči najeti družino, kar pa ima (zelo smešne) posledice!

20.00 | ŠIŠKA DELUXE
Glej opis pod 4. november.

15. november, nedelja

Kulturni dom na Močilniku v Dobu
16.00 | ŠKRAT KUZMA
Abonma ŽIV-ŽAV in IZVEN
Zabavna gledališka predstava za majhne in velike otroke / gostuje Gledališče Toneta Čufarja Jesenice / rezervacije na 041/420 610.

Mestni kino Domžale
16.00 | UPS! NOE JE ODŠEL ...
Animirana komična pustolovščina / sinhronizirano, 6+ / ko je čas za selitev na Noetovo barko, na seznamu ni smešnih nestrijancev, zato se odločijo vkrcati kot slepi potniki.

18.00 | DRUŽINA V NAJEM
Glej opis pod 14. november.

20.00 | 007 SPECTRE
Glej opis pod 6. november.

16. november, ponedeljek

Knjižnica Domžale
9.30 | JOSIP ŠTOLFA: IZGNANČEV DNEVNIK
Predstavitev knjige / pripravlja: Vera Beguš / vstop prost.

Center za mlade Domžale
17.00 | ZAPOSLITVENI ŠTART
Glej opis pod 2. november.

18.00 | KORAK ZA KORAKOM DO DOBRE FOTKE
Glej opis pod 2. november.

Mestni kino Domžale
18.00 | MAG – NAJBOLJŠA ZGODBA PAULA COELHA
Glej opis pod 1. november.

20.15 | TI ME NOSIŠ
Drama / odlični prvenec hrvaške režiserke Ivone Juka, triptih, v katerem se prepletajo zgodbe treh žensk z namenom, da bi raziskal odnos med hčerami in očeti.

/ vstop prost.

17.00 | JAZ SEM PIKA NOGAVIČKA
Pikina čajanka / za otroke od 5. leta dalje / animatorki: Lidija Smerkolj Turšič in Katarina Peterc / obvezna prijava.

Mestni kino Domžale
18.00 | DVOBOJ STOLETJA
Biografska drama / zgodba o Bobbyju Fischerju, enemu največjih šahistov vseh časov, in njegovemu dvoboju s sovjetskim prvakom Borisom Spaskijem.

20.15 | TI ME NOSIŠ
Glej opis pod 16. november.

19. november, četrtek

Mestni kino Domžale
17.30 | LEGENDA
Triler / zgodba o dvojčkih Kray, londonskima mafijcema, ki ju druži enak videz, vendar sta popolnoma drugačni osebi.

Knjižnica Domžale
19.00 | JARO PIRNAT IN MARIJA NAGLIČ: JUŽNA FRANCIJA
Potopisno predavanje / vstop prost.

Mestni kino Domžale
20.00 | MACBETH
Drama / sodobna priredba klasične Shakespearjeve tragedije.

20. november, petek

Knjižnica Domžale
8.00 - 19.00 | DAN SLOVENSKIH SPLOŠNIH KNJIŽNIC
Bukvarna, anketni vprašalniki in knjižne uganke za najmlajše.

10.00 | LJUDJE POMLADI SE IMAMO VEDNO RADI
Ustvarjalna delavnica za odrasle / vodi: Kristina Galun.

17.00 | LUTKOVNA SKUPINA UŠ: ŽIGA ŠPAGET
Lutkovna predstava / za otroke od 3. leta dalje / gledališče Uš lutke / brezplačne vstopnice.

Mestni kino Domžale
18.00 | ŠIŠKA DELUXE
Glej opis pod 4. november.

20.00 | STEVE JOBS
Biografska drama / drzna biografija izjemnega vizionarja Stevea Jobsa.

21. november, sobota

KD Franca Bernika
10.00 | ELA PEROCI: MUCA COPATARICA
Za IZVEN (Sobotna otroška matineja)
Lutkovna predstava / Lutkovno gledališče Fru-Fru / režija in igra: Irena Rajh / glasbena spremljava: Marjan Kunaver / 30' / 2+ / lutkovna zgodba o izginulih copatkih, ki jih nerednim otrokom odnese Muca Copatarica.

Eko kmetija Stražar
11.00 | POHOD DO EKO- KMETIJE, OGLED MLINA
Družinski pohod in degustacija / 45' / ravna pot, primerno za vozičke, ... / izvajalec: Športno atletsko društvo Mavrica / zbor pri OŠ Krtina / obvezna prijava na 031 314 870

JEZIKANJE V ŠPANŠČINI
Glej opis pod 3. november.

18.00 | ŠOLA? NI PANIKE!
Glej opis pod 3. november.

Knjižnica Domžale
19.00 | META KUŠAR: VRT
Literarna kavarna / gostja: Meta Kušar / vodi: Mirjam Slanovec / vstop prost.

KD Franca Bernika
20.00 / IZTOK VALIČ: SREČNO LOČENA
Za IZVEN
Valič teater / režija: Jaša Jamnik / igrata: Violeta Tomić, Iztok Valič / ločitev je lahko tudi zelo smešna.

25. november, sreda

Slamnikarski muzej
18.00 | SREČANJA POD SLAMNIKI: IRENA CERAR
O ljudskem pripovedništvu in knjigi Kamniške pravljične poti z avtorico, ki pripravlja in izdaja priljubljene družinske vodnike / vstop prost.

KD Franca Bernika Domžale
18.00 | ODPRTJE FOTOGRAFSKE RAZSTAVE POGLED 2015
Odprtje razstave / v sodelovanju s FKVK Mavrica in pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije / organizator CZM Domžale.

Knjižnica Domžale
19.00 | ZELENI VITEZ
Pravljice za odrasle / pripovedovanje in analiza: Mirjam Slanovec in Luka Hrovat.

Mestni kino Domžale
20.15 | ZENIT
Drama / zgodbe o prepovedani ljubezni med hrvaškim fantom in srbskim dekletom, postavljene v tri desetletja / nagr. žirije v sekciji Posebni pogled v Cannesu.

26. november, četrtek

Knjižnica Domžale
19.00 | ZMAGOVALNI FILMI FESTIVALA NEODVISNEGA FILMA (FNF) 2014
Projekcija filmov in pogovor z avtorji / Miha Šubic: Food Fetish, Kaja in Sava Kosmač: Marzidovšek Minimal Laboratorium, Tomo Novosel: Vezela / vstop prost.

KD Franca Bernika
19.00 | SLAVNOSTNI KONCERT OB 65-LETNICI GLASBENE ŠOLE
Brezplačne vstopnice / nastopajo: solisti GŠd, harmonikarski orkester, orkester flavt, mladinski pihalni orkester Brdis in pevski zborček / voditeljica: Tadeja Capuder.

27. november, petek

Knjižnica Domžale
17.00 | GIBALNA IGRALNICA
Za malčke od 18. meseca do 3. leta starosti / v sodelovanju s Plesno šolo MIKI / obvezna prisotnost odrasle osebe / obvezna prijava.

Mestni kino Domžale
18.00 | STEVE JOBS
Glej opis pod 20. november.

20.15 | MOST VOHUNOV
Zgodovinski triler / odvetnik se znajde v središču hladne vojne, ko ga CIA pošlje v Vzhodni Berlin na pogajanja o izmenjavi ujetega ameriškega pilota.

Stalna razstava

Galerija Domžale
TUGO ŠUŠNIK: SVETLI MODERNIZEM
Likovna razstava - od 12. novembra do 3. dec. 2015.

Menačenkova domačija
ZARISANE IZPOVEDI: DUŠAN LIPOVEC
Razstava - od 17. novembra do 17. decembra 2015.

Knjižnica Domžale
PODOBA SE NA OGLED POSTAVI: MAG. BLAŽ SLAPAR
Razstava risb, slik in vizualnih komunikacij bo na ogled od 2. do 21. novembra 2015.

ENCI BENCI NA KAMENCI: SLOVENSKO LJUDSKO IZROČILO
Razstava ilustracij Zvonka Čoha in izdelkov po ilustracijah, ki so jih ustvarjale slušateljice Univerze za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale, skupina Keramika z menotrico Lučko Šičarov bo na ogled od 23. novembra do 12. decembra 2015.

POKONCI IZPOD KORENIN: ALEKSANDRA VOLK
Razstava lutk iz blaga - od 9. do 22. novembra 2015.

Info

Center za mlade Domžale
Ljubljanska cesta 58, Domžale,
T 01 722 66 00, info@czm-domzale.si
www.czm-domzale.si

Galerija Domžale
Mestni trg 1, Domžale (trgovski kompleks Vele) Odprta v času razstav: od torka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in ponedeljkih zaprto. Za skupine (več kot 10 oseb) po dogovoru tudi izven časa odprtosti. Vstop prost, dodatna ponudba plačljiva.

Knjižnica Domžale
Cesta talcev 4, Domžale
T 01 724 12 04 ali 01 722 50 80, info@dom.sik.si www.knjiznica-domzale.si

Kulturni dom Franca Bernika Domžale,
Ljubljanska 61, Domžale
T 01 722 50 50, info@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

Kulturno društvo Jožef Virk Dob
Ulica 7. avgusta 13, Dob
T 041 420 610

Menačenkova domačija
Cankarjeva ulica 9, Domžale
Odprta v času razstav: od torka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in ponedeljkih zaprto. Za skupine (več kot 10 oseb) po dogovoru tudi izven časa odprtosti. Vstop v domačijo in na razstavo prost, dodatna ponudba plačljiva.

Slamnikarski muzej Domžale
Kajuhova 5, Domžale (domuje v Godbenem domu Domžale) Odprt: od torka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob nedeljah in ponedeljkih zaprto. Za skupine (več kot 10 oseb) po dogovoru tudi izven časa odprtosti. Vstopnina. Muzejska trgovina. Dodatna ponudba plačljiva.

Galerijski atelje
Ulica Matije Tomca 6, Domžale

Koledar dogodkov

Zbiranje in urejanje koledarja:
Matija Kralj

Fotografije:
promocijsko gradivo

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Slamnik. Urednik ne odgovarja za spremembe programov. Za točnost informacije odgovarja prijavitelj dogodka. Uredništvo si pridružuje pravico do krajšanja prispelih informacij.
Informacije o dogodkih v novembru pošljite v pisni obliki do **20. novembra** na elektronski naslov: **koledar@kd-domzale.si**.

KULTURA

ZAPUŠČINA ACIJA BERTONCLJA

POGOVOR Z MILANOM MARINIČEM IN DR. FRANCEM KRIŽNARJEM

Bilo je sončno poletno jutro, ko sem v prostorih Kulturnega doma Franca Bernika spoznaval dragocene in še danes precej žive izkušnje Milana Mariniča in dr. Franca Križnarja, ki sta se spominjala delovanja Acija Bertonclja – človeka široke razgledanosti, otroške igrivosti in umetniške prefinjenosti, izjemnega glasbenika, ki je zapustil neprecenljivo poustvarjalno zapuščino.

Mihael Kozjek
Foto: zasebi arhiv

Milan Marinič in dr. Franc Križnar bosta s skupnimi močmi februarja prihodnje leto pripravila enodnevni simpozij, ki bo v celoti posvečen Aciju Bertonclju, v našem pogovoru pa sta razkrila smernice simpozija ter osvetlila osebne in izvajalske lastnosti tega velikega slovenskega pianista.

Prvo srečanje

Milan Marinič se je z Bertoncljem prvič srečal na začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je kot tajnik Kulturne skupnosti Domžale sodeloval pri organizaciji Festivala Groblje. *»Aci Bertoncelj je bil takrat kot zunanji sodelavec vključen v oblikovanje programov koncertov. Če danes pogledam nazaj, lahko z gotovostjo trdim, da je bil prav on začetnik mojega srečevanja s pomembnimi kulturnimi ustvarjalci. Trdno sem prepričan, da samo priznani kulturni izvajalci, ki verjamejo v preverjene estetske vrednote, lahko krojijo kulturno politiko posameznega okolja in Bertoncelj je bil zagotovo eden teh.«*

Nekoliko drugačna je bila zgodba **dr. Franca Križnarja**, ki se je z Bertoncljem prvič srečal kot kritik na pianistovem recitalu, nato pa sta se njuni poti večkrat križali ob različnih priložnostih. *»Da je Aci Domžalčan, sem spoznal zelo pozno. Po letu 1976 sem za Dnevnik pa tudi druge medije pisal kritike in tako sem večkrat poročal o koncertih, na katerih je nastopal Aci. Enkrat sem imel celo to čast, da sem mu na recitalu hornista Jožeta Falouta obračal note, v letih 2001 in 2002 pa sem bil tajnik Društva slovenskih skladateljev in sem ga srečeval tudi tam. Kot pianist in pedagog je bil suveren in ga lahko postavimo ob bok veliki konkurentki Dubravki Tomšič Srebotnjak. Sicer je Bertoncelj našel svoje mesto v slovenski klavirski glasbi; začel je z Beethovnom in Chopinom, nato pa se je osredotočil predvsem na izvajanje sodobne slovenske klavirske glasbe in prav tu sta se njuni poti razšli. Kariero je začel kot orkestrski pianist; po končani diplomi je bil nekaj časa samostojni glasbenik, nato pa je hitro postal rezidenčni pianist Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, ki je v obdobju pod dirigentskim vodstvom Sama Hubada slovel po snemanju sodobnih del. Takrat je bilo dovolj denarja za nemoteno delovanje, številne soliste, naročila skladateljem in Bertoncelj je prav v tistem času doživel estetske premike, ki so ga usmerili k slovenski glasbi. Prav tako je bilo čutiti nekakšno vzajemnost med Acijem in sodobnimi skladatelji, ki so začutili njegov pianistični fluid, začel pa je sodelovati še z Ansamblom Slavka Osterca, Koncertnim ateljejem DSS, na festivalih sodobne glasbe, itd. V eni izmed sezon je izvedel celo tri zaporedne recitale v okviru Koncertnega ateljeja DSS. V najboljših sezonah je izvedel tudi do trideset solističnih oziroma komornih recitalov.«*

Prilagodljivost različnim glasbenim formam

Aci Bertoncelj je v svoji karieri nastopal kot solist z orkestrom, član številnih komornih sestavov, največkrat pa sam na solističnih klavirskih recitalih in prav tu je bil tudi najuspešnejši. Dr. Franc Križnar nam namigne, da je *»Aci pametno izbiral programe svojih nastopov. Poistovetil se je z ustvarjalnostjo Ludwiga van Beethovna in Frédérica Chopina, pri tem pa je treba še posebej izpostaviti sodelovanje z violončelistom Heinrichom Schiffom, s katerim je leta 1977 v Grobljah izvedel vseh pet Beethovnovih sonat za violončelo in klavir. Kot duo nista imela širokega repertoarja, sta bila pa uigrana in kvalitetna.«* Pri tem velja dodati, da sta za ploščo, ki sta jo posnela za založbo EMI, prejela ugledno nagrado za najboljšo ploščo Grand prix du disque Edison. Milan Marinič pove, da je bil Aci glasbenik v pravem pomenu besede: *»Njegova repertoarna širina kaže njegovo veliko sposobnost, da se je znal zelo hitro premestiti iz enega obdobja oziroma sloga v drugega. To je bilo tisto, kar ga je najbolj odlikovalo in po čemer se ga spominjam še danes.«* Dr. Križnar Mariniča dopolni takole: *»Na tem mestu bi dodal še izjemno prilagodljivost različnim glasbenim formam; od solističnega recitala do solo nastopa z orkestrom, pa tudi do igranja v komornih sestavih. Za razliko od nekaterih kolegov je bil neverjetno sposoben, po drugi strani pa ni bil vzvišen. Enako so mu pomenile tako Domžale, Ljubljana ali druga, prestižnejša koncertna prizorišča po Evropi in ZDA.«*

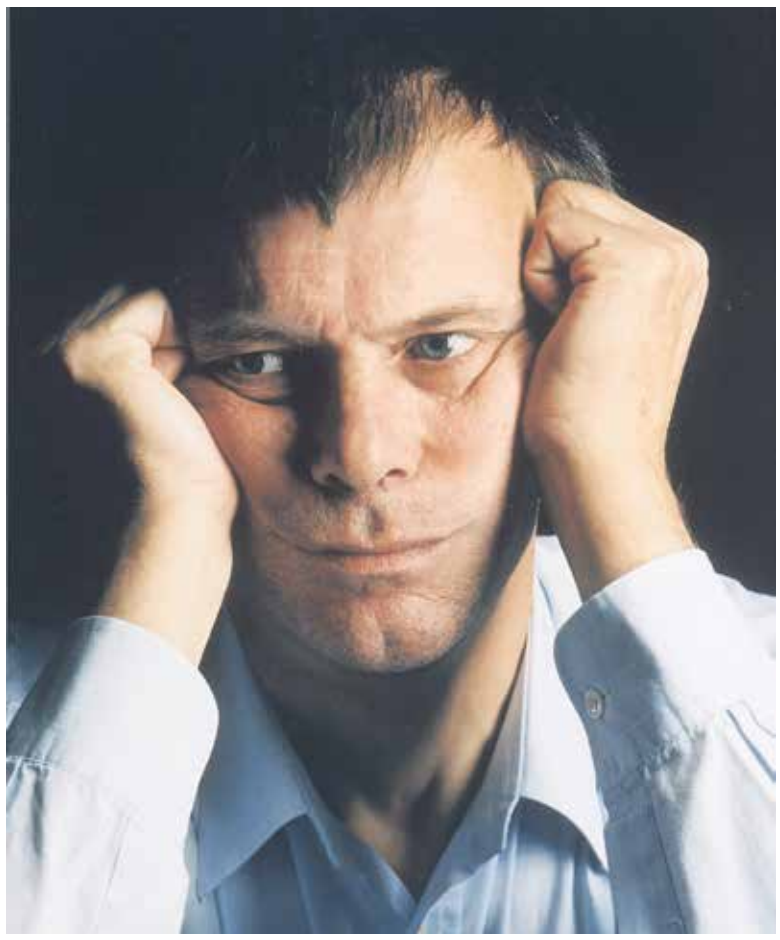

Želim si malo več miru okoli nas. Pa nekoliko več entuziazma pri ljudeh. Tudi pri tistih, ki stvari organizirajo. Ni dobro vedno izključno gledati skozi denar. Tudi nekoliko drugačne odnose si želim. Med vsemi nami.

Marinič kot Domžalčan dobro pozna Acija Bertonclja in njegovo delovanje v naši občini. Na vprašanje, v kakšni meri je bil Aci vključen v dogajanje Festivala Groblje in v koncerte Kulturnega doma Franca Bernika, odgovori takole:

»Začetek grobeljskega festivala sega v leto 1971, ko je violinist Rok Klopčič to cerkev registriral kot zanimiv koncertni prostor in dal pobudo za delovanje festivala. Ta je bil sicer bolj podoben nizu petih, šestih koncertnih večerov, ki so se zvrstili v nekaj tednih. Zanimivo je, da so bile Groblje v tistem času eden redkih izključno glasbenih festivalov na Slovenskem, v tej cerkvi pa so se obdržali (Kristusovih) 33 let. Aci Bertoncelj je na festivalu prvič nastopil leta 1973, dve leti pozneje pa je začel sodelovati tudi pri oblikovanju programa in nato vse do poznih osemdesetih let stalno sodeloval s festivalom. Imel je to prednost, da je na svojih koncertnih turnejah po Evropi spoznal številne glasbenike, se z njimi spoprijateljil in jih pogosto pripeljal v Groblje. Tudi on je v tem obdobju redno sodeloval na koncertih Festivala Groblje in tako smo ga lahko do potankosti spoznali kot poustvarjalca in kot oblikovalca programa. V svoje programe ga je na našem področju kot solista pogosto vključeval tudi Simfonični orkester Domžale-Kamnik. V Kulturnem domu Franca Bernika, ki je začel delovati v sezoni 1998/99, pa Aci kot izvajalec, razen manjšega recitala s soprogo Majo Klinar v uvodni sezoni, ni več sodeloval. Kot prvi direktor kulturnega doma sem ga povabil k sodelovanju in tako mi je svetoval pri oblikovanju grobeljskih koncertov. Sicer pa se spominjam enega njegovih zadnjih koncertov, ko je nastopil kot korepetitor na božičnem koncertu zasebne glasbene šole Parnas. Povabila ga je moja žena in on se je z veseljem odzval. To so bili nepozabni trenutki: gledati tega velikega pianista, s kakšnim žarom spremlja otroke, ki jih sploh ni poznal, kako je čutil z njimi in se z vsakim od njih poistovetil. Prav zaradi takšnih dejanj močno cenim osebnost tega velikega človeka.«

Moram priznati, da sem nekaj takšnih lastnosti spoznal tudi sam, ko sem prebiral članke in prispevke o njem. Sredi devetdesetih let je v intervjuju za časnik Večer povedal misel, ki je danes morda še bolj aktualna kot v tistem času: *»Želim si malo več miru okoli nas. Pa nekoliko več entuziazma pri ljudeh. Tudi pri tistih, ki stvari organizirajo. Ni dobro vedno izključno gledati skozi denar. Tudi nekoliko drugačne odnose si želim. Med vsemi nami.«*

Dr. Križnar hitro pripomni, da citat pokaže pravo veličino človeka, ki je bil velik umetnik, a je imel za glasbenika netipičen odnos do sveta okoli sebe. Za razliko od podobnih velikih imen slovenske glasbe je bil namreč skromen in hvaležen sogovornik. Zanimivost iz vsakdanjega življenja pa doda tudi Milan Marinič: *»Spomnim se, ko sem ob sedmih zjutraj hodil v službo v kulturni dom, on pa je takrat hodil v bližnjo pekarno po svež kruh in se pogosto oglasil pri meni za deset, petnajst minut, da sva na kratko pokramljala o povsem vsakdanjih, tudi političnih temah. Bertoncelj je bil razgledan človek s širokim pogledom na svet in bogato besedno izraznostjo. Imel je lastnosti, ki jih večina drugih glasbenikov nima, bil je intelektualec.«*

Apostol slovenske klavirske glasbe 20. stoletja

Po Aciju Bertonclju se danes imenuje ena izmed dvoran Kulturnega doma Franca Bernika. Bil je vsesplošno vpet v domače glasbeno dogajanje, zato je prav, da se ga počasti in se mu postavi nekakšen spomenik. Za svojevrsten spomenik lahko označimo muzikološki simpozij z naslovom Aci Bertoncelj – apostol slovenske klavirske glasbe 20. stoletja, ki bo potekal februarja 2016 v prostorih Kulturnega doma Franca Bernika. Zanimivo je dejstvo, da letos, pa tudi prihodnje leto, Bertoncelj ne beleži nobene okrogle obletnice. Ideja o simpoziju in monografiji, ki bo izšla po njem, pa je zorela dlje časa.

Milan Marinič še pove: *»Po smrti Acija Bertonclja smo se v Kulturnem domu Franca Bernika zavedali, da smo izgubili veliko kulturno osebnost. Dolgo sem razmišljal, kako v svoje redne programe vključiti nekaj, kar bi ohranjalo trajen spomin nanj. Tako je leta 2008 prišlo do izdaje prve zgoščenke v sodelovanju ZKP RTV Slovenija in njeno vodjo Mojco Menart. Plošča nosi zaporedno številko 1, kar pomeni, da smo že takrat imeli v mislih nadaljnje projekte. Žal dodatnih sredstev nismo dobili in tako je ostalo pri edini izdaji, katere namen je bil, da Acija pokažemo kot pianista na različnih ravneh njegovega udejstvovanja. Sčasoma so začele zoreti tudi nekoliko drugačne ideje, katerih rezultat bo simpozij o Aciju Bertonclju. Projekt Kulturnega doma Franca Bernika, ki bo delovanje in življenje tega velikega Domžalčana predstavil na simpoziju in z monografijo, je podprla tudi Občina Domžale.«*

Po kratkem uvodu Milana Mariniča nam več o simpoziju, ozadju ideje in programa Radia Slovenija in v križankah. Z zbornikom bomo zagotovili trajen spomin nanj in hkrati ugotovili, da to še ni vse in da o njem lahko še marsikaj povemo in slišimo. Tako bomo spodbudili tudi naše zanamce k nadaljnjemu raziskovanju pianistovega življenja in dela.«*

Naslova simpozija se je domislil dr. Križnar, ki ga je prevzel po naslednjem odlomku iz Acijevega intervjuja z Mileno Nograšek za časnik Slovenec (7. april 1994): *»Dolga leta sem bil skoraj edini apostol glasbe dvajsetega stoletja pri nas, s posebnim poudarkom na slovenski klavirski in komorni ustvarjalnosti.«*
Dr. Franc Križnar ob koncu v imenu obeh doda še, da celoten projekt delata izključno zaradi spoštovanja do Bertonclja. Milan Marinič ga je namreč dobro poznal kot prijatelja in velikega človeka, dr. Franc Križnar pa kot izvrstnega interpreta, ki je v drugi polovici preteklega stoletja močno zaznamoval ne samo domžalski, temveč širši slovenski in mednarodni kulturni prostor. ❐

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

NOVEMBER 2015 MESEČNI KOLEDAR

ponedeljek, 2. november
20.00 / ab. gledališki ORANŽNI in IZVEN
torek, 3. november
20.00 / ab. gledališki RUMENI in IZVEN

Frederic Sonntag: GEORGE KAPLAN

Prešernovo gledališče Kranj / režija: Jaka Andrej Vojevec / igrajo: Aljoša Ternovšek, Vesna Slapar, Peter Musevski, Miha Rodman, Darja Reichman / Vohunska komedija o zakulisju ideoloških bojev, ki potekajo na prizorišču sodobnih kapitalističnih družb.

sobota, 7. november
10.00 / za IZVEN (Sobotna otroška matineja)

Po bratih Grimm: ŽABJI KRALJ

lutkovna predstava / Mini teater Ljubljana / režija: Robert Waltl / igra: Tadej Pišek / 45' / 3+ / Zgodba o princeski, ki ji v kalni mlaki izgubljeno zlato žogico vrne žabec, v zameno pa želi princesino ljubezen.

sreda, 11. november
20.00 / abonma glasbeno-scenski PRVI in IZVEN
četrtek, 12. november
20.00 / abonma glasbeno-scenski DRUGI in IZVEN

KEVIN MAHOGANY "Velika ameriška pesmarica"

koncert / nastopajo: Kevin Mahogany (vokal), Tony Lakatoš (tenor saksofon), Peter Mihelič (klavir), Wojcech Pulcyn (kontrabas), Gašper Bertoncelj (bobni) / Izjemni jazzovski vokalist predstavlja največje ameriške skladatelje klasične, jazzovske in popularne glasbe.

sobota, 21. november
10.00 / za IZVEN (Sobotna otroška matineja)

Ela Peroci: MUCA COPATARICA

lutkovna predstava / Lutkovno gledališče Fru-Fru / režija: Irena Rajh / nastopa: Irena Rajh / glasbena spremljava: Marjan Kunaver / 30' / 2+ / Lutkovna zgodba o izginulih copatkih, ki jih nerednim otrokom odnese Muca Copatarica.

torek, 24. november 20.00 / za IZVEN

Iztok Valič: SREČNO LOČENA

*Valič teater / režija: Jaša Jamnik / igrata: Violeta Tomić, Iztok Valič / Ločitev je lahko tudi zelo smešna. Uro in dvajset minut smeha na njen račun. / **organizacija: Valič teater***

ponedeljek, 30. november
20.00 / abonma gledališki ORANŽNI in IZVEN
torek, 1. december
20.00 / abonma gledališki RUMENI in IZVEN

Nejc Gazvoda: MENJAVA STRAŽE

Mestno gledališče ljubljansko / režija: Nejc Gazvoda / igrajo: Gašper Tič, Nina Rakovec, Domen Valič, Uroš Smolej / Predstava avtorja mlajše generacije o slovenskem značaju in ljudeh, vezanih na usodo enega bifeja.

KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE
Ljubljanska 61, Domžale
T 722 50 50
www.kd-domzale.si
sledite nam tudi na Facebooku
facebook.com/kd.francabernika

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Sebastijan Pregelj

Kronika pozabljanja

GOGA, 2014

Pregljev junak je možakar pri osemdesetih, ki prebiva v varovanem stanovanju doma za ostarele. Solidnega zdravja nekako od strani motri življenje v domu.Sicer spravljen z lastno starostjo ga je najbolj strah, da bi postal ujetnik pešajočega telesa, da bi postal apostol, kot imenuje sostanovalce, ki ne nadzorujejo več svojih telesnih funkcij. Ko se že zazdi, da ga pot vodi k mirnem in spravljivem koncu brez posebnosti, se mu pripeti ljubezenska epizoda. In ne le to, na večer svojih dni se odloči, da bo svoje premoženje namenil za gradnjo hiše, kamor bi se zatekli ljudje brez nastanitve. Kronika pozabljanja je zgodba o staranju in umiranju, a tudi imeniten roman o ljubezni in odgovornosti do sveta, ki povabi bralca v razmislek o življenju samem.

Ian McEwan

V imenu otroka

CANKARJEVA ZALOŽBA, 2015

Zakon sodnice družinskega prava Fione se po tridesetih letih znajde v krizi, potem ko njen mož pride na dan s predlogom, ki je za Fiono povsem nesprejemljiv; želi si privoščiti afero z mlajšo žensko in kot razlog navaja ženino nezainteresiranost za seks. In medtem ko se med njo in možem začne odvijati klasična drama ogroženega odnosa, Fiona v službi dobi primer sedemnajstletnega Adama, ki zaradi verskih razlogov odklanja transfuzijo. Breme odločitve med znanostjo in religijo ter med življenjem in smrtjo Fiono potegne na vrtiljak zaporedja intenzivnih dogodkov, ki se sicer do neke mere razrešijo in jo ‚vrnejo v življenje', vendar tudi razgalijo, da so varuhi pravice prav tako zgolj ljudje in prav tako šibki – tako v osebnem življenju kot tudi v pravnem odločanju. Življenje ima vedno zadnjo besedo. No, ali pa smrt.

Tony Judt

Velika iluzija? Razmislek o Evropi

UMCO, 2015

Kot kaže, je dvom o uspehu Evropske unije prisoten že od samega začetka. Avtor se v knjigi sprašuje, kakšni so sploh izgledi za prihodnost Evropske unije in čemu se združevati, če prihodnost ni bila nikoli rožnata. Čeprav avtor priznava, da je velik zagovornik Evrope, pa na drugi strani pravi, da je zaželenost nekega zamišljenega cilja eno, njegova izvedljivost pa nekaj povsem drugega. Njegova teza je, da bi bilo nesmiselno vztrajati pri združeni Evropi za vsako ceno. Ne verjame, da je pametno ali sploh mogoče pozabiti na duhove preteklosti. Zagovarja delno ohranitev nacionalnih držav. Knjiga je bila pisana v Avstriji. V samem središču celine je razgled bistveno drugačen kot na njenem robu. Kar naenkrat ni meja med Vzhodom in Zahodom, potem pa vidimo, kako se Evropi še vedno razlikujeta. Knjiga, ki je danes mnogo aktualnejša, kot je bila ob nastanku.

Irena Štaudohar

Magija za realiste

BELETRINA, 2015

Knjiga je zbirka esejev dolgoletne Delove novinarke, publicistke in nekdanje urednice Sobotne priloge Irene Štaudohar. V zbirki esejev se loteva vprašanj, ki zadevajo tako posameznika kot tudi celotno družbo. Je strastna bralka in v svojih esejih ponuja izjemno zakladnico znanja, ki ga je pridobila s pomočjo širokega izbora zanimivih knjig, ki jih v svojih esejih komentira. V knjigah najde navdih za odpiranje vedno novih vprašanj o tem, kam kot človeštvo gremo, kaj zapuščamo za sabo, in še posebej osnovnim življenjskim vprašanjem, kako sebe bolje razumeti in kaj nas motivira, da odkrivamo vedno nova znanja o nas samih. Od tod tudi podnaslov knjige: Življenje, nadaljevalni tečaj. Irena Štaudohar se v svojem pisanju izogiba prevladujoči poceni površinskosti in kričavemu blebetanju. Išče odgovore kot tudi vprašanja o temah, ki se dotikajo vseh nas, a si večina nikoli ne vzame časa, da bi se resneje poglobila vanje. Magija za realiste ni samo nadaljevalni tečaj za življenje, ampak tudi za branje.

knjige za otroke in mladino

Vladimir P. Štefanec

Sem punk čarovnica, debela lezbijka in ne maram vampov

MODRIJAN, 2014

Glavna junakinja romana je osmošolka Daša. Spoznava, da svet ni tak, kot se zdi na prvi pogled. Sošolke, ‚prijazne barbike', so ravno tiste, ki izločajo vse, ki ‚dišijo' po drugačnosti, ki razmišljajo drugače, se oblačijo drugače, ki ne gledajo istih televizijskih oddaj kot one ipd. V razredu so ‚osrednji' in so avtsajderji. Daša spada med druge. Ima ozek krog prijateljev, zelo rada pa ima glasbo, posebno jo navdušuje punk rock bend, za katerega ideje se zavzema tudi sama. Ko izve, da bo gostoval na Dunaju, se odloči, da bo obiskala njihov koncert. Spremlja jo oče in Daša začudeno ugotovi, da je njen čisto običajen fotr v resnici stari roker, s katerim ima lahko več skupnega kot z nekaterimi vrstniki. Na koncertu prvič začuti v sebi neko novo posebno moč, da se bo borila za tisto, v kar verjame. Zanimiv in iskriv roman, ki govori o odraščanju ter iskanju svojega mesta v svetu, bodo letos brali učenci 8. in 9. razreda za Cankarjevo priznanje, knjiga pa je tudi dobitnica nagrade Večernica za najboljše izvirno otroško ali mladinsko delo preteklega leta.

Jung

Medena koža, 1. in 2. del.

DRUŠTVO ZA OŽIVLJANJE ZGODBE 2 KOLUTA, 2014 – 2015

Roman v stripu Medena koža je delo belgijskega stripovskega umetnika Junga. Gre za avtobiografski roman. Jung se je rodil leta 1965 v Južni Koreji in je eden izmed dvesto tisoč otrok, ki so se po državljanski vojni znašli na ulici. Komaj petleten se je znašel v sirotišnici, kjer ga je posvojila belgijska družina. Jungova zgodba je zgodba o odraščanju, polna vprašanj, ki si jih zastavlja: *»Kdo sem? Zakaj me je Koreja zapustila? Zakaj nisem bel?«* Roman tenkočutno odpira vprašanja o čustvih, družini, identiteti, posvojenosti, drugačnosti, vojnah ... Roman je namenjen tako odraščajočim bralcem kot tudi odraslim. Jung se je v svojo rodno državo vrnil skoraj po štiri desetletjih, tam je nastal odličen celovečerni animirano-dokumentarni film Medena koža, ki smo ga lahko videli tudi v Sloveniji.

Moritz Petz

Kdo tako grdo poje?

EPISTOLA, 2014

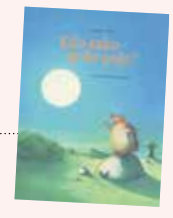

Nekega večera ježek Maks zasliši nenavadno čudovito petje. Tudi sam bi rad tako lepo pel. Odpre usta, začne peti, toda namesto pohvale prileti vanj lešnik. Ogorčena veverica, ki jo je ježek zbudil iz mirnega spanja, mu svetuje, naj začne obiskovati pevske vaje. Ko Maks odide na učne ure petja k najboljšemu pevcu – slavcu, ta nima srca, da bi mu povedal, kako brezupno je njegovo petje. Lisjak predlaga slavcu, naj Maksa vključi v pevski zbor. Bo ježku uspelo?

medioteka

DVD

Pot domov
(Homesman)

BLITZ, 2014

Film je posnet z vsemi značilnostmi vesterna, a se za spremembo osredotoča na ženski vidik boja za preživetje. Prav to ga dela drugačnega in odstira še druge plati neslutenega trpljenja vseh, ki so se podajali na divji zahod in tam poskušali pognati korenine. Film je zgodba o družbenem položaju žensk sredi ameriškega 19. stoletja. Gre za realistično in objektivnejše slikanje zgodovine, ko je tudi najsposobnejša in zdrava ženska praviloma vedno potegnila krajši konec.

KULTURA

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

ODTIS ČLOVEČNOSTI

»8. poveličevanje neumnosti: Javnost je treba spodbujati, naj čimbolj sprejema povprečnost. Ljudi je potrebno prepričati, da je modno biti neumen, vulgaren in neveden. Istočasno je treba zbujati odpor do kulture in znanosti.«

– Noah Chomsky: Strategije za manipulacijo prebivalstva s pomočjo množičnih medijev

V oktobru smo si Domžalčani lahko ogledali izvrstno gledališko predstavo francoskega dramatika Federica Sonntaga George Kaplan v izvedbi kranjskega Prešernovega gledališča. Predstava je angažirana, vpletena v današnji čas zarot, manipulacij in teorij zarot, mimogrede – tudi predstava manipulira z gledalcem in ga na trenutke prepriča, da je vse, kar vidi, plod resničnih dogodkov, orkestriranih s strani obskurnih organizacij, ki vodijo našo družbo. Eno tistih umetniških del, ki ti da misliti. Misliti o svetu, o družbi, o sebi in lastni vlogi v vsej tej zmešnjavi navidezne resničnosti, resničnosti in laži, ki nas obdaja. Prikrade se v tvojo podzavest in te hočeš nočeš aktivira na popolnoma drug način kot udobno večerno gledanje 'TV-jčka' s kavča, ki mu sledi še udobnejše izklopljenje slednjega in z nepotrebnimi mislimi neobremenjen spanec. Predvidevam, da je sistemu utemeljenem na brezglavem trošenju množic in bogatenju peščice, sistemu, ki obenem teži k prelaganju vse odgovornosti na ramena državljana, ljubši medij, ki skrbi za miselno otopelost teh istih državljanov kot pa tisti, ki državljana sili v misli, ki zbujajo nemir.

Priznati moram, da so v zadnjih desetletjih mediji, ki služijo sistemu, pridobili na moči. Ne le zaradi denarja. Tudi ne gre le zato, da je gledanje televizije udobno, da resničnostni šovi razen perverzne želje gledalca po voajerizmu ne zahtevajo nobenega predznanja. Nenazadnje niti večerna poročila na slovenskih televizijah razen trenutnega razburjenja, ki se običajno konča z menjavo kanala in nekaj glasnimi kletvicami, ne vzbudijo v gledalcu razmisleka. O dnevnih tiskanih medijih pa tako ali tako največ pove branost Slovenskih novic, ki tudi ne ponujajo drugega kot voajersko težnjo hitrega vpogleda v tuje na pladnju servirane probleme, da ne bi slučajno zahtevali dodatnega miselnega napora. Ne, ni prednost le v tem. Prednost sistemskih medijev je pridobljena že v vzgoji bodočih intelektualno nezahtevnih konzumentov, še ko so slednji v osnovni šoli. S trenutkom, ko se otroci začnejo raje igrati s telefončki kot brati knjige, ko postanejo BANG-BANG risanke na kabelskih televizijah 'boljše' od risanih stvaritev akademskih likovnikov in seveda v trenutku, ko šola ob takšni ali drugačni slavnostni priliki otrokom v razvedrilo raje povabi čarovnika kot vrhunsko lutkovno predstavo, ali pa ko starše, ki ob obisku šolske predstave v pričakovanju prijetnega recitala presenetijo desetletne deklice, ki plešejo čisto tako kot tiste gospodične na MTV. Sistem je zastavljen tako, da otroško kreativnost zamenja v papagajsko ponavljanje videnega pri odraslih, in rezultat ne more biti drugačen kot, da ko ti otroci odrastejo, nimajo privzgojenega odnosa do umetnosti in s tem tudi nobene družbene kritičnosti. Postali bodo intelektualno prazni državljani, z življenjem, reduciranim na uporabniško potrošnjo. Utilitarizem jim bo zastrl pogled na vso lepoto sveta, ki nas obdaja, pač, ker v tej lepoti ne morejo videti nič uporabnega, to pa le zato, ker se ji ne da postaviti prave cene. Tistih nekaj, ki se izmuzne skozi to sito poneumljenja, pa bo tako ali tako pristalo bodisi v vodstvenih kadrih v službi sistema ali pa na obrobju družbe. V tem pa je ves hakeljc: sistem za svoj obstoj potrebuje neuko in brezbrižno od medijev hipnotizirano maso ljudi.

Morda se bomo končno zavedli in razumeli, da za propad podjetja, izgubo službe, zlom borze in svetovno krizo nismo krivi sami, pač pa je kriv sistem, ki izgublja še zadnji odtis človečnosti. Odtis, ki mu ga je dala skozi umetniško ustvarjanje ravno človeška kultura.

V vsej tej navidezni brezizhodnosti pa vendarle ostaja upanje. Zavedati se moramo, da je čut za estetiko in lepoto tisti primaren človekov čut, ki je že pračloveka ločil od živali. Nenazadnje tudi opica zna uporabiti kamen kot orodje, uporabno za odpiranje orehov, človek pa je ta kamen obdelal, ne le zato, da je postal prijetnejši na otip, da bi bil tudi lepši, je pustil na njem odtis svoje ustvarjalnosti, stene svoje votline je poslikal, ugotovil je, da je lahko kost tudi glasbilo. Glasba, gledališče, film, literatura, likovna umetnost, tudi, če ne gre za vrhunske stvaritve, kot je George Kaplan Frederica Sonntaga, bodo tistega, ki ga bodo ogovorili, nedvomno prisilili v tak ali drugačen razmislek. Kajti v trenutku, ko se nas umetniško delo s svojo lepoto dotakne, se v nas sproži notranji dialog. Začnemo se izpraševati o nagibih umetnika, da je nekaj naslikal, napisal ali zaigral ravno tako, kot je. Zakaj nam je všeč ali zakaj nam ni všeč. Razmislek nas žene k temu, da na internetu pobrskamo o delu, ki nas je pritegnilo in hočemo o tem vedeti več, nenazadnje o delu, ki nam je bilo všeč, želimo govoriti s svojimi prijatelji in znanci. Skozi takšno izpraševanje pa lahko pridemo do zaključkov, ki oblastnikom niso všeč. Recimo, da lepe hiše in urejeno mesto še niso mesto, če v njem ni življenja. Da nam delo, ki nam sicer omogoča vzdrževanje določenega standarda, zavzema tako velik del življenja, da bi bilo popolnoma vseeno, če bi namesto v hiši živeli v hotelski sobici, saj nam od privatnega življenja preostaja le čas za spanje. Ali pa recimo že to, da ni prav, da banke, ki jim pomagamo preživeti državljani z raznimi kriznimi davki, tem istim državljanom zarubijo hiše, v slučaju, ko se sami znajdejo v stiski. Morda se bomo končno opogumili in nadrejene v službi vprašali po smislu tega ali onega opravka in nam ob tem odgovor, da zato, ker smo zanj plačani ne bo zadoščal. In ključno, morda se bomo končno zavedli in razumeli, da za propad podjetja, izgubo službe, zlom borze in svetovno krizo nismo krivi sami, pač pa je kriv sistem, ki izgublja še zadnji odtis človečnosti. Odtis, ki mu ga je dala skozi umetniško ustvarjanje ravno človeška kultura. ❐

V spomin Jožetu Karlovšku

Matjaž Brojan: Slovenski ornamenti, izrezljani v lesu

MENAČENKOVA DOMAČIJA Galerija v Menačenkovi domačiji je bila 1. oktobra 2015 mnogo premajhna za vse, ki so si prišli ogledat odprtje razstave slovenskih ornamentov, izrezljanih v lesu, ki sta jo Matjaž Brojan, novinar, raziskovalec lokalne zgodovine, posebej slamnikarstva, ljubitelj kulturne in naravne dediščine ter vsega lepega in pisatelj, rezbar ter Kulturni dom Franca Bernika Domžale namenila spominu na avtorja ornamentov Jožeta Karlovška in dnevom evropske kulturne dediščine.

Zbrane je najprej pozdravila kustosinja Katarina Rus Krušelj, ki je ob predstavitvi razstave poudarila, da jo vsestranski kulturni delavec in raziskovalec Matjaž Brojan poklanja kot omaž Jožetu Karlovšku, enemu velikih Domžalcev, strokovnjaku za stavbno dediščino ter velikanu slovenske narodopisne dediščine, posebej ornamenta. Z razstavo 40 izrezljanih Karlovškovih ornamentov se, z manjšo zamudo, spominjamo njegove smrti pred 50 leti.

Novinar, fotograf in raziskovalec slovenske etnologije, predvsem pa Matjažev prijatelj, Primož Hieng, je v slovesnem nagovoru obudil spomin na obisk rojstne hiše Jožeta Karlovška in predstavitev monografije o velikem človeku, ki z razstavo izrezljanih ornamentov – delu Matjaža Brojana, zaživi v neki novi dimenziji. Spomnil nas je na svoje prijateljevanje in sodelovanje z avtorjem razstave, na Matjaževo rezbarsko ustvarjanje in njegove smele načrte na več področjih. Matjaž Brojan je po njegovem pomemben avtor, zapisovalec domžalske zgodovine in hkrati človek, ki predstavlja in opisuje njemu ljube ljudi, ki znajo biti pridni in ustvarjalni. O Karlovškovih ornamentih, ki jih ceni in spoštuje, tako kot mi vsi, je menil, da z Brojanovo razstavo dobivajo novo dimenzijo in v lesu povsem nov pomen: *»Zdi se, da jih je želel Matjaž Brojan v vsej svoji zavzetosti, pridnosti in ustvarjalnosti ohraniti na drugačen, na povsem njegov način. Tako kot nam je ohranil Stiške in Rateške rokopise, pa Brižinske spomenike, pridigo Janeza Svetokriškega in Prešernovo Zdravljico, tako ohranja Karlovškovo ornamentiko v enkratnih lesenih spomenikih časa in obdobja, v katerem je delal Jože Karlovšek.«* Ob koncu je poudaril hvaležnost tako Jožetu Karlovšku za neizmerno bogastvo najrazličnejših vzorcev, kot Matjažu Brojanu za njegove rezbarske umetnine, nastale po Karlovškovih predlogah. Avtorju je še čestital za razstavo in mu zaželel, da ostane zdrav, čil, krepak.

Od leve: županja Občine Šmarješke Toplice mag. Bernarda Krnc, avtor razstave Matjaž Brojan, in slavnostni govornik Primož Hieng.

Matjaž Brojan nas je v nagovoru spomnil, da je življenje predragoceno in čas prekratek, da ne bi nič počeli, da bi le čakali na zadnji trenutek življenja, zato skuša vseskozi biti ustvarjalen, narediti nekaj, kar bo osmislilo njegov obstoj danes. Zamisli je veliko in ena izmed njih je bila tudi ohraniti spomin na Jožeta Karlovška, velikega Domžalca, ki je v dobrih 60 letih ustvaril izjemen opus tega, kar je danes zakladnica slovenskega okrasja, ornamenta in etnografskega spomina, njegovo delo na področju slovenske stavbne dediščine pa ga uvršča med velikane tega področja. Nikoli ne bo pozabljena njegova strast in ljubezen, s katerima je ustvarjal in izrisal deset tisoče majhnih motivov. Na kratko je predstavil čudoviti svet ornamenta in nas ob koncu spomnil, da je domžalska preteklost posejana z velikimi ljudmi. Srečen in vesel je, da spoznava veličino ljudi, ki so dali smisel ter z delom zaznamovali čas in svoja hotenja ter tako preteklost podaljšali v današnji čas, mi pa jo moramo podaljšati v prihodnje čase.

Županja Občine Šmarješke Toplice mag. Bernarda Krnc nas je ob odprtju razstave povabila, da čim večkrat obiščemo rojstno hišo Jožeta Karlovška, ki je tudi v njihovi lokalni zgodovini zapisan z velikimi črkami. Posebej nas je povabila v Hišo žive dediščine v Beli Cerkvi, Marija Radkovič pa je v imenu skupine Massim častnemu članu Matjažu Brojanu izročila nagelj iz slame ter nas še enkrat spomnila na njegov velik prispevek k poznavanju ljudi in domžalske zgodovine.

Zapišimo še, da je avtorica koncepta in besedila zelo povedne zloženke Katarina Rus Krušelj, razstavo je postavil Roman Kos, knjižna dela pa je prispevala družina Karlovšek; pokrovitelj odprtja je bila Vinska klet Vidmar Domžale.

VERA VOJSKA
FOTO MIHA ULČAR

Staroverstvo in staroverci

Srečanja pod slamniki

SLAMNIKARSKI MUZEJ Kot sem lahko prebrala, je Staroverstvo in staroverci etnološka zbirka Pavla Medveščka, ki je že od 50. let zapisoval nesnovno dediščino, ki je od konca 19. stoletja intenzivno in pospešeno izginjala. Povezana je bila z načinom življenja ljudi, ki so ga drugi imenovali staroverstvo, prav zaradi njihovega drugačnega odnosa do transcendentnega. Ob tem je nastala tudi zbirka predmetov starovercev. ki obsega 257 predmetov iz srednje Soške doline ter nekaterih drugih krajev in zaselkov, za katere je značilno, da so precej osamljeni in oddaljeni, največkrat pa tudi materialno siromašni.

V okviru Srečanj pod slamniki v Slamnikarskem muzeju je prav na zadnji dan septembra 2015 Cveta Zalokar vodila pogovor o staroverstvu in starovercih. Ker se je glavni junak te teme, letos tudi prejemnik Štrekljeve nagrade, Pavel Medveščk, opravičil, se je o tej temi z njo pogovarjala mag. Darja Skrt, ki je v okviru Goriškega muzeja v sodelovanju s Pavletom Medveščkom pripravila zanimivo razstavo.

Številni obiskovalci so dali vedeti, da tema vznemirja, kar so ob koncu pogovora pokazala tudi številna vprašanja in predlogi. Zgodbe in redka, skoraj skrivnostna pričevanja ljudi, ki so živeli malce drugače od večine, posebej pa so bili tesno povezani z naravo in z njenimi zakonitostmi, čedalje bolj zanimajo ljudi tudi danes, saj se krepi želja po povezanosti z naravo, ki ji je potrebno znati prisluhniti. Za tovrstno življenje ne rabiš besed, samo živiš, spoštuješ in ceniš naravo, ki je starovercem pomenila vse, predvsem pa jim je vračala s sadovi, ki so jim omogočali življenje. Razstava prinaša vrsto predmetov, med njimi predvsem kamne, ki niso podpisani z razlago. Odlično obiskana razstava je namreč pokazala, da so obiskovalci ob ogledu eskponatov v njih našli svoj odnos do narave, v razstavljenih predmetih pa prepoznavali spomine na otroštvo, okolje ... V pogovoru so bila predstavljena tudi v posebna svetišča, v katerih so se med drugim zdravili s tišino.

V prijetnem razgovoru smo spoznali vloge dehnerjev – vodij teh skupin, še posebej zanimivo pa je bilo pripovedovanje o posebnem kamnu, ki je pomenil hišnega duha, o drugih kamenčkih in kamnih, ki so igrali pomembno vlogo v življenju starovercev. Ob tem smo spoznali tudi kolimber – voditeljeve insignije, kjer je zaprisegel vodja starovercev, kar dokazuje njihovo odlično organiziranost in zrelost. Zelo pomembna je tudi kabrca, okarina trikotne oblike, ki je edinstvena na svetu. Oboje smo tudi videli v krajšem filmu, v pomoč pri razumevanju staroverstva in starovercev pa nam je bil tudi katalog ter na filmskem traku ohranjena pričevanja Pavla Medveščka, za katerega mnogi pravijo, da je bil prav zaradi staroverstva poslan na svet, da to spozna in zapiše. Za njim je že izdaja treh knjig, četrto pripravlja, zato sem prepričana, da bo pogovor z njim, pripravljen naj bi bil spomladi, zelo zanimiv. Vabljeni!

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

AKT od skice do slike

Razstava del akademskega slikarja Janeza Kovačiča v Galeriji Domžale

GALERIJA DOMŽALE V Galeriji Domžale je bilo v ponedeljek, 21. septembra 2015, odprtje likovne razstave akademskega slikarja Janeza Kovačiča, ki so jo poimenovali AKT od skice do slike. Razstavo so pripravili pod pokroviteljstvom Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, območne izpostave Domžale.

Slikarski slog akademskega slikarja Janeza Kovačiča je v slovenskem in tudi v mednarodnem likovnem prostoru razpoznaven že več kot štiri desetletja. Je subtilen realist, ki v svojem slikarskem programu vedno najde dovolj prostora za samosvoj izraz s tehnično dovršeno risbo, s poudarjenim barvnim temperamentom in premišljeno kompozicijsko gradnjo slike. Svoj motivni svet največkrat črpa iz narave, ki mu nudi mnoge izpovedi. Pri slikanju njenih različnih obrazov ima poglavitno vlogo svetloba, ki ji mojstrsko prilagaja barvno paleto in intenzivnost poteze čopiča ter poetično razpoloženje v nameri ujeti dušo in smisel trenutka v naravi.

Na odprtju razstave je o razstavljenih avtorjevih delih nekaj besed spregovorila Katarina Rus Krušelj, umetnostna zgodovinarka, ki je dejala, da golo človeško telo tudi danes ostaja aktualna umetniška tema. Prvič zaradi same tradicionalnosti motivne zvrsti, saj akt od nekdaj služi za izražanje idealov ženske in moške lepote ter drugih človeških kvalitet, in drugič, ker je upodabljanje golega človeškega telesa izjemno kompleksno tako v svoji obliki kot tudi v emotivnem pogledu in neposredno izraža simbolične konotacije razkritega, skrivnostnega, celo prepovedanega: *»Na kakšen način ga interpretira akademski slikar Janez Kovačič, pa lahko vidimo na razstavi v Galeriji Domžale, v celovitem prerezu skozi desetletja ustvarjanja, z različnimi izrazi, tematikami, kompozicijami, oblikovnimi rešitvami in v različnih likovnih tehnikah.«*

Program na odprtju razstave je vodil Pavel Pevec, koordinator JSKD, območne izpostave Domžale, v njem pa so nastopili citrar Dejan Praprotnik, recitator Janez Podjed, ki je recitiral pesmi Slavka Stolšickega, sam pa je tudi prebral pesem, ki jo je za to priložnost napisal avtorju razstave. Razstavo je odprl častni konzul Hašemitske kraljevine Jordanije dr. Samir Amarin.

Akademski slikar Janez Kovačič se je rodil 24. februarja 1942 na Rakitni. Diplomiral je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani leta 1968. Po diplomi je več let bival v Nemčiji, kjer se je izpopolnjeval v umetniškem zavodu Horst Ziethen v Kölnu in v Sudeutsche Kliesche Union v Münchnu kot grafični oblikovalec. Po vrnitvi iz Nemčije je bil zaposlen v ČGP Delo kot vodja retuše in dve leti kot likovni pedagog na VZ Janeza Levca. Ob delu je vpisal podiplomski študij na ljubljanski likovni akademiji, kjer je leta 1975 diplomiral.

Prvo samostojno razstavo je imel leta 1972 in do danes se jih je zvrstilo prek dvesto po vsej Sloveniji kot tudi v tujini. Sodeloval je tudi na več kot dvesto skupinskih razstavah. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko, restavriranjem, izdelovanjem vitražev in vodenjem likovnih delavnic. Je avtor prek sto štirideset vitražnih oken v Sloveniji, Italiji, Kanadi in ZDA. Janez Kovačič živi in ustvarja na Brezovici pri Ljubljani.

BESEDILO IN FOTO: MIHA ULČAR

Radomlje 2015

Klubski festival ljubiteljskega filma in videa Radomlje 2015

FOTO KINO IN VIDEO KLUB MAVRICA RADOMLJE *»V programu filmskih večerov bodo prikazani kratki dokumentarni filmi o kulturnih in drugih dogodkih v naši in v sosednjih občinah ter igrani filmi članov dramske in filmske sekcije kluba Mavrica,«* je obljubljalo vabilo na Klubski festival ljubiteljskega filma in videa Radomlje 2015, katerega pokrovitelj je bil Javni sklad za kulturne dejavnosti RS, območna izpostava Domžale.

Prvi filmski večer: Skozi prijeten filmski večer, kakšnih v zgodovini Mavrice, začete v januarju 1969, ni nikoli manjkalo, ter ustvarjalna leta nas je vodil Igor Lipovšek, ki je po nastopu Mladinske folklorne skupine Kulturnega društva Mengeš, ki so nam predstavili splet belokranjskih plesov in Črnomaljsko kolo, povabil k besedi predsednika sveta KS Radomlje. Ta je pohvalil delo tako Mavrice kot drugih pridnih društev v krajevni skupnosti, ki bogatijo življenje prebivalcev na tem območju. Festival je odprl Pavel Pevec, tajnik JSKD RS, OI Domžale. Začel se je z dokumentarnim filmom o začetkih Mavrice in je, enako kot Mavrica, kljub starosti kar nekaj deset let in črno-beli tehniki še vedno svež in ustvarjalen. Sledil je prikaz prvih dnevov narodnih noš v Kamniku, ki so ga avtorji združili s krajšim prikazom te tradicionalne prireditve nekaj desetletij pozneje. Ob filmu Grmade in tabori smo se vrnili nekaj stoletij v zgodovino, v obdobje napadov Turkov na naše kraje, sledilo pa je Nočno življenje – film, na katerega so Mavričarji posebej ponosni, saj jim je prinesel prve nagrade in ponesel ime Mavrice v tedanjo skupno državo.

Sledil je spomin na odprtje križišča v Radomljah, občudovali smo film o postavljanju mlaja in posebej glasno zaploskali filmu Diptih, na katerega so še posebej ponosni, saj je bil pred desetletji dobitnik zlate medalje za najboljši ljubiteljski film v Jugoslaviji. Za smeh in prijetno razpoloženje ob odhodu s prvega filmskega večera pa je poskrbel Gusti, eden izmed junakov Mavričinih burlesk, ki še danes znajo razvedriti obraz ljubiteljev filmske umetnosti. Prijeten večer se je zaključil z napovedjo vsebine drugega večera in prijetnim druženjem.

Drugi filmski večer: Že čez teden dni so se ljubitelji Mavričine ustvarjalnosti spet zbrali, tokrat na drugem večeru Klubskega festivala ljubiteljskega filma in videa Radomlje 2015 ter nadaljevali z ogledom dokumentarnih in igranih filmov. Sama je igrani film po pesmi Ivana Minattija, za katerega je Mavrica prejela tretjo nagrado na medklubskem festivalu leta 1972. V Domžalski kulturni kroniki je bilo največ ponosa in veselja namenjenega novi Knjižnici Domžale, fantazijski film Skrivnosti stare žage pa se lahko pohvali z zlato plaketo za ton iz leta 1983. Mavričarji so posneli tudi film o iskanju doma za mamuta kiparja Mihe Kača. Je nova cesta uglajena prinaša filmski zapis o asfaltiranju in slovesnem odprtju dela ceste med Radomljami in Rovami, zadnja igrana filma drugega večera Karambol in Viva avantura pa sta bila posrečen zaključek filmskega večera, s katerega smo prav vsi odhajali prešerne volje. O zaključku letošnjega festivala pa prihodnjič.

VERA VOJSKA

Hrvaški filmski vzpon: **Zenit in Ti me nosiš**

Zenit (Zvizdan) etabliranega hrvaškega režiserja Daliborja Matanića je v marsikaterem pogledu filmski presežek v globalnem merilu. V celovečerec zapakirane tri zgodbe o ljubezni in njeni izdaji, ki jih v vseh treh verzijah odigrata ista igralca (odlična Tihana Lazović in Goran Marković), v katerih ponazarjata tri različne filmske značaje hrvaške oziroma srbske nacionalnosti, za nameček v treh različnih časovnih obdobjih: 1991, 2001 in 2011, je že s stališča filmske dramaturgije osvežujoč unikat. Karakterja se v vseh treh zgodbah (ne) razumeta v glavnem brez besed, poleg oteževalne okoliščine prikaza prepovedane ljubezni, ker gre pač za Srbkinjo in Hrvata, jima je igralski izziv vsekakor tudi časovna dimenzija znotraj katere lahko – predvsem na čutni ravni – razumemo vse zadrege in tegobe nacionalne različnosti v času burnega etničnega vrenja in po njem. Matanić se tega, še vedno skrajno občutljivega obdobja balkanske zgodovine, loti do te mere suvereno in odgovorno, da lahko brez slabe vesti sklenemo, da je po njegovem zadnjem filmu dokončno dovolj filmov z vojno in povojno tematiko na območju bivše Jugoslavije. Njegov filmski izdelek namreč domala genialno – in lahko verjamemo, da tudi popolnoma nehote –, zaključi s tematiko, ki ji v filmskem pogledu kar ni videti konca, sam pa v navedenem primeru postavi močno in odmevno ustvarjalno piko na i. Zenit tako krasijo predvsem zgovorne dramske situacije, ki jih kreirata glavna igralca zgolj na podlagi neverbalne komunikacije in hipnotična fotografija prikaza osupljive hrvaške pokrajine v kombinaciji z ruševinami kot končnim rezultatom ostankov povojne morije, ki mestoma meji že na poetičnost.

In če je Zenitu uspelo nekaj, na kar njegov avtor najverjetneje sploh ni računal, se epsko dolgi celovečerec (155 minut) Ti me nosiš (Ti mene nosiš), režiserke Ivone Juka, ki se drugače lahko pohvali tudi z igralsko diplomo, kar jo nedvomno približa 'duši igralca', že v startu osredotoči na temo sodobne, post-tranzicijske Hrvaške v vsej njeni brezizhodnosti in bedi, s poudarkom na obupanih, od ljubezni sestradanih filmskih značajih, ki ne vidijo izhoda iz svojih skrajno zamotanih in kompleksnih življenjskih situacij. Juki, za razliko od Matanića, lahko očitamo le, da je že v samem izhodišču pristala na brutalen igralski naturalizem, ki je do te mere v neposredni povezavi z življenjem, da se na sledeč način (ne) spretno izogne estetski prekvalifikaciji filmskih značajev, ki bi ga posledično lahko oplemenitila s pridihom umetniško izpovednega filmskega realizma. Tako je v danih situacijah, ki so polne človeške drame in prepojene s permanentnim konfliktnim ozračjem, kar je seveda lahko tudi prednost v kontekstu ponazoritve življenja v sodobnem času, Juka koristila zgolj tisto, kar so ji igralci – večina se jih na filmu pojavi prvič –, neposredno ponujali, vključno s kakšnim ženskim histeričnim napadom preveč. Resda gre znotraj filma za zgodbo o treh močnih ženskih likih v družbi, prepojeni s patriarhalnimi pravili in vzorci obnašanja, vendar se je kljub temu težko ogniti občutku, da bi transformacija njihovega pretežno agresivnega impulza na nivo plemenite zadržanosti, kot se je izrazil že sloviti ruski dramski pedagog Stanislavski, pripomogla k še močnejšemu dramskemu naboju v estetskem smislu. Pri tem gre seveda za detajle – sploh v okviru kinematografije, ki je bila še do nedavnega podobno podhranjena kot je naša –, vendar je potrebno imeti pač ista merila za vse. Razen slednjega, nekoliko kritiško obarvanega opažanja, pa je potrebno priznati, da je tudi Jukin filmski izdelek – za nameček prvenec – redko videna kvalitativna noviteta na teh prostorih in je kljub impozantni dolžini dovolj gledljiv, da mine razmeroma hitro in brez naglih preskokov v ritmu, čeprav ne premore udarnosti in katarzičnosti Zenita.

Če potegnemo črto, je ogled obeh hrvaških filmov zelo priporočljiv.

Filma se predvajata tudi v Kulturnem domu Franca Bernika.

ŽIGA ČAMERNIK

TUGO ŠUŠNIK
SVETLI MODERNIZEM
12. november – 3. december 2015

Vabimo vas na odprtje razstave, ki bo v četrtek, 12. novembra 2015, ob 19. uri v Galeriji Domžale.

Z umetnikom se bo pogovarjal Jurij Smole.

www.kd-domzale.si / tel.: 01/722 50 50

GD Galerija Domžale

KULTURA

Novo programsko sezono odprl kipar Tomaž Furlan

V Galeriji Domžale se je 15. oktobra 2015 odvila prva likovna zgodba.

GALERIJA DOMŽALE Po izboru galerijskega kuratorja Jurija Smoleta jo je začel mojster uporabnih umetnin Tomaž Furlan. Izvira iz kamnoseške družine, a si je izbral novo pot, ki ga je sprva pripeljala na gradbeno šolo, potem pa na študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Danes deluje kot restavrator, strokovnjak za obnovo kamna, v preostalem času pa ustvarja in dopolnjuje umetniški projekt Wear, ki ga je začel že ob koncu študija. Zanj je bil nagrajen z nagrado OHO in nagrado ISCP za mlade umetnike.

Njegovi kipi so naprave, izdelane iz recikliranih odpadnih materialov. Pri izdelavi uporablja najdene in pozabljene predmete, kot so industrijski ali gospodinjski odpadki, ki so že zdavnaj izgubili svojo prvotno funkcijo, in jih sestavlja v nove konstrukcije, največkrat kot podaljške telesa. So pripomočki, ki naj bi funkcionirali kot stroji za lajšanje vsakdanjih človeških tegob, pa jih je pravzaprav težko nositi, so okorni in skorajda neuporabni. Njihov smisel je nesmisel. V njih namiguje na izpraznjenost kretenj, ki z neprestanim ponavljanjem izgubljajo svoj pomen. Te ponazori v videoperformansih, ki na razstavah služijo kot zapis uporabe naprav. In skorajda ni gledalca, ki jih ne bi preizkusil in se smehljaje odzval avtorjevemu humornemu sporočilu.

Nova programska sezona prinaša sedem razstav: po Furlanovi razstavi je na vrsti priznani slikar minimalist Tugo Šušnik, nato Anja Jerčič s tankočutnimi rastlinskimi tihožitji. Novo leto se začne z razstavo avstrijske slikarke Larisse Tomassetti, kulturni februar bodo popestrile fotografije Anke Ažman, marca se bo predstavil slikar in ilustrator Vladimir Leben, kot zadnji pa bodo razstavljali slikarji z Daljnega vzhoda.

KATARINA RUS KRUŠELJ

Fotografi gledajo svet z razlogom

Foto, kino in video klub Mavrica je 21. septembra v Kulturnem domu Radomlje odprl fotografsko razstavo Petra Rojca, dolgoletnega člana društva.

FOTO, KINO IN VIDEO KLUB MAVRICA Naslovil jo je Potepanja z razlogom. V pritličju, v galeriji Dom, so občuteni in likovno izčiščeni motivi, nastali med potepanji po Grintovcu, Veliki planini, Krnu, Veliki Lašni in Triglavu. V zgornji, Kodrovi dvorani, so fotografije iz Bosne in Hercegovine. Tematsko so vezane na 17. pešpolk, ki je leta 1878 od Turkov prevzemal Bosno in jo čistil domačih upornikov. Osebni fotografov motiv za reportažo so bile bitke in vojaški pohod večkrat odlikovanega pradeda Franca Rojca, ki je pod cesarjem Francem Jožefom osvobajal Bosno.

Na začetku so predstavili, kako se je Rojc fotografsko in filmsko kalil v Mavrici ter že kot pionir in mladinec v svojih kategorijah prejemal žlahtna odličja na festivalih in razstavah v Sloveniji in Jugoslaviji. Opisali so njegovo družinsko in službeno pot. Pozabili niso na gorske vzpone in potovanja, ujeta v objektive različnih fotoaparatov, ter objave njegovih zapisov in fotografij v revijah. Iztočnica za enourni pogovor z avtorjem ni bila fotografija, ampak rodoslovje, s katerim se tudi ukvarja. Ob fotografijah, ki jih je menjaval na stojalu, je v besedi orisal svoje prednike, ki so se ukvarjali s slikarstvom, vrtnarstvom, vojskovanjem, duhovništvom, raziskovanjem in imeli tudi precej avanturističnega žara. Glavna osebnost je bil Franc Rojc, leta 1847 na Hudem rojeni praded, ki ga je v knjigi Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878 zabeležil Jernej Plemeniti Andrejka. Zapisal je, da so cesarjeve enote, zahvaljujoč izvidniku Francu, ki se je vešče kot kača smukal po bojišču, utrpele izjemno majhne izgube v boju s turško-pravoslavnimi uporniki. Fotografije zvesto sledijo pešačenju vojakov – Kranjskih Janezov – od Siska, Banjaluke, Jajca, Travnika, Trebinja do Mostarja in so prepričljiv dokument, skozi katerega se v umetniški izpovedi zrcali stoletna zgodovina, včerajšnja vojna ter današnji kraji in ljudje. V pogovoru je Peter Rojc duhovito prepletel obe zgodbi: knjižno pradedovo in svojo potovalno, izkustveno in fotografsko.

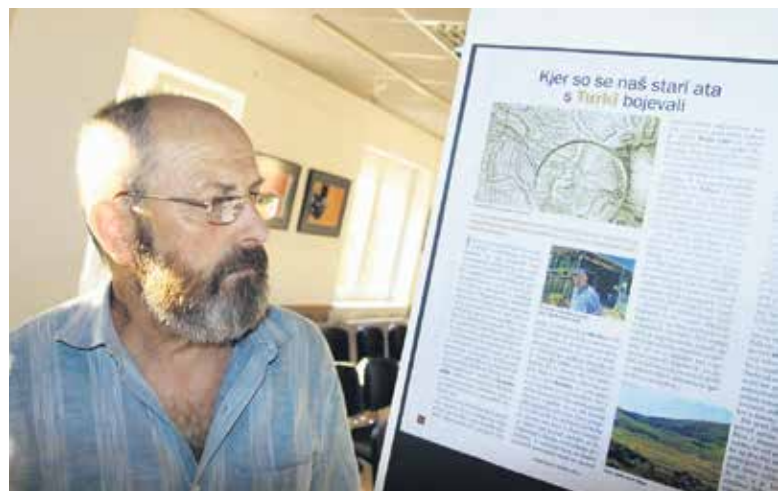

Peter Rojc pri plakatu, ki ga je pripravil o poti svojega pradeda po Bosni.

Razstavljavec je namreč v drugem delu spregovoril tudi o pristopu k fotografiranju in arhiviranju fotografij, svoji izkušnji s facebookom ter o razločku med papirnato črno-belo, diapozitivno in digitalno fotografijo. Dotaknil se je fotogeničnosti slovenskih gora in razložil nekaj temeljnih principov, ki jih je treba upoštevati pri fotografiranju.

Avtorju se je zahvalil Metod Marčun, predsednik krajevne skupnosti Radomlje. Čestital mu je za umetniške dosežke, obenem pa izrazil veselje, da krajevni dom živi polnokrvno kulturno življenje in združuje krajane ob najrazličnejših dejavnostih. Slovesno je odprl razstavo, obiskovalci pa so v sproščenem pogovoru lahko pregledali tudi Rojčeve stare družinske fotografije, razglednice in denar, ki se v pozabljeni in zaprašeni škatli za čevlje skrivajo v vsakem domu.

IGOR LIPOVŠEK
FOTO: PETER ROJC, MLAJŠI

V MUZEJU November '15

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Torek, 17. november 2015, ob 18. uri | Odprtje
ZARISANE IZPOVEDI
Slikarstvo Dušana Lipovca
17. november – 17. december 2015
Razstava | Vstop prost.

Sobota, 28. november 2015, ob 15. uri
Delavnica:
Izdelovanje naravne kozmetike
4 ure / kotizacija: 25 eur / št. udeležencev omejeno / obvezne prijave sprejemamo do 23. novembra na e-naslov info@kd-domzale.si ali 01-722 50 50 (KDFBD)

SLAMNIKARSKI MUZEJ

SREČANJA POD SLAMNIKI
Sreda, 25. november 2015, ob 18. uri
Irena Cerar
O knjigi Kamniške pravljične poti z avtorico, ki pripravlja in izdaja priljubljene družinske izletniške vodnike
Vstop prost.

Ponedeljek, 30. november 2015, ob 18. uri
Delavnica:
Novoletni okraski iz slame
2 uri / kotizacija: 5 eur (odrasli), 3 eur (otroci) po osebi / št. udeležencev omejeno / obvezne prijave sprejemamo do 25. novembra na e-naslov info@kd-domzale.si ali 01-722 50 50 (KDFBD)

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
www.kd-domzale.si
T: 01/722 50 50

MENAČENKOVA DOMAČIJA Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale, menacenk@kd-domzale.si | Odprta v času razstav od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.
SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE Kajuhova 5, 1230 Domžale (domuje v Godbenem domu Domžale), slamnikarski.muzej@kd-domzale.si | Odprt od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

Ženski pevski zbor Stane Habe DU Domžale

vabi

na tradicionalni jesenski koncert v petek, 27. novembra 2015, ob 19. uri v avli OŠ Domžale.

Skupaj z nami bodo prepevali:

Otroški pevski zbor Domžalčki

Peški oktet iz Moravč

Pevska skupina Rž iz Loke pri Mengšu

Moški zbor Janez Cerar iz Domžal

Vljudno vabljeni!

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **27. novembra 2015.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: **urednistvo.slamnik@gmail.com**

Presnemavanje video in avdio kaset, fotografiranje in snemanje
Video JPL, Jože Lazar s.p.
www.video-jpl.com
T: 051 677 652

Recital ob obletnici smrti Daneta Zajca

Ob 10. obletnici smrti slovenskega pesnika, dramatika, esejista in akademika Daneta Zajca je ŠRD Konfin - Sv. Trojica, kjer je bil aktiven za časa svojega življenja, pripravilo kulturni recital.

Na dogodku smo prisluhnili pesmim in zgodbam našega umetnika, pa tudi nekdanjega predsednika Društva slovenskih pisateljev. V programu so z recitiranjem sodelovali učenci Osnovne šole Dob in Osnovne šole Jurija Vege iz Moravč, prisotne je nagovoril aktualni predsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina, ki je prisotne spomnil na Zajčev pomemben prispevek k slovenski pisani besedi in predvsem pomenu kritičnosti pisane besede v vrstah literatov.

Zagotovo je največje presenečenje zbranim gostom pripravil slovenski igralec in glasbenik, interpret poezije Daneta Zajca, Janez Škof s svojevrstnim načinom predstavitve njegovih del in predvsem izpovednimi zgodbami iz časa, ko sta s pesnikom še prijateljevala. To je bil namreč čas, ko sta po slovenskih in tujih odrih skupaj potovala, nastopala, pisatelj v vlogi recitatorja svojih pesmi, Janez Škof pa kot spremljevalni harmonikar in pevec le-teh. Skupaj sta poskrbela tudi za zgoščenko z naslovom Ogenj v ustih. Sicer pa Zajca ocenjujejo kot enega najpomembnejših slovenskih književnikov v drugi polovici 20. stoletja, med razlogi za to pa navajajo ostrino njegove skoncentrirane misli in svežino izraza. Njegova dela še danes lahko spremljajo najmlajši v osnovnošolskih berilih.

MATEJA KEGEL KOZLEVČAR

ZAKOPAN V LISTJU, OKOLI POLNO NEMCEV

PETER KOS

Raje v 'hosto' kot v nemško vojsko. Borec zaščitne čete glavnega štaba NOV Slovenije.

Jože Skok
Foto: Vido Repanšek, arhiv Petra Kosa

Peter Kos iz Dragomlja se spominja, da so o začetku druge svetovne vojne kar precej govorili. Vedel je, da bo šel Hitler nad Evropo, ker je padla Avstrija, potem Francija in da se je Nemčija razširila po vsej Evropi. Takrat je redno kupoval časopise, najraje Slovenski narod, in sledil dogodkom, ker je bil zaveden Slovenec. Imel je občutek, da kar pošteno pišejo o tem, kar se je dogajalo po svetu.

V Dragomelj so prišli Nemci na motorjih s prikolicami in vaščane zmerjali z 'Vindišar hunds'. Pri Setnikarju je bila trgovina in na njej se je kmalu znašel nemški napis, prav tako na osnovni šoli na Pšati, ki so jo pozneje partizani požgali, ker so se bali, da jo bodo Nemci zasedli, se spominja Peter. *»Zelo dobro se spomnim bobnenja, ko so nemška letala aprila leta 1941 bombardirala radijsko postajo v Domžalah. Ker je bilo to blizu Dragomlja, nas je bilo zelo strah.«*

Še pred prihodom Nemcev so bili v bližini Italijani, ki so prišli do Kamnika, vendar so se morali kmalu umakniti čez Savo, ker so imeli tak dogovor z Nemci. Tako je območje nižje od Save spadalo pod nemško okupacijo. Nemci so bili v glavnem nameščeni v Kulturnem domu v Šentjakobu, tam je bila obmejna straža. Več jih je bilo v Domžalah. *»Leta 1941 sem delal na Ježici, potem so mejo prestavili, ker jo je presekala Sava, in tako sem izgubil zaposlitev. Službo sem si našel v podjetju Siemens, poslali so me na delovišče v Dravograd, kjer so gradili hidrocentralo. Tam je delalo tudi veliko tujcev, bili so iz vse Nemčije. V Dravogradu sem ostal do nemškega nabora kakšni dve leti. Od tam so nas najprej poklicali na nabor v Avstrijo, kjer sem bil potrjen za nemško vojsko. Potem so me poslali domov. Čez kakšen mesec so me vpoklicali v nemško vojsko s pozivom iz Kamnika, saj je bila tam upravna oblast za Dragomelj. Okoli dvajset fantov iz Dragomlja, Pšate, Pečnika in Podgorice nas je bilo, ki smo se odločili, da gremo v 'hosto'. Star sem bil 18 let. Do odločitve je prišlo zato, ker je bilo okoli veliko organizatorjev in so nas pozivali k odporu. Rekli smo jim terenci, očitno so bili del Osvobodilne fronte. Članov partije je bilo zelo malo in jih nismo poznali.«*

Iz nahrbtnikov dali vse na kup

Partizani so prišli po Petra januarja 1943, ravno prejšnji dan so doma zaklali dva prašiča. »S seboj sem vzel dve klobasi in belo rjuho, z njo sem se zamaskiral, da nas Nemci ne bi opazili, saj je bil zunaj sneg. Šli smo čez ihanske hribe do Zlatega Polja in med potjo imeli počitek. V neki šupi nam je komandant dejal, naj vse, kar smo imeli v nahrbtniku, damo na kup, ker zdaj smo vsi enaki in tovariši ter da bomo skupaj jedli. Prespali smo pod smrekami, pod seboj smo imeli smrekove veje. Ponoči je zapadel sneg, tako da smo ga imeli tudi po obrazih. Od tam smo krenili na Kališe pri Kamniku, kjer smo v glavnem prespali po senikih ali na tleh. Na kamniškem območju pa tudi okoli Zlatega Polja nismo imeli veliko bojev,

Peter Kos v partizanskih časih

ker smo imeli še zelo malo orožja. Bil sem v Kamniškem bataljonu. Gibali smo se okoli Kamnika, Zlatega Polja, včasih smo odšli na Štajersko.«

Bežal med mrtvaki

Na Kališu, višje nad Kamnikom, je bil prvi Petrov veliki preizkus. V kraju je bil nek izdajalec, ki je šel v Kamnik javit Nemcem, kje se nahajajo partizani. *»Zjutraj okoli štirih so nas Nemci obkolili. Nismo imeli druge izbire, kot da smo jurišali, čeprav nismo imeli veliko orožja, tisti, ki so ga imeli, pa so šli naprej. Veliko jih je padlo, tako da je bil sneg ves krvav. Izgubili smo veliko kadra, s komandanti in štabom vred. Bežal sem med mrtvaki in srečo sem imel, da nisem bil zadet. Potem smo šli proti Tuhinju, kjer smo padli v zasedo. Nemci so bili v belih uniformah, da jih nismo opazili, trije partizani so padli. Hajkale so nas nemške 'patrole' in nas spravile na čistino. Tam so nas tolkli, jaz pa sem se plazil ležeč naprej. Krogle so švigale čisto zraven mene, da je zemlja letela v zrak. Potem sem se skril in zakopal v listje, ker so nas iskali po gozdu. Hodili so čisto blizu mene in me na srečo niso opazili.«* Tudi pri Zlatem polju so leta 1943 padli v zasedo. Okrog dva meseca so še ostali na tem območju, potem so jih poslali na Dolenjsko čez Savo blizu Litije. Reko so prečkali na mestu, za katerega so vedeli, da okoli ni bilo veliko nemških patrulj. Kljub temu so za prehod imeli le malo časa, le kakšnih pet minut.

»Na 'brodu' smo se peljali čez Savo, bilo nas je okoli petdeset. Imeli smo srečo, da smo prišli čez, drugače nas bi Nemci pokosili. Prišel sem v Cankarjevo brigado, v isti bataljon in četo, kjer je bil tudi brat Jože, vendar ga tedaj ni bilo tam, ker je bil na zdravljenju, saj je bil ranjen v bitki za Jelenov žleb. Na Krimu smo bili skupaj Cankarjeva in Gubčeva brigada. Tam so nas Italijani leta 1943 obkolili in naredili tri obroče. Naši komandanti so ukazali juriš, prebili smo se čez prvi, drugi in tretji obroč.« V Cankarjevi brigadi je bil Peter Kos, s partizanskim imenom Janko, do kapitulacije Italije septembra 1943, potem so ga premestili v 12. brigado, ki je bila velika enota.

Med ofenzivo obkrožen med Nemci

»Jeseni 1943 so Nemci pripravili ofenzivo, da bi nas uničili. Bili smo v kočevskih hribih. Brigada je odšla, mene pa so pustili za zvezo, tako da sem ostal sam. Nemci so prišli skoraj čisto do mene, a se nisem predal. Padel sem na tla in se valil proti gozdu. Šli so zelo blizu mene, jaz pa sem se zakopal v listju, bila je noč.«

Med NOB je spoznal veliko krajev in ljudi, pa večino komandantov in vasi, kjer so se gibale enote, v katerih je sodeloval. *»Spomnim se Milovana Djilasa, ki ga je v Slovenijo poslal Tito. Bil je komandant 7. korpusa, bil je tudi v Cankarjevi brigadi, videl sem ga, ko je šel na njene položaje. Duleta, Dušana Švaro, sem poznal iz Cankarjeve brigade, pa Janeza Vipotnika. Dule je bil komandant bataljona v Cankarjevi brigadi, ko so nas Nemci napadli. Iz Duletove čete je nastal bataljon. Bil sem zraven, ko je bil ranjen v Žužemberku. Italijani so takrat kar peli, da so si dali pogum, mi pa smo potrgali žarnice v kraju in nato se je začela bitka. Začeli so metati bombe na nas, mi smo napadli italijansko artilerijo. Čez Savo so hotele Cankarjeva, Šercerjeva in Tomšičeva brigada, a so Nemci to izvedeli in naredili barikado čez reko, pa še voda je močno narasla. Dva partizana sta poskušala priti čez, pa sta umrla, vzela ju je voda.«*

Več orožja po kapitulaciji Italije

Na začetku so imeli v enotah puške, pozneje so dobili 'mavzarce'. Orožje so imeli predvsem tisti, ki so ga prinesli s seboj, ko so ga skrili ob porazu stare jugoslovanske vojske. *»Potem ko je Italija kapitulirala, smo jim zaplenili orožje in tega je bilo cele gore. Imeli smo tudi veliko razstreliva za miniranje. Orožja smo imeli več šele potem, ko so nastajale brigade in smo izvajali boljše akcije. Počasi so nam orožje začeli pošiljati Angleži in Američani. Pomikali smo se zelo veliko. Napadeni smo bili na nekem kraju, pa smo se morali umakniti. Celo življenje nisem toliko prehodil kot v tistih časih. Enkrat smo bili na Kočevskem, hodili smo ves dan in se znašli na istem kraju, od koder smo odšli. Smo kar preklinjali. Potem smo odšli na Kopaš v Belo krajino.«*

Nad Črnomljem je imela postojanko Cankarjeva brigada, z dvema partizanoma je poleti 1943 Peter odšel v izvidnico. *»Na čistini smo padli v italijansko zasedo, onadva sta bila smrtno zadeta, mene na srečo ni zadel strel. Moj oče mi je pozneje dejal, da je noč in dan molil za naju z bratom, da se nama ne bi kaj hujšega zgodilo.«*

Zakopan v listju, okoli polno Nemcev

V ofenzivi na Dolenjskem oktobra 1943 so Nemci prečesali vso Dolenjsko. Bilo jih je okoli 50.000, na vsakih pet metrov je šel po eden, v strelcih. *»Jaz sem bil takrat pri Škrniclju na Dolenjskem. Tja me je postavil komandant in mi rekel: 'Kos ti boš tukaj počakal, da pridejo 'patrole', potem jih boš odpeljal naprej.' Tedaj pa so prišli Nemci in to čisto blizu. Vrgel sem se na tla in se pokril z listjem. Naprej so šli povsem blizu mene, medtem ko so prečesavali Dolenjsko.«*

»S prehrano je bilo bolj slabo, bolje sem jedel v glavnem štabu. Prej smo bili dostikrat lačni. Velikokrat sem prosjačil za kruh po hišah. Ko smo prosili za hrano, sem hrano lažje dobil v slabši hiši, v bogatejših so odgovarjali, da ničesar nimajo. Enkrat sem se ponoči, ko sem prosil za kruh, izgubil. Izvidnica je odšla naprej, jaz pa sem šel čez cesto in se skril za njo, kjer je hodila kolona domobrancev. Ko so Američani pošiljali hrano, je bilo dosti boljše. Pri Metliki in okolici so jo metali iz letal s padali.«

Posebnih funkcij ni hotel prevzeti

»Včasih sem bil dežurni bataljona, višjih funkcij nisem želel prevzeti. Potem bi dobil kakšen naziv, tudi konec vojne ga nisem imel in sem bil, če se temu tako reče, navaden borec. Tiste s 'čini' je država po vojni dobro izplačala, v glavnem so dobili tudi dobre službe. Bil sem vojni veteran, v partizane sem odšel 10. januarja 1943.« Iz vojnih časov se pogosto spominja zelo težkih bojev. *»Ležali smo na položajih in čakali, kaj se bo zgodilo. Italijani niso bili preveč bojeviti, zelo pa so bili Nemci, še hujši so bili domobranci. Domobranci in Nemci so nas napadali tudi skupaj.«*

Ob koncu vojne je bil v Postojni, potem so odšli z avtom v Ljubljano. Bil je v zaščitni četi glavnega štaba NOV Slovenije, kjer so zbrali najzanesljivejše in predane borce. *»Imel sem stike oziroma sem se srečeval z vodilnimi ljudmi. Stane Rozman je bil tudi komandant v Kamniškem bataljonu. Škoda ga je, da je tako nesrečno končal. Spomnim se Borisa Kidriča v Ajdovščini, kjer je bila ustanovljena prva slovenska vlada. Bil je fin človek. Veliko sem bil skupaj z Janezom Vipotnikom, ki je bil politični komisar Cankarjeve brigade, imam lepe spomine nanj. Nisem bil stalno v eni enoti, ker so nas neprestano premeščali iz ene v drugo. Bil sem v Cankarjevi, Šercerjevi, Tomšičevi in Šlandrovi brigadi. Dobil sem več odlikovanj, pa so se kar nekje porazgubila.«*

S hrano je bilo bolj slabo

Na Gorjancih je bila dobra prehrana. Kmetje niso zlahka dajali hrane, ker je ni bilo veliko. *»Gibali smo se zelo veliko. Spali smo zelo malo in sem si večkrat dejal, kdaj bo konec vojne, da bi se lahko pošteno naspal. Ves čas smo bili na marših, pa na straži, podnevi in ponoči. Ravno ponoči smo se največkrat premikali, v glavnem peš. Da bi imeli baterije in svetilke, o tem skoraj ni bilo govora. Še najlažje smo se orientirali tako, da je imel nekdo pred teboj na hrbtu svetlo cunjo ali svetel kos oblačila, da smo hodili za njim. Tudi žepnih ur je bilo zelo malo. Svojo sem izgubil nekje nad Trojanami leta 1943, v času nemške hajke. Nemci so nas takrat na treh krajih napadli in dobili na čistino.«*

Edino po kapitulaciji Italije so se peljali z vlaki. Mnogo domobrancev je ob kapitulaciji Italije vstopilo v partizane, ko pa so Nemci sprožili veliko ofenzivo, so enostavno ušli, tako da so bili številčno spet takšni kot prej.

Septembra leta 1945 je bil Peter Kos demobiliziran, da bi ostal v vojski in šel na oficirski tečaj, pa ni želel. Najprej je bil zaposlen na gradbenem ministrstvu, pozneje v Gradisu na Šmartinski v Ljubljani kot skladiščnik in vodja vzdrževanja. Poročil se je leta 1959. *»Po vojni sem rad hodil na partizanske proslave in srečanja, vendar pozneje ne preveč. Mama je zbolela, pa tudi sin. Imel sem dva otroka, pa tudi tri rejence. Sin je že umrl, živim v isti hiši s hčerko Danico in njeno družino. Hčerka me je kar poslušala, ko sem ji pripovedoval o partizanskih časih, še bolj pa vnukinja Tinka, pa tudi bratov sin. Upokojen sem od leta 1966. Imel sem prometno nesrečo in se invalidsko upokojil. Doma sem več čas delal na domačiji, kjer imamo tudi zemljo.«* Vsa leta je član borčevske organizacije Dragomelj Pšata, bil je tudi njen predsednik. Peter je že dopolnil 91 let, pa še vedno zelo živo pripoveduje o medvojnem času. Preizkušnje so bile pretežke, da bi jih zlahka pozabil. ❐

POLITIČNE STRANKE

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK

Javna pobuda ali ne se več delat norca!

V julijski številki sem v članku izpostavil dejstvo, da občina še vedno lahko prizna subvencijo za uporabnike, kot so gospodinjstva. Dejstvo je, da je letni strošek gospodinjstva pri vodarini in kanalščini ob povprečni porabi 16 m³ vode dobrih 400 evrov in to brez odvoza smeti. Postavlja se vprašanje: Zakaj občinarji, čeprav vedo, da je iz vzorca 21 občin naša občina tretja najdražja (nabor občin se hrani v uredništvu), ne predlagajo spremembe. Odgovora ne vem, vem pa, da se mi zavedamo reka: 'Od ljudi in za ljudi' in zato na podlagi 5. člena Uredbe o metodologiji ..., 54. člena Poslovnika Občinskega sveta in 20. člena Statuta Občine, predlagamo, da Občinski svet Občine Domžale sprejme sklep o spremembi sklepa o sprejemu cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Tekst sklepa: Občinski svet Občine Domžale potrjuje cene brez davka na dodano vrednost za izvajanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja:

1. Oskrba s pitno vodo: 1.1 Vodarina...0,46914 eur/m³ (Razliko do tržne cene subvencionira občina). 1.2 Omrežnina za oskrbo s pitno vodo (Omrežnina VOD)(EUR/mes):

Premer vodomera	Faktor omrežnine	Omrežnina
DN ≤ 20	1	5,22

Omrežnina za ostale velikosti vodomerov se izračuna v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uredba). Razliko do tržne cene subvencionira občina.

> **Postavlja se vprašanje: Zakaj občinarji, čeprav vedo, da je iz vzorca 21 občin naša občina tretja najdražja, ne predlagajo spremembe.**

2. Odvajanje komunalne odpadne vode: 2.1 Odvajanje komunalne odpadne vode (Kanalščina)...0,19089 EUR/m³ (Razliko do tržne cene subvencionira občina). 2.2 Odvoz blata iz obstoječih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav...0,2786 eur/m³ (Razliko do tržne cene subvencionira občina). 2.3 Omrežnina za odvajanje komunalne odpadne vode (Omrežnina KAN) (EUR/ mes):

Premer vodomera	Faktor omrežnine	Omrežnina
DN ≤ 20	1	5,76562

Omrežnina za ostale velikosti vodomerov se izračuna v skladu z Uredbo. Razliko do tržne cene subvencionira občina.

3. Navedene cene za izvajanje gospodarskih javnih služb stopijo v veljavo dne 1. 1. 2016.

NSI / LJUDMILA NOVAK, PREDSEDNICA IN POSLANKA

Ukrepi za nižjo obdavčitev plač in samostojnih podjetnikov

Po vročem poletju je v naše kraje prišla hladnejša jesen, ki pa je v parlamentu vseeno poskrbela za nekaj vročice. Vlada je namreč v parlament poslala predlog državnega proračuna za leti 2016 in 2017. V NSi smo do njiju zelo kritični, saj ne obetata nobenih strukturnih reform, prav tako nista dovolj ambiciozno zastavljena. Namesto da bi spodbujali gospodarski in tehnološki razvoj, se obeta krčenje teh sredstev, prav tako se finančna sredstva jemlje občinam, ki so ostale skoraj edini temelj razvoja infrastrukture. Bojim se, da taka politika Slovenije ne bo povzdignila med najbolj razvite evropske države.

V NSi med poletjem nismo počivali. Pripravili smo paket davčnih ukrepov, s katerimi zahtevamo davčno razbremenitev tako zaposlenih kot gospodarstva. Želimo dokazati, da je mogoče z manjšimi davki spodbuditi gospodarstvo in na drugi strani povečati potrošnjo, na koncu pa bo imel večje prihodke tudi državni proračun. Spremeniti želimo sistem plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje, s katerim bi zaposleni lahko prejemali višjo neto plačo. Izračuni strokovnjakov v naši stranki kažejo, da bi tisti, ki prejemajo minimalno plačo, lahko dobili približno 50 evrov višjo neto plačo na mesec, tisti s povprečno plačo pa približno 40 evrov višjo mesečno neto plačo. Predlagamo tudi širitev dohodninskih razredov, kar bi pomenilo manjše davke predvsem za ljudi s povprečnimi dohodki. Pozabili nismo niti na male podjetnike in samostojne podjetnike, za katere predlagamo manjšo obdavčitev dobička. Podrobnosti ukrepov in konkretni izračuni so na voljo tudi na spletni strani: www.nsi.si/ukrepi.

> **Želimo dokazati, da je mogoče z manjšimi davki spodbuditi gospodarstvo in na drugi strani povečati potrošnjo, na koncu pa bo imel večje prihodke tudi državni proračun.**

Druga aktivnost v stranki je namenjena pripravi zdravstvene reforme, ki smo se je lotili resno in celostno, razprava znotraj stranke pa je v sklepni fazi. Pričakujem, da bomo seznam sprememb zdravstvenega sistema s ponujenimi rešitvami lahko predstavili do konca leta.

Za konec bi nekaj besed rada namenila tudi kmetijstvu in nedavnemu protestnemu shodu kmetov, ki iz meseca v mesec težje kmetujejo – proizvodni stroški se višajo, cene mleka in kmetijskih pridelkov pa se vztrajno znižujejo. Vlada in minister pa namesto ukrepov, ki bi kmetom olajšali situacijo, sprejemajo odločitve, ki so v prid le nekaterim, jemljejo pa predvsem številnim manjšim kmetijam, ki so steber slovenskega podeželja. Dolgo na ta način ne bo šlo več in skrajni čas je, da minister Židan prevzame svoj del odgovornosti.

LTD / MAG. RENATA KOSEC

Nekaj ti moram povedati

Nekaj ti moram povedati – to je bil slogan letošnjega tedna otroka v začetku oktobra, s čimer so poskušali poudariti, kako pomembna in nujna je kakovostna komunikacija med otrokom ali mladostnikom z drugo osebo. Želimo si, da nam bodo otroci in mladostniki lahko brez bojazni sporočili svoje potrebe, želje, pričakovanja, tesnobe in strahove, pa tudi zadovoljstvo, ugodje in veselje; vse prevečkrat se namreč rado zgodi, da je komunikacija z otroki le enosmerna z razlago, opozorilom ali prepovedjo, ne da bi ob tem imel otrok možnost vprašati ali argumentirati svoje stališče. Zato je pomembno, da znamo otroke in mladostnike poslušati, da jih slišimo in razumemo, ter da storimo vse, da jim omogočimo zdravo ter zadovoljivo otroštvo in mladost.

Oktober je tudi mesec požarne varnosti, ki ga gasilci obeležijo z mnogimi gasilsko-reševalnimi vajami, s predstavitvami v osnovnih šolah in vrtcih ter z dnevi odprtih vrat, ki predstavljajo odlično priložnost, da se občani pobliže seznanijo z organiziranostjo, delovanjem in opremo posameznega gasilskega društva, poleg tega pa pridobijo koristne informacije in navodila, kako postopati in se preventivno zaščititi v primeru nesreč.

> **Pomembno je, da znamo otroke in mladostnike poslušati, da jih slišimo in razumemo.**

V tem mesecu smo obeležili še evropski dan oživljanja in ob tej priložnosti so na Območnem združenju Rdečega križa v Domžalah in Zdravstvenem domu Domžale potekali brezplačni tečaji temeljnih postopkov oživljanja z uporabo zunanjega avtomatskega defibrilatorja (AED). Zdravstveni dom Domžale skupaj z Občino Domžale že več kot leto dni izvaja te tečaje z namenom, da informiramo čim večji krog občanov, kako naj ukrepajo in postopajo v primeru, da nekdo doživi nenadni srčni zastoj, saj mu lahko s tem rešijo življenje.

Povedati vam moramo še, da imamo v Domžalah prvič na voljo zunanji avtomatski defibrilator, ki je dostopen vse dni v letu oziroma vsak trenutek, saj smo ga premestili iz notranjih občinskih prostorov na zunanji del stavbe. V prihodnje bomo objavili še seznam lokacij AED-jev v občini Domžale in vas informirali, kje se defibrilatorji nahajajo, kdaj so dostopni in kdo so kontaktne osebe.

SMC / ROBERT PEČNIK

Šesti dobrodelni gasilski koncert

Za nami je imeniten dogodek, ki se ga je udeležila množica Domžalčanov in okoličanov. Na ta način ste (so) potrdili, da so gasilci in gasilke zelo spoštovani v naši sredini. Govorim seveda o zdaj že 6. dobrodelnem gasilskem koncertu.

Ob številu intervencij (280) v lanskem letu smo jim dejansko lahko izredno hvaležni za njihovo nesebično delo in pomoč. Žal pa vsi ne delijo tega mnenja, oziroma tudi na gasilce gledajo skozi prizmo podjetništva, ki zasleduje le zniževanje stroškov in povečanje dobičkov.

Tako so tuji lastniki Heliosa spet nakazali, da bi jim ustrezalo, da se zmanjša število gasilcev v CPV Domžale le na tisto nujno število, kot jih potrebuje tovarna. V tem primeru bi na občinski ravni ostali brez poklicne gasilske enote, brez katere bi bilo nemogoče zagotavljati 24-urno pripravljenost za posredovanje ob požarih in nesrečah. To seveda ni sprejemljivo, zato smo tudi občinski svetniki SMC na 6. seji podprli sprejetje odloka javnega zavoda Center za zaščito in reševanje v prvi obravnavi. V prihodnosti naj bi torej poklicna gasilska enota v Domžalah delovala v okviru javnega zavoda. Če se dotaknemo še druge tematike, bi omenil še nov vhod v občinsko stavbo. Čeprav so se ponekod pojavljale kritike, da je prerazkošen, se zdi, da arhitekturno ustreza stavbi in jo lepo dopolnjuje. Seveda pa je bistvo, da je funkcionalen v smislu reševanja dostopa invalidom. V SMC Domžale izgradnjo vhoda v občinsko stavbo jemljemo le kot dober začetek v projekt občina po meri invalidov. Verjamemo, da je tako naša kot vaša želja, da tudi v Domžalah pridobimo to listino in tako sledimo poslanstvu, da vsem občanom zagotovimo enako kvaliteto življenja. Zato, da se resnično nekaj premakne tudi v tej smeri, bomo člani Stranke modernega centra (SMC) aktivno pristopili k reševanju te problematike.

> **V tem primeru bi na občinski ravni ostali brez poklicne gasilske enote, brez katere bi bilo nemogoče zagotavljati 24 urno pripravljenost za posredovanje ob požarih in nesrečah.**

SD / UROŠ BREZNIK

Svetniki smo se zbrali samo zato, da smo se zbrali

Minila je še ena seja Občinskega sveta občine Domžale, kjer smo se svetniki zbrali zato, da smo se zbrali. Na dnevnem redu smo imeli tri točke, od katerih sta bili dve tehnični. Se pravi, brez kakšnega posebnega angažmaja svetnikov. Odločali pa smo o spremembah in dopolnitvah odloka Zavoda za šport in rekreacijo Domžale. Naj spomnim bralce, da bi po predlogu župana ta odlok morali sprejeti že spomladi po hitrem postopku. Razlog za spremembo odloka je povsem enostaven. Dobiti moramo novega direktorja Zavoda za šport in rekreacijo Domžale, saj na tej poziciji naloge vršilca dolžnosti trenutno opravlja prejšnji direktor.

Ta saga, ki je povsem nepotrebna, se praktično vleče že eno leto, in upamo, da jo bomo v začetku naslednjega leta naposled končali. Sprejeli smo nekaj lepotnih popravkov, kot je ime zavoda, seveda so bili glavna sprememba razpisni pogoji za novega direktorja. Zdaj so seveda dovolj ohlapni za izvedbo ustreznega razpisa, da se podobna šlamastika, kot se je pri prejšnjem, ne bo ponovila. Upam.

Bojim pa se, da ne bomo dobili najboljšega možnega direktorja, ki bi bolj sistemsko in ambiciozno skrbel za šport in rekreacijo v Domžalah, temveč nekoga, ki bo pač primeren, dovolj prilagodljiv in tako ali drugače simpatičen – tistim, ki pač izbirajo.

> **Bojim pa se, da ne bomo dobili najboljšega možnega direktorja, ki bi bolj sistemsko in ambiciozno skrbel za šport in rekreacijo v Domžalah, temveč nekoga, ki bo pač primeren, dovolj prilagodljiv in tako ali drugače simpatičen – tistim, ki pač izbirajo.**

Na koncu pa še to. Občina Domžale je dobila ponudbo za odkup celotnega območja Univerzale. Vrednost je ocenjena na približno 2,5 milijona evrov. Ponudba ni bila sprejeta, ampak o tem kdaj drugič.

JANEZ LIMBEK / OO NSI DOMŽALE

Sprejeti občinski prostorski načrt (OPN) ni usklajen z okoljskimi smernicami

Na zadnjem zasedanju Občinskega sveta občine Domžale septembra letos so svetniki v prvi obravnavi sprejeli Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Domžale, skrajšano OPN. Sprejem tega odloka v drugi obravnavi bo zaznamoval razvoj občine Domžale za naslednjih 20 let ali celo več. Čeprav dokument obsega približno 300 strani gradiva in grafične priloge, je, milo rečeno, nenavadno, da je bilo v občinskem časopisu Slamnik to gradivo predstavljeno samo s štirimi vrsticami teksta. Menim, da bi morali OPN-ju posvetiti več pozornosti in ga primerno predstaviti vsem prebivalcem občine Domžale.

V viziji in ciljih prostorskega razvoja je Občina Domžale zapisala, da je temeljno izhodišče prostorskega razvoje občine dvig kvalitete bivanja, ki temelji na usklajenem, uravnoteženem in trajnostnem razvoju. V dokumentih, ki so sestavni del odloka, pa je zapisano, da izvedba OPN v obliki dopolnjenega osnutka, ki je bila obravnavana v pripadajočem okoljskem poročilu, pomeni bistven vpliv D (vpliv na okolje ima pet stopenj, ta OPN pa je v četrti stopnji) na vse postavljene okoljske cilje, zato je nesprejemljiva. Zavod za gozdove RS je namreč podal mnenje, da osnutek OPN ni usklajen z območjem varovanih gozdov. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje pa je zapisalo, da splošne smernice s področja gozdarstva niso ustrezno upoštevane – med drugim je predlagano, da se površina industrijske cone Želodnik še poveča iz sedanjih 58 ha na skupno 62,3 ha. Ne glede na te pripombe je bil osnutek OPN-ja vseeno sprejet.

> **Zavod za gozdove RS je namreč podal mnenje, da osnutek OPN ni usklajen z območjem varovanih gozdov.**

S to odločitvijo se ne strinjam, saj bomo s takšnim prostorskim planiranjem občutno okrnili naše naravno okolje in posekali kar precej zaščitenega gozda, ki se nahaja v Naturi 2000. Zato apeliram na vse udeležene pri nadaljnjih odločitvah, da se dosledno upošteva usmeritve strokovni služb, prav tako pa tudi utemeljena mnenja krajanov in krajevnih skupnosti, ki bodo podana ob javni razgrnitvi.

Zlata poroka Marije in Miroslava Peruška v Češeniku

Marija in Miroslav Perušek sta tiha in vzorna občana Češenika, ki sta vse življenje znala le delati in potrpeti, zato nikoli nista vzbujala pozornosti, razen s tem, da sta se kot mlada, pogumna človeka, za boljši jutri podala v svet.

Spoznala sta se v Nemčiji in tam tudi začela skupno življensko pot. Poročila sta se 4. septembra 1965 v dobski cerkvi, kjer sta spet po petdesetih letih ponovila in utrdila medsebojne obljube iz daljnjih šestdesetih let. Po nekajletnem delu, kot zdomca v tujini, sta se v sedemdesetih vrnila domov, Marija v rodni kraj, Miroslav pa sicer v domovino, saj je njegov rojstni kraj v Žimaricah na Dolenjskem. V Češeniku sta si zgradila hišo, v kateri živita s sinovoma in njunima družinama.

V zakonu so se jima rodili trije otroci: Suzana, Miroslav in Robert, imata pa tudi že pet vnukov – same fante. Zdaj sta seveda že oba upokojena in ker jima zdravje spet dobro služi, uživata v družbi svoje družine, predvsem najmlajšega vnuka Martina.

Zlatoporočenca sta svoj jubilej praznovala v krogu svojcev in Češenčanov, ki so jima na začetku slavja postavili lepa mlaja. Naslednji dan, na žegnanjsko nedeljo, sta pri maši dobila blagoslov, ki jima ga je podelil župnik Jure in hkrati pripravil zelo lep, srčen in vesel obred, za kar se mu zlatoporočenca najlepše zahvaljujeta.

Naj kot zanimivost povem, da sta zakonca Perušek zadnja iz serije zlatoporočencev v Češeniku in sicer četrta po vrsti. Na sliki lahko vidite zlatoporočence Kvas, Marinček, Perušek in Osolin. Menim, da se v Češeniku pretaka posebna energija, ki nas po pravilu kar tri generacije iz hiše še vedno druži na skupnih praznovanjih, na katerih uživamo in si imamo kljub pogostim srečanjem še veliko za povedati.

Suzana Kvas

90 let mame Metke, Brgantove mame iz Doba

Vsakemu je s ponosom povedala, koliko otrok ima.

Sredi oktobra je bilo na domačiji Grčar v Dobu, po domače pri Brgantovih, praznično. Svoj 90. rojstni dan je praznovala Brgantova mama Metka, rojeni 22. oktobra 1925 v Palovčah nad Kamnikom, in z njo številna družina, kakršnih danes ni več. Na slovesnosti se je namreč zbralo deset otrok s partnerji (žal ni bilo hčerke Ani, ki se je poslovila lani). Stari mami je čestitalo 21 vnukov in vnukinj, manjkalo pa ni niti 20 pravnukov in pravnukinj.

Mami Meti, kot ji vsi najraje pravijo, je še pred kratkim pela v pevskem zboru Župnijske Karitas Dob, danes pa se najbolj veseli obiskov domačih, ki so ob rojstni hiši ustvarili pravo malo Brgantovo ulico. Ne poznam primera, ko bi skoraj vsi otroci zgradili hiše ob domačiji.

Jubilantka se je tudi rodila v številni družini in bila od otroštva vajena dela, ki jo je spremljalo vse življenje. Po osnovni šoli je ostala na gorski kmetiji staršev, kjer je bilo dela veliko, zaslužka pa bolj malo. Njeno mladost je zaznamovalo vojno obdobje, ki ga še danes podoživlja s strahom in tesnobo. Po smrti sestre Tončke, poročene s Stankom Grčarjem, Brgantovim v Dobu, se je mlado dekle odločilo, da poskrbi za pet otrok, ki so izgubili mamo. To je bila najtežja in najbolj plemenita odločitev v njenem življenju. V zakonu s Stankom se jima je rodilo še sedem otrok, od katerih je eden takoj po rojstvu umrl. Prav vsi otroci vedo še danes povedati, da je bila prav vsem mama brez razlik. Kot pravi Tone Pavček ... dana za srečo in za veselje, ena sama mama za vse življenje. Vsi otroci so se izšolali, si poiskali zaposlitve in si ustvarili svoje družine, skupna družinska srečanja pa so tradicija. Tako je bilo tudi na slovesnosti ob maminem jubileju, kjer so ji zaželeli predvsem veliko zdravja.

Jubilantkino življenje je bilo od otroštva povezano z ročnimi deli. V njeni družini se je pletlo, kvačkalo, vezlo in ustvarjalo suho cvetje – tudi za poročne šopke, ki jih je danes vse več. Vse to je mami Meti počela še pozneje, če si je pri številni družini le lahko vzela toliko časa. Svoje znanje je prenašala na otroke, sedaj pa z veseljem pokaže svoje ročne spretnosti pravnukom.

»Mama Metka in oče Stanko, ki je umrl pred 28 leti, sta znala pri svojih otrocih spodbujati prijateljstvo, strpnost in sprejemanje drugačnosti. Krščanske vrednote so bile pomembne, še pomembnejši pa je bil pristen medsebojni odnos. Znala sta nas motivirati za delo, pa tudi za skupno veselje, petje, izlete, kar ima mami Meti še danes zelo rada,« povedo domači na vprašanje, kar pri starših, posebej jubilantki, najbolj cenijo. Pa še: *»V veliki družini je življenje pestro in zanimivo, predvsem pa dobra popotnica, saj življenje ni vedno samo radodarno in veselo, pač pa je treba znati preskočiti ovire in nadaljevati pot. Velika družina je blagoslov in mami Meti jo je tudi tako dojemala, kljub odrekanjem in obilici dela na kmetiji. Vsakemu je s ponosom povedala, koliko otrok ima, čeprav v tistem času to ni bilo 'moderno'.«*

Mami Meti je kljub tegobam, ki se pojavljajo z leti, prava borka že vse življenje. Čeprav je bila v mladosti bolj bolehna, je dočakala visoko starost, ker je bila vedno dobrovoljna, kar še vedno pokaže z nasmehom in objemi. Poje iz srca in z veseljem ter tako kaže svojo otroško dušo, ki je še vedno živa.

Jubilantki iskrene čestitke! Pridružujem se želji domačih: Želimo, da bo še dolgo med nami ...

Vera Vojska

Jubilantka Pavla Matičič

Vse najboljše za 90. rojstni dan!

Prav na 90. rojstni dan sva s Pavlo Jašovec, poverjenico Medobčinskega društva invalidov Domžale, obiskali jubilantko Pavlo Matičič. Vse od zgodnjega jutra 23. septembra so sorodniki, prijatelji in znanci želeli osebno ali po telefonu jubilantki čestitati in ji ob visokem življenjskem jubileju zaželeti vse najboljše. Na jubilej je od prejšnjega večera opozarjal tudi cvetlični slavolok z letnico 90 pred hišo v Radomljah, na Trati 8 a. Mami, babici in prababici so ga postavili domači – za jubilej in veliko ljubezen do njih in rož.

Jubilantka Pavla Matičič (levo) in poverjenica MDI Pavla Jašovec

Jubilantka se je rodila pri Matet na Hudem v družini Rojc, kjer je bilo šest otrok na majhni kmetiji. Oče vrtnar je med drugim vrtnaril na Dunaju. Mama – spoznala sta se v Trstu –, je skrbela za družino. Pavla je bila ta mala in so jo imeli zelo radi. Po osnovni šoli je ravnatelj Krištof priporočil, da bi šla v meščansko šolo. Ampak: *»Eden mora biti doma,«* sta rekla starša. Ostala je doma, si našla delo v Tosami in med vojno zbirala sanitetni material za partizane, tudi za Lukovo bolnišnico. Po vojni je delala v pripravljalnici v Induplati, ob tem pa vselej skušala najti dodatno delo – tudi po upokojitvi, da je družina s tremi hčerkami v Jaršah lažje preživela. Hčerke Mili, Mira in Marička so odraščale, si ustvarile družine, jubilantka pa je imela čas za potovanja, na kar kaže stena v prijetni kuhinji, polna spominkov – krožničkov. S potovanj jih prinašajo tudi domači in prijatelji.

»Dosti sem prestala, hčerke sem sama spravila gor in to se mi danes še kako obrestuje,« se smeji jubilantka, polna energije, srečna, da je ob njej devet vnukov in 12 pravnukov, *»pa vsi smo prijatli,«* ne pozabi povedati. Pred enajstimi leti se je s hčerko Miro in vnukom Robijem ter njunima družinama preselila v Radomlje. *»Še nikoli mi ni bilo tako lepo kot danes. Prav crkljajo me, vsi po vrsti,«* hiti pripovedovati. V smehu pove, da je pri njih včasih tako pestro kot na železniški postaji, nikoli ne zmanjka klepeta in dobre volje.

Vse življenje je pletla. Ne samo svojim dekletom. Izdelovala je cekarje, izpod spretnih prstov so prihajale pletene kape, šali, tudi lepe jopice, odejice, garniturice. *»Še vedno se učim špansko,«* misli na gledanje španskih nadaljevank. Rada ima morje, posebej Izolo in hotel Delfin. Še pred leti se je vozila s kolesom. V KS Jarše-Rodica je bila vrsto let predsednica krajevne organizacije za vrednote NOB. *»Mišljenja in prepričanja nisem nikoli menjala, sem zvesta SD,«* še danes odločno pravi in me spomni, da je tudi članica Društva upokojencev Radomlje in podporna članica Medobčinskega društva invalidov Domžale. Na včasih redno prisotnost na slovesnostih jo spominja fotografija s predsednikom Pahorjem z Oklega.

»Jaz imam vse tako rada, da je kar hudo,« pove, pa tudi: *»V življenju je bilo veliko dobrega in tudi slabega, na jesen življenja pa se spominjam predvsem dobrega. Da bi bili prijatli in bi bila zdrava,«* sta njeni edini želji. Privoščim ji, da se ji uresničita!

Vera Vojska

GLAS MLADIH

Študentski slamospev

UNIČIL SEM NEKAJ BABIČINIH MEŠALNIKOV IN MASLO JE NASTALO!

ROK STARIČ

Mladenič iz Ihana je nedolžno stavo obrnil sebi v prid in prišel do zanimive poslovne ideje.

Tjaša Banko
Foto: Tadej Majhenič

Po tem, ko je Rok Starič nekajkrat izdelal domače arašidovo maslo in z njim navdušil svoje bližnje, povpraševanju ni bilo videti konca. Odločil se je za množično proizvodnjo, na poti do uspeha pa mu je pomagal Kickstarter ...

Kako je dozorela ideja o lastnem arašidovem maslu? Če sem prav obveščena, se je vse skupaj pravzaprav začelo s stavo?

Res je. Nekega deževnega dne smo s prijatelji posedali v enem izmed domžalskih lokalov, in listal sem revije, ki so bile polne znanih in manj znanih moških z izklesanimi postavami. Ko sem obračal stran za stranjo, sem si glasno rekel: »Takšen sem lahko tudi jaz!« Prijatelj se mi je posmehoval in mi odvrnil, da tak ne bom nikoli v življenju. To me je pogrelo, in ker sem po naravi trmast, po horoskopu pa bik, sem mu takoj predlagal stavo. Stavila sva, da bom sanjsko postavo dosegel v enem letu. Takoj naslednji dan sem se odrekel sladkorju, alkoholu in vsem ostalim slabim razvadam, ter se resno posvetil zastavljenemu cilju. Seveda pa sem med tem zahtevnim procesom potreboval nekaj, kar bi lahko jedel, tudi ko me 'popade' želja po sladkem, in odločil sem se, da se ne bom odrekel arašidovemu maslu.

Mislila sem, da Slovenci bolj prisegamo na čokoladne namaze ...

Meni je bilo arašidovo maslo od nekdaj všeč. Že ko sem ga prvič poskusil. Sicer pa sem bil vedno bolj privržen ameriški kulturi; impresionirajo me country glasba in kavboji (smeh). Zdi se mi, da arašidi nekako spadajo zraven, vsaj jaz si tako predstavljam Ameriko. Zato sem si na internetu začel ogledovati vsebine in postopke o izdelavi arašidovega masla.

Torej arašidovo maslo ni 'prepovedano živilo', če želimo vzdrževati telesno težo ali izgubiti odvečne kilograme?

Ne. Sicer nisem strokovnjak za prehrano, lahko pa me vzamete za vzor (smeh). Arašidovo maslo je lahko odlična sladica ali pa dodatek k jedem. V zmernih količinah je to super zadeva.

Kako si potem prešel od ideje do uresničitve?

Zmlel sem arašide, uničil kar nekaj babičinih mešalnikov, in maslo je nastalo (smeh). Dal sem ga poskusiti svojemu trenerju, ki ga je zelo pohvalil. Naenkrat je bilo vse več ljudi, ki me je prosilo zanj. Na trenerjevo pobudo sem potem resno razmislil, da bi ga začel proizvajati za množično prodajo. Potem se je začelo. Sprva sem delal sam, da sem pripravil celotno kampanjo, potem se mi je pridružila še ostala ekipa. Seveda sem za večje količine arašidovega masla potreboval tudi primeren mlinček. Sam sem za lonček ali dva namreč porabil skoraj pol ure.

In do mlinčka ti je pomagal kickstarter?

Tako je. Odločil sem se, da proizvod predstavim na platformi za množično financiranje – kickstarter. Ko smo premagali vse birokratske ovire, smo potrebovali medijsko podporo, kajti brez podpore množice ti kaj takega ne more uspeti. Sklenili smo, da bomo projekt izpeljali do konca, ne glede na to, ali bo kampanja uspešna ali ne.

Torej mlinček zdaj imaš?

Tako je. Sem ga že preizkusil in funkcionira tako, kot mora (smeh).

Se spominjaš, kdo je tvoje arašidovo maslo prvi poskusil?

Takoj za mano ga je preizkusila moja mama, ki je bila navdušena! Na začetku sem sicer dodajal tudi sol, pozneje pa sem ugotovil, da za to ni nobene potrebe.

In kako si se domislil končnega recepta?

Najprej sem si temeljito ogledal, kaj vse ponuja trg. Ugotovil sem, da arašidovo maslo izdelujejo na najrazličnejše načine; z dodanim čilijem, azijskimi omakami ... Odločil sem se za povsem nasprotno smer – maslo, ki bo popolnoma naravno, kar bo pritegnilo tudi največ potencialnih kupcev. Poleg tega je bil moj cilj tudi to, da ga lahko ješ brez slabe vesti.

Rokovo arašidovo maslo je torej povsem naravno?

Tako je, v njem so res samo arašidi brez kančka katere koli druge snovi. Temu primeren je tudi rok trajanja, ki je precej krajši. Moje maslo je uporabno le en mesec, najbolje je, da ga hraniš v hladilniku, in sicer tako, da kozarec obrneš navzdol. Na ta način se na površju ne nabira glazura.

Kje ga lahko kupimo?

Trenutno v spletni trgovini, www.roksnutbutter.com, in v zelo naravni trgovinici v Ljubljani, na koseški tržnici.

Kakšno pa je povpraševanje?

V redu, sem zelo zadovoljen! (smeh) Veseli me, da je všeč tolikim ljudem, saj Slovenci ravno ne slovimo po arašidovem maslu. Med pripravami in kampanjo pa sem odkril, da niso le Američani tisti, ki so nori na to maslo, obožujejo ga tudi Nizozemci.

Sam ga uživaš vsak dan?

Skoraj vsak dan (smeh). Najraje ga imam s hladnim, kislim jabolkom. To je moja najljubša kombinacija. Sicer je odlično tudi skupaj z banano ali piščancem, toda sam ga najraje uživam z jabolkom; ko se sladko-kisla okusa prepleteta, je zadeva res odlična!

Kakšne načrte imaš v prihodnosti? Kje bomo maslo lahko dobili?

Že kmalu v okolici Domžal, videl bom, kako bo z domžalsko tržnico; zadevo bi namreč rad predstavil tudi lokalni skupnosti, ne zgolj Ljubljani in ostalim regijam.

Te bolj zanima slovensko tržišče, ali boš izdelek širil tudi prek meja?

Zaenkrat se osredotočam na Slovenijo, imam pa tudi veliko povpraševanja iz tujine. Ravno te dni sem dobil ponudbo iz Avstrije, tudi moji avstrijski kolegi se zanimajo zanj. Večkrat jim ga dostavim na Dunaj.

Kakšna pa je bila finančna investicija za celoten projekt?

Nekako smo že pred začetkom vložili toliko sredstev, kolikor smo jih zdaj dobili povrnjenih, res pa je, da so se po sami kampanji začela nova vlaganja. Za vse skupaj smo nekako potrebovali okoli 7.000 evrov. Pri tem gre seveda tudi za stroške spletne strani in oglaševanja.

Tudi sicer rad kuhaš in preživljaš čas za štedilnikom?

Rad kuham, žal mi le zmanjkuje časa (smeh). Vse jedi, ki sem jih pripravil in preizkusil z arašidovim maslom, so iz pod mojih rok. Ker se te dni intenzivno posvečam delu, za štedilnikom ne preživim toliko časa kot bi ga sicer. Običajno ne kuham kompliciranih jedi, ker bolj uživam v dobrih solatah. Od teh prisegam na sveže naribano zeljno glavo z olivnim oljem, rdečim fižolom in vinskim kisom. Kadar pa se spravim kuhat kaj bolj kompleksnega, so to navadno kakšni azijski cmočki z omakami iz arašidov, piščancem in ogromno zelenjave.

S čim pa se ukvarjaš, ko nisi zaposlen z mletjem arašidov?

Počnem veliko stvari. Trenutno se ukvarjam tudi z investicijskim vlaganjem, natančneje z neko platformo, ki prihaja k nam iz Avstrije; razvita je že tudi v Nemčiji in Švici. Ostajam v poslovnih vodah in pri tem uživam.

Kaj pa sprostitev in prosti čas?

Kadar si moram sprostiti glavo, tečem. Šport mi zelo ustreza, rad pa tudi potujem, že vse od malega. To imam v krvi in vsakič, ko kdo omeni turizem, imam ušesa na pecljih. Obiskal sem že nekaj kontinentov in videl del Azije, Amerike, Evrope, v kratkem pa me čakata še dve večji potovanji. Seveda sem v glavnem razpet med Dunajem in Ljubljano oziroma Balkanom. Moja največja želja je trenutno obisk južnega dela Severne Amerike, da si malo podrobneje ogledam plantaže arašidov in kavbojsko kulturo. ❐

Eno izmed Rokovih priljubljenih jedi lahko preizkusite za domačim štedilnikom.

Piščanec z arašidovim maslom

Sestavine:
- piščančje prsi
- začimbe
- oljčno olje
- peteršilj
- arašidovo maslo

Priprava: Piščančja prsa po okusu začinimo s soljo, poprom in čilijem. Popečemo na olivnem olju in po površini piščanca previdno namažemo z arašidovim maslom. Postrežemo s peteršiljem.

Domžalčani ubranili naslov svetovnih podprvakov

Med 24. in 27. septembrom 2015 je v Ostravi na Češkem potekalo svetovno prvenstvo v show plesih 2015.

PLESNI KLUB MIKI Tja so odpotovali tudi plesalci iz Plesnega kluba Miki, ki so se na prvenstvo pripravljali že od konca avgusta. Mladinska selekcija je spet dosegla zavidanja vreden uspeh, namreč že drugo leto zapored so osvojili naslov svetovnih podprvakov.

otroška street show formacija Gasilci. Dosegli so prav tako odličen rezultat, saj so osvojili 7. mesto na svetu. Čestitamo plesalcem: Manja Bojc, Maša Cerar, Tija Cerar Šimenc, Zala Colarič, Nika Čadež, Anai Erce, Shreeya Griprasad, Andrej Jerin, Neža Jurjevec,

Ponosni plesalci mladinske street show formacije The Secret Life of Puppets so: Žiga Farkaš, Nika Gjurin, Luka Intihar, Manca Kamenšek, Ačeksandra Kokot, Pika Kostanjšek, Eva Kožar, Daša Lupis Pirc, Nina Omahna, Nastja Pavlišič, Maja Perko, Bor Plahutnik, Kaja Poličnik, Kristina Potočnik, Lara Rajhard, Eva Ramšak, Katja Reven, Rebeka Satler, Taja Slana, Eva Svetlin, Črt Tavčer, Maja Tuma, Nina Tuma in Hana Žibert.

Poleg mladinske formacije je izvrstno opravila s svojim nastopom tudi Tara Končan Starin, Maša Kosmač, Samo Kunej, Nika Lapuh, Aneja Pirš, Timotej Poličnik, Naj Tivadar, Valentin Trobevšek in Nejc Urbanija.

Poleg čestitk plesalcem se moramo zahvaliti in čestitati tudi trenerjema in koreografoma obeh ekip, Anji Jurić in Andražu Mraku, vrhunskemu športniku in aktualnemu evropskemu in svetovnemu prvaku v Electric boogieju med članskimi pari. Ponovno sta dokazala, da se s planiranim in rednim delom ter timsko vnemo lahko doseže vrhunske nastope in rezultate.

Domžalčani tik pod vrhom prvoligaške lestvice

Domžalski nogometaši so iz zadnjih petih srečanj prišli brez poraza.

NOGOMET Zabeležili so tri neodločene izide in dve zmagi, kar jih trenutno uvršča na drugo mesto prve slovenske nogometne lige, kjer na vrhu še vedno kraljuje ljubljanska Olimpija. Na tretjem mestu je Gorica, ki ima isto število točk kot Domžale, četrti pa je – s tekmo manj – Maribor s 25 točkami.

v Domžalah. Gostje so povedli v 38. minuti po zadetku Andraža Šporarja, nogometaši Domžal pa so izenačili v 66. minuti, ko je mrežo Olimpije zatresel Darko Zec. V začetku oktobra je sledilo gostovanje v Velenju, kjer so se Domžalčani z nogometaši Rudarja razšli neodločeno, brez zadetkov. Vi-

Domžalčani so že konec septembra gostovali in gostili pri dveh najboljših slovenskih ekipah. Najprej jih je čakalo gostovanje v Ljudskem vrtu, kjer so po vodstvu gostiteljev, ki se je zgodilo v 49. minuti z zadetkom Tavaresa, nekaj minut pozneje po golu in tudi nekaj minut po vstopu Slobodana Vuka v igro, uspeli izenačiti in do konca obdržati neodločen izid. Podobno so se Domžalčani dvignili tudi na tekmi proti Olimpiji, ki je gostovala soko zmago s 3:0 pa so zabeležili proti Krki v 13. krogu domačega prvenstva, kjer sta bila za zadetke zaslužna Lukas Mario Horvat v 34. in 50. minuti ter Slobodan Vuk v 61. minuti. Zmage pa Domžalčani niso prepustili niti zadnjo nedeljo v oktobru, ko so gostovali pri Gorici. En zadetek Mihe Blažiča v 83. minuti je zadostoval za zmago in vzpon na drugo mesto prvoligaške lestvice.

Mateja Kegel Kozlevčar

Vstopnica za slovensko reprezentanco

Razgibani september

DOMŽALSKA ATLETIKA Eden najmlajših dobitnikov medalj na Prvenstvu Slovenije za pionirje do 16 let, ki je bilo 12. in 13. septembra v Celju, je bil zagotovo Jan Emberšič, ki je kljub mladosti, saj je tri leta mlajši od konkurentov, stopil na tretjo stopničko po metu 4 kg kladiva (28,92 m). Da je kladivo disciplina

članov AK Domžale, je s srebrno medaljo dokazala še Tjaša Jankovič, čast dolgoprogašev pa je z bronom na 3000 m ubranil Jakob Mali (9:36,22 min). Iz vrst Atletskega društva AS si je bronasto medaljo pritekel Tilen Ulčar v teku na 300 m z ovirami (43,53 s). Le nekaj dni pozneje je bilo lepo videti seznam reprezentantov za peteroboj pionirskih reprezentanc Češke, Madžarske, Slovaške, Hrvaške in Slovenije v češkem Breclavu, na katerem sta bila tudi Tjaša in Jakob. Tjaša je 26. septembra osvojila osmo, Jakob pa deseto mesto.

Za ekipo se je zbrala tudi 'stara' garda

Na novomeškem stadionu je bilo 12. in 13. septembra oranžno kot že dolgo ne. V živahnih dresih so na prizorišču Ekipnega prvenstva Slovenije za člane nastopili člani Atletskega kluba Domžale – aktivni in tudi tisti, ki so se aktivirali le zaradi ekipe. Pohvale vredno je, da so se Domžalčani lotili prav vseh disciplin, razen obojih visokih kratkih ovir. Na koncu so bile članice pete, člani pa ekipno osmi, oboji z več zbranimi točkami kot lansko leto.

ASi do 14 let ekipni podprvaki

Eden novejših stadionov v Sloveniji v Slovenj Gradcu je 19. in 20. septembra gostil Ekipno prvenstvo Slovenije za pionirje do 12 in do 14 let. S plaketo za drugo mesto je po 12 disciplinah tekmovanje zaključila osmerica pionirjev Atletskega društva AS. Največ točk sta s po dvema zmagama prispevala Maks in Tilen Ulčar, ki sta tekla tudi v obeh drugouvrščenih štafetah 4 x 100 in 4 x 200. Še lepše je bilo videti do zdaj najhitrejša teka slovenskega pionirja do 14 let na 60 m z ovirami in 200 m z ovirami – Tilen je z rezultatoma 9,23 s in 27,02 s postavil nova državna rekorda.

25. balkanske igre za veterane

Grški Solun je bil 18. in 19. septembra pobarvan s pestro zasedbo atletov veteranov iz balkanskih držav. Pod slovensko zastavo sta nastopila tudi člana AK Domžale Jana Strahinič in Jože Pirnat, ki sta se vrnila s skupaj sedmimi medaljami. Jana je bila v kategoriji ženske 50–55 let najboljša v vseh treh disciplinah; na 1500 m je tekmice premagala za 15 sekund, na 5000 m za minuto in v polmaratonu za pet minut. In to kljub obilici težav, katerih pika na i je bil tudi zlomljen palec na nogi. Jože je bil v kategoriji 45–50 let najboljši v suvanju krogle in metu diska, v metu kladiva ga je premagal le en, v metu kopja pa dva Grka.

Sedemkilogramska čokolada na Šmarni gori

Pravi podvig je bil dvigniti kar 7 kg težko čokolado, ki jo je Martin Močnik prejel za zmago teka na Šmarno goro, ki je bil hkrati tudi zadnja postaja Pokala Slovenije v gorskih tekih. A če je bila to prva zmaga za Martina, sta se že pete v letošnjem pokalu veselila Maja Per med deklicami do 14 let in Jakob Mali, ki je bil najhitrejši med pionirji do 16 let na 2,5 km dolgi progi z 250 m višinske razlike.

Bojana

Začetek sezone

V novo sezono smo v Ženskem košarkarskem klubu Domžale ponovno vstopili s šestimi starostnimi kategorijami, od najmlajših U11 do najstarejših članic, ki tudi letos nastopajo v 1.SKL.

Članice tretje na turnirju v Pulju (fotografija je last ŽKK Domžale)

ŽKK DOMŽALE V vseh kategorijah skupaj bomo od septembra do junija prihodnje leto odigrali skoraj sto tekem, od tega polovico v domači dvorani OŠ Venclja Perka, kjer gostimo že vrsto let. Vabimo vse, da pridete spodbujat dekleta in verjamemo, da vas bodo nagradile z dobrimi igrami. Naj se vzklik ‚dajmopunce' in ‚EnaEkipaEnoSrce' v dvorani sliši čim večkrat!

Na povabilo ŽKK Pula so se članice udeležile turnirja v Pulju. Prvo mesto na turnirju je osvojil Kvarner, ki ima odlično ekipo in glasno napoveduje pohod na vrh hrvaške prve lige. Naše članice so osvojile 3. mesto! Skupni čas smo izkoristili tudi za ‚team building' znotraj ekipe, predvsem pa si nabrali veliko novih izkušenj.

Vsa dekleta, ki jih veseli košarka, vabimo k vpisu na www.zkkdomzale.si.

na kratko

PLESNA ŠOLA URŠKA V DOMŽALAH

Vice svetovne prvakinje

V četrtek, 24. septembra 2015, so si mlade Domžalčanke na Češkem, kjer je bilo svetovno prvenstvo v street danceu, priplesale s plesno točko Robotki naslov, ki ga ne bodo pozabile, naslov vice prvakinj. Letos so bile državne prvakinje, saj so s pomočjo svojih staršev in trenerjev odšle na pot in domov prinesle srebro. Čestitke in kar tako naprej!

Saša Volk, vodja Plesne šole Urška v Domžalah

ŠAH

Tretji turnir šahovskega portala ICP

Na tretjem turnirju šahovskega portala ICP v Sahara baru na Viru pri Domžalah je med 21 udeleženci zmagal Jože Skok iz Domžal s šestimi točkami, drugi je bil Viktor Hribar iz Črnega grabna, tretji pa Virjan Boris Skok; zbrala sta po pet točk. Odigrali so devet kol v pospešenem šahu, po turnirju pa je sledilo prijateljsko druženje.

Jure Plaskan odličen peti, kadetinje uspešne

Na Otočcu je na začetku oktobra potekalo več državnih ekipnih in posamičnih prvenstev. Med ekipami so Domžale v pospešenem šahu osvojile 9. mesto med petnajstimi zasedbami. Bile so ves čas blizu vrha, žal pa v zadnjem kolu visoko izgubile z zmagovalcem Triglavom Krško in poslabšale uvrstitev. Druga je bila Vrhnika, tretja Radenska Pomgrad. Med posamezniki se je na odlično peto mesto uvrstil Jure Plaskan, osvojil je 6,5 točke, Marjan Karnar je bil 12. s 5,5, točke, Jože Skok 20. mesto, za njim pa Bojan Osolin, oba sta zbrala pet točk. Odigranih je bilo devet kol, nastopalo je 52 šahistov. Zmagal je presenetljivo Novogoričan Dean Miletič pred velemojstrom Matejem Šebenikom z Vrhnike in Borisom Markojo, Radenska Pomgrad.

Na ekipnem hitropoteznem turnirju so Domžale osvojile osmo mesto, nastopalo je 13 zasedb. Zmagala je Vrhnika pred Krko Novo mesto in Radensko Pomgrad. Na posamičnem državnem prvenstvu se je Jože Skok uvrstil na 29. mesto, nastopalo pa je 39 udeležencev.

Na ekipnem prvenstvu v pospešenem šahu za kadete do 16 let so Domžale osvojile osmo mesto, nastopalo je 14 ekip. Zmagala je Nova Gorica pred Kočevjem Inotherm in Komendo Popotnik. Med kadeti je zmagal Vid Dobrovoljc iz Novega mesta, član Domžal Matej Straže se je uvrstil na solidno 18. mesto med 43 udeleženci. Med kadetinjami so Domžalčanke med osmimi ekipam osvojile dobro četrto mesto, v zasedbi sta nastopili Kaja Faganel, ki je zbrala tri točke, in Kaja Grošelj, ki je osvojila štiri točke in pol, odigrali so sedem kol. Zmagal je Triglav Krško pred Šentjurjem in Komendo Popotnik. Med kadetinjami je odlično tretje mesto osvojila Kaja Faganel, ki je zbrala 6 in pol točke iz devetih partij, deseto pa Kaja Grošelj s štirimi točkami in pol, nastopalo je 19 kadetinj. Zmagala je Nuša Hercog (Celjski ŠK), pred Ano Urbanč (Triglav Krško).

Jože Skok

ŠPORT

na kratko

ŽOK DOMŽALE

Odbojka

V nedeljo, 27. septembra, se je mladinska ekipa ŽOK Domžale v telovadnici OŠ Toma Brejca, v Kamniku pomerila s Calcit Volleyball, Benquick Logatec in Ankaran Hrvatini. Najprej so igrale proti enemu boljših klubov v Sloveniji, Calcitu, a jim je kljub dobri igri na koncu malo zmanjkalo do zmage. Sledila je dolga tekma proti Logatcu, kjer so Domžalčanke z dobro igro zasluženo zmagale z 2:1. Nazadnje so se pomerile še z Ankaranom in zaradi utrujenosti in nezbranosti, žal morale priznati poraz.

Po napornem vikendu so med tednom pridno trenirale in se pripravljale na kadetske kvalifikacije, ki so se odvijale v nedeljo, 4. oktobra. Navijači so napolnili tribune PS Ihan, kjer so ob 10. uri naše odbojkarice začele svojo predstavo proti Kranju. Pokazale so borbeno igro brez popuščanja in gladko zmagale oba seta. Odlično igro so spet pokazale zadnjo tekmo proti klubu Volleyball Ljubljana in spet slavile z 2:0. Na turnirju je bila tudi ekipa Vital iz Ljubljane, s katero se bodo naše odbojkarice pomerile čez dober mesec. Kadetsko ekipo ŽOK Domžale so sestavljale: Alja Anđelić (sprejemalec in kapetan ekipe), Neža Ladinik (sprejemalec), Tjaša Rutar (sprejemalec), Eva Hribar (bloker), Klara Jeretina (bloker), Taja Starin (bloker), Nina Lednik (libero), Nika Kočar (korektor), Žana Bogdanoski (korektor) in Neja Karner (podajalec).

SANKUKAI KARATE KLUB DOMŽALE

Dodatni izpiti in regijske tekme

Z jesenskim vpisom smo po lokacijah pridno zapolnili skupine, kjer se otroci zdaj že pripravljajo na svoj prvi izpit za 8. kyu. Čeprav se vpis počasi zaključuje, pa se še lahko pridružite treningu.

Konec septembra potekali izpiti za vse tiste, ki višjega pasu niso položili junija. Karateisti so se zelo potrudili in pokazali veliko znanja. Izpite so opravili: 8. kyu je položil Žak Deželak, 6. kyu je Mark Grujičič, 5. kyu Luka Slovnik in Anže Belovič, 3. kyu pa je položil Tim Ložar. Vsem iskreno čestitamo!

Oktober je bil tekmovalno obarvan. Tekmovanja po regijah so bila pogoj za uvrstitev na državno prvenstvo. V domžalski regiji se je iz vsake kategorije naprej uvrstilo po pet tekmovalcev.

Državno prvenstvo bo v nedeljo, 15. novembra 2015, v Komendi in verjamem, da bomo vsi stiskali pesti za domžalske karateiste, ki so v preteklosti že velikokrat pokazali, kako dobri borci in borke so. Želimo jim veliko uspeha in znanja, pa tudi športne sreče. Lepo vabljeni, da se nam pridružite!

TJAŠA Š.

Težkoatletske novice

Gostovanje v Celju in veteranska udeležba v Italiji

TAK DOMŽALE Predzadnjo nedeljo v septembru je TAK Domžale gostoval pri CF Celje, kjer so več moči prikazali slednji. Za TAK Domžale so nastopili Jernej Orešek, poteg 115 kg, sunek 130 kg, Anže Kosmač (110+135), Valentin Orešek (95+120), Štefan Dominko (85+115), Klemen Arnež (75+100). Za žensko ekipo je nastopila Karmen Merkužič Klemenčič (30+35). Po delovni nesreči in poškodbi roke Petre Pavlič, ki je morala izpustiti nastop na evropskem prvenstvu, je reprezentančno povabilo dobil Anže Kosmač. Več kot dostojno je zastopal reprezentanco in z osebnimi rekordi (115+138) zasedel odlično 9. mesto.

V soboto, 24. oktobra, je bil v Italiji organiziran tradicionalni mednarodni turnir za veterane Alpe-Adria. Udeležili so se ga tudi člani TAK Domžale Rajko Bevk, Štefan Dominko in Karmen Merkužič Klemenčič.

V. O.

Na dirki XC Energija več kot sto gorskih kolesarjev

Domžalsko društvo Energija je 4. oktobra 2015 v Mengšu organiziralo zadnjo dirko pokala Slovenije za mlade v gorskem kolesarstvu.

DOMŽALSKO DRUŠTVO ENERGIJA Na odlično pripravljenem poligonu so se najprej pomerili kolesarji v 13 kategorijah, za njimi pa so si svoj del zabave in tekmovalnosti odščipnili še najmlajši na poganjalčkih.

Za zmagovalni začetek sta poskrbela člana Energije Ela Križan in Lenart Dejak, ki sta čez cilj proge med mlajšimi od 7 let pripeljala kot prva. Nato se je s starta pognalo 24 tekmovalcev, starih do 9 let. Ob navijanju

številnih gledalcev je bil med dečki najhitrejši Filip Boškin iz idrijske Sloge 1902, med deklicami pa Eva Terpin iz MBK SportR.si s Črnega Vrha nad Idrijo. Sledil je start najštevilčnejše kategorije dečkov do 11 let, kjer so premoč med 17 tekmovalci pokazali člani Calcita iz Kamnika – čez cilj je najprej pripeljala trojka v črnih dresih, najhitrejši je bil Žan Pahor. Tudi preizkušnjo njihovih vrstnic je dobila članica Calcita, Hana Kranjec Žagar. Zmage v kategoriji do 13 let sta se veselila člana MBK SportR.si Daša Mlakar in Jure Rus. Zanimiva in napeta vse do ciljne črte je bila vožnja fantov do 15 let, kjer je bila v igri za zmago na progi s petimi krogi peterica. Na koncu je le štiri sekunde pred drugouvrščenim Jakobom Smolnikarjem iz Energije v cilj prvi pripeljal Jaka Starman iz Calcita. Dobro pripravljenost Energije sta potrdili še zmagovalki med dekleti do 15 let Tamara Homar in med mladinkami do 17 let Vita Movrin, med mladinci je slavil Matevž Govekar iz MBK SportR. V kategoriji open je bil najboljši član domače Energije Primož Jurak, ki je razgibano dirko končal 5 minut in 37 sekund pred zasledovalcem.

Mitja Tancik iz Športnega društva Energija je bil zadovoljen z že šesto uspešno izpeljano dirko: *»Tudi letos smo bili deležni lepega gostoljubja s strani Centra Harmonija, kjer je osrednje dogajanje tekmovanja. Zelo moram pohvaliti tudi sodelovanje občine Mengeš, ki je prav vsakič pripravljena administrativno pomagati pri organizaciji. Tekma je bila s kar 130 otroci na startu rekordna, to je tudi nov mejnik v delu z mladimi, ki nas navdaja s še večjim elanom za prihodnja leta. Tokratno tekmo smo še popestrili z dodatnimi tehničnimi elementi, ki preizkušajo spretnost otrok pri obvladovanju kolesa, in dajejo smernice tako trenerjem kot staršem glede elementov obvladovanja gorskega kolesa, na katerih morajo delati. In prav vsi so pospremili naš trud s pohvalami. Tudi člani Energije so se izkazali in potrdili dobre predstave celotne sezone, kar nas še dodatno spodbuja k boljši organizaciji tekmovanj. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem, ki so pomagali pri izvedbi tekmovanja, vsem našim zvestim članom in staršem, pokroviteljem in donatorjem.«*

BOJANA

Tudi ekipno odlično

Zadnja dva meseca sta zaznamovali dve pomembni mednarodni tekmovanji v umetnostnem kotalkanju, ki sta potekali v Sloveniji.

KK PIRUETA Prvo mednarodno tekmovanje je bilo na kotalkališču Perla v Solkanu za Pokal Perle, kjer je bilo prek 60 tekmovalcev iz Italije, Hrvaške in Slovenije. Tekmovanje je štelo tudi za ekipno razvrstitev. Domžalski kotalkarski klub Pirueta je osvojil v ekipni razvrstitvi odlično drugo mesto, pred njimi je bil samo kotalkarski klub iz Italije UGG Goriziana.

Posamezno so tekmovalci KK Piruete zasedli kar tri druga in dve tretji me-

sti, kar samo kaže, na vse boljšo pripravljenost in dokaz, da se tudi z najmlajšimi tekmovalci odlično dela. Na drugo zmagovalno stopničko so se povzpele Maja Trojanšek, Evelin Breznik Falk in Ana Marija Divovič, na tretjo pa Sara Trojanšek in Leja Žajdela.

Naslednje mednarodno tekmovanje je bilo za Pokal Miki Miška v Novi Gorici. Tudi tam je bila pestra zasedba iz že naštetih držav kot na Pokalu Perla. Tekmovanje je bilo prirejeno za mlajše kategorije. Tudi v taki konkurenci so se tekmovalke KK Piruete odlično odrezale. Tako je bila prva Evelin Breznik Falk, druga je bila Maja Trojanšek in tretji Vita Žajdela ter Sara Trojanšek. Na tekmovanju sta bili še Taja Cerar in Iva Soršak, ki sta zasedli peto in šesto mesto.

Do konca sezone nas čaka le še nastop Leje Žajdele, ki je prvič postala članica državne reprezentance v kategoriji mlajših deklic. Nastopila bo na Pokalu Interland 2015, ki bo konec meseca v nemškem mestu Ober Ramstadt.

Želimo ji veliko uspeha, v kar ne dvomimo, saj odhaja na tekmovanje dobro pripravljena, kar je zagotovilo tudi strokovno vodstvo kotalkarskega kluba Pirueta.

ANTON GRILJ
FOTO: NEJC ŽAJDELA

Čestitke za uvrstitev v A ligo

V Športnem parku Dob se vedno kaj dogaja. Največkrat so dogajanja povezana z nogometom, ob ponedeljkih pozno popoldne pa je nadvse živahno na pokritem balinišču, kjer vadijo balinarji – veterani.

BALINARSKA SEKCIJA ŠPORTNEGA DRUŠTVA DOB Radi me opomnijo, da je balinanje v Dobu prisotno že desetletja, in da je minilo kar precej časa, od kar so dobili čisto svoj pokriti prostor, kjer je sedem balinarjev pred dnevi doseglo največji uspeh – osvojili so prvo mesto v B skupini in zasluženo našli mesto med najboljšimi balinarji – veterani v A ligi.

»V B skupini smo bili le leto dni,« vesel pove vodja balinarske sekcije Športnega društva Dob Franc Farič. Ob vstopu v B ligo je bila njihova želja, da

v njej ostanejo, pa jim je že v enem letu uspelo, da so se prebili v najboljšo balinarsko ligo veteranov na tem območju, kjer so bili doslej balinarji iz Kamnika, s Prevoj, iz Lukovice, Komende, Vodic, z Vira, Sneberij in Mengša

Balinarji veterani: Pavel Cerar, Franc Farič, Alojz Homar, Zdravko Križnar, Jure Milanovič, Brane Mohar, Ivan Vidovič imajo balinanje radi, pomeni jim priložnost za druženje, pa tudi za borbenost in zdrav duh v zdravem telesu. Za kondicijo poskrbijo vsak zase, na treningih tekmujejo, kot bi šlo za najpomembnejši turnir ali ligaško tekmo. Borbenosti nikoli ne manjka, posebej na tekmah ne. Tako je bilo tudi ob zaključku lige, ko so na domačem balinišču vzorno pripravili zaključni turnir ter pred Duplico in Loko osvojili prvo mesto in se preselili v najboljšo – A ligo. *»Smo lepa ekipa, ki prijatelјuje med seboj, si tudi pomaga, vedno smo borbeni in uspeh ni izostal,«* pravi vodja ekipe in pove, da startnino plača ŠD Dob, vse ostalo pa je ‚lastna režija'. Ko igrajo doma, imajo kar nekaj navijačev, navadno iz domačih vrst, tudi na treningih niso brez občinstva. In kdo je najboljši? *»To se ne sprašuje,«* me pouči vodja Franc Farič, *»vsi so najboljši, zato je ekipa najboljša.«* Veselijo se dobrih uvrstitev in pokalov, ki so dokaz borbenosti in velike želje po dobrem balinanju. Radi se spominjajo lanskega srečanja po dveh najboljših ekip iz posamezne skupine v Sneberjah in osvojenega tretjega mesta. Obljubljajo, da bodo uspešni tudi v zimski ligi, ki se skorajda že začenja. *»Tedaj igramo skoraj vsak dan, razen ob vikendih in ponedeljkih, ko je naše balinišče rezervirano za naš trening,«* mi povedo balinarji, ki imajo ta šport radi in ga igrajo s srcem, ob tem pa so iskreni prijatelji, med katerimi nikoli ne manjka sodelovanja in dobre volje. Povedo pa še, da je balinanje sicer sprostitev, ampak ko gre za tekmovanje, je to boj, v katerega dajo vse svoje znanje, spretnosti in energijo, ki je tudi po 50. letu, ko lahko postaneš balinar veteran, ne manjka.

VERA VOJSKA

V Domžale prihajajo zveneča košarkarska imena

»Pred nami je najboljša sezona po letu 2007, naš cilj pa je, da Helios ponovno postane državni prvak,« je pred začetkom sezone košarkarjev Heliosa napovedal predsednik kluba Aleš Klavžar.

KOŠARKA Vodstvo kluba gre v novo sezono optimistično, predvsem pa z več odprtimi frontami, kjer bodo poskušali iztržiti čim višje uvrstitve. V državnem prvenstvu torej ciljajo na najvišja mesta; ne bi bilo prvič, da bi jih dosegli. Podobno je v pokalu Spar, kjer so Domžalčani tudi že slavili. Večji zalogaj bosta tekmovanji in nasprotniki v pokalu FIBA in novoustanovljenem Sixt Alpe Adria Cup, ki je nastal prav na pobudo Heliosa. Helios je, skupaj z ostalimi klubi, ligo ustanovil po tem, ko so nesrečno izpadli iz sodelovanja v pokalu FIBA, a se zaradi težav romunskega kluba Timisoara, ki je odstopil od tekmovanja ‚pet pred dvanajsto' ponovno znašli tudi na tem mednarodnem parketu. V Domžale tako prihajajo tudi zveneča košarkarska imena.

Če so tekmeci v domačem prvenstvu in pokalu Spar več ali manj znani, pa bodo še večji izzivi na mednarodnih srečanjih. *»Imamo najatraktivnejšo in najtežjo skupino, kjer se bomo borili proti ekipam, kot je PGE Turow Zgorzelec iz Poljske, kjer je bil trener pred nekaj leti tudi Okorn, ki je danes trener Heliosa, Pieno Zvaigzdes iz Litve in BK Ventspils iz Latvije, klubi, ki imajo vsaj trikrat večje proračune od Heliosa. Ekipa Turowa je stalnica v evropskih pokalih, lani so bili finalisti poljskega prvenstva in v zadnjih devetih letih med štirimi najboljšimi. Latvijska ekipa BK Ventspils je enajstkratni latvijski državni prvak, prav tako so že bili četrtfinalisti pokala ULEB, skozi klub pa se je zvrstilo veliko število latvijskih reprezentantov. Litovska ekipa Pieno Zvaigzdes pa je med štirimi najboljšimi ekipami v državi, ki je ena od evropskih košarkarskih velesil. Imeli bomo torej vrhunske mednarodne domače tekme, vse bodo v novembru, tako da to zelo vroč mesec v Hali Komunalnega centra,«* dodaja Klavžar. Cilj kluba je uvrstitev v drugi krog pokala FIBA.

»Veseli nas, da smo ustanovili nov mednarodni pokal Sixt Alpe Adria, Helios je tudi glavni sponzor tekmovanja, s katerim zapolnjujemo praznino v tem delu Evrope. S tem smo tudi dokazali, da smo sposobni organizirati takšno tekmovanje, ki pa predstavlja šele začetek,« je drugo mednarodno tekmovanje predstavil predsednik Alpe Adria Cup Association in predstavnik lastnika družbe Helios Gerald Martens. Zaključni turnir tekmovanja bo prvega in drugega marca v Domžalah. Še prej pa Helios čakajo tekme z nekaterimi najboljšimi ekipami iz Avstrije, Hrvaške, Slovaške in Slovenije. Gre za osem ekip s tradicijo, ki so v vrhu svojih nacionalnih prvenstev, pravijo v domžalskem klubu. V Alpe Adria Cup bodo v prihajajoči sezoni tekmovale ekipe: slovenska Helios Suns in Pivovarna Laško, hrvaška Zagreb in Kvarner 2010, avstrijski Traiskirchen Lions, Klosterneuburg Duks in Gmunden Swans ter slovaška Levicki Patrioti. Poleg zaključka pokala Alpe Adria si v Domžalah prizadevajo tudi za organizacijo zaključnega turnirja pokala Spar, saj ima Helios visoke ambicije tudi na tem področju.

Martens je izpostavil tudi pomen razvoja domačega prvenstva, ki bi moralo biti na agendi v prihodnosti. *»Težava je v tem, da veliko ekip ne plačuje igralcev, vsaj ena ekipa je bankrotirala, vse skupaj je zelo žalostna zgodba. Soočamo se tudi s tem, da ni klasičnega pokrivanja tekmovanja s strani medijev, ni prenosov, kar pomeni tudi malo sponzorjev za slovensko ligo. Na ta način pa težko pripeljemo domače košarkarje nazaj v Slovenijo. Če ne bomo okrepili svojega teritorija, ne bomo imeli mladih košarkarjev, ki bodo razvijali domačo ligo. V naslednjih mesecih tako želimo čim bolj spremeniti izgled domače lige in jo predvsem okrepiti.«*

Košarkarje Heliosa torej samo do februarja čaka kar 50 tekem. *»Ker je naš urnik povsem napolnjen, bomo morali biti izjemno pametni. Naš cilj je do konca decembra normalno pluti v slovenski ligi med prvimi tremi mesti, ki vodijo v ligo za prvaka, v pokalu Spar priti na zaključni turnir, v pokalu Alpe Adria čim bolje odigrati in si do januarja zagotoviti prvo ali drugo mesto. Kar se tiče Evrope, pa mi je jasno, kdo so naši nasprotniki v vseh treh državah, iz katerih prihajajo, sem dejal, a naš cilj mora biti drugo mesto v skupini. Ne smemo biti preveč predrzni ali prepametni, a tudi slovenska skromnost ni najboljša. Vendar pa v Domžalah nobeni od treh ekip ne bo lahko, medtem ko bomo zunaj novinci, saj večina fantov nima izkušenj igrati na dveh, kaj šele na štirih frontah,«* pravi prvi trener Helios Suns Gašper Okorn, ki opozarja tudi na to, da ekipa ne sme zapasti v nekaj zaporednih porazov, ki lahko odločno vplivajo na vzdušje. Se pa trener zaveda, da čez noč ne gre, da bo ključni mesec november, da se ekipa sestavi, medtem ko bi do februarja že morali biti pravi. Hkrati pa je povabil tudi Domžalčane, da prihajajo na tekme spodbujat košarkarje, ki bodo potrebovali vsako pomoč s tribun.

Nekaj tekem je že za njimi, prvi poraz v pokalu Alpe Adria proti ekipi Kvarner 2010 na Reki (86:73) ter rekordno visoka zmaga v domačem prvenstvu proti Elektri, ko je Helios slavil z visokih 134:48. Presenetljivo pa so ob koncu oktobra izgubili v Portorožu, ki je bil boljši za tri točke (80:77). V Domžalah se lahko pohvalijo tudi z novo visoko okrepitvijo, 209 centimetrskim srbskim košarkarjem Dejanom Bjelićem, ki se je v Domžale preselil iz bolgarskega Černomoreca.

Prvo prvoligaško tekmo so odigrali tudi košarkarji drugega domžalskega prvoligaša – KK Lastovka. Gostovala je v Rogaški Slatini, kjer so morali priznati premoč lanskih finalistov državnega prvenstva, ki so zmagali s 83:68.

Mateja Kegel Kozlevčar

Odlični namiznoteniški uspehi na tekmovanjih

Začela so se tekmovanja v 1. slovenski namiznoteniški ligi.

NTS MENGEŠ Ekipa NTS Mengeš (v postavi Klemen Jazbič, Andraž Avbelj in David Orešnik pod vodstvom trenerja Gregorja Gostiše) je po treh odigranih kolih dvakrat zmagala (proti NTK Interdiskont z Raven s 5:4 in proti NTK Krka II iz Novega mesta s 5:3) ter enkrat izgubila (proti ŽNTK Maribor z 1:5) in na lestvici trenutno zaseda peto mesto. V novembru bodo ligaške tekme na sporedu vsak vikend – zato vabljeni k ogledu in navijanju v mengeško dvorano (poleg slaščičarne Flere) v soboto, 7. novembra 2015, ob 17. uri (nasprotnik bo trenutno vodilna ekipa – prekmurska Kema I) ter v soboto, 21. novembra, ob 17. uri (proti ekipi Kajuh Slovan iz Ljubljane). 14. in 28. novembra naša ekipa gostuje (v Novem mestu oziroma Križah).

Katarina Stražar in Aleksandra Vovk sta na močnem mednarodnem namiznoteniškem tekmovanju v Varaždinu osvojili zlato tudi v tekmovanju dvojic

Nadaljujejo se odlični uspehi naših mladih igralk na mednarodnih turnirjih. Ana Tofant je kot članica mladinske ekipe slovenske reprezentance na močnem turnirju v Varaždinu osvojila 3. mesto; med posameznicami se je prebila med 16 najboljših. Dvojno zlato na tem tekmovanju je osvojila kadetska naveza (Katarina Stražar in Aleksandra Vovk), ki sta v ekipnem delu z zmago nad ekipo Rusija I za Slovenijo osvojili prvo mesto, enako uspešni (osvojeno zlato) sta bili tudi v tekmovanju dvojic, v posamičnem delu pa sta se obe uvrstili med 16 najboljših.

V Logatcu je potekalo državno prvenstvo v namiznem tenisu za invalide. Luka Trtnik je postal državni prvak v svoji kategoriji. Luka, vse čestitke!

V Cerknici je potekal 2. MRNTZ turnir v namiznem tenisu za osnovnošolce in dijake. Na oder za zmagovalce so se povzpeli dijaki: 3.–4. mesto Matej Prezelj in Javor Zavec; 8.–9. razred: 2. mesto Tilen Šalja, 3.–4. mesto Rok Grad; 6.–7. razred: 3.–4. mesto Aljaž Goltnik in Dejan Jokič; 4.–5. razred: 2. mesto David Grad; 2.–3. razred: 1. mesto Luka Jokič; in učenke: 8.–9. razred: 2. mesto Sara Stražar, 3.-4. mesto Gaja Kobetič; 6.–7. razred: 2. mesto Eva Šobar, 3.-4. mesto Ana Peterlin; 4.–5. razred: 2. mesto Neža Pogačar Žun; 2.–3. razred: 1. mesto Ula Guček.

Na dvodnevnem Kajuhovem memorialu v Ljubljani je nastopilo 27 naših predstavnikov in predstavnic, tako tudi uspehi niso izostali: mlajše kadetinje ekipno: 1. mesto Gaja Kobetič in Eva Šobar; mlajše kadetinje posamezno: 2. mesto Gaja Kobetič; kadetinje ekipno: 3.–4. mesto Nika in Vita Kobetič; kadeti ekipno: 3.–4. mesto Tilen Šalja in Janez Popelar; mladinke ekipno: 1. mesto Ana Tofant in Aleksandra Vovk; mladinke posamezno: 1. mesto Aleksandra Vovk; mladinci ekipno: 1. mesto Nejc Erjavec in Tim Pavli; mladinci posamezno: 1. mesto Nejc Erjavec, 3.–4. mesto Tim Pavli; članice posamezno: 1. mesto Ana Tofant

Besedilo in foto: Janez Stibrič

Jesen v SSK Sam Ihan

Minula meseca sta bila izjemno bogata s skakalnimi dogodki, predvsem s tekmami, ki so se jih pridno udeleževali tudi naši tekmovalci.

SSK SAM IHAN Na prvi jesenski dan je potekala tekma za Pokal Cockta v Kranju. Naši člani so se zelo izkazali in klubu prinesli dvojno zmago. Svojo prvo zmago v kategoriji članov je dosegel Jure Šinkovec, tik za njim je bil Gašper Bartol. V kategoriji mladinci do 20. let je zmago skočil Tilen Bartol. Konec septembra je imel naš klub SSK Sam Ihan na mednarodnih tekmovanjih tri predstavnike na zadnji preizkušnji Fis pokala poletne sezone v romunskem Rasnovu, kjer je Jure Šinkovec prepričljivo zmagal, kar je poseben dosežek po njegovi poškodbi. Z veseljem vam sporočamo, da je s temi dosežki Jure v zadnji periodi tekem zasedel skupno tretje mesto, kar omogoča Sloveniji, da bo imela v zimski sezoni dodatno (7 mest) mesto v Celinskem pokalu. Prav tako so potekale tekme za regijski Pokal Cockta za mlajše kategorije v Logatcu in Kranju, kjer smo bili prav tako zelo uspešni. Sledila je tekma Pokal Cockta v Mengšu in državno prvenstvo v Velenju in Kranju.

Ekipa SSK Sam Ihan na državnem prvenstvu v Kranju dosegla 2. mesto

Tekmovalni tempo pa ni popustil in se je nadaljeval z državnim prvenstvom v Kranju, kjer je potekalo člansko državno prvenstvo, kjer smo imeli na odskočišču kar 12 tekmovalcev in eno tekmovalko. Dosegli so lepe uspehe, tako posamezniki kot vse tri ekipe. Ekipa v sestavi Jernej Damjan, Gašper Bartol, Tilen Bartol in Jure Šinkovec je zasedla izvrstno 2. mesto. Druga ekipa je bila 7., medtem ko je mešana ekipa v sestavi Eva Logar, Jernej Damjan, Gašper Bartol in Jure Šinkovec prav tako zasedla odlično 2. mesto.

Hkrati želimo vse ljubitelje smučarskih skokov v Ihanu in okolici razveseliti z novico, da so ponovno omogočeni leti na naših skakalnicah, kjer smo 24. oktobra 2015 izvedli odlično tekmo v regijskem Pokalu Cockta za najmlajše skakalce. Najmlajše nadobudneže pa vabimo na treninge smučarskih skokov v našo sredino. Info: www.ssk-ihan.si/

SSK Sam Ihan

Pred svetovnim prvenstvom v kickboxingu

Evropski teden športa smo zaznamovali tudi v naši občini v okviru Zavoda za šport in rekreacijo. S prikazom svojih aktivnosti je sodeloval tudi Klub borilnih veščin Domžale, katerega prikaz treningov in tekmovalnih veščin je privabil v Športni park Domžale številne ljubitelje borilnih športov.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE Sredi septembra je ekipa Kluba borilnih veščin Domžale na pobudo članic in članov prvič organizirala šolo boksa in kickboxing športa v Piranu. Tako je tekmovalna ekipa ob lepem vremenu in mirnem morju imela dvodnevne težke priprave, šolo, borbe, športne in funkcionalne vaje, kar vse bo zanesljivo prineslo večjo pripravljenost za tekmovanja, ki jih čakajo.

Konec septembra so nova znanja in veščine pridobivali na 4. boksarskem taboru, klub pa je, skupaj s predsednikom Marjanom Bolharjem, ki je ambasador športa proti drogi, uspešno sodeloval tudi na tradicionalnem dobro obiskanem rekreativnem dnevu Veter v laseh, ki je tudi letos dobro zapihal v Športnem parku Domžale.

Najbrž ste v Domžalah opazili velik plakat, ki vabi in opozarja na svetovno prvenstvo v kickboxingu. Klub borilnih veščin se je odločil, da tudi na tak način promovira svojo uspešno dejavnost. Vsem slovenskim športnikom želimo veliko uspeha.

Vera Vojska

Prve ne pozabiš nikoli, zmage namreč

Za naše Žensko košarkarsko društvo Ledita se je v soboto, 17. oktobra 2015 začelo popolnoma novo poglavje.

ŽENSKO KOŠARKARSKO DRUŠTVO LEDITA Članska ekipa Jasmin Sport Ledita je že na svoji prvi uradni tekmi zabeležila svojo prvo zmago v tekmovanju 2. SKL za ženske in s tem začela pisati zgodovino našega društva. Vsekakor smo komaj čakali začetek sezone, vendar brez treme tudi tokrat ni šlo. Po malce zmedenem začetku tekme se je v drugi četrtini le izteklo, kot smo želeli. Igrale so vse igralke in se je tako kar lepa paleta igralk zabeležila med strelke za prvo zmago. Prvi dve točki je dosegla Lučka Kantarević in se s tem zabeležila kot prva igralka, ki je dosegla točke na uradni tekmi za ekipo Jasmin Sport. Poseben čar naše prve tekme pa je bilo igranje v Hali komunalnega centra Domžale, kjer se je po zelo dolgem času ponovno odigrala ‚ženska' košarka. S tem se je sodelovanje s KK Helios Suns Domžale samo še okrepilo in strmimo k skupnemu cilju – popularizaciji košarke na lokalnem območju. Da so nam omogočili igranje v Hali komunalnega centra Domžale, se jim najlepše zahvaljujemo, kot tudi Občini Domžale in Zavodu za šport in rekreacijo Domžale. Vsekakor brez naših poslovnih partnerjev ne bi šlo. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo podjetju Tosama, d. o. o., z blagovno znamko Jasmin Sport, podjetju AS Domžale Moto center, d. o. o., Športnem centru Fit Fit Domžale, Tovarni Organika, d. o. o., podjetju Računovodske storitve Osterman, vsem našim podpornikom in prostovoljcem. Hvala, da ste del nas in z nami ustvarjate zgodovino.

Se vidimo pod koši!

Vadbe v telovadnicah so se začele

Za vsak žep in vsakogar nekaj. Najmlajši, mladi, starejši ... vsak najde vadbo zase. Društvo deluje, da bi razgibali ljudstvo, ponudili možnost in podajali inovativnost gibalnih vsebin. Vadbe potekajo v telovadnicah šol v Domžalah, Radomljah, na Rodici in Krtini ter vrtcih v Domžalah.

ŠPORTNO ATLETSKO DRUŠTVO MAVRICA izvaja aktivnosti za družine. Program Družinska atletika, v katerem celotna družina preživi čas skupaj, aktivno in za primerno ceno. Če pa si želite vaditi z najmlajšimi od enega leta in pol, ste lahko z nami v programih Mavrična abeceda gibanja.

Otroci, stari okoli treh let in pol, lahko v naših programih že vadijo sami. Atletska abeceda, gibalne urice, mavrična žoga, igriva gimnastika so kvalitetno zasnovani programi pod strokovnim vodstvom in letnim planom dela.

Skozi poligone ter tekalne, elementarne in sprostitvene igre spoznavajo telo, sodelovanje in pravila. Njihova hitrost, spretnost, orientacija, koordinacija in celo moč skozi celotno leto naraščata. Samozavest in pogum sta ključnega pomena za spoštovanje drugih.

Za mamice in očke smo razpisali vadbe Zdrava vadba ABC, Rekreacija za vse in Aerobika.

Letošnje leto razpisujemo tudi inovativen program, imenovan Potujemo ... V tem programu zajemamo sodelovanja z drugimi društvi in organizacijami na način, ki bi starejše otroke od 7 let dalje lahko motiviral, da se več družijo in tako posledično niso toliko pred računalniki.

Vsako soboto bomo letošnje leto v Kamniku izvajali plavalni tečaj. Pomembno je, da naši otroci zanjo plavati.

O naših programih si lahko več preberete na spletni strani www.sadmavrica.si ali nas pokličete na 031 314 870

Privoščite si dan brez televizije in računalnika!

Predsednica ŠAD Mavrica, Mojca Grojzdek

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

UPORABITE PREVIDNOSTNO NAČELO

Ko sem leta 1999 v reviji 7D, ki jo je izdajal mariborski Večer, objavil serijo člankov o tveganjih sintetičnih kemikalij, ki imajo značaj hormonskih motilcev, se je name vsul plaz obtožb.

Vse so izvirale od uradnih institucij, ki naj bi skrbele za naše zdravje, od Inštituta za varovanje zdravja, dveh ginekoloških klinik, do Onkološkega inštituta in Biotehniške fakultete. Pisci so me obtoževali, da moji prispevki niso znanstveno utemeljeni, da je to prodajanje strahu, skratka šarlatanstvo. Svetovali so mi v maniri 'le čevlje sodi naj kopitar'.

Kljub temu sem nadaljeval z zbiranjem vrhunskih znanstvenih virov in objavljal povzetke. No, letos, po dolgih petnajstih letih, je v Ljubljani potekal drugi kongres Slovenskega toksikološkega društva pod naslovom Kemijski povzročitelji hormonskih motenj – od molekule do človeka. Na njem so številne referate pripravili strokovnjaki vseh poprej naštetih institucij. Torej sem imel prav, le prekmalu sem zapel. Kot petelin, ki zaradi tega konča v juhi. Ampak, taka je pač usoda nas, ki se borimo za ohranitev narave in človekovega zdravja.

Zaradi zapletenosti naravnih pojavov se znanost vse bolj specializira. Vsak zapleten sistem znanstveniki drobijo v vse manjše delce, da bi dobili jasnejši vpogled. Ta prevladujoča težnja v znanosti se je razširila na politično delovanje, kjer se odločanje deli na sektorsko drobljenje odgovornosti. Znanstveniki se osredotočajo na ozke pasove raziskav in izgubljajo pogled na celoten sistem. Politika pa drobi upravljanje na vse več pooblaščenih oddelkov, agencij ter uradov in izgublja vpogled v celovitost družbenega dogajanja. Zato nihče več ne vidi celote in zato se sprejemajo omejeni ukrepi, ki še bolj zaostrujejo vse probleme. Zaradi sektorske organiziranosti družbe uporabljajo analize, ločene za vodo, zrak, prst, pesticide, industrijske kemikalije, zdravila, aditive, kozmetiko, itn. Enako gledajo na posamezno kemikalijo, ne pa na aditiven in sinergičen učinek njihovih mešanic. Mešanice kemikalij, ki jih dnevno prejemamo v telo s hrano in vodo, so lahko hudičevo nevarni koktajli. Delujejo kot detonator, privit na eksplozivno telo, za katero ne vemo, kdaj se bo aktiviralo. Kako torej najti zanesljivo povezavo med vzrokom in posledico, oziroma kdaj imamo v rokah dokončen dokaz, da je neka kemikalija nevarna? Z obstoječimi metodami znanosti gre težko in prav ta težava je priročen izgovor, ki se nenehno zlorablja v imenu profitnih interesov kapitala. Nenehno slišimo izgovore, da še ni dokončnega dokaza o tveganjih!

Uradna znanost sramežljivo priznava, da izpostavljenost hormonskim motilcem povzroča razvojne anomalije, spontane splave, neplodnost in poženščenost moških ter rakava obolenja. Ob tem pa večina zdravnikov nima nikakršne izobrazbe o delovanju ekosistemov, stanju okolja in o povezanosti vseh teh dejavnikov s človekovim zdravjem. Zaradi tega moramo v interesu ekosistema in javnega zdravja delovati po principih verjetnosti, previdnosti in preprečevanja. Nujno je uvesti sistemsko mišljenje, ki obravnava delovanje mreže odnosov v sistemu in upošteva mnogo poti izpostavljenosti skozi prostor in čas. Da bi presegli nevzdržno stanje in vse večji pritisk ozaveščene in zaskrbljene javnosti, je politika EU skovala 'previdnostno načelo', ki naj bi postalo osrednji princip za celovito zavarovanje človeka in narave. Neka kemikalija se šteje za nevarno, dokler ne dokažejo, da ni! Z vso ostrino se namreč postavljajo najmanj tri vprašanja: Če mora farmacevtska industrija testirati vsa zdravila pred uporabo, zakaj kemični industriji tega ni treba?, Zakaj je sestava kozmetičnih pripravkov poslovna skrivnost? in Zakaj še vedno vztrajamo na tveganem kemičnem konceptu industrijskega kmetijstva s pesticidi?

❝ Da bi presegli nevzdržno stanje in vse večji pritisk ozaveščene in zaskrbljene javnosti, je politika EU skovala 'previdnostno načelo', ki naj bi postalo osrednji princip za celovito zavarovanje človeka in narave. Neka kemikalija se šteje za nevarno, dokler ne dokažejo, da ni!

Splošna hipoteza o hormonskih motilcih je kompleksna. Ni se razvila zgolj iz enega odkritja. Šlo je za sovpadanje posameznih znanj iz sila različnih virov. Raziskovalci so opravili razburljivo duhovno potovanje po načelu 'Dlje ko greš, dlje ti kažejo!' To izražajo tudi njihove slikovite izjave, kot so na primer: *»Bolj ko raziskujemo, bolj ugotavljamo, kako zapleten je sistem, in manj vemo o njem.«* – *»Tisto, kar je na prvi pogled videti kot navidezna vzročnost, kmalu ponikne v mnoštvu novih spoznanj.«* – *»Si, kar je jedla tvoja babica.«* V tej točki je vstopilo previdnostno načelo, ki zagovarja, da mora imeti javni interes absolutno prednost pred zasebnim. Toda industrija ni mirovala. Ker je vzročnost tako izmuzljiva in ker poskusi na človeku niso dovoljeni, si je industrija izmislila slogan: *»Ne sme se sprejeti nobena prepoved, dokler ne najdemo popolne potrditve vzročne povezave.«* Na žalost imajo tudi nekateri znanstveniki finančne interese in so hitro kupljivi. Zato pogosto primanjkuje 'dokončnih dokazov'. Zaradi tega se raziskave nadaljujejo na hormonskih motilcih, kot so BPA (bisfenol A), ftalati in nekateri pesticidi (vinklozolin, metoksiklor, permetrin, itn.).

Raziskovalci so našli BPA v plastificiranih oblogah konzerv in mleka, v oblogah kovinske embalaže, aluminijevem laminatu, papirju za zavijanje ter celo v otroških zobnih plombah in stekleničkah. Plastificirane obloge naj bi preprečevale kontaminacijo s kovinami in izničile kovinski okus hrane. Med dvajsetimi konzervami jih je štirinajst izločalo BPA v zadostni koncentraciji za pospešitev delitve celic raka v tkivni kulturi. V celotni raziskavi je približno 70 odstotkov vseh vzorcev konzerv izkazovalo estrogeno aktivnost. Konzerve so skladiščene dolge mesece, preden so prodane, torej ima BPA dovolj časa za izločanje iz oblog v hrano. Javnost se je burno odzvala na prisotnost hormonskih motilcev v otroških stekleničkah. Hkrati pa je pozornost usmerila na konzumno mleko. Naravni estrogen v kravjem mleku je po drugi svetovni vojni močno porasel zaradi množične farmske reje živali. Prej so mleko popila teleta, sedaj pa teleta odstavijo na sintetično hrano in mlečne krave molzejo za konzumno mleko. Krava je edina domača žival, ki mora biti hkrati obilno mlečna in čim večkrat breja; umetno jo osemenijo že tri mesece po telitvi. Med brejostjo krave obilno izločajo estrogen, ki konča v mleku, ki ga pijejo tudi otroci. Tako ti prejmejo obilne dodatne odmerke estrogena z vsemi posledicami za njihovo zdravje. Kdo to nadzira? Nihče!

Javnost je vse bolj zmedena. Če se odločimo, da ne bomo kupovali mleka v plastificirani embalaži (zaradi ftalatov) in izberemo steklenice, so te lahko kontaminirane z detergentom (ftalati), v katerem so jih oprali. Če se odločimo, da ne bomo jedli konzervirane hrane (zaradi BPA), ampak svežo zelenjavo, je lahko ta kontaminirana s pesticidi. Iščemo najboljši vodni filter, a ti so večinoma iz plastike (izloča BPA in ftalate). Na izviru potoka si privoščimo izvirsko vodo, a jo natočimo v plastično posodo iz polikarbonatov (BPA, ftalati). Čeprav vsaka plastika ni nevarna (katera ni, ne vemo, ker niso deklarirane njene sestavine), se moramo preventivno izogibati plastični embalaži hrane in pijač ali pa hrano iz nje čim prej vzeti. In nikakor ne uporabljajte mikrovalovke, ki pogreva hrano na plastičnih podstavkih.

Bodite pozorni, vaše zdravje je vredno več kot dobički korporacij! ❐

OBJAVE

Tako tiho, skromno si živel,
takšno tudi si življenje imel,
zdaj rešen vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.

Svojo življenjsko pot je v 62. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, tast, brat in stric

Janko Orehek st.

Dob, Finžgarjeva ulica 9

Ob boleči izgubi ste bili z nami in nam pomagali, zato se vsem in vsakomur posebej iskreno zahvaljujemo. Hvala domačim, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in maše ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej iskrena hvala sosedom, podjetju Tinex ter PGD Dob za denarno pomoč in sodelavcem iz Špedicije Piškur.
Iskreno se za skrb in nego ob njegovi bolezni zahvaljujemo UKC, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, in Zdravstvenemu domu Domžale.
Hvala Domnu Orehku za ganljive besede slovesa, župniku Juretu Ferležu za lepo opravljen pogrebni obred in Pogrebni službi Vrbančič.
V naših srcih in našem domu je nastala velika praznina.

Vsi njegovi

Ljubi oče, odšel si od nas,
ampak v naših srcih boš ostal za vedno.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 77. letu starosti sklenil naš ljubi mož, ati, ata, brat in stric

Franc Cerar

iz Preserij pri Radomljah, VII. ulica 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih slovesa od našega očeta stali ob strani, izrekli sožalje ter podarili cvetje in sveče. Zahvaljujemo se zdravnici dr. Nadi Hiti in sestri Cvetki za nesebično pomoč skozi vsa leta zdravljenja.

Hvala župniku Lojzetu Hostniku za lepo opravljen obred. Hvala župniku Janezu Jarcu. Hvala pevcem Krt za lepo zapete pesmi. Hvala Pogrebni službi Vrbančič in trobentaču za Tišino. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

Življenje niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili. Ko se moraš posloviti, te objame neznosna bolečina. A ko pustiš, da te preplavijo vsi lepi, skupaj preživeti trenutki, se zaveš, da si vendar za vedno povezan - samo drugače. In bolečina popusti.

ZAHVALA

26. septembra 2015 nas je zapustila naša najdražja

Marija Habjan

rojena Vrtačnik
iz Domžal, Rojska cesta 25

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste našo drago mamo Marico pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče in svete maše.

HVALA
Zdravniku Tomažu Mušiču za vso pomoč in skrb, patronažni sestri Poloni Kunstelj, ki je z znanjem in dobro voljo skrbela ter bodrila našo mamo, urgentni službi Zdravstvenega doma Domžale, župniku Klemenu Svetelju za lepe misli pri sv. maši, pevski skupini Krt, trobentaču, Pogrebni službi Vrbančič, društvu upokojencev Simona Jenka Domžale in cvetličarni Omerza.
Hvala vsem, ki ste ji lepšali življenje in jo bodrili.
Zelo te pogrešamo!

Vsi tvoji

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja ...

Po težki in nepričakovani bolezni smo se 16. septembra 2015 poslovili od naše dobre in skrbne mami, mame, prababice, tašče, sestre, tete, svakinje, sestrične in sosede

Cite Prelovšek

rojene Kepec, iz Spodnjih Prapreč 24 a pri Lukovici
25. 2. 1938 – 12. 9. 2015

Iskrena zahvala je namenjena vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom Spodnjih Prapreč, znancem za darovano cvetje, sveče, svete maše, izrečena sožalja in telegrame.
Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti k njenemu grobu na Brdu.
Posebna zahvala je namenjena prijaznemu osebju bolnišnice Golnik, urgentni službi ZD Domžale, Onkološkemu inštitutu v Ljubljani, ki ste naši mami Citi lajšali bolečine.
Hvala tudi dr. Marjanu Lobodi, sestri Vanji iz ZD Lukovica, patronažni sestri Irmi Markovšek ter negovalkama Romani in Vesni iz Doma počitka Mengeš za nesebično pomoč na domu.
Zahvala je namenjena tudi župnikoma Vladimiru Jaksetiču in Ivanu Povšnarju za lepo opravljen pogrebni obred.
Marku Jerantu iskrena hvala za lepo in čutno prebran govor naši mami in sosedu Janiju Pižmu za pomoč pri organizaciji pogreba.
Hvala tudi pevcem za lepo zapete pesmi in Pogrebni službi Vrbančič.
Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!
Z njo ostajamo vsi njeni domači.

Pojdem na ravno polje,
na ravno polje, kjer žito cvete,
naj mi pod prsti bilke šume,
naj se mi zemlja odpre.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 51. letu zapustil naš dragi mož, oči, ata, brat in stric

Andrej Rotar

iz Ihana

Zahvaljujemo se gospodu župniku, ministrantom, pevcem in trobentaču za lepo opravljeno zadnje slovo našega Andreja.
Iskreno se zahvaljujemo tudi sodelavcem podjetja Vodovod-Kanalizacija, Mlinostroja in Farme Ihan, kjer je spoznal veliko prijateljev, ki so ga imeli radi in mu pomagali.
Hvala Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo, da so ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom za sočutne besede, darove in nesebično pomoč.
Hvala vsem dobrim ljudem, ki so ga imeli radi in se ga bodo spominjali.
Vedno bo v naših srcih!

Družina Rotar Ihan, 9. 10. 2015

Ni besed, ki bi nas potolažile v samotnih nočeh,
ni solz, ki bi oprale bolečino iz naših src ...
So le dragoceni spomini, ki nas učijo živeti naprej.

ZAHVALA

28. septembra 2015 smo se na dobskem pokopališču mnogo prezgodaj, v starosti 37 let, poslovili od naše ljubljene mamice, žene, hčerke, sestre, snahe in vnukinje

Ane Cimperman

roj. Pirnat, iz Podrečja

Ob tej priliki bi se najprej radi zahvalili vsem, ki so njej in nam v času njene bolezni pomagali s pridelki in denarnimi sredstvi za pomoč pri zdravljenju.
Prisrčna hvala prijateljem, sosedom, vaščanom Podrečja, sorodnikom, Aninim sodelavcem, Pošti Slovenije PE Ljubljana ter vsem našim sedanjim in nekdanjim sodelavcem za besede tolažbe, izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za sv. maše in za denarne prispevke.
Hvala vsem, ki ste se prišli poslovit od naše drage Ane in vsem, ki ste jo spoštljivo spremljali na zadnji poti. Hvala direktorju Pošte Slovenije PE Ljubljana za govor, župniku Juretu Ferležu za pogrebno sveto mašo, kvartetu Grm, Cvetličarni Vijolica in Pogrebni službi Vrbančič za pietetno oskrbo pogreba.
Posebna zahvala vzgojiteljicam vrtca Palček Vir ter otrokom in staršem skupine Medvedi in Račke.
V naših srcih ne bo pozabljena!

Njeni: otroci Klara, Gaber, Zarja, mož Daniel, mami Meta, sestra Tea, Dragica in Janez ter nona in nono.

Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

V 85. letu je svojo življenjsko pot sklenil najin dragi oče

Stanislav Cerar

iz Doba, Gubčeva ulica 10

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se od njega poslovili. Hvala kolektivu Količevo Karton, Veri Vojska za lepe poslovilne besede, dobskim gasilcem za zadnjo pot do groba in župniku Pavlu Okolišu za lep poslovilni obred.

Ati, saj veš, da te imamo neizmerno radi.

Žalujoči hčerki Marta in Alenka z družinama

ZAHVALA

Zapustil nas je dragi mož, oče in dedi

Vili Savec

Zahvaljujemo se za pomoč, sočustvovanje, sveče, darove in poslednje slovo.
Hvala pogrebni službi, župniku, pevcem in trobentaču za lep pogrebni obred.

Hvala vsem in vsakemu posebej!

Vsi njegovi

Mirno in spokojno si zaspal,
v večni sen od nas odpotoval.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 90. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, brat, dedek, pradedek in stric

Janez Volčini

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in darove. Posebna zahvala dr. Mirjam Pogačar Zajc, patronažni sestri Marjani in župniku ter vsem, ki ste ga pospremili k njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Čez noč, čez noč
pregrnila travica svet je,
čez noč, čez noč
na travo se vsulo je cvetje.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 75. letu starosti sklenil naš dragi mož, brat in stric

Ciril Avbelj

Primažev Ciril, iz Štude

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, društvu upokojencev Domžale, prostovoljnemu gasilskemu društvu Študa, gasilskemu društvu Sveti Štefan ter sosednjim gasilskim društvom za podarjeno cvetje in sveče.
Zahvala tudi Pogrebni službi Vrbančič in župniku Klemenu Svetelju za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame

Marije Jenko

iz Mengša
1930–2015

se iskreno zahvaljujemo osebju Doma počitka Mengeš, Pogrebni službi Vrbančič, župniku Lojzetu Hostniku, pevcem, sorodnikom, sosedom, veteranom PGD Homec, Društvu upokojencev Mengeš in vsem ostalim, ki ste jo v velikem številu pospremili na zadnji poti. Prav posebej se zahvaljujemo za prispevke, ki ste jih darovali za maše in za cerkev.

Vsi njeni

SPREJEM ZAHVAL

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo pa tudi med 14. in 16. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

OBJAVE

Bog te poklical je k sebi v nebo,
k sebi v svoj dom, k sebi v svoj raj.
Naj ti poplača dobroto, trpljenje,
naj podari ti zdaj večno življenje.

ZAHVALA

16. septembra smo se na mengeškem pokopališču poslovili od dragega moža, očeta, dedija, brata, svaka, tasta in strica

Franca Zalokarja

roj. 17. 9. 1937
mizarskega obrtnika v pokoju iz Mengša, stanujočega na Viru

Iskrena hvala vsem, ki ste ga v času bolezni obiskovali, se spomnili nanj in ga pospremili na poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se za vaše darove in obiske njegovega zadnjega doma. Hvala osebju ZD Domžale in oskrbovalki gospe Stanki za vsa prizadevanja. Hvala župniku z Vira in Pogrebni službi Vrbančič.

Vsi njegovi

Že davno sem dom zapustila
kakor duša telo.
Odnesla me šumna je sila
v neznansko, nemirno nebo.
(Lili Novy)

ZAHVALA

Tiho in mirno, kot je živela, je v 93. letu starosti odšla od nas naša draga mama, tašča, babica in prababica

Boža Lenič

iz Domžal, Ulica Ivana Pengova 5

Iskrena hvala vsem sorodnikom in prijateljem, ki so darovali cvetje in sveče.
Posebna zahvala gre osebju Doma počitka Mengeš, enote v Trzinu, gospe Petri Kraševec, ravnateljici OŠ Venclja Perka, sodelavcem iz te šole, gospe Veri Beguš iz Krašnje, pevcem, sosedom iz bloka in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka

Alojza Povža

iz Domžal, Potočnikova ulica 1

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za podarjeno cvetje, darove, sveče in izraze sožalja. Posebna zahvala naj velja dr. Starbekovi, patronažni sestri Poloni in g. Igorju, ki so v času težke bolezni lepo skrbeli zanj.

Hvala župnikoma g. Klemenu in g. Andreju za redne obiske na domu in za lepo opravljen poslovilni obred.

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in nekdanjim sodelavcem.

Žalujoči: žena Pavla, sinova Samo in Peter ter hči Urška z družino

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot
je 18. septembra sklenila

Mirka Zupančič

Gregorčičeva 6, Radomlje

Iskrena hvala vsem, ki ste se poslovili od nje.

Vsi njeni

V SPOMIN

Darku Zoretu

V petek, 25. septembra 2015, smo se na domžalskem pokopališču poslovili od prijatelja in sodelavca, dolgoletnega člana Foto kino in video kluba Mavrica Radomlje Darka Zoreta.

Pokojni Darko se je rodil 8. septembra 1932 v kraju Kandrše v občini Zagorje, kjer je preživel tudi mladost. Po končanem osnovnem šolanju se je odločil za poklic kovinarja in po poklicnem izobraževanju je postal visokokvalificiran ključavničar. Zaposlil se je v tovarni Mlinostroj v Domžalah, kjer je do upokojitve opravljal delo ključavničarja. Kot vesten in natančen delavec je postal skupinovodja ključavničarjev. Med sodelavci je bil priljubljen, spoštovan in cenjen. V bližini tovarne, v Študi, si je zgradil dom in si ustvaril družino. Poleg poklica in dela v tovarni je Darka zanimalo še marsikaj. V prostem času sta ga ljubiteljsko privlačila fotografija in film. Tako je že med poklicnim usposabljanjem in izobraževanjem v Ljubljani obiskoval tudi tečaj fotografije, ki ga je vodil novinar,pedagog in mednarodni mojster fotografije Vlastja Simončič.

Leta 1980 se je včlanil v foto in filmski klub Mavrica v Radomljah. Postal je zelo ustvarjalen član. Samostojno in v sodelovanju s prijatelji v klubu je posnel nekaj uspelih kratkih filmov. V klubu smo zelo cenili njegovo prizadevanje pri vzdrževanju in upravljanju tehnike. Po ustanovitvi in formiranju samostojne video sekcije je redno, dokler mu je dopuščalo zdravje, sodeloval v snemalnih ekipah. Kolegi v ekipi so mu zaradi njegovih lastnosti, tenkočutnosti in natančnosti najraje zaupali skrb za kakovost zvoka.
Darka smo v klubu Mavrica zelo cenili, zlasti zaradi njegove zanesljivosti in točnosti, pa tudi zaradi občečloveških vrlin, kot so zvestoba, poštenje in prijateljstvo.
Hvala ti za vse, Darko!

V IMENU ČLANOV KLUBA MAVRICA
JANEZ KOSMAČ

ZAHVALA STANKU ŠINKOVCU

V septembru smo se starejši otroci iz vrtca Dominik Savio odpravili na daljši pohod do Male Loke. Izlet smo opravili v sklopu športne značke Mali sonček. Pot nas je peljala ob Bistrici, kjer smo opazovali reko, uživali v teku, se smejali, klepetali in opazovali kmete pri njihovih opravilih. Hitro smo prispeli na cilj, do samostana, kjer živijo sestre Svetega križa. Prijazno so nas sprejele v njihovem lepem parku, kjer smo se okrepili z malico. Nato smo vstopili še v kapelo, kjer je glasno zadonela naša himna Dominik Savio. Kadar se imamo lepo, čas hitro mine in tudi tokrat je bilo tako. Odpravili smo se nazaj proti vrtcu. Tedaj pa se je naš izlet še dodatno popestril; začelo je deževati. Varno smo se zatekli pod velik nadstrešek, ki so nam ga lastniki prijazno odstopili. Na tem mestu bi se rada zahvalila avtobusnemu prevozniku g. Šinkovcu, ki smo ga poklicale, in je bil pripravljen tako hitro ukrepati, se organizirati ter prepeljati naše otroke nazaj v vrtec. Že samo dejstvo, da je bil gospod Šinkovec tako hitro pripravljen priskočiti na pomoč, nas je zelo razveselilo in smo mu vzgojiteljice res zelo hvaležne. V dneh, ko smo čakale račun za prevoz, pa smo izvedele, da je to opravil brezplačno.

Res ne vem, s čim smo si to zaslužili, vsekakor pa smo tega veseli.

V imenu vseh sodelavk se na tem mestu še enkrat iskreno zahvaljujem g. Šinkovcu za njegovo dobro delo in verjamem, da se dobro z dobrim vrača!

VZG. URŠA LAVRIČ

OBVESTILO
o prehodu na zimski urnik odvoza biološko razgradljivih odpadkov

Uporabnike na območju občine Domžale obveščamo, da **s 15. novembrom 2015** začne veljati zimski urnik odvoza odpadkov, kar pomeni, da bo **odvoz biološko razgradljivih odpadkov potekal vsakih 14 dni**. Zimski urnik velja **do 15. februarja 2016**, ko bodo rjave posode ponovno izpraznjene tedensko.

Podrobne informacije o urnikih odvoza so dostopne na spletni strani **www.jkp-prodnik.si**, prek elektronske pošte na info@jkp-prodnik.si, po telefonu na 01 729 54 30 ali osebno v času uradnih ur.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIK

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v **petek, 27. novembra 2015**. Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.** Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali jih pošljete na naš e-naslov: **urednistvo.slamnik@gmail.com**

OBČINA DOMŽALE

OBVESTILO
o podaljšanju javne razgrnitve Občinskega prostorskega načrta

Obveščamo vas, da je javna razgrnitev Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Domžale (OPN) **podaljšana za 30 dni**, in sicer do vključno 30. 11. 2015.

Gradivo je dostopno na spletni strani www.domzale.si, na Občini Domžale, Oddelku za urejanje prostora, Savska 2, Domžale in v prostorih vseh krajevnih skupnosti.

OBČINA DOMŽALE
ODDELEK ZA UREJANJE PROSTORA

OBVESTILO OBČANOM
Kanalizacija Studenec

Občina Domžale bo na območju naselja Studenec v naslednjih mesecih zgradila kanalizacijsko omrežje in obnovila vodovod. Vodovod in kanalizacija bosta vgrajena v cestne površine. Cesta bo po gradnji v celoti asfaltirana.
Pogodba z izvajalcem bo podpisana v naslednjih dneh. Rok izvedbe gradnje je 75 koledarskih dni od podpisa pogodbe oziroma uvedbe v posel. Začetek gradnje je predviden v novembru. Dinamika same gradnje je odvisna od vremenskih razmer. Z gradnjo kanalizacije in vodovoda bomo predvidoma zaključili v januarju oziroma februarju, asfaltiranje ceste pa bo zaradi vremenskih pogojev izvedeno predvidoma v marcu 2016.

OBČINA DOMŽALE
Urad župana

MALI OGLASI

Šivalni stroji – servis in prodaja šivalnih strojev (gospodinjskih in industrijskih). Marko Pratneker, s. p., Slamnikarska 3 b, Domžale.
t: 041 920 149

Inštrukcije matematike in fizike v centru Domžal.
t: 031 504 357

Brezplačen odvoz bele tehnike in vseh kovinskih predmetov.
t: 040 78 00 78

Inštrukcije matematike in fizike na vašem domu za OŠ, SŠ in gimnazijo. Klemen
t: 040 168 454

Iščemo dekleta za delo v strežbi.
t: 041 556 100
t: 041 826 372

Odkup vozil od letnika 1998 naprej, cela, lepa, karambolirana ali v okvari.
t: 031 264 290

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi popoldan med 14. in 16. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti **slamnik@kd-domzale.si**

SIMAX
Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale **tel. 01 724 16 56**
Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica) **tel. 01 831 17 96**
PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com
AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE
1000 LJUBLJANA
Glavarjeva 47
E-pošta: zlatkojajcanin.dzm@gmail.com
Splet: www.mentalno-zdravje.si
Telefon: 031/643-782
Telefon: 041/341-081

SKUPINE ZA SAMOPOMOČ V DOMŽALAH ZA LJUDI S ČUSTVENIMI TEŽAVAMI

Obveščamo vas, da DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE v Domžalah organizira dopolnilno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč pod vodstvom izkušenega terapevta. Terapije potekajo v Zdravstvenem domu Domžale dva krat mesečno ob četrtkih z začetkom ob 18. uri. Udeležba je brezplačna.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšne druge čustvene težave,vas vabimo, da nas kontaktirate na telefonsko številko 031/643-782, da se dogovorimo o vaši prisotnosti na skupini.

Vljudno vabljeni!

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE
Predsednik: Zlatko Jajčanin

OBČINA DOMŽALE

Na podlagi Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 34/11, 42/12, 24/13 in 10/14; v nadaljevanju: Uredba), Občina Domžale objavlja

NAMERO O SKLENITVI NEPOSREDNIH POGODB ZA ZAKUP NESTANDARDNIH ZAPRTIH STOJNIC NA TRŽNEM PROSTORU V DOMŽALAH ZA LETO 2016

I. Predmet zakupa

Občina Domžale oddaja v zakup tri nestandardne zaprte stojnice z oznakami 13-z, 14-z in 15-z na tržnem prostoru v Domžalah, za namen prodaje suhomesnatih izdelkov in mlečnih izdelkov (siri, namazi, skuta, smetana, jogurti, kefirji, maslo) iz lastne proizvodnje.
Izhodiščna cena za zakup ene nestandardne zaprte stojnice za celo leto 2016 znaša 1.676,00 € z DDV.

II. Pogoji prijave

Ponudbe za zakup lahko oddajo pravne in fizične osebe z lastno proizvodnjo suhomesnatih ali mlečnih izdelkov (siri, namazi, skuta, smetana, jogurti, kefirji, maslo), ki jih želijo prodajati na tržnem prostoru v Domžalah in imajo svoje obrate registrirane pri Veterinarski upravi RS. Drugi izdelki lastne proizvodnje, če ponudnik izpolnjuje zakonske pogoje za njihovo prodajo in so dovoljeni tudi z Odlokom o določitvi pogojev za prodajo blaga zunaj prodajaln v občini Domžale, lahko v obsegu ponudbe (številu različnih izdelkov) predstavljajo največ 10% ponudbe.

Vsak ponudnik lahko odda ponudbo samo za zakup ene stojnice.

III. Pogoji najema

Izhodiščna cena zakupa je določena na podlagi sklepa župana št. 0322-13/2015 z dne 13. 10. 2015.

Zakupnina za stojnico se poravna na podlagi sklenjene pogodbe v osmih dneh po izstavitvi računa s strani Občine Domžale, na podračun Občine Domžale, odprt pri Banki Slovenije, številka 01223-0100001491. Plačilo zakupnine v določenem roku je bistvena sestavina zakupne pogodbe. Če zakupnik ne poravna najemnine v navedenem roku, se šteje, da je pogodba razdrta s prvim dnem zamude.

Zakupnik stojnice ne sme dati v podnajem.

IV. Merilo za izbor najugodnejših ponudnikov

Merilo za izbor najugodnejših ponudnikov je najvišja ponudbena cena.
Zaprte stojnice z oznakami 13-z, 14-z in 15-z bodo z neposredno pogodbo oddane trem ponudnikom z najvišjo ponudbeno ceno, pri čemer pa bo upoštevano, da bo izbran vsaj en ponudnik za prodajo suhomesnatih izdelkov in vsaj en ponudnik mlečnih izdelkov tudi v primeru, če bodo trije najboljši ponudniki vsi ponujali prodajo mlečnih izdelkov ali pa vsi trije samo suhomesnate izdelke. V tem primeru bo izbran kot tretji zakupnik naslednji najugodnejši ponudnik za prodajo izdelkov, ki jih ne ponujajo že predhodni ugodnejši ponudniki.

V primeru, da dva ali več ponudnikov ponudi isto najvišjo ponudbeno ceno, se navedene ponudnike povabi h pogajanjem. Če bodo tudi na pogajanjih ponujene enake cene, bo o ponudniku odločil žreb občinske Komisije za oddajo stojnic v zakup.

V. Potrebna dokumentacija in navodila za pripravo ponudbe

Ponudnik odda ponudbo na obrazcu PRIJAVA, ki je sestavni del te objave in je od dneva objave do izteka roka za oddajo ponudb, dostopen na spletni strani Občine Domžale, http://www.domzale.si/, pod rubriko Za občane in občanke/ Razpisi, povabila in javna naročila/ Podjetništvo, turizem in kmetijstvo. Zainteresirani ponudniki lahko v času uradnih ur, obrazec dvignejo tudi v vložišču Občine Domžale, soba št. 4, Ljubljanska 69, 1230 Domžale.

Popolna ponudba mora vsebovati naslednje zahtevane dokumente in dokazila:

- pravilno izpolnjen obrazec PRIJAVA, z natančno navedbo ponudbe prodajanih izdelkov,
- podpisan vzorec pogodbe, ki je v prilogi obrazca PRIJAVA,
- dokazilo, da ima ponudnik veljavno dovoljenje (prijavljeno dejavnost) za proizvodnjo izdelkov, ki jih želi prodajati,
- izpisek iz evidence registriranih obratov na področju živil živalskega izvora, ki ga izda pristojni območni urad Veterinarske uprave RS.

Ponudbe morajo biti veljavne do vključno 30 dni od dneva zaključka roka za prijavo.

VI. Odpiranje in vsebina ponudb

Prispele ponudbe bo obravnavala Komisija za oddajo stojnic v zakup, imenovana s sklepom župana št. 0322-13/2015 z dne 13.10.2015. Odpiranje ponudb bo izvedeno **25. 11. 2015 ob 10. uri** v konferenčni sobi Občine Domžale, Ljubljanska cesta 69, 1230 Domžale. Odpiranje ne bo javno.
Ponudbe se bodo odpirale in obravnavale po vrstnem redu, po katerem so bile predložene. Na odpiranju ponudb bo komisija ugotavljala njihovo popolnost glede na zahtevana dokazila in pripravila prednostni seznam. Ponudbe z nižjo zakupnino od izhodiščne in nepopolne ponudbe ne bodo upoštevane.

Nepravočasne, nepravilno označene ali napačno vložene ponudbe, bodo izločene in po končanem postopku odpiranja vrnjene ponudniku.

VII. Sklenitev neposredne pogodbe

Z izbranimi ponudniki bodo sklenjene neposredne zakupne pogodbe najpozneje v 10 dneh po opravljeni izbiri. Če izbrani ponudnik ne sklene pogodbe v navedenem roku, bo Občina Domžale sklenila pogodbo z naslednjim najugodnejšim ponudnikom.

VIII. Drugi pogoji

Občina Domžale si pridržuje pravico, da ne glede na ostala določila te objave:

- kot najugodnejšega ponudnika ne izbere nobenega od ponudnikov,
- kadarkoli popravi in/ali dopolni predlog neposredne zakupne pogodbe v prilogi in posledično ta popravljen/ali dopolnjen predlog neposredne zakupne pogodbe postane priloga, namesto prejšnjega.

Če na podlagi objavljene namere za sklenitev neposrednih pogodb za zakup zaprtih stojnic na tržnem prostoru v Domžalah za leto 2016 ni dosežena vsaj izhodiščna zakupnina, se neposredne pogodbe ne bodo sklenile.

IX. Rok in način predložitve prijav

Predlagatelji morajo prijavo oddati po pošti kot priporočeno pošiljko najpozneje do **22. 11. 2015 do 24. ure** (datum poštnega žiga), na naslov Občina Domžale, Ljubljanska cesta 69, 1230 Domžale ali osebno na vložišču Občine Domžale, soba št. 4, Ljubljanska 69, 1230 Domžale. Ponudbe morajo biti **v zaprti ovojnici**, s pripisom v levem spodnjem kotu ovojnice **»Objava namere za sklenitev neposredne pogodbe za zakup stojnice – NE ODPIRAJ«**. Na hrbtni strani ovojnice mora biti naveden naziv in naslov ponudnika.

Dodatne informacije v zvezi z objavo namere za sklenitev neposredne pogodbe dobijo zainteresirani v času uradnih ur na telefonski številki 01 721 42 51 Občina Domžale, Oddelek za finance in gospodarstvo.

Občina Domžale
Župan Toni Dragar

OBČINA DOMŽALE

Na podlagi 21. člena Odloka o štipendiranju v občini Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 6/15-UPB1) Občina Domžale objavlja

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV ENKRATNIH ŠTIPENDIJ ZA ŠTUDIJSKA IZPOPOLNJEVANJA ZA LETO 2015

1. Predmet razpisa

Predmet javnega razpisa je dodelitev največ pet štipendij v enkratnem znesku za študijska izpopolnjevanja (v nadaljevanju: enkratne štipendije) za leto 2015 za kandidate, ki so državljani Republike Slovenije in imajo stalno bivališče v občini Domžale.

Enkratno štipendijo je možno pridobiti za študijsko izpopolnjevanje, ki ga financira kandidat sam in za isti program oziroma isto stopnjo programa ali študija le enkrat.

V razpisu uporabljeni izrazi zapisani v moški slovnični obliki se uporabljajo kot nevtralni za moške in ženske.

2. Višina sredstev

Zneski enkratnih štipendij znašajo:

- 710,00 EUR za študij na 6. in 7. ravni,
- 849,00 EUR za študij na 8. ravni,
- 570,00 EUR za ostala študijska izpopolnjevanja, ki pripomorejo k višji ravni že pridobljene izobrazbe.

Dodeljeni znesek enkratne štipendije ne sme presegati dejanskih stroškov šolnine študijskega izpopolnjevanja in ne sme biti višji od zneskov enkratnih štipendij določenih v prejšnjem odstavku.

3. Obrazec in obvezna dokazila

Kandidati morajo prijavi na razpis predložiti:

1. izpolnjen obrazec: **Vloga za dodelitev enkratne štipendije za leto 2015**,
2. priloge:
   - življenjepis,
   - dokazilo o vpisu v študijsko izpopolnjevanje oziroma ustrezen prevod dokazila, v primeru študijskega izpopolnjevanja v tujini,
   - dokazilo o učnem uspehu predhodnega izobraževanja oziroma ustrezen prevod dokazila, v primeru študijskega izpopolnjevanja v tujini,
   - dokazila, s katerimi kandidat izkazuje posebno nadarjenost na posameznem področju zadnjih dveh let oziroma ustrezen prevod dokazil v primeru dokazil pridobljenih v tujini,
   - dokazila o vključevanju v delo društev ali drugih organizacij v občini zadnjih dveh let,
   - znesek šolnine in prikaz virov financiranja šolnine.

V primeru študijskega izpopolnjevanja v tujini je vlogi potrebno priložiti še:

- ustrezno primerjavo vrednotenja uspešnosti študija v tujini z ocenami oziroma vrednotenjem v Republiki Sloveniji.

4. Merila, ki se upoštevajo pri podeljevanju enkratnih štipendij za študijska izpopolnjevanja

Pri podeljevanju enkratnih štipendij se smiselno uporabljajo določbe 11. in 13. člena Odloka o štipendiranju v Občini Domžale, ki določata merila za podeljevanje štipendij nadarjenim dijakom in študentom in kjer je v 11. členu med drugim navedeno, da:

1. Štipendijo nadarjenim dijakom in študentom lahko prejmejo:
   - dijaki od vključno drugega letnika dalje, s prav dobrim (povprečna ocena vseh številčno izraženih ocen preteklega šolskega leta je vsaj 4,00) ali odličnim uspehom v preteklem šolskem letu,
   - študenti od vključno drugega letnika dalje, ki imajo vsaj prav dobro (8,00) povprečno oceno vseh številčno izraženih ocen preteklega študijskega leta.
2. Kot prvi letnik v smislu 1. točke, šteje le letnik po pridobljeni 2. ravni izobrazbe za dijake in letnik po pridobljeni 5. ravni izobrazbe za študente.
3. Imajo prednost pri izbiri kandidati z boljšim uspehom oziroma višjo oceno oziroma kandidati, ki dosegajo izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja.
4. Mora kandidat oziroma njegov zakoniti zastopnik (v nadaljevanju: kandidat) vlogi priložiti tudi dokumentacijo, s katero dokazuje izjemne dosežke na posameznem področju v zadnjih dveh letih glede na šolsko oziroma študijsko leto, za katerega kandidat uveljavlja pravico do štipendije.
5. Za izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja štejejo:
   - najboljše uvrstitve na državnih tekmovanjih o znanju, športu, raziskovalnem delu in na umetniških področjih,
   - udeležba in najvišja mesta na mednarodnem tekmovanju po predhodnem izboru na državnem tekmovanju na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, razvojne dejavnosti, umetnosti in športa,
   - uvrstitve na umetniških, arhitekturnih ali drugih natečajih na državni ali mednarodni ravni,
   - objave in predstavitve izvirnih avtorskih del na umetniških, strokovnih ali znanstveno raziskovalnih področjih, urejanje publikacij, glasil, revij,
   - pri študentih uvrstitev med najboljših 5% v svoji generaciji glede na doseženo povprečje,
   - drugi izjemni dosežki.

13. člen Odloka o štipendiranju v Občini Domžale določa, da se štipendijo nadarjenim študentom za izobraževanje v tujini lahko dodeli kandidatu, od vključno drugega letnika dalje, ki ima vsaj prav dobro (8,00) povprečno oceno vseh številčno izraženih ocen preteklega študijskega leta. Prednost pri izbiri ima kandidat z boljšim uspehom oziroma višjo oceno oziroma kandidat, ki dosega izjemne dosežke na posameznem področju družbenega življenja in ki izkaže, da se v tujini izobražuje na izobraževalni ustanovi, ki je akreditirana v skladu s predpisi države izobraževanja za izvajanje javno veljavnega (akreditiranega) izobraževalnega programa.

5. Prijave

Obrazec Vloga za dodelitev enkratne štipendije z ustreznimi prilogami naj kandidati pošljejo priporočeno najpozneje do **ponedeljka, 16. novembra 2015,** na naslov OBČINA DOMŽALE, Oddelek za družbene dejavnosti, Ljubljanska cesta 69, 1230 Domžale ali oddajo osebno na vložišču Občine Domžale, soba 4.

Obvezni obrazec Vloga za dodelitev enkratne štipendije za leto 2015 lahko kandidati dvignejo na vložišču Občine Domžale oziroma je objavljen na spletni strani Občine Domžale (www.domzale.si) pod rubriko: Razpisi.

Strokovna služba bo obravnavala popolne in v roku razpisa prispele vloge v skladu z določili Odloka o štipendiranju v občini Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale št. 6/15-UPB1).

O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po opravljenem izboru.

Vse dodatne informacije lahko kandidati za štipendije dobijo na telefonski številki 01 724 13 05.

Številka: 1103-19/2015
Datum: 30. 10. 2015

Župan, Toni Dragar

OBJAVE | PISMA BRALCEV

OBČINA DOMŽALE

V skladu s 6. in 7. členom Odloka o določitvi pogojev za prodajo blaga zunaj prodajaln v občini Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 11/09), Občina Domžale objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ODDAJO TRŽNEGA PROSTORA IN STOJNIC V OBČINI DOMŽALE ZA LETO 2016

Predmet javnega razpisa je oddaja v zakup tržnega prostora, odprtih in standardnih zaprtih stojnic z oznakami od 1-z do 12-z ter 16-z in 17-z, ki so v lasti Občine Domžale na tržnem prostoru v Domžalah, za obdobje januar- december 2016.

Tržni prostor in stojnice se dajejo v zakup za prodajo:
a) vseh vrst kmetijskih pridelkov in sadja,
b) živil in pijač, za katere so izpolnjeni zdravstveno tehnični in higienski pogoji za prodajo zunaj prodajaln,
c) suhe robe,
d) izdelkov domače in umetne obrti,
e) cvetja, gozdnih sadežev,
f) raznih sadik,
g) izdelkov, ki so namenjeni promociji Občine Domžale,
h) sveč,
i) galanterije,
j) drugih izdelkov kulturnega, vzgojnega, etnološkega ali estetskega pomena, če zakupna mesta niso zasedena za prodajo izdelkov od alineje a) do alineje i).

Zakupniki so lahko trgovci za izdelke iz lastne proizvodnje, razen v primeru, če gre za prodajo izdelkov navedenih pod alinejo j). iz I. točke tega javnega razpisa, ko ni potrebno, da ima trgovec lastno proizvodnjo.
Zakupniki so lahko tudi kmetovalci ali drugi posamezniki, če izpolnjujejo pogoje za prodajo na premičnih stojnicah v skladu z veljavnimi predpisi.
Zakupniki ne morejo biti prosilci, ki jim je bila v preteklih dveh letih odpovedana zakupna pogodba zaradi kršitev določil zakupne pogodbe.

Na tržnem prostoru je preprodaja prepovedana.

III.
Zakupnina za prodajni prostor za odprto stojnico znaša 6 € na dan in 112,75 € na mesec za prodajni prostor za standardno zaprto stojnico. Za zaprte stojnice je možen samo mesečni najem. Zakupniki zaprtih stojnic morajo izvajati prodajo svojih izdelkov minimalno 3 dni tedensko.

Prosilec mora poravnati zakupnino pred začetkom prodaje na tržnem prostoru za celotno obdobje, za katero se sklepa zakupna pogodba.

IV.
Uporaba stojnic in tržnega prostora je praviloma možna:
a.) od torka do sobote od 8.00 do 17.00.
V času predpraznične nakupov, v decembru, lahko prodajalec podaljša čas prodaje do 20.00 oziroma ga uskladi z odpiralnim časom ostalih prodajaln v mestu Domžale.

b.) na določene dneve pred prazniki, tudi ob nedeljah in ponedeljkih in sicer:
- 8. marec (prodaja cvetja) - teden dni pred praznikom,
- 25. marec (prodaja cvetja) - teden dni pred praznikom,
- cvetna nedelja (prodaja oljčnih vejic, butaric) - teden dni pred praznikom,
- 1. november (prodaja cvetja in sveč) - teden dni pred praznikom,
- božič, novo leto (prodaja novoletnih okraskov, smrečic) - od 5. do 31. decembra.

V.
Prosilec odda vlogo na obrazcu, ki ga lahko dobi v času uradnih ur na vložišču Občine Domžale, soba št. 4, Ljubljanska 69, Domžale ter na spletni strani Občine Domžale http://www.domzale.si/, pod rubriko Vložišče / Razpisi. Javni razpis je odprt do zasedbe oz. zakupa vseh stojnic.

Obrazcu morajo prosilci priložiti naslednja dokazila:
- kmetovalci: izpis iz registra kmetijskih gospodarstev za KMG-MID;
- če gre za proizvode na podlagi dopolnilne dejavnosti na kmetiji, je potrebno predložiti: dovoljenje pristojne upravne enote za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- trgovci, ki prodajajo izdelke iz lastne proizvodnje kot tudi ostali trgovci: uradno veljavno dokazilo o proizvajalcu artiklov, ki jih želijo prodajati (npr. priglasitveni list oz. dokazilo o vpisu dejavnosti v sodni register),
- drugi posamezniki: uradno veljavno dokazilo, da sami izdelujejo proizvode, ki jih želijo prodajati (npr. potrdilo o vpisu v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo skladno z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno),
- vsi prosilci, ki želijo prodajati živila živalskega izvora (mleko, mlečni izdelki, jajca, čebelji pridelki in izdelki iz medu, mesni izdelki) morajo predložiti tudi izpis iz evidence registriranih obratov, ki ga izda pristojni območni urad Veterinarske uprave RS.

VI.
Občinska uprava bo izmed prispelih ponudb izbrala najprimernejše ponudnike. Pri izboru bo upoštevana pestrost ponudbe. V primeru, da bo prijavljenih več interesentov, kot je zakupnih mest, bodo imeli prednost ponudniki kmetijskih pridelkov lastne proizvodnje.

Ponudniki bodo pismeno obveščeni o izboru. Z izbranimi ponudniki bodo za obdobje, najdlje do 31. 12. 2016, sklenjene zakupne pogodbe, katerih sestavni del so tudi splošni pogoji za prodajo na stojnicah številka: 0072-23/2012, z dne 9. 11. 2012.

VII.
Prosilci oddajo vloge z dokazili na vložišče Občine Domžale, Ljubljanska 69, Domžale, soba št. 4 ali pa pošljejo po pošti na naslov: Občina Domžale, Oddelek za finance in gospodarstvo, Ljubljanska 69, 1230 Domžale. Dodatne informacije lahko dobite v času uradnih ur na telefonski številki 01 721 42 51.

Občina Domžale
Župan, Toni Dragar

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Ustavite predrzneže

Ob Kamniški Bistrici je priljubljena sprehajalna pot za stare in mlade, mamice z otroškimi vozički, za skupine otrok iz vrtcev, kolesarje in rekreativne tekače. Žal pa se po lepo urejeni peščeni poti v zelenem okolju vse preveč pogosto vozijo, da ne rečem divjajo, posamezniki z motornimi kolesi, največkrat tudi neregistriranimi. Povzročajo hrup, prah in splošno nevarnost za ostale uporabnike poti. Očitno ni nikogar, ki bi jih ustavil, ne policistov, ne občinskih nadzornikov, čeprav so za to poklicani in plačani z našimi davki. Upamo in upravičeno pričakujemo ukrepanje za preprečitev teh nedovoljenih ravnanj.

Nerazumnemu razbijaštvu mladih predrznežev še ni videti konca. V noči s petka na soboto so se, kot že večkrat prej, izživljali nad smetarskimi zabojniki na poti z Vira v Domžale. Manjše so poškodovali, vsebino raztrosili naokoli, večje za papir pa odvlekli v Kamniško Bistrico. Delavci komunalnega podjetja so jih morali pospravljati, gasilci pa dvigovati iz globoke mrzle vode. Vse zaradi mladoletnih objestnežev, ki jih ne policija ne sodišče ne morejo ustaviti. Sprašujem se, kakšni so njihovi starši, prvi dolžni in poklicani vzgojiti svoje otroke v normalne državljane. Upam, da jim pri teh ravnanjih celo ne dajejo potuhe.

Za DVO Domžale-Kamnik
Jože Nemec

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v **petek, 27. novembra 2015**. Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.** Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali jih pošljete na naš e-naslov: **urednistvo.slamnik@gmail.com**

Pot

Odprli so bazen Domžale, kar sem skorajda neumorno pričakovala in z navdušenjem opazovala toplo sonce. Naj razložim le na hitro: lanski december sem jemala predpisane kapsule, ki naj bi mi pozdravile ali vsaj omilile poškodbo, a sem žal povsem obležala in je bolezen pokazala svoje ‚šape'. Le počasi sem gib za gibom, pozneje korak za korakom počela dovolj močno, da z meseci postelja ni več edini prostor mojega življenja. Počasi sem začela s terapijami v URI Soča, ki mi je močna in konstruktivna opora. Danes imam dovolj moči, da plavam in delam potrebne vaje v odprtem bazenu in se po tednih, mesecih, zaprte za štirimi stenami, telo nahrani zraka, sonca in pravilnega gibanja. A vse to je skoraj postalo le nemogoč projekt. Sama zaradi ovirane hoje ne zmorem do bazena, a prevoza na vseh mogočih koncih nisem našla. Skoraj bi dvignila roke in si kopala jamo, ko v moderni družbi, modernem mestu ni mogoča tako preprosta stvar, pa četudi taksi. Nekega dne me pokliče operaterka iz Mreže Matija, ki se je resnično potrudila in iskala možen prevoz. Podala mi je nekaj telefonskih številk, med katerimi se je iskrila tudi številka Rdečega križa Domžale. Bralci, predvsem tisti, ki smo kadarkoli bili v stiski, dobro vemo, kaj pomeni pomoč. Na Rdečem križu Domžale so se takoj odzvali (imen ne želim izpostavljati, to mesto je dovolj malo in domače, da se (iz)ve, mar ne?), kar mi je bilo, kot bi zasijala zvezda, in da, resnično je. Rdeči križ Domžale mi je pomagal s prevozom in mi tako omogočil pomembno rehabilitacijo.

Če bi imela čarobno moč, bi jim pričarala zgodbo, ki jo želijo, a tokrat so to storili oni.

Hvala Rdečemu križu Domžale!

Mateja

SPB-1 (2. del pisma, nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kar se tiče omrežnine, je Občini Domžale znano, da je NO SPB-1 dal pobudo za znižanje omrežnine za celotno Občino Domžale in ne samo za naše večstanovanjske objekte. Razlog za znižanje je omrežnina, ki je ena najvišjih v Sloveniji. Višino omrežnine je predlagal direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik, potrdil pa jo je Občinski svet Občine Domžale. Omrežnina posledično polni občinski proračun, ker je Občina Domžale 56,15 odstotna lastnica JKP Prodnik. To, da ima kompleks SPB-1 samo dve (2) vstopni vodovodni cevi, vsak mesec pa se nam jih zaračuna sedemsto (700), pa seveda nikogar ne moti, saj se zaradi tega v občinsko blagajno zlije več denarja. Pa bi to moralo motiti vse lastnike stanovanj v večstanovanjskih objektih v Sloveniji. Ker je to milo rečeno podobno kraji. To, da se kot župan strinjate z nami, da je uredba krivična, za nas nič ne spremeni.

Kompleks SPB-1 ima med 600 in 900 m^3 mesečnih vodovodnih izgub med glavnim vodnim števcem in števci po lamelah.

Zanimivo je, da tudi za to, izgubljeno vodo, JKP Prodnik na podlagi uredbe zaračunava kanalščino, čeprav se izgubljena voda ne odvodnjava po kanalih. To bi moralo zanimati tudi vse ostale Slovence, pa jih ne v taki meri, da bi se spremenila uredba!

Predlog po subvencioniranju plačevanja omrežnine za SPB-1 je predstavljen samo kot ena izmed treh rešitev za plasiranje javnih sredstev v zasebno lastnino. Mogoče bi lahko Občina Domžale subvencionirala omrežnino vsem lastnikom večstanovanjskih objektov, ki so v centru mesta, iz razloga, da se center obnovi in polepša.

Nadzorni odbor SPB-1 je dal pobudo tudi po ureditvi varnega prehoda čez železniško progo na poti v OŠ Venclja Perka. Baje je bil ob gradnji šole zbran samoprispevek za izgradnjo prehoda, kot največjo oviro za izgradnjo varnega prehoda pa Občina Domžale izpostavlja Slovenske železnice. Prav, verjetno izvedba res ni enostavna in poceni, dokler vlak ne bo povozil kakšnega otroka ali starejše osebe. Samo napis, da je prehod smrtno nevaren, še ne rešuje težav in odgovornosti tistih, ki so za to plačani. Torej občina ve, da je prehod smrtno nevaren, prav tako Slovenske železnice, in nihče ne naredi prav nič. Mogoče se lahko najde enostavna in poceni rešitev, da se postavi semafor za pešce in dvigne teren.

Kaj je resnični problem SPB-1 in zakaj smo prepuščeni sami sebi? To, da ga Domžalčani nikoli niso vzeli za svojega. Kompleks je bil zgrajen na silo, večina prvih lastnikov pa je prihajala z območja bivše Jugoslavije, kot pa Slovencev. Kot da je grdi raček, sramota sredi Domžal, zdaj pa je še v zasebni lasti. To pa so zadostni razlogi, da je SPB-1 kot kislo jabolko, v katerega nihče ne želi ugrizniti (razen vsi politiki tik pred volitvami).

Kakšno mestno središče imamo v Domžalah? Je to sodobno mesto, ki ima vizijo, rešitve, razvoj, ali pa stagnira in propada? Res nikogar na Občini Domžale to ne zanima? Res nihče ne vidi dlje kot do naslednjega mandata? Je res najbolj priročen izgovor, da se ne da, ker je center v zasebni lasti?

NO SPB-1 poziva vas in Občino Domžale k razumskemu načinu razmišljanja in iskanju rešitev za skupno prenovo pasaže in ostale problematike v Domžalah, žal pa občina še vedno teži k iskanju pravnih zadržkov, ki onemogočajo plasiranja javnih sredstev.

Če ste župan dejanj, potem bomo prenovo pasaže izvedli (prav tako tudi celovito ureditev centra mesta), ker je za to zadosti razumske in pravne podlage, če pa ste župan, ki pred volitvami obljublja veliko, po volitvah pa se izgovarja na pravne ovire (pozablja pa razumske in socialne razloge), potem pač z vami ne bomo doživeli ureditev centra Domžal.

Mogoče bi bilo prav, da vodenje občine prevzame nekdo, ki na volitvah ne zmaga samo zato, ker glavno volilno bazo išče med gasilci, osebjem civilne zaščite in v vseh mogočih športno-kulturnih društvih, ki jim lahko 'proda' fiksno idejo, da jim kot župan osebno uredi denar za njihovo delovanje iz občinskega proračuna. Mogoče bi bilo za Domžale koristno, da vodenje in odločitve prevzame nekdo, ki ima 'Program' in sposobne ljudi okoli sebe, ki – podobno kot v gospodarstvu – iščejo rešitve in učinkovitost, ne pa za svojo neučinkovitost krivijo zakonodajo in pravne ovire (ki jih je glede na slovensko zakonodajo vedno dovolj na voljo).

Vprašanje glede pripravljenosti za prenovo pasaže SPB-1 lahko predstavimo zelo zapleteno ali pa zelo enostavno: želite ali ne želite? Vse ostalo pa je politika, ki nas ne zanima, ter merjenje moči pravnih veljakov, ki imajo različne poglede na isto stvar. Zakonodaja omogoča oboje.

NO SPB-1 pričakuje, da del denarja, ki ga Občina Domžale dobi od etažnih lastnikov SPB-1 (v 10 letih slabih 12 milijonov evrov), vloži v posodobitev pasaže in s tem tudi v urejanje mestnega središča. Naš denar, ne denar kogarkoli drugega.

Če rešitve Občina Domžale ne vidi, potem je bolje, da prenehamo s sestankovanjem in tratenjem časa v Projektni skupini za prenovo SPB-1. Potem nam ne preostane drugega kot to, da ljudje, ki prebivamo in delamo v SPB-1, sami začnemo iskati evropska sredstva, sami začnemo tržiti pasažo, sami izvedemo natečaj in podobno (na pomoč občine pa pozabimo, a se jo kot grenak priokus spomnimo pred naslednjimi volitvami).

Vse to zdaj enostavno ni več dovolj dobro. Mogoče je v preteklem obdobju to zadostovalo, zdaj želimo in pričakujemo veliko več. Od vodenja, prevzemanja odgovornosti, odločnosti, proaktivnosti in iskanja rešitev. Izgovori niso več moderni. Sploh pa ne za NO SPB-1.

Nadzorni odbor SPB-1 vas kot župana in g. Ješelnika direktorja občinske uprave, poziva k odgovoru na vprašanje: bomo prenovo pasaže izvedli z občino ali brez?

Nadzorni odbor SPB-1
Frenk Orel, koordinator NO SPB-1

Odgovor Marku Hrovatu

Pismo, ki ga je gospod Hrovat napisal kot odziv na moje pismo, v katerem bojda ‚oštevam' Antona Komata, je vzorčni primer argumentacije, ki jo poznamo pod imenom ‚slamnati mož'. Za tiste, ki morda ne vedo: gre za eno najpogostejših zmot argumentacije, kjer govorec poskuša spodbijati trditve nekoga tako, da najprej naredi ‚slamnatega moža', ki naj bi predstavljal stališče, ki se ga spodbija, potem pa z vsemi nadaljnjimi besedami udriha po njem (tj. miselnemu konstruktu, ki je praviloma le malo povezan z argumentom drugega, služi pa temu, da avtor nad njim znese svoj gnev). Kdor argumentira s slamnatim možem, se izogne razpravi o temi, zato da bi ‚dokazal' svoj prav, pri čemer pa nikoli ne pove, kaj on sam misli o temi, o kateri teče razprava.

Tudi v primeru Hrovatovega pisanja je tako: avtor pisma sicer daje slutiti, da se sam strinja z mnenji Antona Komata, nikjer pa ne poda nobenega svojega argumenta (zdi se, da jedro njegovega razmisleka tvori sklicevanje na domnevna dejstva, ki naj bi nadomestila ‚besede, besede, besede'). Že na začetku mi pripiše, da spadam med ‚stroko', ki v nadaljevanju služi kot slamnati mož, za katerega pa je tipično tudi to, da nikoli ni čisto natančno pojasnjeno, kaj je pravzaprav sploh njegova vsebina. Ob branju pisma se zdi, da je ta ‚stroka' lahko kdorkoli – vsak naj si sam ustvari neko svojo podobo zastopnika stroke, izraz v svoji nedoločenosti dopušča, da ga napolnimo s poljubno vsebino: pač glede na svoja trenutna občutja (še posebej nejevolje nad tem, kar naj slamnati mož zastopa v domišljiji nagovorjenih).

Gospod Hrovat je pri svojem udrihanju po slamnatem možu tako zavzet, da ni opazil, da se v besedilu pravzaprav sklicujem ne toliko na ‚najnovejša spoznanja stroke', kot na dognanja, ki so stara precej več kot neka dejstva, ki jih omenjeni gospod nekako potegne iz zraka – na čem drugem temeljijo, kot na tem, da naj bi jih podpiralo vedno več ljudi? je to po njegovem mnenju dovolj, da neko trditev prepoznamo kot dejstvo? – in naj bi pričala sama zase (če je pisec prebral daljšo različico mojega besedila, potem je nemara opazil, da se v njem navezujem predvsem na starogrškega filozofa Platona, razsvetljenca Kanta in Hannah Arendt – ideje, ki bi le stežka veljale za najnovejša dognanja stroke). Hkrati pa ni opazil, da tudi jaz kot ‚predstavnik stroke' problematiziram tisti tip vzgoje, ki ga sam imenuje ‚liberalnega' (čeprav se mi izraz ‚permisiven' zdi boljši, saj bolj neposredno izraža, da gre pri tem za odsotnost meja, nedoslednost, popuščanje ..., medtem ko ima beseda ‚liberalen' druge pomenske konotacije, kot so: strpnost, širokosrčnost, svobodomiselnost, ki pa izražajo nekatere temeljne vrednote in vrline). Tretja stvar, ki piscu pisma v njegovem razmisleku uide, pa je, da so tisto, kar on navaja kot dejstva, v resnici že razlage, kar pomeni, da smo tudi v tem primeru spet pri besedah. (Za razliko od gospoda Hrovata sam v tem ne vidim nič spornega ali obžalovanja vrednega: ljudje smo pač simbolna bitja in kompleksnost v besedovanju razumem predvsem kot prednost in pomembno pridobitev, saj je le-ta temelj vsake kulture.)

S kom ali s čim gospod Hrovat torej dejansko polemizira? In še (če uporabim njegov izraz): v imenu koga/česa?

Marko Štempihar

Protipoplavna varnost ali uničevanje vodotokov?

Odziv na članek Korak naprej na področju protipoplavnih ukrepov, objavljen v Slamniku 28. 8. 2015, letnik LV, št. 8

Evropska okoljska agencija (EOA) v Poročilu o stanju in prihodnosti evropskega okolja iz leta 2015 navaja, da je Slovenija sicer bogata z vodo, vendar so njeni vodni viri ranljivi in neenakomerno razporejeni. Zaradi hudourniškega značaja večine vodotokov pretoki skozi leto močno nihajo, pojavljajo se pomanjkanje vode v sušnih obdobjih ter visoki pretoki in poplave v deževnih obdobjih. Poplavna ogroženost Slovenije je že sedaj visoka, izkušnje zadnjih 50 let pa jasno kažejo, da hidrotehnični ukrepi ne predstavljajo ustrezne rešitve, ampak dokazano lahko celo povečajo poplavno ogroženost (O'Conell in sod., 2007).

V preteklosti je glavni problem upravljanja z vodami predstavljalo vprašanje, kako najhitreje odvesti vodo iz pokrajine (EOA, 2012). Poleg dejstva, da s kanaliziranjem vodotokov (to je z ravnanjem in utrjevanjem strug in brežin ter odstranjevanjem obrežne vegetacije) odvečno količino vode in problem poplav le prestavimo po vodotoku navzdol; raziskave po svetu dokazujejo tudi številne druge negativne posledice regulacij, tako za ljudi kot za okolje. Zaradi spremenjene hidrologije se poglabljajo struge, znižuje podtalnica (vir pitne vode), izginjajo prodišča in drugi pomembni habitati za vodne organizme (in z njimi tudi ti organizmi), spreminja se lokalna klima, povečuje se nevarnost suš itd.

Evropa se zaveda problema ter spodbuja razvoj in uvedbo novejših in prijaznejših rešitev zagotavljanja poplavne varnosti tudi prek sofinanciranja okolju prijaznih ukrepov preprečevanja poplav. S sprejetjem evropske Direktive o vodah se je tudi Slovenija zavezala, da bo do leta 2015 za vse vodotoke na svojem ozemlju zagotovila dobro ekološko stanje. Leto 2015 je tu, uničevanje vodotokov v Sloveniji se zaradi vztrajanja pri zastarelih praksah nadaljuje, doseganje cilja pa smo prestavili na leto 2020.

Za dosego dobrega ekološkega stanja vodotokov ne bo dovolj zgolj renaturirati posamezne odseke vodotokov, nujno bo raziskati in uporabiti alternativne pristope za zmanjševanje poplavne ogroženosti, ki ne bodo negativno vplivali na ekološko stanje vodotokov. Zakaj se v Sloveniji ne uporablja okolju prijaznejših ukrepov preprečevanja poplav, ki jih že desetletja uporabljajo v Evropi in po svetu? Za vrsto naravnih ukrepov, med katerimi je tudi zadrževanje vode na mestu nastanka, obstajajo številni dokazi, da so izredno učinkoviti tako pri preprečevanju poplav kot pri omejevanju intenzivnosti suš, in to brez negativnih posledic za biotsko pestrost. Poplave so naravni proces, ki ga ne moremo preprečiti. Lahko pa zagotovimo nadzorovano razlivanje na poplavnih ravnicah, ki ne bo ogrožalo premoženja ljudi. To pa seveda zahteva ohranjanje poplavnih ravnic in ustrezno strateško prostorsko načrtovanje.

Zakaj se kljub številnim negativnim izkušnjam poplav še vedno lotevamo na način sporadičnega mašenja lukenj, namesto da bi pripravili načrt ukrepov na nivoju celotnega porečja (npr. Kamniške Bistrice)? Ničesar nam ni potrebno odkrivati na novo, primeri dobrih praks so na voljo z vsega sveta, samo posnemati jih moramo. Domžale so znane po svoji razvitosti in naprednosti. Dejstvo, da je Kamniška Bistrica na straneh ARSO izpostavljena kot ena izmed slovenskih rek v najslabšem ekološkem stanju, nam tako ni v ponos. Stanje smo sposobni spremeniti, vprašanje je le, če si tega želimo.

Tako država kot občine in vodarska stroka bi morali sprejeti dejstvo, da je upravljanje in urejanje vodotokov interdisciplinarna naloga, pri kateri bi morali poleg hidrotehnikov, urbanistov in krajinskih arhitektov nujno sodelovati tudi biologi. Vodotoki niso kanali za odvajanje vode, temveč žive tvorbe, ki v naravnem stanju številnim organizmom (od žuželk, polžev in školjk, do rib, dvoživk in ptic) zagotavljajo življenjski prostor in pogoje za življenje, človeku pa nudijo ekosistemske usluge, ki se jih na žalost le redki zavedajo. Za naravne vodotoke je med drugim značilen proces samočistilne sposobnosti, ki zagotavlja dobro kakovost in zadostno količino vode za namakanje in pitno vodo, življenjski prostor organizmom, ki jih ljudje uporabljamo za hrano, pridelavo zdravil ipd. Naravni potek struge tudi preprečuje erozijo in znižuje poplavno ogroženost ter zagotavlja estetsko vrednost okolja, je prijaznejši za rekreacijo in podpira razvoj turističnih dejavnosti.

Anglija, Nemčija, Avstrija – v preteklosti so z regulacijami uničili veliko večino svojih vodotokov. Na žalost takrat negativnih posledic regulacij še nismo poznali, zato so svojo napako spoznali prepozno. Te posledice vedno znova ogrožajo zdravje in premoženje ljudi ter predstavljajo visoke stroške tako za posameznike kot za države. V zadnjih 30 letih zato poskušajo popraviti napake z renaturacijami vodotokov, ki zahtevajo veliko naporov in predstavljajo ogromen strošek. V Sloveniji stanje še ni tako kritično, a s trenutnim pristopom drvimo naravnost v prepad. Se res ne moremo učiti iz napak drugih? Bomo raje plačevali renaturacije vodotokov, ko bodo uničeni, kot da bi jih zaščitili zdaj, ko je še čas?

dr. Polona Pengal, univ. dipl. biol.

NAGRADNA KRIŽANKA 9

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 9-2015:
Zdenka Pekljaj iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2015/2016)
Daša Ložar iz Vira (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2015/2016)
Marko Kmetič iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2015/2016)

Nagrade podarja:
Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska cesta 61
1230 Domžale

Rešitev križanke je: MORE THAN TWO CELLOS

NAGRADNA KRIŽANKA 10

Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

Nagrade:

Trikrat po dve vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2015/2016

Pravilne odgovore nam lahko pošljete do ponedeljka, 16. 11. 2015 na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale

NAGRADNA KRIŽANKA 10
Kulturni dom
Franca Bernika, p. p. 2
1230 Domžale

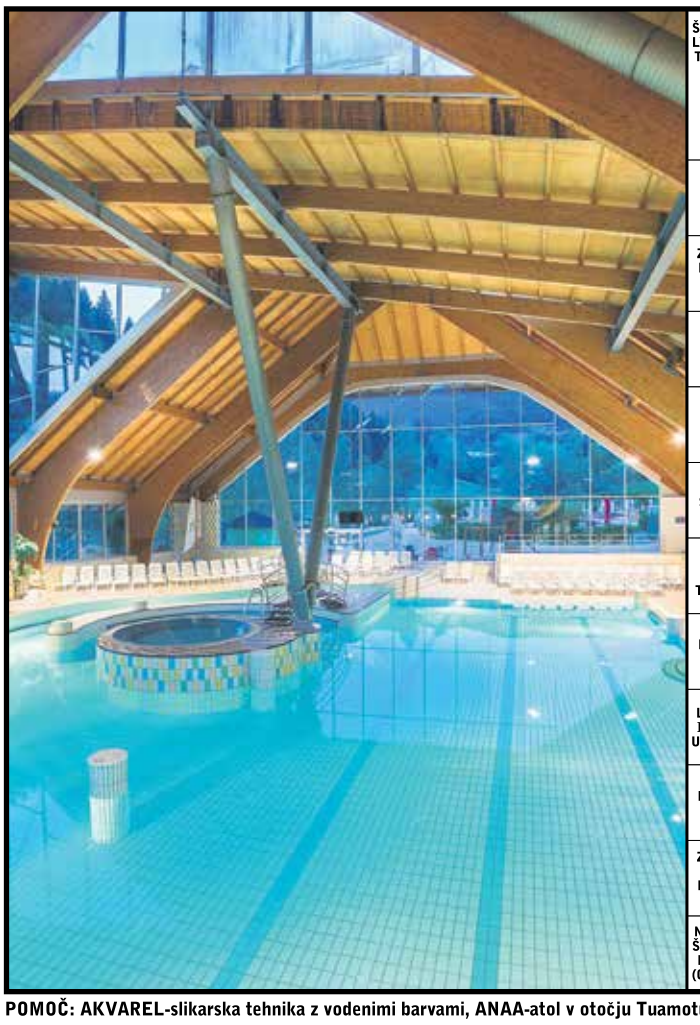

ŠVICARSKI LITERARNI TEORETIK IN ZGODOVINAR (EMIL, 1908-1987)	RASTLINSKA GLIVIČNA BOLEZEN	BANGLADEŠKA DENARNA ENOTA	LEKARNIŠTVO	RDEČKASTO-RJAV VOL	PASTIR V JUŽNOAMERIŠKIH PAMPAH	REKA V FRANCOSKI POKRAJINI BRETANJI	OBROK ODPLAČILA, POSOJILA	BRITANSKI VOZNIK FORMULE ENA, ČLAN MOŠTVA MERCEDES (LEWIS)	EGIPČANSKI BOG, HORUS	STAROGR. KIPAR, PRIJATELJ ALEKSAND. VELIKEGA	NEKDANJI TRGOVEC Z MEDOM	GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC	PREVLEKA ZA NOHTE	RASTLINA Z GROZDI	REKA V MONGOLIJI IN RUSIJI	DEL NOGE POD GLEŽNJEM
STROJ, APARAT								OBRAT ZA IZDELOVANJE OPEKE								
ZAČETEK NAGRADNEGA GESLA								UREDNIK BRITANSKA MANEKENKA CAMPBELL								
KRADLJIVEC				PRIPADNIK DRUŠTVA / AM. JEZIKOSLOVEC CHOMSKY					RIMSKI HIŠNI BOG / VNETJE OČESNE VEZNICE				STAR SLOVAN / NEKD. FIN. SM. SKAK. NYKÄNEN			
AVTOR: GREGA RIHTAR	ZLOBNA, HUDOBNA ŽENSKA	ANG. GLASBENIK (BRIAN) / KOVINSKI TLAKOMER				CISTIČNA RAZŠIRITEV ŽLEZE LOJNICE, V OBLIKI VOZLA NA GLAVI / RUSKI SKLADATELJ (EDISON VASILJEVIČ)								ZAHRBTNA BOLEZEN, KARCINOM	SLOVNIČNO ŠTEVILO, PLURAL	SLIKARSKA TEHNIKA Z VODENIMI BARVAMI
DALJŠI MOŠKI SUKNJIČ TEMNE BARVE					STANJE OZRAČJA, KO JE ODSOTNA SVETLOBA	ANGLEŠKA IGRALKA (DIANA) / POD V SOBI					JED IZ MESA IN RIŽA, ZAVITEGA V ZELJNE LISTE					
ATOL V OTOČJU TUAMOTU					ANGLEŠKO SVETLO PIVO					DOLOČEN POTEK ŽIVLJENJA	POSPRAVLJANJE ŽITA S POLJA	OKLEPNO VOZILO / LATINSKI PREVOD BIBLIJE				
KONEC NAGRADNEGA GESLA																
LATINSKI IZRAZ ZA UMETNOST				FR. SKLADATELJ (FRANCIS) / PERZIJSKI KRALJ				PREBIVALCI OSETIJE / NIZEK ŽENSKI GLAS						ŽGUR ADELA / PODOBA GOLEGA TELESA		
NEMŠKI KIPAR IN SLIKAR (BERNT)						OSAMLJENOST / SLAVKO AVSENIK							MELODIJA, NAPEV, PESEM			
ZELEN IN DLAKAV KITAJSKI SADEŽ					VAŽNA ZAČIMBA				KOS CELOTE				NAŠA PESNICA (MAJDA)			
NEKDANJI ŠVICARSKI PRAVNIK (GUSTAVE)					ŽOGA ZUNAJ IGRIŠČA				AMERIŠKA IGRALKA GARDNER				AMERIŠKI DŽEZ KITARIST FARLOW			

POMOČ: AKVAREL-slikarska tehnika z vodenimi barvami, ANAA-atol v otočju Tuamotu, ANEROID-kovinski barometer, APELES-starogrški kipar, EVEL-reka v francoski pokrajini Bretanji, STAIGER-švicarski literarni teoretik in zgodovinar (Emil)

SLAMNIKOVA IZVIDNICA

Parkirišče – raj za zapuščena vozila?

Pogosto se jezimo, ko na svojem parkirnem mestu zagledamo tuj avto. Kaj pa, ko nam parkirišče zasede zapuščeno vozilo? Takšno, ki ga pravzaprav še dolgo nihče ne namerava odpeljati stran? Precej tovrstnih 'oldtimerjev' smo opazili na domžalskem parkirišču med železniško progo in SPB-jem.

Tjaša Banko

Domžalčani imamo privilegij, da svoje jeklene konjičke skorajda lahko brezplačno parkiramo na vseh javnih in zasebnih površinah, kjer je to dovoljeno. Pa vendar se vam je gotovo že zgodilo, da ste ostali brez parkirnega mesta v bližini vašega doma, ker vam ga je zasedel malomarni sosed, ki je s svojega avtomobila preprosto snel registrsko tablico in ga (za)pustil na skupnem parkirišču. Kam in na koga se obrniti takrat?

Pod drobnogled smo vzeli eno naših največjih parkirnih površin med železnico in SPB-jem, ker so nas uporabniki parkirišča opozorili, da se je skozi leta izgubil kar velik odstotek parkirnih mest. Poleg zbledelih parkirnih označb si prostor prisvajajo zapuščena vozila brez registrskih oznak, ki tam stojijo že tedne, mesece, leta.

Zapuščeno vozilo je motorno ali priklopno vozilo, parkirano na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, ali na drugi javni površini, ki ni namenjena prometu vozil in nima registrskih tablic oziroma ni registrirano več kot 30 dni in ni nerabno ali zavrženo motorno vozilo, ki mu je življenjska doba iztekla zaradi poškodb, starosti ali drugih razlogov in je zaradi tega postalo odpadek po merilih iz predpisa, ki ureja ravnanje z odpadki.

Omenjeno parkirišče v Domžalah je v domeni infrastrukture Slovenskih železnic. Tja smo se obrnili po odgovore in izvedeli: *»Parkirišče ob železniški postaji Domžale na podlagi služnostne pogodbe upravlja in vzdržuje Občina Domžale.«* Slednja priznava, da je tam občasno res parkiranih nekaj neregistriranih vozil, ki bi lahko imela status zapuščenih vozil. *»Vendar pa v teh primerih ne gre za zapuščena vozila, saj je naša inšpekcijska služba preverila in ugotovila, da se nekaj stanovalcev SPB-ja ukvarja s preprodajo teh vozil,«* pravijo pristojni občinski organi. *»V primeru, da neko vozilo dalj časa stoji na enem mestu in bi lahko izpolnjevalo pogoje za status zapuščenega vozila, na tako vozilo namestimo odredbo. Po odredbi mora lastnik vozilo v roku treh dni tudi odstraniti. Če lastnik vozila ne odstrani, odredimo odvoz,«* razložijo in dodajajo, da v zadnjih petih letih s tega parkirišča niso odstranili nobenega zapuščenega vozila, ker so lastniki sami poskrbeli za to. *»Situacijo na parkirišču naša inšpekcijska služba dnevno spremlja.«* Ta pa je torej tudi pravi naslov za vse uporabnike parkirišča, ki ste zaradi tega ali onega 'starodobnika' ostali brez parkirnega mesta. ❐

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **27. novembra 2015.**

Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 12. novembra 2015, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: **urednistvo.slamnik@gmail.com**

NOVEMBER 15
Mestni kino Domžale

komična drama / režija: Jan Cvitkovič / scenarij: Jan Cvitkovič / igrajo: Marko Miladinović, Žiga Födransperg, David Furlan, Jana Prepeluh, Marijana Brecelj, Petre Arsovski / 2015, Slovenija / 108'

»Pica, ki bo uresničila vse vaše želje!« Režiser slovenskih uspešnic Kruh in mleko ter Odgrobadogroba predstavlja zgodbo o čistokrvnih prebivalcih Šiške, natančneje o treh prijateljih iz otroštva: odrezavem Fedru, postavljaškem Zekirju in čudaškem Miletu. Ker imajo dovolj življenja, se odločijo odpreti picerijo, vendar poleg običajnih komičnih težav kmalu naletijo tudi na izsiljevanje lokalnih kriminalcev. Kljub vsemu se trdobučneži ne ustrašijo, temveč z veliko sreče, dobre volje in optimizma sledijo svojim sanjam.

športna drama / The Program / režija: Stephen Frears / scenarij: John Hodge / igrajo: Ben Foster, Chris O'Dowd, Lee Pace, Jesse Plemons, Dustin Hoffman, Bryan Greenberg, Elaine Cassidy, Guillaume Canet, Laura Donnelly, J.D. Evermore, Edward Hogg, Denis Menochet, Jorge Leon Martinez, Sam Hoare, Chris Larkin, Lasco Atkins, Daniel Stewart / 2015, Velika Britanija, Francija / distribucija: Cinemania group / 103'

Režiser pretresljivih življenjskih dram Kraljica in Philomena predstavlja resnično zgodbo o irskem športnem novinarju Davidu, ki je posumil, da utegnejo biti kolesarke zmage Lanca Armstronga povezane z uporabo nedovoljenih poživil. Čeprav cel svet občuduje Armstrongove dosežke, predanost in odločnost, začne David raziskovati ozadje njegovih uspehov. Počasi mu uspe razkriti umazane podrobnosti o programu uporabe poživil celotne ekipe in o tehnikah laži, zanikanja ter ustrahovanja, s katerimi Armstrong poskuša prikriti resnico.

drama / Macbeth / režija: Justin Kurzel / scenarij: Jacob Koskoff, Michael Lesslie, Todd Louiso po drami Williama Shakespeareja / igrajo: Michael Fassbender, Marion Cotillard, Elizabeth Debicki, Sean Harris, David Thewlis, Jack Reynor, Paddy Considine, David Hayman, Ross Anderson, Lynn Kennedy, Maurice Roëves, Paul Ellard / 2015, Velika Britanija, Francija, ZDA / distribucija: Blitz / 113'

Sodobna priredba klasične Shakespearjeve tragedije, v kateri se v vlogi Macbetha in njegove soproge vživita Michael Fassbender in Marion Cotillard. Macbeth, zvesti general vojske kralja Duncana, v silovitih bojih pri Ellonu na Škotskem porazi Macdonwalda, izdajalca in voditelja uporniških sil. Po bitki skupaj s sovojakom Banquom naletita na tri ženske, ki Macbethu prerokujejo, da bo postal kralj. Vojaka sprva ne verjameta vznemirljivim napovedim. V oddaljenem Invernessu Lady Macbeth po dolgih letih moževe odsotnosti še vedno žaluje za izgubo njunega edinega otroka. Novica o nenavadni prerokbi v njenih mislih zaseje seme vznemirljive ideje in načrtovati začne umor kralja Duncana, da bi skupaj z možem lahko zasedla prestol.

drama / Zvizdan / režija: Dalibor Matanić / scenarij: Dalibor Matanić / igrajo: Tihana Lazović, Goran Marković, Nives Ivanković, Dado Ćosić, Stipe Radoja, Trpimir Jurkić, Mira Banjac, Slavko Sobin, Lukrecija Tudor, Nejc Cijan Garlatti / 2015, Hrvaška, Slovenija, Srbija / distribucija: Gustav film / 123'

Tri zgodbe o prepovedani ljubezni med hrvaškim fantom in srbskim dekletom, postavljene v tri zaporedna desetletja v sosednji vasi z dolgo zgodovino medetničnega sovraštva. Nagrada žirije v sekciji Posebni pogled v Cannesu. **1991**: Jelena in Ivan sta mlada in zaljubljena, a v zraku je že čutiti zlovešč vrtinec norosti, strahu in zmede prihajajoče vojne, ki kani njuni ljubezni pristriči krila. **2001**: Med Natašo in Antejem se krešejo očitne iskre ljubezni, a rane, ki so ostale po koncu vojne, so še preveč sveže, da bi se iz te zagledanosti lahko rodil odnos. **2011**: Zlo in nezaupanje še vedno nista popolnoma izkoreninjena, a če bosta ljubimca lahko pustila preteklost za sabo, bo ljubezen morda končno vzklila.

MestniKino Domžale

Mestni kino Domžale
Ljubljanska 61
t. 722 50 50
www.kd-domzale.si